

Ketabton.com

مینہ او جگرہ

«ناول»

لیکوال: علم گل سحر

کتاب پېژندنه:

نوم:	مینه او جگړه (ناول)
ليکوال:	علم گل سحر
خپرونکې:	د قلم نړيواله ټولنه
چاپ جاري:	لينا شريفي
د پښتني طرحه:	زکفر حسيني
کمپوز:	فريد احمد يوسفزي
چاپځای:	ميوند خپرنډويه ټولنه کابل.
تيليفون:	۰۷۰۲۸۴۹۵۴، ډجيتال: ۲۱۱۰۳۵۶۹

غرځنده تيلفون: ۰۷۰۲۱۷۰۱۲

برېښنالیک: sahar_roman@yahoo.com

د چاپ حقوق خوندي دي.

دده آثار دادي:

چاپ آثار:

- ۱_ د لمر جنازه (۱۳۷۷)
- ۲_ د پاریال خوبونه // (۱۳۸۰)
- ۳_ مینه او وسواس (۱۳۸۳)
- ۴_ پاس سپوږمۍ ده، لاندې ته یې _ د شعرونو ټولګه (۱۳۸۵)
- ۵_ شیطان خراغ د طنزیه کیسو ټولګه (۱۳۸۵)
- ۶_ مینه او جګړه (ناول) همدا اثر

نا چاپ آثار:

- ۱_ د ښاپیری په لټه (د لنډو کیسو ټولګه)
 - ۲_ خوته مې ونه لیدې (د شعرونو ټولګه)
 - ۳_ کله چې مور وځاندي (د ماشومانو لپاره شعرونه)
 - ۴_ د متلونو کیسې
 - ۵_ کاروانونه د بګوا په دښت تیرېږي (د سندرونو او نارو په باب څېړنیز اثر)
 - ۶_ تاریخچه و فهرست مجله عرفان (اثر تحقیقی)
 - ۷_ ژوند په شیبو کې (څېړنیز اثر)
- ښاغلی سحر په آزادي راډیو کې په ژورنالیستیکو کارونو سرېږه د قلم د ادبي مجلې مسوول مدیر او د لمر تلویزیون د عمومي ادبیتي دنده هم په غاړه لري. د علم گل سحرزياتي مقالې او مضمونونه د هیواد په دننه او بهر کې په جريدو او مجلو کې خپاره شوي دي. دده شعرونه او داستانونه په هالنډي او انگلیسي ژبو هم ژباړل شوي دي.
- دده د لازياتو بریو په هبله.

ومان نیازی

ناول

مينه او جگره

مینه او جگره

یو رښتینی انځور

کله چې سپی د ښاغلي علم گل سحر د شعراو ادب په کرونده ورگډیږي، نو په لومړي سر کې سحر د شاعر په توگه مطرح کیږي او (د لمر جنازه)، (د پاریاو خوبونه) او (پاس سپوږمۍ ده - لاندې ته یې) شعري ټولگې یې مخې ته راځي. خو کله چې یو څو گامه پر مخ پسې واخلي، نو بیا د (مینه او وسواس) په نامه د کیسو تالې او تختې هم گوري. څه وخت چې د کروندې منځ ته ورسېږي، نو بیا هلته د (مینه او جگره) په نامه د سحر یو داسې په زړه پورې ناول د سپي سترگوته درېږي چې، په هغه کې د مینې او جگرې د حالاتو رښتینی انځور په ښکلي طرز کښل شوی دی.

علم گل سحر نه یوازې په شخصي ژوند او له دوستانو سره په خوږو مجلسونو کې د مینې، محبت او صمیمیت سمبول دی، بلکې په شعر، لنډو کیسو او دغه راز دغه ناول کې یې هم دغه خوی او خوشبويي محسوسېږي. نو ځکه د شاعرانو او ادیبانو په منځ کې د مینې او ښکلا د مفسر او بیانوونکي شاعر په توگه پېژندل شوی دی.

موږ د دغه ناول په مرسته څو کاله مخکې د زړمت له حالاتو او له اړوندو پېښو سره بلد یږو او هلته یو فکري سفر کولی شو. مونږ لیدای شو

چې. هلته ژوند په څه ډول حالاتو کې تیر شوی دی. موږ د دغه ناول په مرسته پوهیدای شو چې. هلته د پوځي استعدادونو کمی نه، بلکې د سیاست پوهانو کمی دی. دغه ناول لوستونکي ته د هماغه دوران کړکېچن حالات ورنښي چې، ټولنه څنگه د ډول ډول بحرانونو په ژور او نه اټکل کېدونکي خړ او برگ حال کې غوټې وهي. دا ناول د زرمېل د ریښتینو پیښویوه خوندوره نثري تابلو ده. تاسې وگورئ، ددې ناول ژبه څومره خوندوره ده:

«يوې الوتکې اور اخیستی و او لکه د برات په شپه د اور له لکړې څخه په تیلو او زړینو ککړه ټوټه په ځمکه ولویده.»

بیا څه ښه وایي:

«ملوک د توتو میلی نه وې لیدلې، خو په دې باره کې یې ډیرې کیسې اوریدلې وې. ده ته ویل شوي ول، چې په وطن کې په کومه ویا له کیني، نو مینځلې میوې په اوبو کې درته راځي. ملوک په همدغې مینه وطن ته راغلی و.»

کله چې زه د لیکوال د ناول په دغه تخته او تاله باندې په مینه مینه او خوند خوند وگرځیدم او په یوه او بله خوا مې گز او گام کړه او سوچ مې پرې وواهه، نو په دغه کیسه کې مې دخپل زړه خبرې وموندې. سحر مې یوځل بیا د یوه خوږ او صمیمی انسان، شاعر، ادیب او لیکوال په توگه مخې ته ودریده. پوره باور دی چې، دا کتاب به ډیر لوستونکي پیدا کړي او د یوزیات شمیر شاعرانو، لیکوالو او ادب پوهانو د مطالعې وړ کتاب او هغه د چا خبره. د خوب د کټ د سر کتاب به شي.

زموږ په خوږه پښتو ژبه کې د ناولونو او رومانونو ډیر کمی دی. ځکه ویلی شو چې. سحر د ادب په دغه مزله کې ډېر ښه انتخاب کړی دی او دا کتاب د موضوعاتو له پلوه هم خوندور او عام فهم دی بله دا چې دا

ناول ځکه ښکلی ناول دی چې، زموږ د افغاني ټولنې ځانگړې کلتوري ځانگړتیاوې لري او د افغاني ټولنې د پښتني خصوصیاتو په رنگ او خوند رنگین دی.

ددې ناول د پښتو سیمه د زرمتم سیمه ده او ورسره دشاوخوا سیمو د حالاتو اغیز هم لري. نو ځکه دا ناول دهماغه دوران دزرمتم دسیمې دحالاتو هینداره بللی شو.

د اثر لیکوال موږ ته رانښيي چې، مونږ باید د جگرې په وړانیو پټې سترگې تیرنه شو. دلته ډیر یادونه او کیسې ښخې او کرل شوې دي. له دغو حالاتو یو سبق اخیستل په کار دی او دا کتاب له موږ او تاسو سره ددې هیواد د دوست او دښمن په پیژندنه کې هم ډیره مرسته کولی شي. څوک چې خپل یاران، دوستان او دښمنان ښه وپیژني، هغه په راتلونکي ژوند کې کامیابیدای هم شي.

د اثر د خاوند کامیابي په دې کې ده چې، هغه د جنگ په سختو حالاتو کې مینه ترسیم کړې ده.

یوځای داسې لیکي: «د ملوک د ځوانۍ کيسود گودرونو او تنورونو غاړې تودې ساتلې وې. چې هر چیرې به تیریده، پیغلو به له نیمکبنسو پلونو څاره، نوځکه یې چندان پام وروانه وښت.»

ددغه اثر څښتن په ناول کې ډیر ورو ورو د خپل قلم نوک کښ کارې او ښه په احتیاط او تدبیر سره دا کار کوي. ځکه ریښتیني پښې انځوروي او د رښتینو پښو انځور پوره احتیاط غواړي او دا د ناول یوه ډیره مهمه اړتیا او تاریخی ضرورت دی. که موږ وغواړو چې، خپل ادب له نړیوال ادب سره ونښلوو، نو په کار داده چې، دغه ادبي جریانونه وڅیړو او بیا لیکنه پرې وکړو.

لنډه دا چې

مینه او جگره

دا ناول په اصل کې یوې داسې سړې اویخې بسترې ته ورته اثر دی چې، سړی پکې ننوزي او هرڅومره چې ځان گرموي چې خوب ورشي، نه گرمیږي، ان بېخې یې گڼی. نیسي او خوب یې تښتوي.

په ډیر ادب

محمد نبي صلاحي

لومړۍ څپرکۍ

خپل کلاشنکوف يې د سينځلې له ونې سره ودر اوو. پخپله د رود په غاړه په ډېره کيناست، مخ ته يې دوه لپې اوبه واچولې په اوبوکې يې لاس تپت کړ شگې او وړې ډبرې يې را واخيستې بيرته يې د اوبو په منځ کې وشيندلې، کبانو يوې بلې خواته منډې کړې.

ملوک له ځايه را ولاړ شو له رود څخه د جلا شوې ويالې له غاړې يې څو ډکې شنشوبي راوشکول. بيرته په هماغه ځای کيناست، شنشوبي يې په اوبوکې ووهل، خوله يې له اوبو ډکه کړه اوبه يې بيرته څنگ ته وپاشلې، د شنشوبي يو ډکۍ يې راپرې کړ د خپلو غاښونو په پاکولو لگيا شو، په خوله يې اوبه تيرې کړې.

له جيبه يې په مريو جوړه هنداره راويسته، خپل غاښونه يې پکې وليدل د هندارې د مريو په ننداره بوخت شو بيرته يې جيب ته واچوله د جيب په کښتنې برخه يې بيا لاس وواهه چې د هيندارې له ځای په ځای کيدلو ځان ډاډه کړي. سوړ اسويلی يې له خولې ويوست يولاس يې موتی کړ او خپل تندۍ يې پرې تکیه کړ.

د مجاهدينو د خدا غږ يې د چرتونو لړۍ وشلوله د هغوی خواته يې وکتل. سړيې وښور اوو بيرته يې په زنگنو کښود.

په ناستو کسانو کې يوه هغه بل چې د خپل کلاشينکوف په

مینه او جگړه

نشانځای یې لوبې کولې په مټ کیکش، چې هغه وروکتل نو په سترگو
یې د ملوک خواته اشاره وکړه چې معنی یې دا وه:
- ده ته گوره څنگه په چورتو کې ډوب دی.

هغه ورته وویل:

- ملوک نن ډیر خپه معلومېږي لکه چې خپله پیغله کوژدنه یې
یادېږي. بیا یې دا بل ته مخ ورواړاوو:
- که څنگه انوره زه چې ورته گورم خو چې قوه رارسېږي دی به د
خسر کره رانه تېښتېدلې وي.

ټولو وخنډل

انور په تائید وویل:

- واللہ نن یې خونده نشته، زوی یې مړ کې چې دا ولې؟
شیر محمد خپل څنگ ته په خاورو کې نسوار توکړل وې ویل:
- که رېښتیا ووايم په موږ او تاسې کې خو اصلي جنگ ده کاوه خو
اوس داسې معلومېږي چې د شپېتو بړیڅو ورځ په ورځ کمی دی، لکه چې
دده هم نن ...

د محمد یې خبره غوڅه کړه:

- نه داسې مه وایه ملوک خونام خدای زمری دی زمری نه دې دي
اوریدلي چې وایی:

توره به هغه سړی وکړي

چې یا مین وي یا یې پیغله ناسته وینه

دی هم مین دی او هم یې پیغله ناسته ده چې یو وارې قوه را ورسېږي
ته یې بیا گوره.

د لوی دولتي کتار د راتلو آواز په یوه ورځ کې په ټوله زرمه کې
خوره شوه. دې آوازې د سیمې خلک وار خطا کړي ول له سرک سره نږدې د

کلیو خلکو د غره لمنو او یا لرې کلیوته کډې وکړې، دوی یوازې څه کالي او د دوو دریو ورځو خرڅ ورسره اخیستی و.

ځینې په لرې پرتو کلیوکې د خپلو دوستانو کره ولاړل چاچې څوک نه لرل په غره کې یې کډې واپولې.

اوس نو د سړک شاوخوا کلي ټول له خلکو تش شوي ول.

نه د کلیو په بامونو د بیرغونو په څیر هغه پخوانی لوگي په رپا ول، نه هم د کورونو او کلاوو مخې ته ماشومان لیدل کیدل چې په خاورو او پوتیوکې به یې لوبې کولې.

بس یواځې د سپو غږا وه، چې کله کله به له کوم کورڅخه واوریدل شوه، هغه هم غږا نه وه یواځې یوه کوکاره به وه چې د کلي غمجنه څیره به یې لا پسې ډاروونکې کړه، تیره شپه خو مجاهدینو هم زړه ونه کړ چې کلي ته ولاړشي او د ورسپارل شویو مالونو او حیواناتو احوال واخلې.

که څه هم باد او دوږې نه وې خو په کلیو یو څرگرز پروت و.

له سړک څخه په لرې کلیوکې هم د ژوند نښه نه ترسترگو کیدله.

مجاهدینو له پرونه راهیسې د سړک خوا ته د راده په ونو، او کلاوو

کې ځایونه نیولي ول.

د ملوک دوی ۲۵ کسيزې ډلې هم شپه د سړک په غاړه کلا کې چې یو وخت د کلي بنوونځی و تیره کړې وه او سهار لمانځه مهال یې ځانونه د سړک له غاړې سره راده «رود» ته چې د سپیدارو، سنځلو شرنګونو او مینجرولو په ونو پټه و ورا رسولې و.

عبد القدوس چې پرون یې د دولتی کتار د راتلو خبر راوړی و ویلې

و. چې فوځي کتار به نن له دې سیمې تیرېږي.

تورن قدوس چې د نقلیې په کنډک کې افسرو، دوه درې میاشتې د

مخه یې له مجاهدینو سره د جنت گل. په وسیله ارتباط نیولی و تر اوسه

پوری یې ټول راپورونه وینسته په وینسته رښتیا ختلي ول.
 نو چا د هغه په خبره اوراپور کې کوم شک نه کاوو. او دی به هم ددې
 لپاره چې غلط فهمي ونشي د راپورونو لپاره زیاتره پخپله سیمې ته راته.
 دده دې جرأت ته ټول حیران ول، چې څنگه په دومره لنډ او تنگ
 وخت کې ځان را رسوي او بیرته ځي.
 ملوک له نورو څخه لرې د دوو ونو ترمنځ د ویالې په غاړه ناست و.
 کلاشینکوف یې په خپلو زنگنو ایښې و.
 د رڼو اوبو په ننداره بوخت و، په اوبو کې کوچنیو کبانو یوې او بلې
 خواته منډې وهلې.
 په هغو دوو کبانو یې کینه راغله چې د اوبو په ژۍ کې د ونو تربیڅ
 اوښتل راوښتل.

یوځل خویې یوه کوچنۍ ډبره راواخیسته چې هغه دوه کبان پرې
 وولي خوزړه یې پرې ونه شو، ډبره یې لاندې خواته په اوبو کې وویشتله
 کبانو یوې اوبلې خواته منډې کړې. ملوک سرپه زنگونو کیښود په
 بیګاني خوب بیا را وگرځید.

تیره شپه یې همدا ځای په خوب لید، کټ مټ همدا سې رڼې اوبه په
 (رود) کې روانې وې. مجاهدین د دولتي کتار د راتلو لپاره راغونډ شوي
 ول، اولکه نن یې په شاوخوا کلاوو، کاریزونو او ونو کې سنگرونه نیولي
 ول. د مجاهدینو په منځ کې دده پلار شیرخان هم و.

خود پوځي کتار په ځای د روسانو الوتکې راغلې، لومړی بم یې د
 پلار ترڅنګ ولویده، کله چې د بم دوړې او لوګي وړک شول، پلار یې
 هلته نه و، د الوتکو دویم بم دده خواته ولګیده، د لوګیو په منځ کې یې
 پلار ولید، چې ورته خاندې، دده په لوري یې لاسونه را اوږده کړل. ملوک
 هم غوښتل ځان ور ورسوي، ځان ته یې پام شو، دواړه پښې یې نه وې له

خولې يې چيغه ووتله. پلاريې هماغسې ورته خندل. شاوخوا توره تياره وه، بل څوك نه معلوميدل.

يوې الوتکې اور اخيستې و، او لکه د برات په شپه د اور له لکړې څخه په تيلو او زرنو ککړه پوټه په ځمکه ولويدله.

ملوک د پلار په لوري په سينه بنوئیده. پلاريې دده په لوري لاسونه نور هم اوږده کړل، خولا ډير لرې معلوميدل.

د پلار لاسونه يې دده په خوا ورو ورو اوږديدل، په توره تياره کې دواړو لاسونو رڼا کوله، د وړانگو تنابونه شول، د ملوک په خوا را نږدې شول، له پاسه دوه نورې الوتکې راغلې، په دوی راتپتې شوې، خو ملوک په هماغو تنابونو کې ترې پورته شو د لوړو سپيدارو له سرونو يې لاندې وکتل، ملگري يې په وينو کې لت پت پراته ول، او ترڅنگ يې له يوې الوتکې لمبې پورته کيدلې.

شپږ کاله دمخه يې پلار همدلته د روسانو په بمباريو کې وژل شوی

و.

په هغو ورځو کې ملوک له پاکستان څخه د خپل پلار او مور ليدو ته راغلی و.

پلار يې همدا يو زوی درلود. خپل زوی يې د جگړو په لومړيو کلونو کې د تعليم په پلمه پاکستان ته ليږلی و، هلته په ميرانشاه کې د ماچسو په کمپ کې د خپل پلار د خور په کور کې اوسيده، او د ورځې به يې په مدرسه کې درس وايه.

د وورې تودې ورځې وې ملوک خپل د ترور له ځوی سره چې هر وورې به جهاد ته راته راغلی و هلته يې اوريدلي و. چې اوس به په وطن کې

مینه او جگړه

توت پاڅه شوي وي ده د توتو ميلې نه وې ليدلې خو په دې باره کې يې ډيرې کيسې اوريدلې وې.

ده ته ويل شوي ول، چې په وطن کې په کومه ويا له کينې نو مينځلې ميوې په اوبو کې درته راځي. په همدغه مینه وطن ته راغلی و.

خو له هغو ميلو او خونښو څخه يې چې پخوا يې ليدلې وې او يا نورو ورته په پاکستان کې په خوند خوند کيسې کړې وې، يوه هم ونه ليدله.

هره ورځ مرگ و، بمباري وې، وينې وې، ژړاوې وې، چې يوه ورځ به په يوه کور کې وې او بله ورځ به په بل کور کې.

نه په زيارتونو د هغو مستو پيغلو ميلې ولاړې وې او نه هم په ودونو کې هغه سازونه ډولونه او سانگې، نه هم پخوانۍ پيغلې وې چې په شرنګ به مازديگر د گودر په لوري روانې وې، په کليو کې يونيم کور پاتې وو نور ټول مهاجر شوي ول، اوس له هر ځوان سره کلاشينکوف و، د هريوه په څيره کې يوازې غوصه او کرکه وه.

ملوک له دې حالت په تنگ شوې و، پاکستان ته يې داسې سودا وه لکه چې خپل وطن يې وي، خو د ترورځو ځاځي ځنډولې و.

مور او پلاريې هم ورته ويلې و چې د گرمۍ يوه بله مياشت دې هم دلته تيره کړي.

د دوبي اوږدې ورځې په ملوک لاهم اوږدې تيريدلې، د هرې ورځې حساب يې نيو، په دې هيله چې ژر تيرې شي او بيرته داسې سيمې ته ولاړشي چې پکې له غمه خبرنه وي.

خود دوبي ددې اوږدو ورځو يوې غرمې يې ټولې پريکړې وربدلې کړې. وروسته له هغه يې ورځې نه بلکې د خمارې د ليدلو لپاره شپې شميرلې په هغه ورځ ملوک د خپل ماما آغا محمد کلي ته تللی و، د غرمې

ډوډۍ يې هلته وخوړه، بيرته يې پخپل بايسکل پښه را واړوله. څه لاره لانه و. تللی چې بايسکل يې هوا کمه کړه. د پيرزو خيلو په کلي کې يې د وچ کاريز په غاړه ترونو لاندې بايسکل ودر اوو. د بايسکل د شاتير ته يې ژر ژر هوا ورکړه، چې را ولاړ شو. د زړې کلا په بام يې سور سالدو وليد. يو چا پټ پټ څاره، ملوک ته دا خبرې نوې نه وې. دده د ځوانۍ کيسو د گودرونو او تنورونو غاړې تودې ساتلې وې، چې هر چيرې به تيرېده پيغلو به له نيمکښو پلوونو څاره، نو ځکه يې چندان پام وروانه وښت.

ملوک له ونې لوړ غممرنگه ځوان وو، گډو وډو وروځو يې په ټنډه وړوکی شين خال کممرنگه کړې و. دا خال يې په کوچنيوالي کې د نظر لپاره ورته وهلی و.

ملوک پمپ په بايسکل کې ځای په ځای کړ. په کنجوغه يې غوټه بيا وکتله خدايزده څه يې په زړه کې وروگرځيدل پمپ يې بيرته را واخيست د هوا ورکولو کوچنۍ نلکۍ يې د بايسکل د مخې په تاير کې بنده کړه. تر سترگو لاندې يې د کلا سر ته وکتل. بې واره يې له خولې ووتل: په ښه پنگ کلي کې د گلو باغ؟

بايسکل ته په هوا ورکولو يې ځنډ وکړ. پايدل يې بې ضرورته تاوراتاو کړ ښه ځنډ يې په بايسکل ځان بوخت کړ. خوپه بام يې بيا څوک ونه ليدله. زړه نازړه را روان شو. څو گامه وروسته يې په بايسکل پښه واړوله. چې له کلي راووت بايسکل يې ودر اوو. شاته يې وکتل، د بايسکل مخه يې بيرته د کلي په خوا وگرځوله. څو شپې ودرېده. بيرته يې بايسکل راوگرځاوو.

ملوک ته نور شپې هم ورځې شوې وې. شپې يې د ورځې لپاره د هغې د ليدو په تمه روڼولې او ورځې يې هم د شپې د خوړو سوچونو لپاره

لنډولې له یو عجیب حالت سره مخ و. له مور نه یې د هغې خبرې د بیا
اوریدو په تمه و. چې د خپل راتگ په لومړیو ورځو کې یې ورته ویلی و:
- زویه ښه شو چې راغلې اتې به دې یو جای پښه در بندوو د مور هم
دغه یو ارمان دی. خو جنګۍ مې نه خوښیږي.

مور او پلار یې د ژوند چارو دومره بوخت کړي ول، چې بیا یې دا
خبره په خوله هم رانه وړه.

ملوك د خپل زړه حال خپلې خور ته ویلې و. خور یې مخکې له دې
چې دا خبره مور او پلار ته ورسوي یوه ورځ په یوه پلمه د (خمارې) کره
تللې وه نجلۍ یې لیدلې وه، او بیا یې مور او پلار هم په دې رضا کړي
ول، ځکه خوبه یې خور دا ټپه په ودونو کې ډیره ویله.
دا د ملوك تنهۍ می غورځي

تر خدای مې جارکې د کوزدې آواز یې گرځي

د ملوك د ژوند تر ټولو د خوښۍ شپې ورځې رارسیدلې وې. چې
له لرې به یې د خپل کلي خواته د ټوپک ډز تر غوږ شو په خوشحالی به
کورته راغی.

خو دا خوښۍ یې هغو برگو الوتکو یووړه چې یوه ورځ یې د دوی په
کلي غوټه وکړه. هلته یې بمونه وانه چول خو ډاروونکي غږ یې د ملوك
زړه واچاوه.

الوتکې ددوی له کلي تیرې شوې. چیرې لرې یې بمونه غورځار کړل.
ملوك د بام سرته وخوت، چې وې ویني خو مور یې پرې منت وکړ او بیرته یې
له بامه راکوز کړ پلار یې له پروانه راهیسې نه وراغلی.

الوتکې بیا ددوی پر سر تیرې شوې دا ځل یې د بمونو غږ ددوی
کلی هم ولړزاوه. برگې غوا یې پرې پرې کړ او په منډه ستورگې (گنبدې)
ته ننوتله مور یې قرآن کریم په زړه پورې ټینگ نیولی و

د ماسپښین خوا ته چا احوال راوړ چې یوه الوتکه مجاهدینو ویشتلې او په غره کې رانسکوره شوې ده.

ملوک ددې خبرې په اوریدو خوشحاله شو. خپله برګه غوا یې چې د برگو الوتکو له ویرې په ګنبد ه ننوتې وه، بیرته په خپل موروي (میوګي) وتړله.

خودده دا خوشحالي ډیره لنډه وه، خوشیې وروسته یې دپلار کټ د کور مخې ته کښودل شو.

د پلار له مرګه وروسته ملوک پخپل کور کې یوازې له خپلې مور سره پاتې شو. مشر خور یې لا څو کالو پخوا واده شوې وه. له جګړو وروسته یې بیا هغه نه وه لیدلې. ویل کیدل چې په کابل کې اوسي او خاوند یې په حکومت کې وظیفه لري.

پلار یې څو ځله لیک وراستولی و، چې کابل پرېږده او ټوله کورنۍ راشي، خو زوم یې په ځواب کې ورته لیکلي وو، چې دوی دې کلی پرېږدي او کابل ته دې راشي.

له هغه وروسته یې له دوی هیڅ احوال نه درلود. دویمه خور یې هم یو کال دمخه واده شوې وه چې کله کله به ددوی لیدو ته راتله.

ملوک د پلار له مرګه وروسته د هغه ټوپک واخیست او له مجاهدینو سره یوځای شو. په لومړیو ورځو کې یې مور نه پرېښود چې جنگ ته ولاړشي، خو ده ویلي وو، ترڅو چې یو روسی په وطن کې وي ټوپک به له لاسه نه غورځوي.

له هغه وروسته ملوک د روسانو په خلاف په ټولو جګړو کې حاضر و او ترټولو دمخه به جګړې ته روان و.

تیر کال منی یې مور او ماما (خماره) ورته په نام کړه ملوک به

کله کله په شپه کې د هغې کور ته ورته او سهار به له لمانځه د مخه خپل
کلي ته راته.

د (خمارې) پلار په اول سر کې وعده کړې وه چې واده به ژر ورکوي.
خو ملوک د ولور پیسې نه لرلې ځکه تر اوسه واده ځنډیدلی و.

ملوک د نورو مجاهدینو خواته ورغی. د مجاهدینو مجلس داسې
تود و لکه د ساره ژمي د گرم تناره غاړې ته چې ناست وي.
د قوماندان هاشم په لیدو ټول له ځایونو را ولاړ شول.
شین گل په خوښۍ وویل:
- دادی زمری راغی نور نو چرت مه خرابوئ.

محمد هاشم چې له ونې ټیټ او غنم رنگه سړې و، سترگې یې وړې او
غټه خو جگړه پوزه یې لرله. د مخې لاندې دوه غاښونه یې دومره یوله بله
لرې و. چې نوي لیدونکي حتماً فکر کاوه چې د دوو غاښونو ترمینځ یې
یو غاښ لویډلی دی نری اوږد مخ یې نری څو کړې ږیرې نور هم پسې اوږد
کړې و.

ده پوځي زده کړې نلرلې. خو په جگړه پوهیده. په زیاترو جگړو کې
به په لومړۍ لیکه کې ولاړ و. که به پوه شو چې په کومه جگړه کې
کامیابیدای نشي نو په هونښیاري سره به یې له سیمې په شاتگ کاوه. او
دا په شاتگ به یې داسې و. چې هیڅوک به نه ورباندې پوهیدل. د دښمن د
کمزوري ځایونه ښه ورته معلومیدل
ده به ویل

- څوک چې خپل دښمن وپیژني هغه کامیابیدای شي.
کله به چې د دښمن په کمزوري وپوهیده. بیا به یې د خپلو کسانو

ستړیا ته هم نه کتل. پرله پسې جگرې به یې کولې او تر هغو به جنگیده چې بریالی به شو.

سموت به دده په هکله ویل:

... هاشم خدای پیدا کړی د قومانداني لپاره دی، دی آن په کوچنیوالي کې د خپلو همزولو قوماندان و، په ماشومتوب کې به یې هم د هغو ماشومانو او خپلو همزولو مشري کوله چې د نورو باغونو او پالیزونو ته به په شپه یا ټکنده غرمه کې وراوښتل.

یوه ورځ په کلی کې دی او اته کسه نور د خان محمد باغ ته ور و اوښتل، له شنو منو یې لمنې راډکې کړې خو خان محمد پرې خبر شوله لرې یې پرې نارې کړې.

هاشم چې د ونې سرته ختلی و، له ونې یې ځان را غورځارکې، پښه یې و اوښتله.

د خان محمد پرله پسې چیغو ټول هلکان و اړ خطا کړل، هلکان له مخې او خان محمد له شا منډې پسې وهلې، د هاشم هم پښه خوږ شوې وه. منډې یې نشوای وهلاي خان محمد ډیر ورته نږدې شوی و، خو هاشم هلکانو ته د تیت او پرک کیدو قومانده ورکړه، یو په یوه او بل په بله ولاړل. خان محمد حیران شو، چې په کوم یوه پسې ولاړ شي. اودوي په هغه ورځ د هاشم له برکته له لوی خطر څخه خلاص شو. او بیا به وروسته له هغه چې د خلکو باغونو او پالیزونو ته وراوښتل هاشم به یې مشرو.

دغه کیسه سموت چې د هاشم همزولۍ او نږدې ملگری و، دا نورو مجاهدينو ته چې زیاتره نوي ځوانان ول، وکړه، سموت دا هم وویل چې په اصل کې هاشم له هغه وخته ددوی قوماندان و.

خو هغه وخت یې د قومانداني چندانې خونده نه وه، ځکه نه رسلي وې نه پیسې.

اوس د قوماندان هاشم په راتگ ټول خوشحاله شول.

پرون يې سره ويلی ول چې قوماندان به د سړک په بله غاړه کلا کې له نورو مجاهدينو سره يوځای مورچل نيسي. خو اوس هغه ځای بلې ډلې نيولی و.

هاشم ټولو ته خپل خپل ځايونه وښودل. او د لومړي ډز علامه يې هم وټاکله.

ټول په خپلو ځايونو کې ځای پرځای شول، سموت يې په رود (راډه) کې د مجاهدينو قوماندان وټاکه او پخپله د سړک خواته د برجورې کلا په لوري وخوځيده.

سموت^۱ له ونې لوړ او له رنگه تور و، ږيره يې خريبله خواورډه بریتونه به يې تل په خوله کې پراته و. په خبرو کې به يې د «مطلب» او «پوه شوې که پوه نشوې» تکیه کلام دومره زیات وایه چې زیاتره وخت به يې اصلی خبره په تکیه کلام کې ورکه شوه.

قوماندان هاشم به چې کله دده له ټوکو او کنایو په تنگ شو په قهر به يې ورته وویل:

– بریتونه دې د خلقي دي والله که څوک خیر درنه وويني.

خوده به په بریتونو لاس راتیر کړي. یوه بله ټوکه به يې هم وکړه او په خدا به له کوټې ووت.

سموت په گروپ کې په ټوکی مشهور و.

له هرې خبرې سره به يې متل تیراوو، یا به يې خپله خبره په کوم شعر یا لنډۍ ثابتوله. ده به خپل زیاتره له ځانه جوړ شوي شعرونه او آن متلونه او لنډۍ په رحمان بابا پورې تړلې.

^۱ – سموت چې اصلی نوم يې عصمت الله و. خو خلکو به سموت باله د هاشم د کوچنيوالي ملگری و.

مثلاً ویل به یې: رحما با با څه ښه ویلي دي

مینه په تلور اتلو زیاتیري

کله راځه کله به زه درځم مینه

یا به یې ویل رحمان با با وایی:

چې نه یې وي سړي نه دې قورت خوري نه غوري

څوک چې پوهیدل چې شعر او لنډۍ رحمان با با نه دي ویلي تر نورو

به یې زیات خندل.

خو نورو نالوستو کسانو ته به دده هره خبره د کاینې کرښه

معلومیدله، ډیرو سموت د قوماندان مټ باله.

په حوزه کې ډیرې شخړې او لانجې به همده هوارولې، که به څوک له

قوماندان هاشم نه خوا بدي شول او بل گروپ ته به تلل سموت به په څو

خبرو بیرته راگرځاوو.

ځینو سموت صادق او له زړه پاک سړی باله، خو مخالفینو به یې ویل

چې هغه په عین سادګي کې مطلبی سړی دی، دده د خبرو تکیه کلام

«مطلب» او «پوه شوې که پوه نشوې» هم یو ډول کنایه ده، او دده د زړه

خبره ده، خو څوک نه پرې پوهیږي. سموت هرځای خپل مطلب چلوي.

له پاسه دوړې ښکاره شوې

پوځي کتار ورو ورو د دوی په لوري رانږدې کیده، مخکېني درې

زرهپوشونه په بیړه راروان و نور کاروان ځای په ځای ولاړو

زرهپوشونه ددوی خواته راوړسیدل.

سموت نارې کړې، د بریټن فکلوشې خورا ورسیدې بیا یې ملوک ته

چې په ویاله کې یې ده ته نږدې مورچل نیولی وو مخ واپړ او څنگه د تره زو

ولې یې که نه؟

ملوک په خپله خوله لاس کینښود په اشاره یې پوه کړ چې څه ونه وایی.

زرهپوشونه له دوی تیر شول.

سموت بیا په خدا وویل: د بریښیف کلوشې لکه چې سپکې وې پوه شوې که پوه نشوې مطلب، په ماین خو وانه لوتې؟

یو زرهپوش په مخ ولاړ تر کلیو پټ شو، بل زرهپوش د هغه زیارت څنگ ته ودریده چې یو وخت به په اخرونو کې پرې د بنځو میله جوړیدله خو کسه ژر ژر کوز شول او د سړک خواته د دیواله شاته یې ځانونه پټ کړل.

د کتار پاتې ټانگونو او زرهپوشونو هم ددوی په لوري حرکت راوکړ.

د کاروان دویم ټانگ ماین والوزاوه.

تورې لوڅې جوړې شوې، له دې سره له هرې خوا د توغندیو او سپکو وسلو د کارتوسو باران جوړ شو.

د ماین وهلي ټانک تر څنگ زرهپوش اور واخیست پوځي کاروان ځای پر ځای ودریده، عسکرو او افسرانو د سړک یوې او بلې خواته ځانونه پټ کړل.

ټانگونو او زرهپوشونو هرې خواته گولۍ او رولې د کتار په پای کې یو بل زرهپوش هم اور واخیست له زرهپوش څخه پورته څو ټانگونه او زرهپوشونه د شا په لوري وتبستیدل. نوره قوا د سوځیدلو ټانکونو تر منځ را ایساره وه.

په قوا کې عجیبه غوغا گډه وه مخکېنۍ زرهپوش هم وتبستیده. په منځ کې ایسارو پاتې عسکرو یوې اوبلې خواته منډې کړې.

دوو کسو د راده په لوري مخامخ منډه واخیسته خو له دوو خواو د

مینه او جگړه ۲۰

ګولیباران پرې جوړ شو. دواړه ځای په ځای ولویدل.
 د سړک د غاړې په شیله کې پټو عسکرو جگړه نه کوله بس هسې یې
 ځانونه پټول، نباتی نه پوهیدل کومې خواته او په چا ډزې وکړي. یوه
 ګډوډي جوړه وه له هرې خوا ګولۍ اوریدلې.
 خو دا ګډوډي هغه وخت نوره هم زیاته شوه چې د سوځیدلي
 زرهپوش ترڅنګ په کارټوسو او وسلو بار موټر اور واخیست.
 له موټر څخه د سپکو او درندو وسلو ګولۍ هرې خواته بادیدلې.
 له دې سره دوو نورو ټانګونو هم اور واخیست، د نږدې برخه وړې
 کلا مخې ته دوچې رشقی کوټې اور واخیست، یوه ګولۍ د ملوک پر سر
 په ونه ولګیده د ونې ښاخونه دده خواته را ولویدل او ګولۍ په پټیو کې
 ولویده.

عسکرو یوې او بلې خواته منډې وهلې خو چې څو ګامه به لانه وو
 تللي له یوې خوا به ګولۍ پرې ولګیدله.

دلته په ویاله کې د سموت له خولې چیغه ووتله، ملوک چې وروکتل
 ترڅنګ یې شیرمحمد پروت و، د هغه تر ککړۍ کارټوس پورې وړې وتلې
 و. ورنږدې شو، په غیږ کې یې راپورته کړ بیرته یې ورو پخپل ځای
 پرېښود. او بیایې په ډزو پیل وکړ، درې کسه چې پوځي دریشي یې
 اغوستې وې د اصل الدین د باغ په لوري په منډه ول.

د ویالې له خوا ډزې پرې وشوې درې واړه په وچ ډګر پرېوتل، څو
 شیبې وروسته بیرته پورته شول تر ویالې یې ځانونه ورسول. هلته پټ
 شول، یوتن یې بیا د باغ په لوري منډه واخیسته له بلې خوا په پښه
 ولګیده ځای پر ځای پرېوت.

نورو دوو تنو لاره بدله کړه. له لوی درك^۱ سره نږدې دواړه له
ويالي راوختل او د حاجی لونگ د كلا په لوري يې منډه کړه.
د سړک په غاړه دوه کسه چې د زرهپوش تر شاه په وياله کې پټ ول،
راپورته شول. لاسونه يې پورته نيولی ول، چيغې يې وهلې خو غږ يې نښه
نه اوریدل کیده.

شاوخوا ورته گولۍ ولگیدلې، ځای پرځای څملاستل، چې ډزې
غلې شوې لاسونه يې پورته ونيول د راده په خوا يې رامنډه کړه.
يوه يې د ويالي په غاړه د ازغوپه منځ کې ځان پټ کړ.
او دا بل يې په لويه وياله کې ولويده.
ملوک لاس ورکړ او له اوبو يې راويوست.
سموت ورته وويل:
- وينې مطلب اوس ايله بيله بنيادم شوې.
ملوک په منت ورته وويل:
- سموت ته هرځای له خپلو اپلتونه اوږې.
سرتيري چې ساه يې بنده بنده کیده، وويل:
- مه مه کوئ، ډزونه بس کړئ، څوک چې ژوندي دي ټول تسليميري
موږ ته

خبره يې انور په خوله کې وروچه کړه:
- بس د سپي زو خبرې هم لاته کوې او له دې سره يې سرتيري تر
ستوني ونيو خو ملوک ورباندې منت وکړ.
انور وغوړیده:
- ټول پټي يې وخوړ ته يې لا مړه بولې، که زما منې وينه يې ځمکې
ته مه پرېږده.

^۱. درك: يولوی لرگی دی. چې د اوبو د ویش لپاره په دوو برخو ویشل شوی او د دوو ويالو په
سرکې ايښودل کيږي چې دوو سيموته اوبه پرې ویشل کيږي

دروډ (راډه) له خوا ډزې غلې شوې دسړك له غاړې يوتن چې لاسونه
بې پورته نيولی ول ددوی لوري ته رامنډه کړه . خو د شا له خوا په گولی
ولگیده او ځای په ځای ولویده .

يویل له ټانگ نه ځان واچاوه او مخامخ يې د جيبه په لوري منډه
کړه . له هرې خوا پرې د کاپټوسو باران جوړ شو ، هغه د وښو په منځ کې
ولویده او دا نورو هم ورپسې منډه کړه . خو څو گامه لانه وو تللي چې ځای
پر ځای ولویدل .

اوس نو يوازې له يوه ټانگ نه ډزې کيدلې .
ملوک او در محمد ورورو ځانونه ټانک ته نژدې کړل .
څو شيبې وروسته له ټانک څخه لمبې آسمان ته پورته شوې .
دوه کسه په وښو کې پټ ول ، د جيبې له بلې غاړې پورې وتل ، له
کوچنۍ کلا څخه پرې ډزې وشوې ، خو لکه چې وروڼه رسيدل . دواړه د
ختیځ په لوري په منډو شول .

دويم څپرکی

بريالي او گل مرجان د کلا دروازه ځنځيرکړه بريالي د کلا دننه له دروازې سره نږدې کوټې ته ننوت او گل مرجان په يوه منډه د کلا په کونج کې د بام زينو ته ځان ورساوه.

تر زينو لاندې يې د تراکتور زوړ ټاير په دواړو لاسو پورې واوه او هلته ځای په ځای کيناست، شاوخوا يې وڅارله.

د کوټې له ماتې کړکۍ څخه د بريالي په اشاره پوه شو زړه نازړه په زينو پورته شو چې د بام سرته ورسیده شاوخوا يې وکتل د پتيدو ځای يې تر سترگونه شو په پورتنۍ زینه کې غلۍ کيناست، له لاندې نه بريالي ورباندې غږ وکړ:

— برج ته ځان ورسوه بې غيرته برج ته.

گل مرجان د بام په سر نظر وزغلاوو، برج د يو په بل پسې د قطار بامونو په پای کې د کلا په بل کونج کې ول. گل مرجان له ځان سره فکر وکړ:

— عجيب سړی دی فکر کوي چې اوس هم قوماندان يم دا غویي نه پوهيږي چې د کلا تر بل کونج پورې قطار بامونه له څومره خطر ډک دي بس په پل صراط تيريدل دي، که پدې کوټو کې يوکس وي بيا؟ خو چې خپل ځای ته يې وکتل تر بامونو هم خطرناک ورته ښکاره شو ځانته يې خدا راغله.

له ځایه راپورته شو په بام یې منډه واخیسته د دریم بام په سر یوې نسبتاً لوړې موری ته یې ځان ورساوو خو شیبې د موری کنیاست ترڅنګ د کلا منځ یې تر نظر تیر کړ په یوه منډه یې ځان برج ته ورساوو.

بريالی د کاډانې بام ته پورته شو د کلا له دیواله یې شاوخوا وڅارله په سړک د فوځي کاروان له ځینو وسایطو لوګې پورته کیدل او نه یواځې په وسایطو نه بلکې شاوخوا په نورو ځایونو کې هم لوګي او لمبې تر سترگو کیدلې د دوی ترڅنګ په کوچنۍ کلا کې هم اوربل و، او لوګي یې هواته پورته کیدل.

بريالی چې په زینو نښکته کیده گل مرجان ته یې غږ کړ:

– ډزې به نه کوي، زه هم درځمه.

بريالی د کلا په کوټو کې داسې په سړه سینه ګرځیده لکه چې خپل کور یې وي او له اوږدې مسافري وروسته بیرته ورته راغلی وي.

په دالان کې یې د تناره سرپوش ایسته کړ تنور تود و یو تور خیرن چای جوش په ایرو کې خښ شوی و. داسې معلومیده چې د کور خاوندان به څو ساعته د مخه له کوره وتلي وي.

د کلا په دیوال دوه کوترې ناستې و، سرونه یې له ویرې جګ نیولې ول غومبر یې نه واهه.

بريالی د کلا شنکوف د میل په څوکه د بلې کوټې قلف والوزاوو. په کوټه کې یو لوی صندوق ایښی و چې دواړو زلفیو ته یې قلفان پراته و.

توشکې هوارې وې خوبالبنستونه له خپلو ځایونو بې ځایه شوي. او د توشکو په منځ منځ پراته ول.

په کوچ کې بستره بند خلاص شوی و. دوه پرستني قات په قات پکې ایښې وې. پورته په تاخچه کې له سنیو (وړیو) څخه اوبدل شوی سور دسترخوان ایښی و.

بريالي موسکې شو ژر ژر يې پرانيست ډوډۍ پکې نه وه، يواځې خو
داني اتامونه (دډوډۍ کوچنۍ ټوټې) پکې پراته ول.

بريالي يوموتې ترې ډک کړ ژر يې خولې ته واچول پاتې دوه موتې يې
په جيب کې واچول.

نورې کوتې يې هم يو په بل پسې وکتلې په بېړه بام ته وخوت له
زينو سره نږدې ديوال څخه يې سر هسک کړ شاوخوا يې وڅارله او برج ته
ورغی.

گل مرجان يوه کونج ته غلی ناست و.

بريالي په ټوکه ورته وويل:

– څنگه ناست يې با ميمله يې.

چې گل مرجان څه ونه ويل زياته يې کړه:

– دکافريه کورکې يو ټوک مړۍ هم نه پيدا کيږي.

گل مرجان وخنډل:

– زړه دې دی چې وريجې او غوښې يې درته باندې کړې وای؟

– دکور اوسيدونکي نوي وتلي دي په کورکې هرڅه شته خو ډوډۍ

نشته.

– دايې لابله بدبختي.

گل مرجان دا وويل اوسر يې په زنگانه کينود.

بیرته يې سراپورته کړ په اسويلي يې وويل:

– لکه چې بې ځايه مړه شووها.

بريالي ښکته پورته ورته وکتل:

– مرگ مرگ دی څه په ځای څه بې ځايه په هر صورت اوس خو

ورسره مخامخ يو، چې مخامخ يو بې غيرتي به نه کوو.

کلاشنکوف يې په ځمکه کينود پسې زياته يې کړه:

حقیقت دادی چې دلته هیڅوک هم په ځای نه مري.
 گل مرجان ورته وکتل بیرته یې سر ښکته وچاوو.
 بریالي یې په سترگو کې د مایوسي اندازه ولگوله.
 ده گل مرجان ښه پیژاند هغه د لوا په میکانیزه غونډه کې د ټولې
 مرستیال و په ټولو دندو کې حاضر و، بریالي به سختو جبهو ته دی
 استاوه.

بریالی له ځایه ولاړ شول کړکۍ څخه یې شاوخوا وڅارله، د کاروان
 ټانگونه او زرهپوشونه هماغسې سوځیدل او مجاهدینو ډزې پرې کولې.
 بریالی په ټیټه ملا په برج کې گرځیده برج دوه کړکۍ لرلې خو کړکۍ
 لاله لومړي سره نه وې پکې ایښودل شوې. داسې څرگندیده چې د کور
 خاوند په برج کې ازوغ او رشقه ایښوده ځکه د برج په غولي د وچې رشقې
 میده گېي او ځخلې لیدل کیدې.

بریالی د گل مرجان خوا ته راتیر شو په مټ یې وټپاوه.
 - ملگریه مورال بایللی راته ښکاري؟

- یره که ریښتیا درته ووايم اولاد ریښتیا د دین دښمن دی، کوچنی
 زوی مې ډیر یادېږي، چې راتلم له غیږې مې نه ښکته کیده.
 بریالي وخنډل. دادی دوی هم د دین په دښمن پسې گرځي.
 د گل مرجان سترگوته یې وکتل زیاته یې کړه:

- غم مه کوه داسې مورچل مو پیدا کړی دی چې ضیاء الحق هم
 راشي یوه میاشت خومونه شي ترې پاڅولی.
 گل مرجان ښکته پورته ورته وکتل. په زړه کې یې غوصه ورته راغله
 له ځانه سره یې وویل

- دا وگوره په دا خپله د خرس غوندې ځواني مین دې له دنیا
 ناخبره دی اوس هم زړې کنجاړې په خوب ویني ښه یې ولیدل چې ټول

مینه او جگره

تبه شول او دی بیرته له سره لگیادی پنگه شوې کلا آبادوی شیطان راته وایی چې ته هم

پخپل دې فکر ژر پښیمانه شو. بریالي ته یې چې له برج څخه د راوتلي تیر په سړيې خپل غوښن لاسونه ایښي ول او د کلا له کنډو څخه یې شاوخوا خاړله وکتل. خوا یې ورته بده شوه.

په زړه کې یې وویل: جنگ دې ورك شي دا ښكلی ځواني خود خاورو لایقه نه ده.

بیایې د رود په غاړه د ونو په منځ کې د وژل شوي مجاهد خیره سترگوته ودریده چې د ددوی په گولی لگیدلی و. فکر یې وکړ:

— څه ښکلی ځوان و، د مرگ وړ خونه و، رښتیا موږ څه کوو څوک وژنو، هی هی خپل ورور.

زړه یې و، خپل دا فکر له بریالي سره شریک کړي او ورته ووايي چې ترڅو به سره وژنو، ترڅو به د کورونو په ځای قبرونه جوړوو، راځه ور ووزو، مجاهدینو ته ووايو چې موږ ستاسې ځامن او وروڼه یو، دادی که مو وژنئ که مو پرېږدئ.

خو ځله یې په زړه کې راوگرځیدل چې د خپل زړه ټولې خبرې هغه ته وکړي.

خوبیرته به پښیمانه شو. هسې نه چې بریالی یې، بی غیرته وبولي او که ژوندې پاتې شي سبا پیغور ورنه کړي.

څوک څه پوهیږي که دا خبرې خاد ته وکړي او بیایې زندان ته بوزي د نورو غوندې یې سترگې او لاسونه ورو تړي او په پلیگون کې یې په گولی وولي.

وروستی خبرې ټکان ورکړ. خود بریالي تیر ژوند او کړو وړو یې وروستی خبره ردوله.

– نه نه بريالی نامرده نه دی، په بل چا مې نه وژني چې بد يې راشي همدلته مې وژني، خو بل چاته دا خبره هم نه کوي، توکل په خداى ټولې خبرې ورته کوم، دى به نه پوهيږي پخپله ځواني مغرور دى زه به

د بريالي ناخاپي غږ يې د سوچونو لړۍ وشلوله:

– امر صاحب تخنيک به دې نه وي ليدلى چې مړ به وي که ژوندی؟

– نه والله، امر او پراسيون مې وليد بيچاره لکه چې شهيد شوى دى.

– ريښتيا وايي؟

– پام مې نه دى کړى د زرهپوش خواته يو مړى پروت و، ممکن هغه

به و، زه د خپل ځان په غم کې وم.

– هغه زما عسکرهم

د الوتکو غږ يې تر غوږ شو خپله خبره يې پريښودله: په خونۍ يې

چيغې کړې: هغه دى والله طيارې راغلي.

پورته يې وکتل، الوتکوله لوړې فضاء خوبمونه خوشې کړل يو بم

په رود کې ولگيده پورته له ژرندو سره په دښته کې هم څو ځايه دوړې او

گرځونه پورته شول.

الوتکې د سترگو په رپ کې الونیا شوې، بريالي په خوشحالي

وويل:

– اوس نورې هم راځي.

– انشاء الله اوس يوڅه کيږي، که دا وار راغلي زه او ته هم ځانونه

يوې خواته باسو.

خو په خبرو کې يې پخوانى قوت نه ليدل کيده په سختۍ يې خپلې

وچې شونې څو ځولې گل مرجان ته يې وويل:

– څنگه وږى خوبه نه يې؟

– که ريښتيا درته ووايم اصلاً لوږې يې حاله کړى يم

بريالي جيب ته لاس کړ د وچې ډوډۍ يوموتی اتامونه يې په لپه کې
ور واچول په موسکا يې وويل:

ـ دادي واخله، تور توتان تر تا قربان.

گل مرجان په بېړه خولې ته واچول.

بريالي د ډوډۍ نورې ټوټې هم له جيبه راوايستلې نيم يې پخپله
وخورل او نيم نور يې گل مرجان ته ورکړل، دواړه وږي ول.

بريالي د گل مرجان په اوږه لاس کښود وېي ويل:

ـ غم مه کوه اوس به داسې ډوډۍ درته پخه کړم چې په کور کې
به دې هم نه وي خوړلې، اوله دې سره د تناره خونې ته په ښکته شويو
پټو زينو چې برج ته نږدې وي او تراوسه پورې يې نه وي ليدلې لاندې
کوز شو.

د کندو سړپوتې يې ايسته کړ کندو له اوږو ډک و خوری (سنگ) يې
راواخيست په مالگه پسې وگرځيد پيدا يې نکړه ښه ډير اوږه يې لامده
کړل، لږ يې راواخيستل وې شکل بلمنگي نه و.

په نورو خونو کې په تبخي (تيغنه) پسې وگرځيد په سترگو نه
ورغی، هک حيران ودریده که يې په تناره کې پخوي ټول به چکيده شي
ځکه له يوې خوا خميره شوي نه ول، اوله بلې خوا يې کله ډوډۍ په تناره نه
وه پخه کړې.

چې خپلې لوږې ته يې پام شو نو د کلا په کونج کې پراته بوتې او
چاپکې يې راواخيستل او په تناره کې يې اور تيار کړ.

د اور خونه يې ټوله وپلټله اورلگيت يې پيدانه کړ گل مرجان ته
ورغی د اورلگيت پوښتنه يې ترې وکړه هغه هم نه درلود.

بیرته بيا په نورو کوټو راسم شو. ټولې کوټې يې وکتلې اورلگيت
يې ونه موند.

مینه او جگره ۳۰

دالان یې وریاد شو، ټول دالان یې وکوت آن د دالان. بازوان یې هم
ترنظر تیرکړل خو اورلگیت یې ونه موند.

په نه هیلې برج ته پورته شو. گل مرجان یوې گوښې ته غلی ناست و.
خار یې هم نه کاوو.

د بریالي په لیدو له ځایه پاڅیده:

– پیدا دې کړې؟

– نه دکافر په کور کې یو اورلگیت هم نشته.

– نو اوس به څه کوو؟

– نه پوهیږم.

– گل مرجان په خوښۍ وویل:

– بل چل به وکړو.

– څه به وکړو؟

– هغه په کونج کې دبوټو کوټه به درسام په مرمۍ وولو چې اوریې

واخیست لږ اوږ به تري یوسو او په تناره کې به اوربل کړو.

– نه نه دا د نظامی تاکتیک له نظره غلط کاردی. زه اوت ه اوس په

داسې موقعیت کې نه یو چې چاته خپل ځای ونسیو اوس دوی ټول په چور

لگیا دي له ما او تانه څوک خبر هم نه دي. چې لږ تیاره شوه ځانونه به یوې

خواته وباسو.

– هغسې خو امکان لري طیارې بیا راشي. او په مونږ پسې یا نوره

قوا یا هلیکوپتر راشي خو چای ناخورده جنگ نه میښه په دې وږې گیده

خو دوه گامه هم نه شو تلای.

بریالي دده خبروته غوږ نیولې و. خو سترگې یې په لرې کلاوو کې

څښې کړې وې. وې ویل:

– زه وایم که دا دروازې د مخې جومات ته یو ولاړ شو په جومات کې

مینه او جگره

حتماً اورلگیت وي او په منډه یو اورلگیت راوړو. چې یوځل په گیده
ماړه شوو بیا به گورو.

— داخوډې والله که بده خبره کړې وي.

له ځایه پاڅیده ویې ویل:

— خدای دې وکړي چې جومات قلف نه وي.

— ساده دا کلی دی په کلي کې جومات ته څوک قلف نه اچوي، ژر

ولاړشه بیرته په منډه راشه، که نه و. بیا هماغه ستا چل کوو.

گل مرجان دروازه خلاصه کړه شاوخوا یې وڅارله او بیا په بیرته
روان شو.

بريالی د برج د کړکۍ ترڅنگ کیناست شاوخوا یې وکتله چوپه

چوپتیا وه، د سړک خواته څوځایه لوگی معلومیدل خو دا معلومه نه وه

چې د سوځیدلو وسایطو دي که په ونو او کورونو کې دي.

بريالي سوړ اسویلی له خولې وایست:

— اوه خدایه داڅه حال دی. دا بنایسته سیمه وگوره اودا لوگی دا

مړي دا دا

خپله موریې وریاده شوه، چې د خدای په امانی په وخت کې یې په

مخ بنکل کړی و. او بیا یې اوبه پسې شیندلې وې او لکه چې د خپل زوی

د جدایی طاقت یې نه درلود ځای په ځای کینستی وه.

خپل اولادونه یې وریاد شول، وړوکي زوی یې د راتگ په وخت کې

ورته ویلي و، ماته موټر راوړه، ماته موټرک، موټرک چې هیردې نشي، په

سترگو کې یې اوبنکې راغلې.

ژر یې پاکې کړې.

د گل مرجان خبرې وریادې شوې.

— یره که رینستیا درته ووايم اولاد رینستیا ددین دښمن دی. زوی مې ډیر

یادیږي، چې راتلم له غیږې مې نه ښکته کیده. هغه ساعت ده هم غوښتل ورته ووايي چې خومره یې خپله مور او اولادونه یادیږي، ژړا ورغلي وه، مخ یې بلې خواته اړولی و ددې لپاره چې گل مرجان زړه وانه چوي ورته ویلي یې و:

— غم مه کوه داسې مورچل مو پیدا کړی دی چې ضیاء الحق هم راشي یوه میاشت خو مونه شي ترې پاڅولی.

په زړه کې یې وویل چې داخل به گل مرجان ته د زړه غوټه پرانیزي ورته وایي به چې ده ته هم دا حالت د زغملو وړنه دی دده له بدنه هم وینه ځي، شیدې نه ځي، دی هم اولادونه لري، کورلري، ژوند لري، له دې ټولو سره مینه لري خوله وطن سره هم هومره مینه لري.

دا حالت دی هم نه غواړي چې د خپل ورور وینه توبې کړي دوه وروڼه یې له ده څخه لرې په خپل کلي کې ول، هغوی هم مجاهدین ول، دده اصلی ځای بل ولایت و، خو څوک خبر دي که یې وروڼه دلته راغلي وي او اوس له ده سره په جنگ وي څوک خبر دي که ده پخپله وژلي وي دا څوک....

د سوچونولې یې د کلاشینکوفونو ضربه یې ډزو وشلوله.

دریم خپرکی

– په منډه څه د اوبو بلا در وگرځه، اوبه هم لا خښې، انور هغه اسير
چې رود کې يې په لپو لپو ژرژر اوبه خښلې په وليو کې د ټوپک په قنډاغ
وواهه، دا نورو ته يې مخ وروړاوه.

– دا موڅه د ابازوی دی، چې خلاص لاسونه گرځي.
در محمد ورته وويل:

– ډير تری و، خوامې ورته بده شوه.

– پريښې به دې و، چې له تندي مردار شوی وای.

در محمد څه ونه ويل، يوبل چې خوله يې له سنځلو ډکه وه له شا
راغې کړې:

– که دې ډيره خواورته شنه وي، اوس به يې مردار کړم.

کلاشينکوف يې له اوږې راښکته کړ پسې زياته يې کړه:

– دا خو دومره سخت کار نه دی، ثواب هم لري.

له دې سره يې کلاشينکوف د هغه په خوا ونيو، قيد يې وواهه يوبل
ته يې چې د بندي تر شا روان و وويل:

– مامدينه ته لږ لري شه، نن مې اصواب (اعصاب) خراب دي هسې نه
چې تا وولم دده

ماشې ته يې لاگوته نه وه نږدې کړې چې ملوک له لرې ورباندې غږ کړې.

- اکبره څه کوي. څه کوي؟ لیونی شوی خوبه نه یې؟
 اکبر بدبد ورته وکتل
 - دتایې څه؟
 - دچاپه امریې وژنې؟
 - پخپل امر.
 - ته دا حق نه لري.
 اکبر د کلاشنکوف قید په ضربه ودر اوو ویې ویل:
 - اوس به معلومه شي. اوله دي سره یې کلاشنکوف دبندي په لوري
 برابر کړي. درمحمد منځگړتوب وکړي.
 - خدای موخوار که په دومره وړه خبره نږدې ده جنگ وکړي.
 اکبر چې له ډیره قاره یې د خولې له کونجونو ځگونه راوتلي ول وویل:
 - تراوسه به مې یا واژه یا نه اوس یې والله که پریږدم چې اوه ساوې
 ولري.
 شیر چې تراوسه غلی ولاړ و هم منځگړتوب وکړ وې ویل:
 - څه وړک یې که اوس یې پریږده. یو وار یې مرکز ته ورسوو بیا به
 یې بل څوک نه وژني. ته به یې وژني.
 - اکبر وویل:
 - نه یې پریږدم.
 درمحمد په نصیحت وویل:
 - وایم بیایې وروسته مې کړه اوس یې پریږده. د بندي خواته یې
 اشاره وکړه.
 - هسې هم مې دی رنگ یې نه گوري؟
 بندي زیر زینسلې ولاړ و. هېڅ یې هم نه ویل. نه یې زاری کولې نه
 یې هم د تینبتي هڅه

دا نورو اسيرانو ته يې چې په سيند کې د يو پان لاندي ولاړ وو په
حسرت کتل

در محمد د اکبر خواته رانږدې شو ويې ويل:
_ ځان پوه که. قوماندان هاشم وييلي دي چې داسې خلک باد له دې مه
وژنئ ماته يې راولئ.

اکبر په کنايه وويل:

_ بڼه بڼه اوس د خبرې په بيخ پوه سوم.

په روانيدو کې يې وويل:

_ خير دنيا لا ختمه نه ده. سره گورو به.

بندي نور هم د ملوک شاته پټ شو.

يوه بل بندي ته غږ کړ:

_ راځه، له هغو نورو سپو سره دې ودرېږه.

بندي ملوک ته وويل:

_ ډير وږی يم، لږ ډوډی موډی به نه وي؟

ملوک بدېد ورته وکتل چې مانايې دا وه: خاورې و خورې ډوډی هم لا

غواړې چې يو وار دې هاشم ته ورولم بيا به سره گورو.

يو بل مجاهد نظر الدين چې تراوسه پورې غلی ولاړ و د بندي خواته

راغی په اوږو يې لاس ورووا هه. عسکري پليتونو ته يې چې په قلم يې

رسم کړي و وکتل په ملنډو يې وويل:

_ دا دې څه پي رسم کړی دی.

_ پليټونه دي صاحب.

_ دا بياتې او دا بل ټکی څه مانا؟

_ دا عسکري رتبه ده.

په غوصه يې ورته وويل:

– نوم دې څه دی؟

– خاورې گل مرجان.

– هوم اوس خاورې شوې. تر اوسه چې په ټانګ کې سپور وې.

خاورو ته خو دې کتل هم نه او اوس بیا خاورې شوې ها.

چې گل مرجان څه ونه ویل، پسې زیاته یې کړه:

– خاورو ته دې ډیر زړه کیږي، انشاء الله وتالی (تعالی) ژر به دې ور

ولېږم پوښوې که نه؟

گل مرجان ترشوندو لاندې وویل:

– څه چې خدای کوي هغسې به

ملوک د نورو خبرو مجال ورنه کړ، د کلاشنکوف په څوکه یې پورې

واهه، او له نورو بندیانو سره یې چې لاسونه یې شاته تړل شوي ول،

یوځای د مرکز په لوري روان کړ.

اسیرانو هریوه کوبنس کاوو چې له یوبل سره خبرې وکړي خو چې چا

به څه وویل د کلاشنکوف قنډاغ به یې خبره په خوله کې ور وچه کړه.

جګړن گل مرجان چې د نورو ترشا روان و، ورو ورو یې ځان د

اسیرانو منځ ته ورساوو سربې ښکته اچولې و. ورو یې وویل:

– بازید خانه، شفیق دې ونه لید؟

شفیق دده د خور یوازينې زوی و، چې لومړی د دوی په ټولي کې

عسکر او بیا وروسته یې افسری رتبه ورکړې وه.

دایې لومړی ځل و، چې په یوه فوځي قطار کې له ده سره ملګری و.

بازید خان لکه چې دده خبره نه وي اوریدلې هیڅ یې ونه ویل. ده بیا

پوښتنه وکړه هغه یوازې د «نه» ځواب ورکړ.

گل مرجان فکر وکړ. زه خو ولاړم، خدای دې وکړي چې شفیق روغ

خلاص شوی وي که هغه هم وژل شوی وي نو بیا؟

مینه او جگره

گل مرجان د اسیرانو په کتار کې ځان بل څنگ ته ورساوو له یوه بل نه یې وپوښتل:

— امر صاحب شفیق به دې نه وي لیدلی؟

— شفیق څوک دی؟

د یوه وسله وال قهرجن غږ د ځواب مجال ورنه کړ:

— خبرې مه کوه رزیله لکه چې ځان راباندې سموې.

د مازدیگر سیوري راړنگ و، چې دوی یوې برجوري کلاته ورسیدل، ټول اسیران یې په یوه تیاره کوټه کې چې یو وخت د ونسو کوټه وه واچول دوه کسه په دروازه کې ودریدل چې اسیران پخپل منځ کې خبرې ونه کړي.

د غرمې په بمباري کې د مرکز پخوانۍ کلا بمبار شوې وه، د کلا یو برج وران و او نورې کوټې هم یا وړانې وې یا یې کړکۍ ماتې وې درې کسه مجاهدین چې د مرکز د ساتلو لپاره پاتې ول، د بمباري په وخت له کلا وتلې ول، او د کلا خواته په زړو د کانونو کې اوسیدل. ملوک اسیران په نورو وسپارل او پخپله له ملگرو سره خپل مرکز ته ولاړ.

دا مرکز هم په یوه کوچنۍ کلا کې و، په دې کلا کې هغه وسلې او مهمات ساتل کیدل چې له پاکستانه به په کچرو راوړل کیدل او بیا به ددوی د تنظیم نورو گروپونو او مرکزونو ته ویشل کیدل.

دا کلا د گڼو ونو په منځ کې وه، له یوې نیمې میاشتې راهیسې ملوک او شپږ کسه نور د وسلو د ساتلو لپاره دې کلاته راستول شوي ول. ملوک او دولت خان به شپه او ورځ دلته و، د دولت خان پلار لا په اول کال حکومت وړی و.

ده بل ورور هم درلود چې اوس پنجاب ته د مزدوري لپاره تللی و.

دوی لا واره و، چې مور یې د ملاریا په ناروغۍ مړه شوې وه، او
دوی پلارته پاتې شوي ول. پلار به یې د کور کار هم کاوو او چې کله به د
باندې په کوم کار پسې ته، نو دواړه زامن به یې هم په شا ګرځول، د شپې
به یې چې اوبه لګولې دواړه زامن به یې د پولې په سر په برستن کې ویده
کړل.

خو یوه ورځ یو جیب موټر راغی د دوی پلار او درې نور کلیوال یې
پکې واچول، بیا رانغلل.

دولت خان او دوست محمد تره ته وریاتې شول، هغه رالوی کړل،
دوست محمد پاکستان ته ولاړ او دولت خان په کلي کې پاتې شو.
دوست محمد بیا کلي ته رانغی خو چې پسرلی به له پاکستانه
مسافر راتلل نو خپل ورور دولت خان ته به یې جامې واسکت او خپلۍ او
کله کله پیسې رالېږلې.

څلورم څپرکی

د شپې په پخیدو سره د ډزو شدت لږ شو یوازې د شاوخوا کلاو
څخه خال خال ډزې کیدلې.

بریالي د کلا شاوخوا وڅارله، د کاهدانې له بامه یې د کلا د دروازې
مخه هم وکتله، چې ډاډه شو، د کلا شاوخوا څوک نشته ډزې یوازې دده د
بوختولو لپاره کیږي، نو د کلا په کونج کې یې د ازوغ له انگاره څخه چې
د مخه یې اور اخیستی و، یو سپکی (سوکي) راواخیست او په دیگدان
کې یې اور بل کړ.

تبې (تیغنه) یې پرې کینوده دې ته یې ونه کتل چې تبخی گرم دې که
نه، نامنظمه دغاله یې جوړه کړه او په تیغنه (تبخی) یې واچوله، اوري یې
نور هم پسې زیات کړ ډوډی یې په بل مخ واړوله، بله نسبتاً غټه ډوډی یې
په تبخی واچوله، نیم خامه ډوډی یې په تخرگ کې ونیوله او په یوه منډه د
پتو زینوله لارې بام ته وخوت.

له برج څخه یې شاوخوا وڅارله، د کلاشینکوف قید یې وواهه او
بې له دې چې وگوري یو ډز یې وکړ. کلاشینکوف یې له دیوال سره
ودراوو پخپله د ډوډی په خوړلو لگیا شو.

ډوډی یې همدلته پرېښوده لاندې ښکته شو د تیغني پر سرله ډوډی
څخه لوگي ختل هغه یې ترې ایسته کړه بله یې ژر پرې واچوله په بیره یې

په یوه بله خوا واړوله، د کلادیوال په ضربه یې گوليو لگیده خودی داسې د ډوډۍ په پخولو لگیاو لکه چې هیڅ هم نه وي. له څاه څخه یې منگی را ډک کړ. د تناره د کوټې په کونج کې یې کینښود، د دیگدان رڼا ته یې د خپل کلاشنکوف مرمۍ وکتلې دوه رسام مرمۍ یې بیلې کړې په تاخچه کې یې کینښودې.

له تبخي څخه یې ډوډۍ چې یو لوری ته لږ سوځیدلې وه لرې کړه بله یې جوړه کړه او په تبخي یې واچوله.

د هاوان گولی د کلا په منځ کې ولویده.

بريالي د کوچنیو گوليو ترپا هم اوريده چې په انگر کې لگیدلې، د اور په کوټه کې کونج ته غلې ودریده، د سپکو او درنو وسلو پرله پسې ډزو وارخطا کړ.

د شاژورونو چانته یې غاړې ته واچوله، په زینو کې ورو ورو پورته شو، په وروستی زینه کې یې د برج په لوري هوایی ډز وکړه دې سره یې په یوه منډه ځان برج ته ورساوو، د سهار رڼایي په خوریدو وه په برج کې یې د شاژورونو چانته چې له گل مرجان څخه پاتې شوې وه پیدا کړه او څنگ ته یې واچوله.

دغه وخت د توغندي گولی د برج خواته د کلا په دیواله ولگیده، بريالي د کلا له بلې برخې څخه یوه گولی فیر کړه او بیرته یې په منډه ځان برج ته ورساوو.

خو شیبې وروسته په هغه ځای راکټ ولگیده دیوال یې ویجاړ کړ بريالی پوه شو چې راکټچي نږدې ورته ناست دی خو نه یې شواي کولای چې سرپورته کړ بیا یې له ویجاړ شوي ځای څخه مرمۍ فیر کړه او پخپله یې ځان برج ته ورساوو.

د کلا ترڅنگ د باغچې د کوچني دیوال له شا بیا په هغه ځای د

مینه او جگړه

راکت گولی ولگیده بريالي د باغچې ديوال په نښه کړ، خو ډزونه يې هغې خواته وکړل. له ختيځ لوري په برج د توغندي دوه گولی ولگيدې خو برسيرنې وې يوازې يې د برج له چت څخه خاورې او لوټې راتويې کړې. بريالي له نږدې څخه دا غږ واوریده.

— د ليلن زامنو تسليم شئ.

بريالي شاوخوا وکتل د غږ ځای يې ونه ليد وې ويل:

— مرمۍ ډيرې لرو اوس خو تاسې ياست چې ټول پنجابيان هم درسره

شي تسليم به نشو.

له بلې خوا ورباندې غږ وشو:

— روس بادار دې څه ونه کړل تاسې به څه وکړئ ټول فوځ تباه شو ته

بيا کوم سپی يې؟

بريالي څه ونه ويل، خپل ځای يې بدل کړ.

له بلې خوا بيا غږ وشو:

— تسليم شئ هسې ځانونه مه تباه کوئ.

له دې سره د ډزوباران جوړشو، د هاوان يوه گولی د بام پر سر

ولگیده، يوه چره يې د بريالي په کينه پښه ولگیده له پښې يې وينې

جاري شوې.

په بېړه د اور کوټې ته راښکته شو، پښه يې په يوه زاړه ټوکر چې د

تناره له څنګه پروت و وتړله او هلته ځای په ځای کيناست.

ډزو دوام درلود. بريالي له ځانه سره فکرو کړ:

— ترڅو به جنگيږم، له کومې خوا د کمک درک هم نشته بيا يې سوږ

اسويلی له خولې ووت له ځانه سره يې وويل:

— چاره څه ده؟

خپل اولادونه يې ورياد شول.

په سترگو کې یې اوبنکې راغلې د گوليو په باران کې یې برج ته ځان ورساوو، خو برج د توغندیو گوليو وران کړی و.

بريالی د برج په کونج کې چې رالويدلو تیرانو او بازوانو پټه کړې و، غلی کیناست.

په لوړ آواز یې وویل:

— ودریږئ ډزونه مه کوئ.

ورته نږدې کسانو ډزې بندې کړې، خو له نورو خواوو لا هماغسې

ډزې کیدلې.

له هغې خوا آوازونه اوریدل کیدل، خو بريالی نه ورباندې پوهیده

چې څه وایی بیایې ورغږ کړي.

— که وعده کوئ چې وژنئ مونه، نو مونږ ټول تسلیمېږو، خپله خبره

یې بیا تکرار کړه.

— مونږ وعده کوو چې سړ او مال مو په امن کې دی، بس دروازه

خلاصه کړئ.

له نورو خواوو هم ډزې بندې شوې بريالي د دروازې ځنځیر خلاص

کړ. د دروازې یوه پله یې خلاصه پرېښودله، د دیوال خواته ودريده،

بیرته یې دروازه بنده کړه خو ځنځیر یې نکره پخپل ځای ودريده،

آسمان ته یې وکتل، آسمان شین و، بريالی داسې ورته ځیرو، لکه چې

ستوري شمیري.

چوپتیا خوره وه. مجاهدینو نورې ډزې ونه کړې خو شیبې

وروسته څو پرله پسې مرمیو د دروازې د سرله دیوال نه دوږې پورته

کړې، دروازه هم په مرمیو ولگیدله، څو مرمۍ ترې تیرې شوې او د کوټو

په دیوالونو ولگیدې بريالي د کلاشنکوف شاور بدل کړ او د کوټې له

وره سره ودريده.

مینه او جگړه

دروازه خلاصه شوه. بريالي کلاشینکوف خپلې مخې ته واچاوو په
دروازه د خوتنو د راننوتو سره يې خپل دواړه لاسونه د تسليم په علامه
پورته کړل.

په دروازه راننوتو کسانو هريوه کوبښن کاوه چې ترنورو د مخه شي
خود مخه تردې چې د انگر مينځ ته را ورسېږي. بريالي د سترگو په رپ
کې کلاشینکوف راواخيست سمدلاسه يې پرې ضربه کړ او د چوترې د
کوچني ديوال شاته يې ځان واچاوو دوه کسه چې ترنورو دمخه ول، ځای
پرځای ولويدل، نورو په ده ډزې وکړې د پتيدو ځای يې نه درلود بيرته يې
د دروازې په لوري منډه واخيستله يوبل د دروازې خواته ولويده.
د دروازې له څنگه يوه په بريالي ډزې وکړې يوه گولۍ يې په ښي مټ
ولگيدله.

بريالي د دروازې په لوري پرله پسې ډزې کولې، د دروازې يوه پله
هماغسې پرانيستې پاتې شوه.

پنجم خپرکی

ملوک په هغولومړيو کسانو کې و، چې دکلا په دروازه راننوتې ول. د مخه يې لاخلولوملگروته ويلى و. چې مخامخ به نه ورځو. ځکه خو يې د بريالي د ډزونه لا د مخه ځان د دورازې خواته خونې ته رسولی و. وروسته څرگنده شوه چې کلا بندشوی افسر د دروازې له خوا په ډزونه بلکې دده په مرمۍ لگيدلى و.

د کلانند شوي افسر په ډزو درې تنه وژل شوي ول. او څلورتنه نور په دروازه کې پټيان شوي ول. نور له کلا څخه وتلي ول. خود کلامحاصره يې نه يواځې ساتلې وه بلکې د محاصرې کړۍ يې تر پخوا تنگه کړې وه.

له ملوک سره پدې کوټه کې وروسته يوبل تن هم يوځای شوی و. چې ده نه پيژاند

ملوک د خبرو په پيل کې پوه شو چې ناپيژندل شوی سړی د بلې سيمې دی چې ده تردې د مخه نه وليدلې دوی چوتره تر اور لاندې نيولې وه. له دواړو خواو ډزې کيدلې

ملوک او ورسره ملگري سرنه شوای پورته کولای چې افسر ووينی خو د چوترې اندازه يې لگولې وه او وار په وار يې پرې ډزونه کول. کله کله به چې له هغې خوا ډزې نه کيدلې نو چوتره به يې وڅارله. او بيا به يې ډزې پرې وکړې. دوی هماغسې ډزې کولې چې له هغې خوا د ډزو لوری

منه او جگر:

بدل شو ډزې يې بندې کړې. ملوک د کړکۍ له څنگه وروکتل بيرته يې ژر سرټيټ کړ.

دا زوی مړی خو لکه پيری داسې دی اوس له کوټې ډزې کوي
غم يې مه کوډه اوس مو کلاته لاره پيدا کړې ده ډير ژر به په لومه کې بند شي

او بيا دواړو د کوټې په خوا په ډزو پيل وکړ په کلا باندې له هرې خوا د سپکو او درنو وسلو ډزو هم دوام درلود
ملوک خپل ملگري ته ورپه غوږ شو
ته هغه کوټه تر اور لاندې ونيسه. توکل مې دې په خداى وي زه ورځم. دا پدې رقم نشي تسليمداى
هغه مخالفت وکړ

نه نه وتلې نشې کرار کينه
ملوک له ځايه را ولاړ شو ويې ويل
توکل په خداى زه وزم. ته دى تر اور لاندې ونيسه نور غم مه کوډه
مه ځه، زما ومنه مه ځه
ملوک چې د دروازي له څنگه غلى ولاړ و. بيرته را وگرځيده د مرميو چانټه يې د هغه مخې ته کيښوده
ها دا کارتوس هم واخله. د سر پورته کيدو مجال مه ورکوډه. زه له هغې خوا په کلا راخيږم

توبه توبه ته هم عجيب سړى يې. د غوايي زړه لرې د غوايي
او له دې سره يې د افسرد پتيدو په کوټه ډزې پيل کړې
ملوک څو شيبې د دروازي له څنگه ودريده او په يوه منډه له دروازي ووت
له دروازي د باندې ويالې ته يې ځان واچا وو. له هغې خوا ورباندې

غږ وشو

– ملوک ته یې؟

– هو هو زه یم چې ډزې ونه کړې.

– خدای دې خوارنکړه، نږدې خو مې غلبیل غلبیل کړی وې دا وخت

د راوتودی؟

ملوک یې څنگ ته ورغې.

– خوشې ډزې مه کوی، هیڅ گټه نلري.

– نو څه وکړو؟

– بس په کلا ورځیږو.

– دا څه وایې؟

– ملوک وویل:

– ښه وایم یوکس دې، هیڅ هم نشي کولای هغه نور به هم خبر کو، او

یو څو کسه به په کلا وروځیږو.

ټولو دا خبره خوښه کړه، درمحمد په قوماندان هاشم پسې ولاړ چې

له دې خبرې یې خبر کړي، ملوک دوه کسه په زینه پسې ولیرل لږ ځنډ

وروسته هاشم راغی او په کلا د ورختو اجازه یې ورکړه، خو ویې ویل چې

ملوک به تر ټولو دمخه وي، ځکه چې د دښمن ځای ورته معلوم دی او که

څه پینښ شول هم ملامتی د ملوک ده.

ملوک وویل:

هو خوش شرط به یې دا وي چې ټول به زما په خوله کوي.

هاشم مخ بلې خواته ولاړ او:

– سمه ده ورځه.

چې ملوک روان شو، ده پسې نارې کړې.

– رښتیا چې مړ یې نکړې، په کار مې دی.

شپرډم خپرکی

د اوريه کوټه کې بمونو تور لوگي جوړ کړي و. بريالۍ په ساړه تناره کې غلۍ ناست و.

چې په بام به يې د پښو تريهار واوريډ د کلاشينکوف ميل به يې په هغه خوا ونيو او خو ډزې به يې وکړې چې د لاسي بمونو د لويډلو آواز به غلۍ شو، له تناره به راووت او له دروازې څخه به يې دباندې ډزې وکړې، بيرته به يې په بېړه ځان تناره ته راوړساوو. ښه شيبه به هلته غلۍ شو.

د خلاصون ټولې لارې پرې بندې وې، خپل مرگ يې پخپلو سترگو ليد، د اولادونو څيرې يې سترگوته ودريدې، مور يې ورياده شوه چې د راتلو په وخت کې يې اوبه پسې شيندلې وې او ځای په ځای کينستې وه.

خپل کوچنی زوی يې سترگوته ودریده چې د راتگ څخه د مخه يې په سينه پروت و، او دده له غيږې څخه هيچاته آن خپلې مور ته هم نه ورته. خوده دريشي اغوستې وه بايد وظيفې ته تللی وای. ماشوم يې په ژړا ژړا کې مورته ورکړی و، هغه شيبه يې د ماشوم ژړا چې له ده نه جلا کيده. په زړه کې دا فکر پيدا کړی و چې ترڅو به جگړه کوي؟ څوک به دڅه لپاره وژني؟ آن د راتگ په وخت کې خو دا فکر هم ورته پيدا شوی و. چې دريشي وباسي او کرار په کور کې کيني، خپلو آمرانو ته ووايي چې نور نشي کولی چې وجنگيږي. غواړي له خپلو اولادونو سره د مينې ژوند

وکړي. اخير ترڅو به جنگېږي. هغه شيبه يې خپله تفنگچه را ايستلې وه.

په کرکه يې ورته کتلي و. له ځانه سره يې ويلي و

ـ خو چې دا بدمرغه وسله راسره وي. د خوشحالي مخ به ونه وينم

وسله چې د چا ترڅنگ وي يا به بل وژني او يا به بل څوک دی وژني.

بيا يې د بې وسي اسويلی ترخولي وتلی و ويلي يې و

ـ ريښتيا چې وسله د شيشکې وينه ده

هغه ورځ يې له وسلې څخه کرکه شوې وه بد بد يې ورته کتلی و. زړه

يې و چې ايسته يې غورځاره کړي او ځان ترې خلاص کړي

خو سترگې يې پټې کړې وې او تفنگچه يې بيرته څنگ ته اچولې وه.

هغه لاره چې سفر يې پيل کړی و يوه يو طرفه جاده ورته ښکاره شوې وه

چې بيرته راگرځيدل ورته نه کيدونکي بريښيدلي ول

په هغه ورځ يې وسله تربل هروخت بده ايسيدلې وه او يو اناوت بار

ورته ښکاره شوی و. خونن يې د ځان د ژغورنې لپاره له وسلې څخه

مرسته غوښته په زړه کې يې ورتير شول

ـ وسله که بار ده يوه ورځ پکار ده

بريالي خپل کين لاس د مټ په زخم کينسود. لاس يې په وينو

لوند شو

له بامه نارې وهل کيدلې

ـ تسليم شه. تسليم شه

ـ کليمه ووايه. وروستی سلگۍ دې دي

ـ تسليم شه کنې غوښې به دې هم څوک را ټولې نه کړي

بريالي له ځانه سره کلمه شريفه تيره کړه

ـ لا اله الا الله محمد رسول الله. يا خدايه ته خو مې حال گورې بيا يې

د بام په لوري درې ځله پرله پسې ډزې وکړې

لاسي بم کوټې ته راولویده. چرې يې دده تر سر چې په تناره کې ولاړ
و تیرې شوې

په تناره کې غلې و. په مخ يې خولې راماتې وې پخپله ملا يې د وینو
لنده بل احساساوو. غوږ يې ونيو. په شونډو يې موسکا خوره شوه د کلا
له شايې غره‌ار واورید. چې ښه غوږ يې ونيو غره‌ار يې وپيژاند د
زرهپوش غره‌ارو.

د بريالي په زړه کې د ژغورنې او ژوندۍ پاتې کیدو هیلې راوټوکیدې.
پوه شو چې دولتي قواوې يې مرستې ته راغلې دي ځکه مجاهدینو
تراوسه له ټانګ او زرهپوش څخه په جګړو کې کار نه واخيستی. دده
پوخ يقين و. چې زرهپوش دولتي دي.

اوس به ټول تخم تېکار کړي. او دی به ژوندی له سیمې څخه وباسي.
له ځانه سره يې وویل:

— شب درمیان خدا مهربان. رینستیا چې څوک خداى نه وي وژلي نه
وژل کېږي.

د زخمونو درد يې هیرشو. زړه يې و چې له تناره څخه راوخیري او له
کوټې د باندې په مجاهدینو حمله وکړي.

خو بیرته پښیمانه شو. د زرهپوش د غره‌ار آواز وار په وار نږدې
کید. بريالي ښه وبلله چې پخپله ډزې ونه کړي هسې نه چې په دې
وروستي وخت کې ووژل شي.

— قوا به ټولو ته سبق ورکړي

د زرهپوش د غره‌ار آواز نږدې شو. خو له بامه ډزو او لاسي بمونو
هماغسې دوام درلود.

ده ته شک پیدا شو که چیرې دولتي قواوې راغلي وي نو بیا دا ډزې
ولې نه کمېږي. هسې نه چې زرهپوش هم ددوی وي.

خو بیرته یې ځانته ډاډ ورکړ: نه نه دوی زړهپوش نه لري، دا دولتي
قوا ده او دباندې له نورو سره په جگره لگیا ده که خدای کول دوی ته به هم
ژر را ورسیري.

خود زړهپوشونو غره‌ار دومره نږدې و، چې د بریالي شک یې لا
زیات اوو.

په تیره کله چې د کوټې دیوال د زړهپوش له ډاروونکي غره‌ار سره
ودروسیده. له بامه هم ډزو او کنځلو هماغسې ادامه لرله.

د کوټې د باندیني دیوال څخه خاورې او لوټې راتویې شوې، بریالی
پوه شو چې زړهپوش غواړي کلاته رانتوځي، په بیره له تناره راووت د
بلې کوټې دروازه یې خلاصه کړه او له هغې کوټې یې ډزې وکړې پوه شو
چې مرمۍ یې په ختمیدو دي.

کلاشینکوف یې خپلې سینې ته ونيو او گوته یې په ماشه کیښوده.
بیرته یې کلاشینکوف په بله خوا راواړاوو. له کړکۍ څخه یې د انگر په
لوري یو ډز وکړ ښایې فکر یې کړی وي چې تر وروستۍ مرمۍ پورې
و جنگیري او بیا په اخيري مرمۍ خپل ځان ووژني.
له کړکۍ څخه یې دوه نور ډزونه هم وکړل د کړکۍ ترڅنګ ودريده
او غږ یې وکړ:

— زه تسلیم یم ډزې مه کوئ.

د بام له خوا ډزې غلې شوې خو د دروازې له خوا لا ډزې کیدلې. ده
بیا وویل:

— ډزې مه کوئ، زه تسلیم یم. بیا ستاسې خونه که مې وژنئ که مې

پرېږدئ.

له پاسه چا غږ وکړ:

— اوس؟

خو تنو په زوره وخنډل یوه غږ وکړ:

— چې تسلیم یې راووزه

د دروازي له خوا هم ډزې غلې شوې.

بريالي کلاشینکوف په لاس د کړکۍ له خوا د باندې ووت تر برنډې
لاند ودریده خپل تش کلاشینکوف یې له یوه لاسه بل لاسته کړ په خیره
کې یې د مایوسي نښې نه ترسترگو کیدې.

چاغږ ورباندې وکړ:

— وسله واچوه.

بريالي وسله په ځمکه کیښوده او لاسونه یې پورته ونيول، د
دروازې له خوا پنځه شپږ تنه چې گوتې یې په ماشه نیولې وې، دده په خوا
را روان شول چې د انگر منځ ته راوړسیدل بريالي ژر په کلاشینکوف
ورتيټ شو او د هغوی په لوري یې ونيو.

ترنورو مخ ته را روان سړي کلاشینکوف پرې ضربه کړ او شاوور یې
په بريالي خالي کړ، تر څنگ بل کس یې هم ورباندې ډزې وکړې خو د شا
کسانو بیرته د دروازې په لوري منډه واخیستله، بريالي ځای پر ځای
ولويده، لومړی کس چې ځان یې بريالي ته راوړساوو، ملوک و، د بريالي
سړي راپورته کړ، بیرته یې پرېښود په سختۍ سره په ځمکه ولگیده،
ملوک سرونو راوو وپیل:

— د نرزوې خو وې، ارمان چې کاپیر نه وای.

دا نور هم د بريالي د بې ساه جسد شاوخوا هک پک ودریدل، خو د

یوه په سترگو کې هم د بري د خوښۍ نښې نه معلومیدې.

قوماندان هاشم له څو کسو سره راوړسیده چې وپې لیدل افسر وژل
شویدی ملوک ته یې بد بد وکتل، له بوټو سره د بريالي په مخ ودریده، خو
لغتي یې وواهه، په ښۍ پښه یې دمړي سړي بې خواته واړاوو:

وی داخوبل خوت دی. ماسکه ویل شکور ملحه دی
له اوږې یې کلاشینکوف راګوز کې. قید یې په ضربه ودر اوو
وبریالی ته یې مخامخ ونيو. سموت له لرې پرې غږ وکړ
مې مار خوک په لغته نه وهي پوه شوې که پوه نشوې پرې یې ږدی.
مطلب دغومره سزا یې بس ده

اووم خپرکی

په تیره جگړه کې د قوماندان هاشم دگروپ سره یوځای نورو
گروپونو هم برخه لرله خو په ټولو کې د «غفار» گروپ د دولتي کتار موټر
هم بیولي و او وسلې هم ډیرې دوی ورسره وړې وې.

هاشم خو ځله سپین ږيري ورلیږلي و چې هم پخوانۍ وسلې چې له
پاکستانه ددوی گروپ ته راغلې وې او د قوماندان غفار کسانو په لاره
کې گرځولې وې دوی ته ورکړي او هم د دولتي کتار د غنیمت مالونه
ورسره وویشي.

خو قوماندان غفار دا یوه خبره هم نه وه منلې او هغه یې د غنیمت
مال بللی و. چې دوی پخپله لاس ته راوړي دي.

هسې خو پخوا هم کله کله ددوی ترمنځ وړې جگړې کېدلې چې بیا
وروسته به یې سوء تفاهم وپاته او بیرته به سره پخلا شول خو دا ځل
قوماندان هاشم ټینگ هوډ کړی و. چې له قوماندان غفار سره به فیصله
کوونکې جگړه کوي هم به خپلې وسلې او د غنیمت مالونه ترې په زور
راوړي او هم به سیمه ترې نیسي. ځکه د هغه دگروپ کسان دده دگروپ
تر کسانو ډیر لږ وو په تیره چې په وروستۍ جگړه کې دوی یو زړهپوش
هم پیدا کړی و. او د غفار گروپ یوازې څو موټر بیولي و.

هاشم پخپل بري ډاډمن و. قوماندان عبد الغفار په وروستني ځل هم

منځکړيو ته د زور خبره کړې وه، ویلی یې و، چې هاشم اوس هم ددوی برخه وسلې له ځانه سره ساتلې دي هاشم باید دوی ته د هغو خپلې وسلې وسپاري. له یوې اوونۍ راهیسې د دواړو ترمنځ د توغندیو جگړه روانه وه د هغوی توغندي د دوی په سیمه کې په کلیو کې لگیدل، دوی هم له دې خوا توغندي ویشتل او په دوربین کې به یې لیدل چې د هغوی له کلیو دورې پورته کیږي.

دوی د هغې سمې اوسیدونکي نیول او بندیانول او هغوی هم لویه لاره نیولې وه ددوی د سمې اوسیدونکي به یې له موټرونو څخه بنسټه کول او بندیانول به یې.

پخوا به چې ددوی ترمنځ داسې جگړه پیل شوه دولتي الوتکو به ددوی سنگرونه بمبارول او یا به سپین ږیرو منځگرتوب کاوو او ددوی جگړې به بندې شوې خو اوس دولتي الوتکو هم دوی پخپل حال پریښي وو بنایي ویل به یې تر الوتکو یې خپل منځي جگړه ښه تباه کولای شي په تیره یوه اونۍ کې نه الوتکو بمبارد وکړ او نه یې چا ترمنځ منځگرتوب وکړ.

هاشم څو تنه لاپرون د غره خواته لیږلي و، یو بل گروپ ته یې وظیفه ورکړه چې له بلې خوا حمله وکړي.

هاشم، نعیم، شین گل، ملوک او شپږ نور وروستي کسان و چې د ماښام له لمانځه وروسته دارمې په غره وروختل. خو لکه چې د غفار کسان د مخه خبر و، مخکې تردې چې دوی یرغل پیل کړي هغوی ډزې وکړې له لومړیو ډزو سره د قوماندان غفار په مرکز له دریو خواو یرغل پیل شو په غره کې د ډزو انگازو د هاشم کسان وړ خطا کړل خو هاشم خپل جرأت ونه پایله خپل ورسره کسان یې په دریو گروپونو وویشل یو گروپ یې مخامخ ولیږه بل گروپ ته یې وظیفه وسپارله چې

پخوانیو استول شویو ته سوکه سوکه ځانونه ورسوي پخپله له لومړي گروپ سره پاتې شو.

له پاسه په دوی ددهشکې ډزې پیل شوې، ډزو په غره کې ازانگې کولې اصلي ځای هیچاته نه معلومیده. ملوک پخپل راتگ پنبیمانه و، په زړه کې یې هاشم ته غوصه راتله د ډبرې ترڅنگ یې نور هم ځان غلی کړ. ډزې یې نه کولې. فکریې وکړ په چا ډزې کوم څوک وژنم ولې یې وژنم، د چا لپاره؟

شاوخوا یې وکتل هاشم ډزې کولې، له هرې خوا ډزې کیدلې خپل او پردی چا ته نه معلومیدل، ملوک هماغسې غلی ناست و، زړه یې و چې ځان لاندې شیلې ته ورسوي او تر سهاره چیرته لرې کیني خو دا کار ورته نا ممکن ښکاره شو، ځکه له یوې خوا یې قوماندان شاته مورچل نیولی و، له بلې خوا له جنگه تینسته ورته بې غیرتي معلومیده، دا مهمه نه وه چې له چاسره جگړه کوي خو له جگړې تینسته ورته د بې غیرته خلکو کار ښکاریده. د هاشم له مورچل څخه دده په مورچل ډزې وشوې، ملوک وارخطا شو فکریې وکړ چې د هغه مورچل نیول شوی دی خو وروسته یې ولیدل چې د هاشم له مورچل څخه نورې ډزې ددښمن په خوا وشوې له ځانه سره یې وویل ښایې دا ډزې د قوماندان ډزې وي او ماته په غوصه وي چې ولې ډزې نه کوم زړه نازړه یې څو هوا یې ډزونه وکړل. خو ژر متوجه شو چې مخالفین ورته نږدې شوي دي ډزې د څنگ له خوا پرې وشوې د هاشم له خوا راویستل شوی لاسي بم ملوک نورهم وارخطا کړ یې واړه یې چیغې کړې.

— څه کوي څه کوي زه

خود قوماندان هاشم له خوا راویستل شوی دوهم لاسي بم په درز کې

یې غږ ورك شو.

اوس نو له هرجا څخه د ډزو لوری ورك شوی و. له هرې خوا چيغې
نارې اوریدل كیدلې.

مه بې پرېردی

چې یو هم روغ درنه ولاړ نشي. له دابلې خوا پې را تاو شی. پرله
سپې ډزو یرغل کوونکي سخت وارخطا کړي ول

له قوماندان هاشم څخه هم دخپلو کسانو درك ورك و. یوازې
عید محمد ورسره پاتې و او هغه هم داسې وارخطا و. چې دده د خبرو
ځواب یې هم نه شوای وركولای هاشم چې په كین لاس سرسري ټپي شوی
و. په کویه ملا ځان شیلې ته ورساوو. نوریې ډزې نه کولې او دواړه په
بیړه د شمال په خوا روان و. شيله كه څه هم د قوماندان غفار تر مركز
لاندې وه خو له گوليو څخه مصئون نه وه. كله كله به یو نیمه گولی د شیلې
د بل لوري په څنډه په ډبرو ولگیده او دوی دواړو به ژر سرونه ټیټ
كړل. كله كله خو به ځای په ځای ځملاستل چې ډزې به یو څه كمې شوې بیا
به یې په منډو پیل وكړ اوس نو د سهار رڼايي په خوریدو وه.

هاشم پوه شو چې وسله والو کسانو یې خبره نه ده منلې ځكه هغه ډله
چې د شمال په لوري یې لیږلې وه ټول په شيله كې و. یوهم له شیلې پورته
نه و تللی دا ځای د قوماندان غفار له مركز څخه لرې و. د پخوانیو لیږل
شویو دوو ډلو کسان ټول روغ رمت و. یوازې نظرالدین او انور برسیرن
زخمیان شوي ول.

خو له قوماندان هاشم سره یو ځای په تللیو کسانو كې اته كسه ورك
ول او درې كسه سخت ټپیان ول. له ورك شویو څخه یو غرمه مهال د
قوماندان هاشم مركزه راوړسید

اتم خپرکی

د ملوک د مرگ آواز ه لا دوه ورځې د مخه کلي، ته را رسیدلې وه او د کلي یونیم سپینږیری خبر شوی و چې ملوک د غفار له گروپ سره په جگړه کې وژل شوی دی او مړی یې هم هلته پاتې دی. خو چایې د مور خبرولو ته زړه نه ښه کاوو د کلی سپین ږيرو قوماندان هاشم ته ویلي و. په هرډول چې کیږي د ملوک مړی باید پیدا او کلی ته راوړل شي.

هاشم له خپلو کسانو سره لا پرون مازدیگر د مړي د پیدا کولو لپاره د غره هغې خواته تللی و، خو د هغه مړی یې نه و پیدا کړی

یوپه وینو لړلی کلاشینکوف یې ملوک ماماته ورکړی و. سهار وختي د ملوک ماما آغا محمد او بل کلیوال ظریف د ملوک مور خبره کړې وه. بیا چاله هغې سره د مخامخ کیدو جرأت نه و کړی.

د هغې د سویو نارو او صوتونو د اوریدو توان یوه هم په ځان کې نه لید هیڅوک هم بیا کلاته نه و ورغلی یوازې آغا محمد و. چې کله کله به کورته ننوت خپله خور به یې وکنځله یا به یې ورته نصیحت وکړ او بیرته به له اوبنکو په ډکو سترگو راووت.

د ملوک د مور او نورو ښځو ژړا له کلا د باندې اوریدل کیده ځکه خو کلیوالو د خیرات دیگونه د پخواني دود په خلاف د کلي د زاړه جومات ترڅنگ باندې کړی و. او د خیرات ډوډۍ به په لوڅ جومات او جومات ته څیرمه چوتره کې ورکوله.

هلتہ د ظریف آکا په مهمانخانه کې ټولو د قوماندان هاشم خبرو ته غوږ نیولی و، چې د ملوک د مړینې او سربسندنو کیسې یې په ډیر خوند بیانولې.
 - خدای پاک دې یې وبخښي په کوم جنگ کې به چې دی را سره وزه نا کامه نه یم راغلې.

یوه بل دده خبره تائید کړه:

- یاره که دکشي خیلو په جنگ کې دی نه وای موږ به ټول روسانو ژوندي نیولي و.

چې ویې لیدل چا یې خبرو ته چندان غوږ ونه نیو نو پاتې خبره یې د خنګ سړي ته بشپړه کړه:

- په هغه ورځ د روسانو ډیره غټه قوه راغلې وه، موږ له کوز کاریزه ورسره جنگیدو، چې روسان به مخکې راتلل موږ به ویشتل او ځای په ځای مرداریدل، خو د مازدیګر خواته له کوز لوري بله قوه راغله موږ یې په منځ کې را ایسار کړو خدای دې یې شهادت قبول کړي او درمان شهید شو، بس هغه یو راکټچي و، د بل چا راکټ زده نه و، په موږ د گولیو داسې باران جوړ شو، چې هیچا سر هم نشوای پورته کولای.

ملوک ورمندې کړه د هغه راکټ یې په اوږه کړ د روسانو ټانګ چې مخه یې د نور محمد حاجی صاحب د کلا په طرف وه وویشت. دا نوره ته غوږ شول ده هم مخ نورو ته واړاوو ویې ویل:

له هغې خوا د دهشکې ډزونه پې وشول، ملوک په وچ میدان پروت وکړ موږ ټولو ویل شهید شو، خو لږ وروسته یې هغه بل زرهپوش چې موږ یې تر اور لاندې نیولي وو، وویشت زرهپوش ځای په ځای وسوزیده، له هغه ځایه یې منډه کړه ځان یې یوې ویالې ته ورساوو هلتہ د مرمیو داسې باران پې جوړ شو چې موږ ویل ملوک نور ختم دی خو لږ وروسته زموږ خواته بل ټانګ اور واخیست ده د شا له خوا ویشتی و.

یوبل چې دکوتې په برکونج کې غلی ناست و راغږ کړ
 - په هغه جنگ کې زه هم وم، له ملوک سره د زمري زړه و د زمري.
 هغه بله خبره دې لکه چې هیږه شوه چې د شپې ولایت ته تللی و. لومړي
 کس بیا وویل:

- هورینتیا بیخي د نه منلو خبره ده په هغه
 یوبل کس چې زیږه خولۍ یې پرسرو، د دروازي له خوا راغږ کړ.
 - ملوک د مرگ سړی نه و، دغسې مجاهدین به ډیر کم پیداشي.
 سموت پینې راټولې کړې وې ویل:
 - وړک یې که وایي مړ وای په سرو او بنو نه په سپیرو خرو، مطلب
 ملوک ډیر بې ځایه

قوماندان هاشم له ځایه را ولاړ شو په غضب سره یې وویل:
 - اوس موږ او تاسې باید ده هغه غچ واخلو چې د غفاري، شل نفره
 ترې جار نه کم دا ږیره به په سپي ولاړه وي.
 له قوماندان سره یوځای ټول له کوتې ووتل.

نهم خبرکی

هاشم چې د مرکز کلاته راغی. مخامخ د زندان کوټې ته ولاړ. عصمت الله (سموت) خو نغاړل شوي کاغذونه ورته راوړل هاشم لومړی پاڼه را واخيستله تر نظر یې تیره کړه. په زنگانه یې کینډوده. بله یې تر نیمايې ولوستله

قوماندان هاشم تر اووم ټولگي پورې ښوونځی لوستی و بیا په یوه ښوونځي کې تحویلدار مقرر شوی و. د تحویلداري اتمه میاشت یې وه چې له پاسه تفتیش یې راغی. په حساب کې باقي وخت. تحویلدار څلور میاشتي په دهمزنگ کې و. له هغه وروسته یې درکه شو.

یوځل د داؤد خان په وخت کې چا د ښو په بازار کې لیدلی و وروسته چې جگړې پیل شوې. تحویلدار هاشم هم را پیدا شو اول له څو کسو مجاهدینو سره په غره کې اوسیده. دی یې مشر و په هغو اولو وختونو کې یې خپله کورنۍ پاکستان ته بوتله. چې بیا یې بیرته راوستله.

دده په برخه کې ویل کیدل چې له پاکستانه تریل هر قوماندان زیاتې وسلې راوړي. او پیسې هم ډېرې لري. له نورو گروپونو څخه هم ډیر کسان دده گروپ ته راغلل. هاشم ورو ورو په ټولو زورور شو.

یو وار خويي د خپل تنظیم اته کسه قوماندانان په یوه شپه ووژل. اوس نو په سیمه کې یوازي عبدالغفار و. چې له ده سره یې سیالي کوله.

د غفار مرکز د شمر په غره کې و. مجاهدينو به خپلې وسلې په همدې لاره راتيرولې هاشم به ويل غفار کمونيست دی. اول يې زما وسله لوټ کړې ده. چې داسې کسان ژوندي وي. جهاد نه کاميابيږي سموت به ويل:

– افسوس ددې دومره بې گناه خلکو چې ددوی دواړو په جنگ کې وژل کيږي مطلب دا وسلې دي چې غفار يې ساتلی دی. کنې ته وچکۍ غفار وگوره او بيا مطلب هاشم وگوره. رحمان بابا ريښتيا ويلې چې ټوپک ايجاد شو ميرنتوب برباد شو.

هاشم ټولې پاڼې ژر ولوستلې. کاغذونه يې سموت ته چې ددروازې په خوله کې غلی ولاړ و ورکړل. ها واخله دا چرموړلي کاغذونه دې.

بيا يې بنديانو ته مخ واړاوه او گل مرجان څوک دې؟
چا څه ونه ويل. خو سموت د کوټې په کونج کې ناست سړي ته گوته ونيوله.

– هغه دی. ډير خطرناک سړی معلوميږي مطلب ماوین سياسي دی او چې قوماندان کوم غبرگون ونه ښود پسې زياته يې کړه. سترگوته يې نه گورې مطلب داسې سړي دي لکه د وينو کاسې پوه شوي که پوه نشوي قوماندان پوښتنه وکړه

– په دې نورو کې کوم يو لوی کمونيست دی؟
– چې په قوه کې مونږ دي له هغو دوو ماسيوا چې قوماندانان او منصبداران دي نور ټول عسکر دي. او دا يوه دور ته چې ناست دي د غفار مجاهدين دي
قوماندان په غوصه وويل

- _ مجاهدين مه ورته وايه د مجاهدينو دې بلا پې وگرځي، اصلي
 دښمنان دوی دي.
 هاشم خوشيبي غلی و.
 _ گل مرجان او دا نور دوه کسه پريږدئ نور ټول بوزئ.
 _ چيرې صاحب؟
 _ هغه خای ته چې د ټولو ورمخه ده.
 _ سموت په حيراني وويل.
 _ مطلب د غفاري کسان هم؟
 _ هو نوڅه هغه مې د پلار زامن دي؟
 سموت بيا وپوښتل:
 _ دغه درې کسه نه بوزو؟
 قوماندان په بې اعتنايي سره وويل:
 _ منزل د ټولو يو دی خو سفر جدا جدا.
 قوماندان هاشم له ځايه را ولاړ شو د زندان د کوټې ترمخ په لارگی.
 کې يې په هغه لوی پوسترخان بوخت کړ چې د نبوي (صلی الله عليه و آله
 و سلم) جومات انځور پرې کښل شوی و، تر انځور لاندې د لقمان حکيم
 خبرې ليکل شوې وې.
 _ د سترگو توره خدای (ج) وپيژنه.
 _ کله چې چاته نصيحت کوي پخپله پرې عمل کوه.
 _ د هر سړي قدر وپيژنه.
 _ عاجزي خپله وظيفه وگرزوه.
 _ کم اصلونه د وفاداري طمع مه کوه.
 _ د خلکو گټه خپلې گټې سره وتله.
 _ ښځو او ماشومانو ته راز مه وايه.

د خلکو په مخ کې غاښونه مه خلال کوه.

له دوست او دښمن سره په ...

هاشم د لقمان حکیم نصیحتونه تر دې ځایه ولوستل. وسله وال ته

یې مخ وروړاوه:

دا عکس له دې ځایه ایسته کړه.

وسله والو د بندیانو لاسونه او سترګې وتړلې او د کوټې څخه یې

وايستل.

په کوټه کې یوازې یو وسله وال، گل مرجان او دوه نور بندیان

پاتې شول، قوماندان بیرته کوټې ته راننوت و. وسله وال ته یې مخ وړاوه:

د دوی لاسونه خلاص کړه.

وسله وال زړه نازړه د هغو لاسونه خلاص کړل او څنگ ته ودریده، د

قوماندان په اشاره پوه شو، له کوټې ووت او دروازه یې وتړله.

قوماندان گل مرجان ته مخ وړاوه:

ښه ماوین صاحب ته ماوین سیاسي وې؟

گل مرجان ورو وویل:

هو صیب.

ښه دا ووايه چې عسکرو ته دې څه ورنښودل؟

درس مو پرې زده کاوو.

اړین د څه شي درس د کمونیزم؟

نه کمونیزم دې وړک شي.

قوماندان دا نورو ته مخ وروړاوه:

دا څه وايي؟

دواړو سرو نه ښکته نیولي ول هېڅ یې ونه ویل. قوماندان بیا

پوښتنه وکړه

... دی چې څه وایي رښتیا وایي، زړه یې هم دغسې وایي او که له ما
ډاږېږي؟

چې چا ځواب ورنکړ نو د گل مرجان خواته راغی تر ګریوان یې ونيو
... تاته وایم په دې خبره به ته هم زړې کلا ته ځي ماته رښتیا ووايه.

گل مرجان په عاجزی وویل:

... له مجبوریته په اردو کې وم کني ...

قوماندان یې خبره غوڅه کړه:

... گوره

بیایې دا نورو ته وویل:

... تاسې هم ځان پوه کړئ، په دې زاریو نه خلاصیږئ، او دا هم

معلومه ده چې تاسې کمونستان یاست، خو ماته خپلې د زړه خبرې وکړئ.

ټولو ځمکې ته کتل هیڅ یې نه ویل هاشم بیا وویل:

... زه دې ته ضرورت لرم چې پوه شم یو بسلمان څرنگه کمونیس

کیدای شي.

د خپل بوت په څوکه یې د وره خواته نږدې د ناست بندي سر چې

ځمکه یې ګروله راپورته کړ ویې ویل:

... ته څه وایې، سړی څنگه کمونیس کیږي؟

بندي په ټیټ غږ وویل:

... زه به څه ووايم صیب، دادې هغه څوک ووايې چې کمونیست دی.

... ته کمونیس نه یې؟

... یه شکر، الحمد لله صاف سوچه مسلمان یم.

قوماندان په قهر وویل:

... ته سکه وایې چې په بسلمان بسلمان ویلو به راجي خلاص سي.

چې ته هم نه یې، زه هم نه یم، هغه هم نه دی نو څوک دی؟

په افغانستان کې کمونیست ممونیست نشته که وي ډیر به کم وي

چې ونیول شئ بیا خو خود کمونیستان نه یاست

قوماندان هاشم په خټ را وگرځیده گل مرجان یې په خپیره وواهه

ووايه

گل مرجان هیڅ ونه ویل

هاشم ترستوني ونيو او په قهر يې وويل

ووايه ووايه، په ځان نه په ما رحم وکئ. ما پوه کئ

گل مرجان غلی ولاړو. هاشم په پوزه په سوک وواهه له خولې او

پوزې يې وینو داره وکړه. ځای په ځای کیناست.

مه کینه د سپي زو. څه پلار خومې نه يې

هاشم دا وويل او دهغه په وهلو يې پيل وکړ. بل کس يې چې په

کونج کې غلی ولاړو، د کوټې په منځ کې را څملاوو. په گیده يې ودریده.

بې غیرتانو. بې ایمانو رښتیا چې ایمان نه لرئ

دریم کس يې هم په هغه برسیره څملاوو او په وهلو يې پيل وکړ.

قوماندان غورږیده په خبرو يې څوک نه پوهیدل

بندیانو یوازې زگیروي کاوو.

قوماندان به کله یو او کله بل وواهه.

څه بلا وهلي یاست. تاسې درې نفر یئ او زه یو یم. نه ټوپک لرم نه

کوټک. ولې دگیدرانو غوندې پراته یئ بې ایمانو. تاسې په ...

بیا دگل مرجان خواته چې دلاس په شا یې د پزې وینې پاکولې

ورغی

ولې غلی ناست یې. له ما سره جنگ وکه. ما ټولو ته ویلي دي که

ما مړ هم کئ څوک به دلته راته شي

بیا یې گل مرجان ترستوني ونيو

ـ ولې د بنځې غوندې راته گورې، ما هم ووهه، زه تا وهم ته مې نه ووهې.

د گل مرجان ستونې یې پریښود:

ـ اوه خدایه، تراوسه مې یو داسې غیرتي ونه لید، چې زما لاس ونیسي.

قوماندان د نشه یانو غوندې گډو:

ـ ما مړ کئ، ما مړ کئ کنې تاسې وژنم، لکه سپي داسې ام وژنم مړي مو په سپو خورم.

لسم څپرکی

– دا لومړی ځل و، چې ملوک سترگې پرانستلې، شاوخوا یې وکتل،
څو تنه نا اشنا کسان چې سپینې چینې یې اغوستې وې د کټ شاوخوا
ولاړول.

ملوک په وار خطا یې سره پوښتنې کولې
– دا کوم ځای دی؟ تاسې څوک یاست؟ دا په ما څه شوي دي؟
یو ډاکټر یې په سر لاس کېښود او هغه یې له ډیرو خبرو کولو څخه
منع کړ. ډاکټر څو لنډې پوښتنې وکړې، په سپین کاغذ یې څه ولیکل او له
نورو سره ووت.

ملوک څو شیبې سترگې پټې کړې. بیرته یې سترگې وغړولې پوه شو
چې څه ورباندې راغلي دي، دواړه لاسونه یې له کمپلې راوايستل په
څیر څیر یې ورته وکتل، روغ و. د لاسونو گوتې یې وخوړولې، ټولې
جوړې وې.

هڅه یې وکړه چې په ځای کې کیني، خو ویې نه شوای کړای. پښې
یې غځولې وې، په احتیاط سره یې راټولې کړې تر کمپلې لاندې یې لاس
پرې وواهه، یوه پښه یې پلستر شوې وه، سوړ اسویلی یې ترخولې
وکیښ. د څنگ ناروغ ورته وویل:

– شکر چې په هوش راغلې، ډاکټران ډیر خپه و، ویل یې چې وینه
یې ډیره زایه کړې ده.

ملوک یوازې سر ورته و خوځاوو. کونښن یې وکړ چې تیر حالت وریاد شي د هغې شپې سخته جگره یې وریاده شوه. سترگې یې پټې کړې. لکه چې نه غواړي ویي ویني ملوک ډیرې جگرې لیدلې وې. په لږ عمر یې ډیر خطر ونه لیدلي ول. له روسانو سره یې مخامخ جگرې کړې وې. پخپله یې هم روسان وژلي و. ملوک داسې څوک نه و. چې د جگره له سخیو دې وویرېږي. خو ددغې جگرې په یادولو هم ویریده.

پخوا هغه له دښمن سره جنگیده. له هغه چا سره چې په زور دده وطن ته راغلی و. او دده په کلي او په کور یې یرغل کاوو.

خو داخل یې د جگرې بل لوری خپلوان او تربرونه ول هغوی هم مجاهدین ول. خو ولې؟ ولې له هغوی سره و جنگیده؟ ولې یې هغه ووژل. د چا د لاسه؟

ملوک پخپل ذهن کې ددغو پوښتنو په ځواب پسې گرځید پرله پسې یې له ځانه دا پوښتنې تکرارولې. بیا به یې سترگې پټې کړې لکه چې ددې پوښتنو په ځواب شرمیده. ملوک ددغو پوښتنو ځواب دومره بوخت کړ چې دا یې هیرشول چې څنگه او چا زخمی کړ؟ او څنگه دلته راوړسید.

د وروستیو پوښتنو ځواب د تیرو پوښتنو په څیر سخت نه و. خو په خوله راوړل یې ورته شرم ښکاره شو.

خپل تندی یې ټینګ په لاس کې ونيو.

سترگې یې وموښلې. لکه چې ډاډه نه و. چې وینس دی که ویده. له ځانه سره یې وویل پخپل حال کې نه یې دا په ماڅه شوي؟

بیرته یې ځان ته قناعت ورکړ. له بې هوښي وروسته هر ناروغ داسې

وي په څه له کې بې نارې و چې وي

شوخوا یې وکتل ترڅنګ ناروغ یې سترگې پټې وې معلومه نه وه.

چې بې هوشه دی که ویده، هغه بل ناروغ چې د مخه یې په ده غږ کړی و. هم ویده و.

د کوتي بر کونج ته د بل ناروغ سر او مخ داسې پلستر شوي و. چې دی نه پوهیده وینس دی که ویده.

په خوله کې یې ژبه تاو راتاو کړه، نارې یې وچې شوې وې لکه څوک چې له خطرناک او اوږده منزله وروسته له بندې دروازې سره مخامخ شي. او په راغلي لاره بیرته سر شي.

تیرې پوښتنې یې بیا په ذهن کې وروگرځیدې. چا دې حال ته راوړ رسولم؟ سترگويې لیدلي و، خو ذهن یې دا نه منله چې قوماندان هاشم دې دده په خوا لاسي بم غورځولی وي اخیر ولی؟ د څه لپاره؟ زه ځاین یم که هغه؟

زما مرگ هغه ته څه گټه رسوله؟ ولی؟ ولی؟ ولی؟

ملوک چې هرڅومره کوبښن کاوو د یوې پوښتنې په ځواب موندلو ځان د پوښتنو له پټې وژغوري خو بیا به هم د نورو لښکونو پوښتنو سره مخ شو. هغه زما په وژلو څه غوښتل ترلاسه کړي؟ هغه څوک دی؟ زه څوک یم؟ زما په مرگ کې د هغه څه گټه وه؟

هو رښتیا ما څو لا په ځای پریږده. له غفار سره ولې جنگیده؟ ولې یې ویل چې د غفار د یوه وسلوال په وژلو پنځه زره پاکستانی کلداری درکوم. د هغو وژلو ده ته څه گټه رسوله؟ چا ورته ویلي و چې له غفار سره وجنگېږه؟

ملوک دې ټولو پوښتنو ته ځواب نه درلود سربې په کمپله کې پټ کړ. غوښتل یې د پوښتنو له ځنځیره ځان وژغوري.

يوولسم څپرکی

قوماندان هاشم په بې صبري سره د سموت دوی د راتلو انتظار ایست د خونې په بر کونج کې یې یوې بستري ته ډډه وهلې وه. یوه پښه یې په بله پښه اړولې وه او د کوتې بازوانو ته ځیرو.

کوته نسبتاً لویه وه، څلور پنځه څیرنې توشکې پکې هوارې وې، دیوالونو ته د بالنستونو په ځای پرستني ټولې شوې وې، دروازې ته په مخامخ دیوال په لویو میخونو باندې راخړول شوي کلاشینکوف او یوه واسکت نظر جلباوو، په لویديځ دیوال یو لوی کاغذ چې کلمه شریفه پرې لیکل شوې وه څړیده، او په بل دیوال د کرکۍ خواته یو بې چوکاټه عکس نښلول شوی و، چې پورتنی یو کونج یې را خطا شوی و، او د عکس مخ یې پټ کړې و، له زیرې او کرتۍ څخه یې معلومیده چې ددوی د تنظیم د مشر عکس دی.

دروازې ته نږدې د اوبو نیم ستل په یوه پلنه ډبره ایښودل شوی و، ترڅنګ یې په یوه څیرن لوبښي کې د پیازو او کچالو پوټکي اچول شوي و.

دا ددغې لویې برجې ورې کلا د کونج کوته وه، چې خاوند یې څو کاله دمخه پاکستان ته مهاجر شوی و، په کلا کې یوه دور ته نورې کوتې هم جوړې شوې وې. د هرې کوتې ترڅنګ د اور خونه چې تنور پکې و.

جوړې شوې وې او ترمنځ یې یو یو حمام چې د کوټو تاو خانې ترې لاندې تیرېدې هم جوړ شوی و.

حاجي جانگل دا کوټې د خپلو څلور زامنو په نوم جوړې کړې وې چې دوه یې په جنگ کې وژل شوي ول، یو یې څو ورځې دمخه پاکستان ته د رخصتۍ تیرولو لپاره تللی و، او بل یې دوی ته د مزدوري په نیت تللی و. د کلا د باندې له لویديځ دیوال سره یوه اوږده کوټه جوړه شوې وه چې یو وخت میلستون و، او د ورځې به څو ځله ډکیده تشیده، خو اوس څوک نه ورتلل، درنه کوټه یې بلله، ویل کیدل چې پیریان پکې اوسي. د دغه مرکز مجاهدینو د شپې څو ځله ددې کوټې په دروازه کې سپین کالی سپری لیدلی و، خو په دوی یې غرض نه کاوو، کله کله به د شپې له همدې خوا یونیم کانی راویشتل کیده چې زیاتره به لامده ول، او کله کله خو به یې دوی په ناپېژندل شویو فلزي سیکو ویشتل، ملا صاحب به ویل چې دا مسلمان پیریان دي. همدې دیوال ته د کلا د انگر له خوا د پروړې او رشقي لپاره یوه لویه کاډانه او ورپسې د حیواناتو گنبدې «ستورگې» جوړې شوې وې. چې کار نه ترې اخیستل کیده.

له قوماندان هاشم سره د کوټې په کونج کې یو پنځلس شپاړس کلن هلک هم ناست و، چې د قطعو په فال بوخت و، ترڅنگ یې سینو ټایپ ایښی و.

هلک دومره په فال بوخت و، چې د قوماندان ناڅاپي غږ ولرزاووهغه

ورته وویل:

- عیدگله دا سموت دوی ډیر ناوخته نه شول؟

- ام

- ته ورشه یو وار برج ته پورته شه څار یې وکړه.

- ته ودرېږه چې دا فال خلاص شي.

- قوماندان یوه پښه په بله واړوله.
 - یره تا خو ټول عمر په فالو تیر کړې، د څه شي فال گورې؟
 - ستا لپاره فال نیسم. چې بل واده به دې وشي او که نه؟
 - رښتیا وايې؟
 له دې سره له ځایه راجگ شو دده خواته کیناست قطعو ته څیر شو.
 - ښه ښه نو څنگه شو؟
 - د کړې توس وړک دی که دا راووت نو بیا یې خلاص بوله.
 - هاشم هم ورسره ملگرتیا وکړه.
 - دا اته تاي هلته کیرده.
 - هو والله رښتیا دي وویل.
 - هغه بل دلته کیرده.
 هغه ورځه یې هلته کښوده. څلور پنځه ورقې نورې هم ووتلې. خو
 نورې قطعې بندې وې. هاشم وارخطا غوندې شو، مخ ته پر تې قطعې یې
 بیا واړولې خو اصلي قطعې تر نورو قطعو لاندې بندې وې. قطعې یې بیا
 واړولې خو پرمختگ یې ونه کړ.
 هاشم د بند شوي فال قطعې سره گډې وډې کړې. عید گل ته یې منت
 وکړ:
 - ایسته کړه دا ناروا دي ورشه برج ته. وگوره چې دوی نه
 معلومېږي؟
 عید گل له دروازې ووت. هاشم پسې ورغږ کړ.
 - رښتیا دا نورو ته ووايه چې تیار اوسي.
 د عید گل له وتلو سره سموت او ورسره دوه کسه د کلا په دروازه
 راننوتل.
 د هاشم زړه په ټوپونو شو غوښتل یې چې مخې ته ورمنډه کړي خو

مینه او جگره

خان يې ټينگ کړ او د نسوارو په قطي يې خان بوخت کړ. داسې يې وښودله چې ددوی په راتگ نه دی خبر شوی.

صالح له دروازي پرې غږ کړ

ـ قوماندان صاحب لکه چې ته هم غرمه نه وې ويده شوی

ـ به ويده وم اوس را پورته شوم لمونځ او اودس مې وکړ

هاشم درواغ ويل نه ويده شوی و اونه يې اودس کړی و.

درې واړو د برستنو بالنبتو ته ډډه ووهله او پښې يې وغځولې د

هاشم زړه طاقت ونه کړ سموت ته يې مخ ورواړولو.

ـ د تندي له گونځو خودې معلومېږي چې بياتش لاس راغلی يې.

ـ همداسې يې درواخله

هاشم سترگې برگې کړې په حيراني يې وويل

ـ ولې؟

ـ بس مطلب جمعه دين لا په هغه خره سپورو

ـ څه بې ويل؟

ـ هغه پخوانی خبرې مطلب لور مې وړه ده. قوماندان صاحب يې د

پلار په ځای دې پوه شوې که پوه نشوې مطلب زه مې لور اور ته نه اچوم

د هاشم رنگ تور واوښت!

ـ ددې سړي مرگ راغلی دی

برات چې پښې يې غزولې وې خپلې پښې يې راټولې کړې وې ويل

ـ والله قوماندان صاحب چې هرڅومره مو ورته وويل له خپلې خبرې

نه واوښت

بيا يې دا بل ته مخ ورواړاوه

ـ که څنگه صالح تا خو وليد؟

ـ هو یره زه چې ورته گورم دا خبر به په اسانه په دې پله تیر نه شي

قوماندان هاشم سترگې برگې کړې:

– دې خره ته خدای سوتی (لرگي) پیدا کړی دی چې یو دوه یې په دې
ملا ووهي پخپله به تیر شي. که څنگه براته؟

– ما چې ولید زړه مې نه مني چې هو دې کړي

– داسې به یې لارې ته برابر کم چې ته ووايي شپاړس.

سموت په نصیحت ورته وویل:

یره قوماندان صاحب که زما منې تیر شه له دې غوړې بنوروا، پوه
شوي که پوه نشوي.

– دا داسې بنوروا نه ده چې سپی دې ترې تیر شي.

صالح له هغې خوا پرې را غږ کړ:

– والله موږ په لاره همدا سره وویل جمعه الدین یې نه مني چې نه یې
منی ته ترې تیر شه.

قوماندان په غوصه شو:

– نن خو ټول یو ډول خبرې کوي، خدای دې خیر پېښ کړي بل چا
خوبه لونگي. نه وي درته منلې.

سموت وویل:

– قوماندان صاحب تاته خو معلومه ده مطلب چې سر مې وغواړي هم

دریغ به یې نه کم پوه شوي که پوه نشوي خو دا سپی چې موږ پخوا هم
ورسره خبرې کړې وې مطلب نن مو هم ولید زړه مې نه مني چې لارې ته
راشي.

برات په تائید وویل:

– سموت ریښتیا وایي پرېږده قوماندان صاحب جنکی. خو کمې نه

دي خدای هم. نه ځوانی درکړې هم ښه هستي، ته امر وکه تر بیگا پورې به
لس دغسې جنکیانې درته کینوم.

هاشم له اسويلي سره وويل

– هې هې برات گله اوس موږ او تاسې خپل سره ناست يو تاسې نه ده
ليدلې ماچې ليدلې بس خدای پاك همدا يوه جوړه كړې ده. داسې سترگې
خدای وركړي چې له سړي څخه دنيا او آخرت دواړه هيروي
سموت وويل:

– قوماندان صاحب مطلب خلك به وايي چې دوه بنځي يې لرلې بله
يې هم په زور وكړه.
– زه به څه كوم هغه دوه وچې وزې، چې نه يې شيدي شته نه يې
غوښه د خوراك ده.

دواړو يو بل ته سره وكتل:
هيچا څه ونه ويل، ټول چوپ و، ښه شيبه يوه هم خبرې نه كولې.
قوماندان هاشم وويل:
– چې يوځل يې لاس شاته وتړئ او زړې كلا ته يې راولئ پخپله به
لارې ته سم شي.
برات وويل:

– ته ښه وايي چې زور ورنښكاره نه كړو نه يې مني.
سموت خټ وگړاوو ويې ويل:
– زړه په زور لاسته نه راځي. پوه شوې كه پوه نشوې.
رحمان با با څه ښه فرمايلي دي:
ما په زور كلى آباد ليدلى ندی
هيڅ ظالم مې په زړه ښاد ليدلى نه دی
قوماندان قهرجنه خندا وكړه:
– نوڅه وكړم كوډې پرې وكړم؟
سموت د پخوا غوندي ونه ويريده او په پوزخند سره يې وويل

— که کوډې کوي نو په لور يې وکه پوه شوې که پوه نشوې مطلب ته
 پې مين يې او هغه لا خبره نه ده.
 قوماندان هاشم په خواب کې يواځې وويل:
 — سموته!

دې يوې کليمې ټول پخپل ځای کينول. يوه هم څه ونه ويل، نه چا بيا
 ورته نصيحت وکړ او نه يې پخپله خبره ټينگار وکړ.
 خوشيې ټول چوپه خوله ناست ول. وروسته يو يو له کوتې ووتل.
 قوماندان هاشم هم خوشيې وروسته د کلا انگرې ته راووت، په انگرې
 کې يوې بلې خواته وگرځيده، له چا سره يې خبرې نه کولې، که به چا سترې
 مه شي هم ورسره وکړه يوازې به يې د سر په اشاره خواب ورکړ.
 عيدگل يې تر شا روان و، قوماندان هاشم د يوې دروازې په لوري
 ولاړ عيدگل ته يې مخ راواړاوه:
 — ولاړ شه. هغه خنځير راوله

دولسم څپرکی

باران نوی دریدلی و، په پاڅه سرک ځای ځای اوبه ډنډ ولاړې وې. ملوک د روغتون د دریم پور په کړکۍ کې ناست و. په سرک یې د موټرو او لارویانو د تگ راتگ ننداره کوله. په سرک تیریدونکیو پسې به یې تر هغو کتل چې له سترگو به الوتیا شول. د کړکۍ د خلاصې پلې په ائینه کې یې وکتل. ږیره یې رسیدلې وه یو دوه سپین وینستان یې پیدا کړل. ویې نیول. کش یې کړل خو ویې نه ایستل.

د کړکۍ د پلې په ائینه کې یې گډوډ تصویرونه لیدل. پله یې په لاس تکیه کړه. ښه ورته څیر شو خو ویې نه پیژندل سترگې یې د لاس په شا وموښلې. په هینداره کې تصویرونه یو په بل اوښتل. ملوک په څیر څیر ورته وکتل خپرکلی. د اور لمبې او لوگۍ. د الوتکو تصویرونه. شنه فصلونه او ورباندې سرې پرڅې پرتې او په دې ټولو کې د ځمارې تت تصویر په وینو سترگو د خوب نړۍ ته بوت.

ملوک خپل سر په لاسونو کې ونيو. د سر وینستان یې گډوډ کړل. لاندې یې د ښار واټونو ته وکتل. هلته وړاندې په پارک کې ښځې او نارینه گرځیدل ماشومانو لوبې کولې د روغتون څنگ ته له هوټل نه د سندرو غبراته.

سپېنې څیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیانه درځمه وه پنگ شي کابله بیانه درځمه

په پارک کې خلک خوشحاله معلومیدل، خندل یې ده ته داسې معلومیدل لکه چې ټول په ده پورې خاندی لکه چې په خلکو یې خوښي نه لورېږي ژر یې مخ بلې خواته وړاوه.

د هوټل د ټایپ د سندرو آواز اوریدل کیده ټایپ کومه بله سندره غږوله خو د ملوک غږو ته هغه پخوانۍ سندره راتله.

سپېښې څیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیانه درځمه وه رنګ شې کابله بیانه درځمه

ملوک له اسویلي سره وویل:

بیانه درځمه، مور مې هم یوازې پریښودم، د مور د مرګ خبر چې خو ورځې د مخه نظر محمد ورته راوړی و بې سیکه کړی و، نظر محمد چې دبل کلي و، خو ورځې د مخه دلته راغلی و، یوازې دومره خبر و، چې د ملوک مور مړه شوې، نور یې نه له ناروغۍ خبر و او نه ددوی د کور له نور احواله. نظر محمد داهم ویلی و، چې کلي ته دده د مرګ آوازه تللې ده. ملوک په کوټه کې یوې بلې خواته وگرځیده، نن د مهاجرینو د روغتون دا کوټه له ناروغانو تشه وه، د کړکۍ خواته ودریده، په هغو ځوانانو یې کینه راغله چې کتابونه یې په لاسونو کې ول، او ښوونځیو ته روان ول.

روغتون ته مخامخ د ښوونځي د درسونو د پیل زنگ ووهل شو، ټول د خپلو ټولګیو په لوري ولاړل، ملوک ته د باتور ښوونځي وریاد شو چې گروپ یې د شپې په بمونو والوزاوو، ملوک په هغه شپه خپلې ځانه یې بد راغلل. د کړکۍ د خلاصې پلې په ائینه کې یې ځان ته بد بد وکتل بیرته یې مخ ترې وړاوه.

خو بیرته یې له روسانو سره جگړې وریادې شوې، هغه ورځ چې د روسانو لویه قوا یې پسې واخستله، خوشحاله شو، ځان به لوی اتل ورته ښکاره شو.

بیا به یې خپلو زحمتونو ته پام شو، لورې، تنډې، د هاشم او غفار جگرې.....

کله کله له سړي د فکرونو لړۍ وشلیږي، د بنسټ فکرونو د پېښو پلونه ترې ورک شي، ښې او بدې خاطرې یې په یوه وار ذهن ته راځي. ملوک نن همداسې و، د ذهن په آسمان به یې د کرکې وریځې راخوړې شوې، زړه یې غوښتل خپل ماشیندار ورسره وای، له دې دریم پور نه یې د ښار په خلکو ضربه کړې وای، دا لویه نړۍ به ورته لویه هدیره ښکاره شوه، د خپلو ارمانونو قبرونه یې پکې لیدل. خو بیرته به یې دغو وریځو د زړه په دښتو، د مینې باران واوراوو. ځماره به وریاده شوه، له ځانه سره یې وویل:

— هغه به هم وایی چې زه په دې دنیا کې نه یم.

ساعت ته یې وکتل یوولس نیمې بجې وې، پرون یې ورته ویلي و، چې نن غرمه به له روغټونه وزې، خو ډاکټران لانه و راغلي.

ملوک پخپل چپرکټ اوږد وغځیده له ځانه سره یې وویل:

— که هغه نړۍ شین سترگې ډاکټره رانه شي، څرنگه به یې وینم. له ځایه را ولاړشو په کوټه کې وگرځیده.

— کاپیره ځواني خدای ورکړیده.

د میز پر سر درمل یې سره راټول کړل، په الماری کې هم چې څه کالي و، په گلدار دسمال کې یې غوټه کړل، بیرته پخپل ځای پرېوت.

ژولیا له یوې بلې ډاکټرې سره راننوته، ژولیا یې په ټنډه لاس کېښود، بلې ډاکټرې یې فشار وکوت، دواړو په انگلیسي څه سره وویل:

ډاکټرې دوسیې واخیسته ووتله. ژولیا په یوه پاڼه څه ولیکل ملوک ته یې ورکړل ویې ویل:

— تاسې لوس بیخي جوړیاست، هیله ده له موږ سره خپه شوی نه یې.

ملوک ورته وویل:

– زه به د تانیکې ټول ژوند هیرې نه کړم

د ژولیا سترگو ته څیر شو.

– ډیره میربانه بنځه یې خو ارمان.

خبره یې وژوله نه پوهیده څه ووایی.

ژولیا په حیرانۍ ورته وکتل:

– ارما دڅه؟

– ارمان دا چې ته خو کاپیره نه وای.

ژولیا وخندل:

– کافیر تاسې چاته وایاست؟

ملوک بې واره وویل:

– موږ کاپیر هغه بولو چې له خدایه منکړ وي.

– زه په لوی خدای (ج) ایمان لرم ترې منکړه نه یم.

– عجیبه ده!

ژولیا وویل:

– دا څه عجیبه ده، د ځمکې د مخ ټول موجودات د خدای (ج) ثنا

وایی او بیا انسان ته خو خدای پاک عقل ورکړی. دا عجیبه نده، عجیبه

داده چې موږ انسان ولې یو له بله کرکه لرو، ولې د کینو په ځای مینه نه

کړو.

ملوک حیران حیران ورته کتل. وروستی خبرې یې خندا وروستله،

موسکۍ شو. شونډې یې بوڅې کړې. په کوټه کې بل څوک نه و. خوده د

ژولیا خواته په شونډو داسې اشاره وکړه لکه چې په کوټه کې نورو کسانو

ته وایی:

– دا گوره، له دنیا ناخبره ده، انسان داسې پاکه فیروزه ورته

بنکارېږي. خبره نه ده چې دلته انسانان د وروڼو وینو ته ترې ناست دي.

مینه او جگړه

د ملوک په زړه کې ډیرې خبرې وې نه پوهیده څه ووایي. ژولیا ته نږدې شو. نیغ یې د هغې سترگو ته وکتل:

— زه به دې ټول ژوند هیږه نه کړم.

ژولیا له کړکۍ د باندې پارک ته کتل. ملوک غلی و، هیله یې لرله له هغې هم د مینې خبره واوري. خو ژولیا څه ونه ویل. ملوک ته یې نښکته پورته وکتل لکه چې په کتلو کې وایي: «ته افغان یې افغان. ته په مینه څه پوهیږي. ورځه ورځه خپل مورچل ته ځان رسوه.

ژولیا یوځل بیا ورته وکتل شونې یې ونښوریدې د ملوک زړه په ټوپونو شو، ژولیا یوازې وویل:

— مننه.

ملوک د هغې څرخو شنو سترگو ته ځیرو، خو هغه څه یې پکې ونه لیدل چې تمه یې لرله. د هغې سترگو ورته وویل:

— ورځه ورځه مورچل ته ځان رسوه. تاسې د مینې لپاره نه د وینې لپاره پیدا شوي یاست. ورځه ورځه مینه له تا څه غواړي. مینه له تا څه غواړي.

ديارلسم خپرکی

پیره دار د کلا د کونج د ژورې کوتې دروازه خلاصه کړه، دا کوټه پخوا د ازوغ او د ژمي د لرگیو لپاره ځانگړې شوې وه او حاجی جانگل به د ژمي د لاندې د پسونو غوښې هم پکې څړولې، له دغې کوتې څخه د کلا برج ته هم لاره تللې وه، چې د قوماندان هاشم مخصوص زندان و. بل پیره دار د برج د خونې دروازه هم ورته خلاصه کړه.

کوټه تیاره وه، یوازې د برج له دوهم پور څخه د راپرې شوې درڅې له لارې ریا راتله.

په کوټه کې پروت بندي چه لاسونه او پښې یې په سپین پري تړل شوې وې د قوماندان په لیدو کوبښن وکړ چې له ځایه جگ شي خو ویې نشوای کولای.

قوماندان پهره دار ته مخ ورواړ او:

– دا نور بندیان مو څه کړي دي؟

– صایب هغه مو زړې کلا ته ولیږل.

– هوم، نو ولې؟

– تاسې ویل صایب.

زړه کلا په حقیقت کې د قوماندان هاشم وژنتون و، چې چاته به یې په

زړه کې تیره کړه نو لاس به یې شاته ورو تړل او د شپې به یې زړې کلا ته ولیږه.

دلته د هر چا دا سندره زده وه:

لاس دې وتره شاته پېسې دې راکړه ماته
دنيا شوه درنه پاته درځه زړې کلاته

دعاوې کوه ماته

قوماندان به پخوا چې د زړې کلا په باب د خپلو وسله والو کسانو
رپوټ ته غوږ و، په ډیره مینه به یې د موسکا په بدرگه د هغو خبرې
اوریدې او د ټولو جزئیاتو پوښتنه به یې کوله:

– ښه ښه خو کسان وو؟

– څنگه مو ووژل؟

– گولۍ خو به مو ډیرې نه وې ورباندې زایه کړې؟

– د مرگ په وروستیو شیبو کې یې څه ویل؟

او دې ته ورته په لس گونو پوښتنې، چې د ځواب په اوریدو سره به
یې هاشم مخصوصه خندا وکړه.

خونن یې چې د زړې کلا نوم واورید، چندان ښه نه ورباندې

ولگیده. ځکه یې بیا پوښتنه وکړه:

– ټول مو زړې کلاته یوړل؟

– هو صیب.

قوماندان په غوصه وویل:

– بد مو کړي دي.

بندي ته یې مخ ورواړ او و:

– نوم دې څه دی؟

– خاورې گلان.

– ام خاروې گلان، هم خاروې یې هم گلان؟

بندي څه ونه ویل، هاشم بیا پوښتنه وکړه:

ديار لسم خپرکی

پيره دار د کلا د کونج د ژورې کوتې دروازه خلاصه کړه، دا کوټه
پخوا د ازوغ او د ژمي د لرگيو لپاره ځانگړې شوې وه او حاجی جانگل به
د ژمي د لاندي د پسونو غوښې هم پکې څړولې. له دغې کوتې څخه د کلا
برج ته هم لاره تللې وه، چې د قوماندان هاشم مخصوص زندان و.
بل پيره دار د برج د خونې دروازه هم ورته خلاصه کړه.

کوټه تياره وه، يوازې د برج له دوهم پور څخه د راپرې شوې درڅې
له لارې رڼا راتله.

په کوټه کې پروت بندي چه لاسونه او پښې يې په سپين پري تړل
شوې وې د قوماندان په ليدو کونښن وکړ چې له ځايه جگ شي خو ويې
نشوای کولای.

قوماندان پهره دار ته مخ وروړ او:

ـ دا نور بنديان مو څه کړي دي؟

ـ صايب هغه مو زړې کلا ته وليږل.

ـ هوم، نو ولې؟

ـ تاسې ويل صايب.

زړه کلا په حقيقت کې د قوماندان هاشم وژنتون و، چې چاته به يې په

زړه کې تيره کړه نولاس به يې شاته ورو تړل او د شپې به يې زړې کلا ته وليږه.

اوله دې سره یې بندي د سر تر وینستانو ونيو، په بل لاس یې په خپته کې په سوک وواهه.

یوازې یوه چیغه واوریدل شوه.

قوماندان بیا وویل.

لکه چې نه سرې کیرې ها؟

بیا یې دهغه دواړه لاسونه د شا په خواته کړل او کې یې کارل، بندي چیغه وکړه:

اوف مه کوه مړدې کړم.

هاشم یې لاسونه نور هم پسې تاو کړل، بندي چیغې وهلې.

قوماندان په قهرجن آواز وویل:

خبرې وکه، د نر غوندې ووايه چې کمونیس یم. ټولو ته مالوم یې

چې د کمونیستي سبق تا خلکو ته ورکاوو، باچاته نه یې مالوم.

چې وې لیدل بندي څه نه وایي په نرمه لهجه یې ورته وویل:

که ته وایې چې په پټه خوله به خلاص شم، نه خلاصیږې او چې

ووايې دا مې قول دی چې ژوندی دې پریږدم.

هاشم د قول په دود لاس ورنه کړل ځکه چې لاسونه یې دده په لاسونو

کې و او وار په واری یې تاوول بندي یوازې چیغې وهلې دهغه چیغو

قوماندان لاسې عصباني کړ غبر یې ورکړه ځای په ځای یې را ځملاوو، په

خپته یې کیناست او ترستوني یې ونيو په ژرغوني غوندې غبر یې ورته وویل:

اوس وایې که نه ها؟

د بندي له خولې ووتل:

هو هو زه حزبي وم، مې مې که، ولې راته گورې

له دې سره یې هاشم ستونی پریښود د دروازي خواته کیناست په

ستړې ساه یې ورته وویل:

- ماته مالوم وې خو بس ما ویل یو وارې ستا له خولې هم واورم.
 گلان هیڅ ونه ویل.
 هاشم له ځایه را ولاړ شو دروازه یې خلاصه کړه چې ویې لیده پیره
 دار ولاړ دی منت یې پرې وکړ:
 - ولې دلته ولاړ یې، څه دباندي د هغې بلې کوټې مخې ته ودرېږه.
 دروازه یې بیرته وتړله دگلان ترڅنګ کیناست:
 - ډوډۍ دې خوړلې ده؟
 - هو.
 - چای مای څه شی خورې؟
 - یه.
 - گوره ډارېږه مه، ماخو پیژنې زه دلته قوماندان یم، زما له امره پرته
 مرغۍ هم پر نه شي وهلاي، څوک به گل هم درپورې نه کي.
 بندي سترګې راپورته کړې په ناباوري یې ورته وکتل.
 قوماندان دده د ډاډ لپاره پسې زیاته کړه:
 - په ما باور وکه، غولوم دې نه، زما خبره خبره ده، چې درته ومې
 ویل څه نه درته وایم بس سرې سترګې گرځه.
 لاس یې وراوډ کړ د هغه بې ساه لاس یې په لاس کې ونيو وې ویل:
 - پکت (فقط) ماته قناعت راکړه، ولې کمونیست شوی وي؟
 - زه کمونیست نه یم پاک مسلمان یم.
 - بسلمان به یې یا به نه یې خو ماته کمونیستي راوبښه.
 بندي په تعجب ورته وویل:
 - څنګه یې دروښیم زه زه
 قوماندان یې خبره په خوله کې وروچه کړه:
 - په څنګه منګه دې نه پوهیږم ماته صاف بیان وکه، سم سېبي

(صحیح) راته ووايه چې سړی څرنگ کمونیس شي.
 بیایې پورته د کوټې بازوانو ته وکتل داسې لکه چې شماری یې،
 پسې زیاته یې کړه:

— هو ماته وښيه چې سړی څرنگه کمونیس کیدای شی، څرنگه د
 گناوو په کولو کې بې باکه و اوسي.

بندی په ټیټ غږ وویل:

— زه والله که پې پوهیږم څه به درته ووايم.

— والله که پوهیږم، والله که پوهیږم د سپي زو، زه درته وایم ماته لاره
 راوښيه او ته ځان خلاصوي.

بیا ورنږدې شو سترگې یې تنگې کړې لاس یې دهغه په اوږه کینود.
 — ماته لاره راوښيه، چې سړی څرنگ کمونیس شي، څرنگ بې خوده
 شي او په دې باور پیدا کړي چې نه سوال شته نه ځواب، لکه چې دلته
 پوښتنه نشته هلته هم نشته.

چې بندی څه ونه ویل، دی شاته ولاړ دیوال ته داسې ودریده لکه
 یوم، مټې او سړي په دیوال پورې نښتې او پښې یې له دیواله لرې ایښې
 وې په ارامه لهجه یې وویل:

— ووايه مه ډارېږه، ستا غږ له ما پرته هیڅوک هم نه اوري، په ما باور
 وکه، ما جذب که، ماته قناعت راکه. داسې څه راته ووايه چې زړه مې پې
 قرار شي.

له دیواله بیرته دکوټې د غولي منځ ته راغی، د بندی په اوږو یې
 لاس کینود ویې ویل:

— ترتا مې قربان کړې، هیڅ چرت مه خرابوه، څوک به چې هم درته ونه
 گوري، هغسې چې زه درسره کمک کوم ته هم کمک را سره وکه ما له دې
 عذابه وباسه.

چې بندي په تعجب او پوښتنې په ډول ورته وکتل ده ورته وويل:
هو دا خو شپې مې یوناپیژندل شوی عذاب خوروي. خلك ما یو
بختور سړی بولي. چې قدرت لرم. پیسې لرم. ښځې لرم. او هرڅه لرم خو
دوی خبر نه دي چې په ما څه تیرېږي.
په ژرغوني غږ یې پسې زیاته کړه.

– دوی څه خبر دي چې په ما کې وینه وچه ده. ورځ خو لاسه ده، اوف
زما شپه دې خدای نامی بنیادم ته نه ورویني. داهم زما گناه ده یو وخت مې
ویل کاشکې ورځ نه وای سر او کال شپه وای، هغه وخت مې د شپې
کار جوړ و، دا قدرت او هستي چې وینې ټول مې د شپې په لاس راوړي
ځکه مې شپه خوښیده.

خواوس، اوس چې شپه رانږدې کیږي زه وایم کاشکې مړ شوی وای.
بندي ته یې د کیناستو اشاره وکړه پخپله هم بندي ته مخامخ
کیناست لکه چې خبره یې هیڅه کړی وي، تندي یې په لاس ټینگ ونيو خو
شیبې چوپ و، لکه چې یوڅه ورپه یاد شوي وي.
سړیې را پورته کړ.

– هو ورځ، ورځ ښه وي. دا ژوندي خلك وینم او د دنیا له شرمه زه هم
گرځم. امرونه کوم. پیسې گټم، او د ژوند لپاره نوي فکرونه کوم.
خوشه، اوف شپه.

ښی لاس یې موټی کړ او تندي ته یې تکیه کړ.
– د شپې بل وړ خوبونه وینم. داسې خورونکي خوبونه چې خدای دې ترې
وساته

ددروازې خواته ولاړ دروازه یې خلاصه کړه. چې وې لیدل څوک
نشته بیرته یې وتړله. گلان ته نږدې کیناست په ټیټ غږ یې ورته وويل:
خوبونه نه دي خپسې دي. تمامه شپه مې په خوله بلا لاس را

اینبی وی، چيغې مې څوک نه اوري رنگ رنگ بلاوي وينم. ډاريرم،
زړه مې چوي

بندي چوپ و. هېڅ بې نه ويل، قوماندان هاشم ته ځير و.
د هاشم ده ته پام نه و، په کوټه کې يوې بلې خواته گرځيده، بيرته
راغی د بندي مخې ته په پلټرۍ (چارزانو) کيناست:
_ پخوا به خلکو ويل بنسټنکې دينداره او ښه خلک ځوروي، نو ته
ووايه چې دينداره خلک ځوروي نو بيا له ما څه غواړي ما ولې نه پرېږدي؟
بندي سر وښوراوو، چې نه يې د نفې مانا لرله نه د تائيد.
قوماندان لگياوو:

کاشکې يوازې بنسټنکې وای رنگ رنگ بلاوي په رنگ رنگ جامو
کې راځي

ملا صاحب وايي چې دا د دغو مېرو ارواوې دي چې ما وژلي دي،
چې ورته وایم څه وکم، وايي خيراتونه وکړه، خيراتونه مې وکړل غوايي
مې حلال کړل پسونه او وزې مې حلالې کړې
بلاوي کمې نشوې اوس خو لا د غويو او وزو په جامو کې هم راته
راځي

قوماندان له جيب څخه د نسوارو ډبۍ راويوست په کيڼ ورغوي کې
يې واچاوه د ښي لاس په يوه گوته يې له شاو خوا سره راټول کړل
_ ملا هم ريښتيا وايي، هغه خلک چې ما وژلي دي، د شپې ډله ډله
راځي، چيغې وهي نه پوهېږم څه وايي. څه غواړي؟
نسوار يې خولې ته واچول په ډکه خوله يې وويل:
_ مړه خو څه کوي، هغه ژوندي چې د ورځې مې له سيوري ډارېږي د
شپې هغه هم راځي او ما ځوروي.

نسوار يې يوې خواته تف کړل وې خندل

بیگا د ولي محمد مور په تورو کالو کې راغله ترستوني يې
ونیولم چې هرڅومره زور مې کاوو ځان مې نشوای ترې خلاصولی
نه پوهیږم په هغه جان (جهان) به مې څه حال وي
په دې دنیا خو د هیڅ شي په خوند پوه نه شوم، نه ډوډۍ نه میوه هیڅ
شي خوند نه راکوي بس هسې خپته ډکوم.

دا بله نسخه مې هم اوس ترپام بده ده، بس لکه بلا چې وینم
قوماندان همداسې لگيا و، دې ته يې پام نه و چې مخاطب يې خبرې
اوري که نه، بس داسې گډو لکه چې د عمرونو عمرونو وړک شوی دوست
يې پیدا کړی وي ورته د خپل زړه غوټې پرانيزي
په شونډو يې نړۍ موسکا ښکاره شوه گلان ته نژدې شووې ویل
هو رینستیا په دې ټولو تیارو کې یوه رڼا هم شته که یې لاس ته
راوړم شپې به مې رڼې شي.

قوماندان خوله په خوند سره خوځوله، داسې لکه چې په خوله کې
يې شیرینی یا بل خوږ څه وي، ژبه يې په دواړو شونډو راتیره کړه وې
ویل

یو وار مې لیدلې ده، زړه مې پسې تللی دی څرنگه یې چې نوم
خماره ده، هغسې خمارې سترگې لري، جمعه الدین مې مخې ته نشي
دریدلای، حتماً یې لاس ته راوړم که نه وي...

خپله خبره یې همدلته پرېښوده. گلان ته یې نیغ وکتل

ولي څه نه وایې؟

څه ووايم صیب

قوماندان یې سترگو ته ځیر شو

دا ووايه چې ته هم لکه زه داسې ډاروونکي خوبونه ویني؟

قوماندان هاشم په ناباوري سره وويل

– رښتيا وايي؟

– دغسې خوبونه مې تراوسه ندي ليدلي.

– اپرين، ولی دې نه دي ليدلي؟

– نه پوهیږم.

– قوماندان خپل خټ وگراوو، په خوشحالی یې وويل

– زه پوهیږم، زه پوهیږم ته ځکه دا خوبونه نه ویني او ځکه نه

خوړیږي چې ته یې باوره یې. که باور هم لرې هغه د بلې دنیا په نشتوالی
باور دی.

بیایې وپوښتل:

– دغسې نه ده؟

– یه.

– تا څومره خلك وژلي دي؟

– ما؟

– هو ووايه څو كسه دې تراوسه وژلي دي، شمېر یې درته معلوم دی

که زما غوندې یې؟

بندي په زاریو وويل:

– والله که مې څوك وژلي وي.

– زه له تا تحقیق نه کوم تحقیق داسې نه وي هرڅومره دې چې وژلي

دي هغه ستا کار دی ماته دومره ووايه چې د چا اروادې خوړوي که یه؟

بندي سرټیټ اچولی ولند ځواب یې ورکړ:

– یه.

– بس ما ته همدا راوبښه چې څنگه سړی ځان له عذابو خلاص کړي.

بیایې په زاریو ورته وويل:

ملایانو ته ورغلم. زیارتونو ته ولاړم. خیراتونه مې وکړل په شپو
شپو وینس پاتې شوم. بیا هم هغه عذاب هغه تورې بلاوې اوس یوازې ته
پاتې یې

بندي پوښتنه وکړه

– نوزه غریب به څه وکم؟

– ته راسره کمک وکه ما له عذابه خلاص کړه داسې لاره راوښیه چې
ستا غونډې نور زه هم بد بد خوښونه ونه وینم.

بندي وویل:

– زه به څه ووايم؟

قوماندان بد بد ورته وکتل. لکه چې په کتلوکې وايي:

– له تا هم څه شی جوړ نه شول.

خودا خبرې یې له خولې راونه وتلې بندي یې ترگریوان ونيوله ځایه
یې په شدت سره راپورته کړ په بل لاس یې د هغه ستونی ټینګ ونيو:

– ووايه ژر راته ووايه. ولې سم دم نه راته وایې؟ دا هم ټول له بې

غیرتې نه وایې په زړه کې ډیرې خبرې لرې.

بندي هیڅ ونه ویل. آن د هغه له لاسونو څخه یې د خپل ستوني د
خلاصولو هڅه هم ونه کړه هماغسې غلې ولاړو. هغه د چا خبره چرت یې
هم نه خراباوو. خو قوماندان یې په دواړو لاسونو په ستوني زور
راووست:

– وایې که نه ها؟

له دې سره یې د گلان سر په سختۍ سره په ځمکه وویشت په خپته
یې پښه کینودده. غږ یې نور هم قهرجن شو داسې چې گلان ته یې پوهیدل
هم گران و. بله پښه یې د هغه په ستوني کینودده د گلان سترگې رډې رډې
راوختې

هغه سپين پری يې چې خو شيبې د مخه د بندي لاسونه او پنبې
 ورباندې تړل شوي وي راواخيست. قات يې کړ. د بندي په وهلو يې پيل
 وکړ. کله به يې په ملا کله په پنبو واهه. بندي يوازې زگړوی کاوو.
 چې نښه سترې شو پری يې لرې وغورځاوو د دروازې خواته ولاړ
 بيرته راوگرځيد گلان يې ترستوني ونيو راجگ يې کړ
 _ نه وايي ها؟

له دې سره يې د سوکانو او لغتو په وهلو شروع وکړه. ترگريوان يې
 ونيو د کوټې له ديوال سره يې وواهه.
 _ غيږ يې ورکړه په ځمکه يې راوويشت
 بې له ځنډه يې بيرته راجگ کړ په ټول قوت يې سوک ورخطا کړ په
 پوزه يې وواهه. د بندي له پوزې ونيو داړه وکړه.

خوار لسم خپرکی

د وایه ښارگوټي په اډه کې موټر نه ول. ملوک یوه هوټل ته چې د لرگیو په تختو او سطرنجیو پوشل شوی و، ورغی. چای یې راوغوښت. د څنگ سړي له خبرو پوه شو چې هغه هم په خپل موټر کې وطن ته ځي، ترې ویې پوښتل:

... د لارې ملگری دې پکار نه دی؟

... ولي نه خو ...

... خو مو مه پکې پیدا کوه، که په موټر کې ځای لرې زه به هم درسره

ولاړشم. چې ډیره مې سودا ده

... ځای شته. خو خبره داسې ده. چې له ما سره په موټر کې مړی دی

شپه په لاره کوم، د حکومت طیارې گرځي چې موټر و ویني بمباري یې

کوي که ته راسره ځې دا خو به لاینه شي

د چای له څښلو وروسته یې. تابوت د موټر په شاتنۍ برخه کې

کینود او روان شول. ملوک لومړی خبرې نه کولې. خو د قوماندان سید

محمد له خبرو پوه شو چې له مړي سره د خپلوي اړیکې نه لري یوازې د

هغه د گروپ راکټ ... چې څو ورځې د مخه په جگړه کې ټپي او بیا د

پاکستان په یوه ر ... ن کې وفات شوی دی

ملوک له جیب نه د سگریټو قوطی راویوست سید محمد ته یې ونيو.

سید محمد ورته وخنډل سگریټ دی که سگریټی؟

په سگریټ دی زه د سگریټو عادت نه لرم. یوازې په سفر کې مې سات پرې تیروي. سید محمد له جیبه د چرسو ټوټه ورکړه. ملوک د چرسو تللی میده کړ سگریټ یې ترې ډک کړ. اوس نو تیاره ماښام و او ددوی ډاټسن (پایکپ) موټر د لویو غرونو په منځ کې لاره وهله. قومندان سید محمد هم په لاره د شپې کولو خبره هیڅه نه و، د موټر ټایپ سندرې غږوله. دوی دواړو نور دا هیڅ نه و. چې شاته د مړي تابوت پروت دی او هغه هم یو وخت ددوی د مورچل ملگری و. ټوکې وې خنداوه د چرسو دودونو د موټر سیمې په سر اخیستی و. قومندان سید محمد خوبه نسوار هم تر خپلو پښو لاندې توکول. ده ویل که د موټر بنسټه خلاصه کړي لوگی وزی او بیا به په د غولې چرسو ښه نشه نشي.

ده ژر ژر خبرې کولې ملوک ته یې د خبرو نوبت نه ورکاوو. په جگره کې په خپلو کارنامو غږیده بیایې ورو ورو خبرې شخصي کیسو ته ورسیدې هریوه خپلې خاطرې بیان کړې سید محمد د خپلې زوړرتیا بیلابیل داستانونه بیان کړل بیایې په دغو نږدې غرو کې په لومړي مرکز کې د خپلو زوړرتیاوو په باب ډارونکې کیسې وکړې.

... څه څه موندنه لیدل په اول کې زمونږ مرکز ددغه غره په ډډه کې په یوه پخوانۍ زړه کلا کې و. په هغه وخت کې زه د اوس غونډې قومندان نه وم د شپې مې پیره کوله نیمه شپه وه توره تیاره وه یو تور وزگوری راغی خدای شته ډیر ترې وډار شوم یو ځل خومې زړه و چې ډزې پرې وکړم.

... ښه نو بیا؟

... بس خو ورمندې مې کړې وزگوری مې په غیږ کې راواخیست او شاته مې واچاوه. د مرکز په لوري راوان شوم په لاره ښه خوشحاله وم سباته به یې حلال کړو.

- افرین بیا مو حلال کړي؟

- ته صبر دومره اسانه یې هم مه بوله په دې وخت کې که گورم د وزگورۍ پنبې په ځمکه ځکېږي گڼی. واخیستم چې شاته مې وکتل وزگورۍ نه وو. یوه لویه توره بلا وه.

- وای!

- بس نو په هغه سات مې خوشی کړ او په منډه د یوې ډبرې شاته کیناستم که گورم چې یوه توره بلا د یو جگ سپیدار غونډې زما په لوري راروانه ده.

- توبه مې دې وي خدایه.

- کلاشینکوف ته مې مرمۍ تیره کړه او په ضربه مې ودر او. بلا زما په خوا راروانه وه له تايې څه پټه کم د شا په خوا مې را چاریار کړل زبون مې وهل شوی و. نور مې په پنبو کې د تللو توان نه و. د یوې بلې ډبرې شاته پټ شوم. خو بلا سوکه سوکه زما په لوري راروانه وه. کله به وره شوه کله غټه. توره شپه وه نور انډیوالان ټول ویده وه. له ځانه سره مې وویل چې ترې خلاصیدای خو نشي نو کلاشینکوف مې پې ضربه کړ....

- افرین د نرزو.

- بس چې کلاشینکوف مې پې ضربه کړ د بلا له خولې داسې چیغه ووتله چې تر اوسه مې په ټول ژوند کې نه ده اوریدلې بلا نوره هم پسې اوږده شوه یوې بلې خواته تاو راتاو شوه...
- په دې وخت کې (ملوک) د موټر د شا له نښنې نه وکتل چیغه یې له خولې ووتله.

سید محمد په وار خطایی پوښتنه وکړه

- څه خبره ده لکه چې وډار شوي؟

ملوک چې د شا نښنې ته یې کتل وویل

... خیر خدایه دا خو مری را یورته شوی دی اوس به خه کوو؟

ہلہ مو پیر تزکہ

د موټر بنسټه پورته که چي له دې خوا رانه شي.

موٽري نور هم تيز ڪري د سرڪ لوڀو اوڙورو ته پام نه ڪا

(ملوك) دموتير دروازه تينگه نيرلى وه. موتير دومره تيزو چى خان يى

نشوای تکیه کولای، یوغل خو موتر له سرکه بلی خواته شو او نږدې و چي

چپہ شوی وای خو بیرته یی سرك ته سم كړ.

(ملوك) شاته وكتل مړې نور هم ددوی خواته راږدي شوی و. د لاس

په اشاره یی سید محمد وپوهاوو. موټر نور هم تیز شو. د موټر د مینځ د

خراغونو اشاری یی مری کری

(ملوك) دسترگو له کونجونو بيا شاته وکتل مړي ولاړو، او په دواړو

لاسویبی د موټر د سیت بام نیولی و. په دواړو خولې را ماتې وې. یوځل

خود (ملوك) سرد موتر له چت سره ولگیده.

شاوخوا تپه تیاره وه اوس دوی د غره له تنگی راوتلی ول. څه شیبه

وروسته (ملوك) وويل.

ترخوبه په دشتو کې منډې وهو تراوسه لا ماښام دی گهیځ هم ډیر

لري دي.

نوخہ کوو؟

— نہ یو ھیرم۔

نه پوهيرې نور مي په لاسو كي دمه نشته. موټر دي زده دي؟

نه

له دې سره يې موټر نور هم چټک کړ، خو د ملوک زړه طاقت ونه کړ

بیایں ورته وویل

— اخیر چیرې ځې؟ چې موږ څو مړی هم را سره ځي. چیرته به ترې خلاص شو.

سید محمد ورته وویل:

— اخیره انشاء الله موټر یو ځای چپه شي او که خدای کول دواړه به پکې مړه شو.

له دې سره یې موټر ته بیا ایکسلیتور ورکړ موټر داسې و، لکه چې په هوا ځي، ملوک چیغې وهلې:

— مه مه مه ته څه کوي؟ ځان دې له غاړې دی که څه؟ اوس به موټر گرنگ ته واچوي.

— څه وکم اخیر څه لاره لرو؟ بیا یې سوږ اسویلی وایست: هی هی څه بې ځایه مړ شوم.

څو شیبې غلې و بیا یې په ډک ستوني وویل

— بې عقل یم خړیم. په شپه کې څوک مړی بل ځای ته وړي؟

د موټر د سیت بام په هیبت ناک آواز ودرییده، ملوک په لږ زیډلي آواز وویل:

— مړی بام ټکوي. بل کار به وکړو.

— څه کار؟

— وبه تبتو.

— سید محمد تر څنگ ورته وکتل:

— د خدای ساده ځان په دغو خبرو خوشحاله وه. له مړي تبتیدی

شي؟ چیرې به ځې؟

— د موټر دروازې به خلاصې کړو په رفتار کې به دواړه ځانونه

غورځار کړو او په یوه خوا به منډه کړو.

— هوم دا خو دې بده خبره ونه کړه. خو دلته نږدې کلي نشته، تردې

کنډو چې واورو دغه چل به وکړو

د موټر د سیت بام هماغسې په درزا و.

چې له کنډو تیر شول دواړو په یوه وار له موټره ټوپ کړل. شاته یې ونه کتل د شمال په لوري یې منډه کړه. سید محمد شاته وکتل له خولې یې چیغه ووتله هغه لیدل چې مړی کفن په سر په دوی پسې منډې وهي. د سید محمد له پښې یوه خپلۍ لویدلې وه بله ده پخپله وغورځوله. دوی نور شاته نه کتل. کله به ولویدل بیرته به راپورته شول. په کلي کې د سپو غیا ددوی لپاره لوی زیری و. چې کلي ته نږدې شول په زوره زوره یې چیغې کړې.

— مسلمانانو د خدای پار دی.

خود کلي له خوا کوم ځواب نه اوریدل کیده، دوی هماغسې په منډو ول او چیغې یې وهلې. د کلي منځ ته رسیدلي ول. له شاو خوا کورونو سپو ورته غپل.

کلیوال راووتل یوې بلې خواته چیغې شوې. د یوې کلا له برج نه خوا چا ډزې هم وکړې سید محمد د خلکو منځ ته ورمنډه کړه.

— مه مه مړی مړی....

د کلي خلک پرې راټول شول. خو دده له خولې نامفهومه خبرې راوتلې. چې څوک نه ورباندې پوهیدل. په دې وخت کې ملوک هم را ورسیده. خلک په هغه ورتول شول په وار خطايي یې ورڅخه پوښتنې پیل کړې.

— څه خبره ده؟

— له کومه راغلئ؟

کلیوالو پرله پسې پوښتنې کولې:

— تاسې څوک یاست؟ چرې ځئ؟

خوپه ځواب کې یې یوازې ام. م. م. پ. پ. اوریدل چې هیڅوک نه

مینه او جگړه ۱۰۰

ورباندي پوهيدل. د ملوك هم زبون وهل شوی و. ترخوله يې غږ نه خوت
يو ازې يې شاته اشاره كوله.

له هغې خوا مړي منډې راوهلې. خو اوس يې كفن نه و اغوستې يوه
كليوال ځوان پرې ډزونه وكړل. مړی په ځمكه ولوید. خلك ورغلل له نورو
كورونو هم خراغونه راووتل. نږدې ټول كليوال راوتلي و. ټول د مړي په
خوا ورغلل. هغه د كلي مخ ته په وچه ويا له كې پروت و. معلومه شوه چې
په كينه پښه لگيدلى دى.

څو كسور او اخیست او جومات ته يې يووړ. سيد محمد او ملوك
جومات ته نه تلل. سيد محمد د شا په خوا زورونه وهل:

— نه نه هغه هغه م، م مړى دى.

يوه كليوال په غوصه ورته وويل:

— وشه مړ نه دى. هسې مازې په پښه لگيدلى دى.

— نه، نه، نه مه مه مړى دى ز زړه نه

خو خلكو په زور د جومات په خوا ټيله كړل. دواړه ... د جومات د
دروازې ترڅنگ پريوتل

يوه د زخمي پښه ترله. زخمي زگيړوى كاوو، دوى دواړو په ډار ډار
ورته كتل. ملوك او سيد محمد يو بل ته كتل او په كتلو كتلو كې يې له
يو بل نه د پېښې وضاحت غوښت. نه پوهيدل چې څه پېښ شوي دي.
سيد محمد زړ نازړه. د زخمي خواته وروځكیده. له لرې يې پرې ژغ كړ:

— روزي خان يې؟

چا ځواب ورنه كړ. سيد محمد بيا وويل:

— زوى مړيه ته خو مړوي.

زخمي په غوصه وويل:

— پلار به دې مړ وي. مړى په موټر كې پروت دى

سپين ږيري زخمي ته مخ وړ واراو و
 - نا، ته له دوی سره نه وې؟
 - ولې نه وم ددوی په موټر کې وم
 ملوک ورته وویل:
 - دا ته څه گډې وډې وايې کله له موږ سره وې.
 - ما په هغه بل کلي کې لاس درکړ، خو تاسې موټر ونه دراو و، د
 هغه پټم خواته تاسې موټر سوکه کړ ما هم د موټر منځ ته درټوپ کړ.
 سيد محمد وویل:
 - په موټر کې مړی و.
 - هو زه هم د مړي خواته کیناستم.
 - ښه نو بیا؟
 - بیا چې تاسې موټر تیز کړ، زه هم وډار شوم چه ونه لویږم، چې
 هرڅومره مې تاسې ته چيغې وهلې او موټر مې ودرېاوو تاسې به لا موټر
 تیز کړه.
 - چې مونږ موټر ودرېاو او دې خواته م رامنډې کړې تا ولې منډې
 راپسې وهلې؟
 - نو تاسې ولې منډې وهلې؟
 - موږ له تا منډې وهلې، موږ ویل مړی را ژوندی شوی دی.
 زخمي وخنډل:
 - ما ویل تاسې کوم څه لیدلي دي ما هم له همدې ویرې منډې وهلې.
 ټولو وخنډل.
 سيد محمد خټ وگراو و، په جومات کې په پرتو سل ۸۱ وښويي خان
 بوخت کړ. له خان سره مېونگیده.

ملوک لږ په غوصه ورته وویل:

— نو تاڅه بلا غوښتله چې له موږ سره په موټر کې سپریدې؟

— زه د خپلې خور کره تللی وم. بس ما ویل چې خپل کلي ته ځان

ورسوم

سپین ږیري په ډاډینه ورته وویل:

— خیر دی بلا وه برکت یې نه و.

د ډوډۍ له لوبڼر سره یوځای د جای پتو سونه هم راوړل شول او

دوی غلی د ډوډۍ په خوړلو لگیا شول.

د ملوک د ما ما کلی د غره په لمنه کې و. دی په اټکل تردې ځایه را

رسیدلی و په یوه نیم کور کې د سپي غیا اوریدل کیده. خوشیې د کاریز

په غاړه کښلې و. د باغچې له دیوال سره روان شو. د سهار رڼا په

خوړیدو و. د آغا محمد د کلا مخې ته د لوڅ کاریز په غاړه ودریده نه

پوهیده څه وکړي. که دروازه وټکوي او ناڅاپي ورسره مخامخ شي څه به

پېښ شي خوشیې وروسته د لویې دروازې د شا ځنځیر د خلاصیدو غږ

واوریدل شو. یو د ټیټې ونې سړی راووت. په لاره داسې روان و. لکه

چې پوتونه یې په پلور کې آزاد وي او کوښښ کوي له پنبو یې ونه ایستل

شي. ملوک وپېژاند. له ځانه سره یې سوکه وویل آغا محمد ماما آغا

محمد دده په لوري را روان و. ملوک د کاریز د پات بلې خواته کیناست

آغا محمد گودر ته کوز شو. اودس یې وکړ. په څادر یې خپل مخ او

لاسونه وچ کړل. له جیب نه یې ساعت راویوست په لاس یې وتاړه

ملوک هم ورو ورو دده په لوري ورو روان شو. چې ورنږدې شو پرې غږ

یې کړ

_ ما ما!

آغا محمد يوې بلې خواته وکتل. ملوک يې وليد خو ويې نه پيژاند

ملوک چې ورنږدې شو ژړا ته په نږدې غږ يې وويل:

_ ما ما ما ته يې؟

_ ته څوک يې هاگوا مانا څوک يې؟

ملوک له هماغه ځايه پرې غږ کړ:

_ زه ملوک يم ما ما!

آغا محمد په وار خطايي او شکمن انداز ورته وويل:

_ ملوک؟ کوم. کوم گوا مانا څه وايي کوم ملوک؟

_ زه يم ما ما ولي مې نه پيژنې.

اوله دې سره يې په آغا محمد غبر را تاو کړه.

آغا محمد زړه نا زړه غبر ورکړه په روغې کي يې په وار خطايي ورته

وويل:

_ والکه ته څوک يې، دا څه سره وايي؟

ځان يې لږ ترې لرې کړ او څيرې ته يې څير شو.

ملوک ته ژړا او سلگيو د خبرو مجال ورنکړ يو اژې يې وويل:

_ ما ما، ما...

آغا محمد رد رد ورته کتل.

ملوک خوري يې؟ خدايه دا څه وينم.

_ ما ما!

آغا محمد بيا بنکته پورته ورته وکتل.

_ توبه مې دي وي خدايه ته خومې وي. لا اله الا الله محمد رسول الله.

دا څه وينم.

اوله دې سره يې ملوک بيا ټينگ په غبر کي ونيو.

مینه او جگره ۱۰۴

ښه ساعت دواړو په غیږو کې سره نیولي ول. خبرې یې نه کولې
یوازې یې د سلگیو آواز اوریدل کیده.

آغا محمد ورو ورته وویل:

– یا خدایه پاکه دا څه وینم.

بیا یې په ځیر ځیر ورته وکتل:

– راځه راځه چې کورته ولاړ شو.

دواړه د کور په لوري روان شول.

میرمن یې په دالان کې د چای په تیارولو بوخته وه چې له آغا محمد

سره یې بل سړی ولید د تناره په غاړه کیناسته مخ یې پټ کړې.

په نیمکش پلو یې ددوی خواته راوکتل، حیرانه وه چې خاوند یې

ولې ونه ټوخیده هسې نه چې کوم خپلوان یې وي.

دا په دې سوچونو کې وه چې آغا محمد پرې غږ وکړې:

– ښځې زیرې مې درباندي...

خوناڅاپه یې خپله خبره پرې کړه، پخپل ذهن کې په مناسبه خبره

پسې گرځیده هسې نه چې د ملوک ژوندیتوب او راتلو یو له یوه غږ

ورباندي بل ډول تاثیر وکړي.

خپله خبره یې داسې پسې تکمیله کړه.

– راځه کوټې ته راځه چې له نوې خوشحالي دې خبره کړم میرمن

هماغسې د تناره په غاړه ناسته وه.

په دوی پسې راغله خود دالان په وره کې ودړیده. آغا محمد په بیړه

بیړته راووت.

او په آرامه لهجه یې وویل:

– ښځې چه نه اورې هغه به واوري.

– څه خبره ده؟

_ ملوک خوریې ژوندی دی.
 _ دا څه وایې؟
 _ راځه وې گوره.
 میرمن یې هیڅ ونه ویل ځای په ځای کیناستله.
 آغامحمد منت پرې وکړ.
 _ جگه شه ولې دې ویانې ووتې؟
 _ وی سړیه
 _ څه بلا وو هلي جگه شه گوا مانا ورشه پوښتنه ورسره وکه.
 بنځې په ناباوري وویل.
 _ ریښتیا وایې دا ملوک دی؟
 _ نو څه غلطوم خودې نه.
 بنځې په ساده گي وویل.
 _ ابله ورځ یې قبر ته ورغلې وم قبر یې روغ جوړ و.
 آغا محمد په غوصه ورته وویل.
 _ ډیرې خبرې مه کوه گوا مانا ورشه پوښتنه ورسره وکه گوا مانا مې
 راژوندی شوی دی.
 چې په کوټه رانتوت په موسکا یې ملوک ته وویل؟
 _ هیڅوک نه مني چې گوا مانا ته ژوندی یې، مامی دې هم هکه بیرانه
 سوه.
 میرمن یې راغله له ملوک سره یې روغې وکړ.
 په لږ شیبه کې د شیدو چای او په پلاستیکی قاب کې کوچ راوړل
 شول خو ملوک ونه خوړل یوازې یې یوه پیاله خوړ چای سور کړ.

مینه او جگړه ۱۰۶

ملوک له خوبه را پاڅیدلی و. لوڅ سر پخپل ځای ناست و. یوځل بیا یې کوټه تر نظر تیره کړه. مخامخ د یوې گردې هندارې تر څنگ د آغا محمد د ځوانۍ عکس راڅپیدلی و چې کین لاس یې په سینه ایښی و. او د کورنۍ په جیب کې یې قلم او یو بل لرگی چې بیا یې مسواک به و. له ورايه معلومیدل. د عکس د چوکاټ په لرگی د ورینمو سره شنه ژیر گلان ټومبل شوي ول.

ترې لاندې دوه صندوقونه ایښي ول یو یې ساده کوچنی و. او بل یې تر هغه لوی ښکلی و. چې څو کاله د مخه آغا محمد له هندوستانه راوړی و. د کوټې په بل دیوال جای نماز او تر څنگ یې یوه رپیده او شکور چې منځ یې د ورینمو او زرتارو په گلانو ښکلی شوی و. دا د آغامحمد د میرمنې د واده یوازې نښه وه. هغې به د کوټې له جوارو کولو وروسته یوځل د خپل پلو پېڅه پرې را تیروله.

ملوک دیوال ته ډډه ووهله او د شکور او رپیدې په گلانو کې یې سترگې څښې کړې وې. سوچونو پسې واخیست د فکر باز یې لرې لرې غرونو ته پرواز وکړ.

لکه چې د شکور او رپیدې لیدلو یې بیا پخوانۍ خاطري وریادې کړې هغه وختونه وریاد شول چې په زړه کې به یې له ځمارې سره د واده گورې ماتولې.

تر څه موسکا یې وکړه ځان ورته ساده معلوم شو په اسويلي یې وویل.

بنده لرې نښلولې مرگي لار ورته نیولې

دی په همدې سوچونو کې و. چې دروازه خلاصه شوه. آغامحمد و. ملوک تر بالښت لاندې سپینه خولۍ راواخیسته په سر یې سمه کړه آغا محمد له دروازې پرې غږ وکړ.

- خوريې گله خوب دې وکړ؟
 - هو داسې ویده وم چې په دنیا هم خبر نه وم.
 - ښه شو چې را وینئ شوې گوا مانا ډوډۍ تیاره ده، زموږ زړه نه
 کیده چې راوینئ دې کړو.
 په لږ وخت کې ډوډۍ راغله او ټول د ډوډۍ په خوړلو لگیا شول آغا
 محمد به ملوک ته په ځیر ځیر وکتل بیابه یې سر وښور او ولکه چې اوس
 یې هم باور نه وي چې ملوک دې ژوندی وي بې واره یې وویل:
 - رښتیا چې څوک خدای پاک نه وي وژلي گوا مانا نه مړ کېږي.
 د ډوډۍ په سر آغا محمد ورڅخه پوښتنې پیل کړې.
 ملوک په خبر وراغې.
 - زه هم دې ته فکر وړې یم، چې ولې یې وژلم، او څنگه ژوندی پاتې
 شوم.
 - گواه مانا چې تا هغوی وژل، خود به هغو ته هم وژلې، خود ارا ته
 ووايه چې څنگه ژوندی خلاص شوې او تر پاکستانه څنگه ورسیدې؟
 ملوک شمیرلې شمیرلې خبرې کولې:
 - خبره داسې ده چې زه دښمن نه یم ویشتلې.
 آغا محمد په حیراني پوښتنه وکړه:
 - نو چا وویشتلې؟
 - مداشم.
 - دا څه وايې رښتیا؟
 - هو نوڅه درواغ خونه وایم.
 - آغا محمد په ناباوري او تعجب وویل:
 - دا څنگه نوولې؟
 - نور زه هم نه پوهیږم، که رښتیا درته ووايم زما هم جنگ ته چندیان

مینه او جگړه ۱۰۸

زړه نه كیده، څه روسان خونه ول. دوی هم مجاهدین ول. او موږ هم،
اخیر جنگ و. که مې زړه و. که نه، جنگ مې کاوو. موږ بیخي سره نږدې
شوي و. زه او هاشم دیووال شاته پټ وو.

آغا محمد چوپ و. سړي پټ اچولی و. ملوک وویل:

— له هرې خوا گولی اوريدې. جنگ زیاتي ختمیده د گوليو ډزونه لږ
شوي ول. هاشم له مانه لرې شو پخپلو گناهگارو می ولید چې لاسي بم
يې زما په لوري گوزار کړ. نور زه ونه پوهیدم چې څه پېښ شول
— ښه نو بیا؟

چې په هوش راغلم په موټر کې وم. ټول وجود مې په وینو ککړ و.
موټر د غرو په منځ کې روان و. له خولې مې چیغه ووتله، یو چا مې په سر
لاس کینود چې سترگې مې وړ واړولې د جان محمد زوی محمد خان و.
راته وې ویل آرام وکه ښوره مه، چې وینه دې زایه کیږي، تر شفاخانې
پورې لږ ځای پاتې دی.

— موږ ویل چې هغه هم له هغه جنگه وروسته بیا چا ونه لیده ښه
کیسه کوه.

— په شفاخانه کې محمد خان ټوله کیسه راته وکړه. هغه هم هاشم
لیدلی و. چې بم یې زما خواته راگوزار کړی و.
چې نور مجاهدین تللي ول. ده زه د هغه کلي په ډاټسن کې پاکستان
ته ورسولم.

آغا محمد په نصیحت سره وویل

— گوره هلکه د محمد خان خبرې مه منه. هاشم به ولې داسې کار کوي
چې گوامانا خپل ملگري پخپله مړ کړي. محمد خان پخپله له هاشم سره
جنجال لري. څو وار. هاشم په کور کې لیدل شوی دی
ملوک وویل

مینه او جگره

نه نه ماما. هاشم ما پخپلو سترگو ولید چې بم یې زما په لوري راگوزار کړ.

آغا محمد په نا باوري وویل:

عجیبه ده. ته واهاشم به ولی دا کار کړی وي؟

نه پوهیږم.

آغامحمد یوه ټوټه ډوډۍ په لوبښي کې لمده کړه او پیشو ته یې واچوله وې ویل:

په هغه ورځ خو دی تر ټولو زیات خواشینی مالومیده.

ما ما دا ته نه پیژنې. ما ډیروخت ورسره تیر کړی دی محمد هاشم لکه گیدړه داسې دی.

په دهلیز کې له زانگونه د ماشوم د ژړا غږ پورته شو د آغامحمد میرمن زړه نازړه له کوتې ووتله.

آغامحمد وویل:

اوس د خبرې بیخ ته ورسیدم چې گوامانا هاشم ولی دا کار کړی دی. جامه دین غریب یې تر دوو سپیږمو رسولی دی.

ملوک د پوښتنې په ډول ورته وکتل:

آغامحمد زیاته کړه:

د جامه دین دې کور ودان وي نه زور ته تسلیم شونه زرو ته.

جنګی هم مرګ مني خودی نه. یو وار خویې زهر هم خوړلي ول خو خدای ژوندی پاتې کړه.

پنځلسم څپرکی

ددوی د لیدو وعده غرمه مهال ټاکل شوې وه خو ملوک لاځان سهار وختي چې ټول خلک په درانده خوب ویده ول د جمعه الدین باغ ته را رسولی و.

ده پروڼ د خپلې ماما د لور په وسیله څمارې ته د خپل راتگ احوال رالیرلی و، هغې هم نن په باغ کې د لیدو وعده ورکړې وه.

د جمعه الدین باغ چې له کلا سره یې گډ دیوال درلود نسبتاً لوړ لوړ دیوالونه یې لرل. سره له دې چې د انگورو زیاتره ټاکنه یې وچ شوي ول او یوازې څو د زردالو او مڼې ونې او له دریو دېوالونو سره د سپیدارو ونې پکې ولاړې وې، خو جمعه الدین یې د پخوا په څیر کلکه ساتنه کوله د پخوا په شان یې وره ته اوسپنیز زوړ قلف اچول شوی و. د دیوال په هغو ځایونو چې سرونه یې وړان شوي او ټیټ شوي ول. د سنځلې او نورې اغزني لښتې لکې کړې وې.

باغ ته د اوبو د لارې په سوري کې یې هم لرگي درولي ول. د باغ په دروازه کې یوه کوټه جوړه شوې وه. دا کوټه په اصل کې د باغ د ساتنې لپاره جوړه شوې وه. د دوی به ځاله بلله. خو له جگړو د مخه دا کوټه یو ستر دوکان و. چې جمعه الدین به له همدې ځایه انگور. زردالو او مڼې په نورو دوکاندارانو باندې پلورل

ملوك د همدې كوتې د بام له لوري د شپې باغ ته ورواوښت او د باغ په شمال ختيځ كونج كې د انگورو د يوه زاړه تاك ترڅنگ چې شاوخوا يې خو د منو او سپيدارو ونې ولاړې وې غلې كيناست.

او د خمارې د راتلو شيبې يې شمارلې، ده ته دانه وه معلومه چې د كلا د باغ د لوري په دور پورې بامونه نشته، ځكه خويي ډير كوښښ كاوه، چې له هغې خوا يې څوك ونه ويني او خپل د ناستې ځای يې هم د ونو بل پلوتنه جوړ كړې و.

ده ته لا پروڼ د ماما د لور په وسيله ډاډ ورکړ شوی و، چې باغ ته هيڅوك هم نه ورځي، يوازې مازديگر مهال د خمارې كشر ورور پسونه او وزې باغ ته وروولي او له ونو څخه پانې ورته راټويه وي، غرمه لانه وه رارسيدلې، چې د باغ د كوتې د وره د ځنځير غږ يې واوریده، د ملوك زړه په ټوپونو شو. نه پوهیده څه وكړي، مخې ته ورمندې كړي او خماره په غيږ كې ونيسي او كه ځای په ځای كيني.

له يوه عجيب حالت سره مخامخ شوی و، چې نه يې د خوشحالي نوم ورکولې شو او نه د خواشينۍ، د زړه درزا يې پخپله اوریدله بهتره يې وبلله په خپل ځای كيني، د ونو له شا يې دواړه سترگې د باغ په وره كې خښې كړې وې.

له بنډو ډك لاس يې وليد چې د باغ دوهمه دروازه يې خلاصه كړه. خماره وه، چې د باغ په وره كې هكه پكه ولاړه وه، كه څه هم له ملوك څخه لرې وه. خو هغه يې په ځيره كې د ژور بدلون نښې وليدلې. ونه يې ترپخوا لوړه ورته ښكاره شوه او نرۍ غاړه يې نوره هم نرۍ ورته ښكاره شوه.

د سترگو ښكلا يې د پخوا په څير نه وه. غټې غټې سترگې يې لويدلې وې جگه او نرۍ پوزه يې نوره هم جگه شوې وه.

د ملوک په سترگو کې اوبنکې راغلې. زړه یې و. د خمارې مخ ته په چيغو چيغو وژاړي.

د هغې ځای په ځای دریدو یې په زړه کې شک پیدا کړ. هسې نه چې له شایې نور څوک وي. که ځان څرگند کړي بنایي بل څوک یې هم وويني. هماغسې پخپل ځای کې ناست و.

خو څماره هماغسې ځای په ځای ولاړه وه. لکه چې د هغې زړه هم نه منله چې مړ یار دې یې راژوندی شوی وي. دده په لوري را روانه شوه. څو گامه مخ ته راغله بیا ودریده.

د ملوک زړه طاقت ونه کړ. له ځایه را ولاړ شو او ورو ورو د هغې په لوري رهي شو. ویریده چې څماره به دده په لیدو له خوشحالی چيغه وکړي او ټول به خبر شي.

څمارې دده په لیدو یوازې وویل

ته؟

هو څمارې زه یم. د مینې فیصله پخپله مینه کوي. خدای پاک دتا

لپاره نه یم وژلی.

خو د هغې خبرې ځای په ځای هک حیران ودر اوو

چې مړ وای تردې به ښه وه.

څمارې په ټیټ غږ دا وویل او مخ یې بلې خواته واړاوو.

ملوک هیڅ ونه ویل. څمارې بیا په ډک ستوني وویل

ته ته څه خبرې چې په. په ما. ما. څه.

خو ژړا د خبرو مجال ورنه کړ. خبره یې په سلگیو کې ورکه شوه

ملوک ورو وویل

څمارې داسې مه وایه زما اړیکې اوس هم له مرگ سره نه دي

شلیدلې هسې د ژوند وروزي تماموم کني لا پخوا مړ یم

خمارې پټ پټ ژړل

ملوك بيا وويل

اوچې ته هم داسې خبرې راته وکړې نو بيا به دې توفانو ته څنگه

تم شم

دواړه د باغ په کونج کې دونو شاته کيناستل

چوپ ول. ملوک په ځير ځير او حيراني ورته کتل خو خمارې په لرگي

ځمکه گرواوه دې دهغې چلند هک پک کړی و. نه پوهيده له کومه ځايه

يې شروع کړي. اوڅه ووايي. داسې معلوميده لکه چې پخپل راتگ

پنښمانه وي

د دواړو زړونه له بې شمېره گيلو ډک ول. خو په سترگو کې يې د

ديدن تنده وه.

ملوک ورو وويل

خه خو ووايه ولې داسې غلې ناسته يې

خمارې چې ځمکې ته يې کتل په شرمناک غږ وويل

خه به ووايم. ما خپلې خبرې له اوبسکوسره کړي دي.

ملوک لکه چې ددې خبرې د اوریدو هیله نه لرله. نيغ ورته وکتل

پخپله بې وسي بې ژړا راغله سترگې يې تنگې کړې. لاندې شونډه يې په

غابښ وچيچله

خمارې وويل

شکر چې ته ژوندی راغلي

ملوک د انگور له وچ تاك نه کوچنۍ لښته را پرې کړه دوه درې ځايه

يې ماته کړه. دوه ټوټې يې ايسته وغورځولې په بله يې په ځمکه کې کړې

وږې کرنېې راوايستلې. کرنوته يې په ځير ځير کتل. لکه چې خپل فال

پکې گوري بيرته يې سر را جگ کړ

— خمارې ما نیت کړې دی چې دواړه ولاړشو.

— چیرې؟

ملوک په پریکړو الفاظو ویل:

— هلته چې ډار نه وي، هلته چې وکولای شو له یوبل سره مینه وکړو،

له دې ځایه ډیر لرې.

خمارې په حیرانۍ وپوښتل:

— ته څه وايې؟

— په ما او تا ټولې لارې بندې دي، دواړه پاکستان ته ځو او هلته

نوې ژوند شروع کوو.

— له واده وروسته؟

ملوک وویل:

— هی هی سر دې سوی بوی یې نه دی درغلی، هغه زما په سیوري

پسې گرځي، که خبر شي چې زه ژوندی یم او دلته راغلی یم وینه به مې

ځمکې ته پرې نه ږدي. په دې حال کې واده کیږي؟

— ستا زړه دی چې په سپینو پایخو درسره ولاړه شم؟

— هو نو څه، له پردې سره څو نه ځې. نکاح شوېده او زما په نوم یې

خمارې مخ بلې خواته واپاروو او وې ویل:

— تر اوسه هم داسې شوي دي، چې پښتنه پیغله دې په تورپیکي په

سپینو پایخو د پلار له کوره وتلې وي؟

— ملوک په نصیحت وویل:

— گوره مجبوریت هرڅه کوي، که زه او ته له دې ځایه ونه تښتو هاشم

به نورې بلاوې په موږ راولي. آبا دې هم له هغه ډار یږي او هیڅ نشي

کولای.

— نو هلته به ترې خلاص شو؟

– توکل په خدای. پاکستان ته ځو، هلته د تنظیم په دفتر کې د ما
ناسکه ماما کار کوي. له هغه وسلې اخلم او دلته بل مرکز جوړوم بیا به ته
هم وویښې چه څه کوم

او چې څمارې څه ونه ویل، پسې زیاته یې کړه:

– بس نن شپه له خیره ځان تیار کړه.

– نن شپه؟

– هو.

څماره زړه نازړه وه، ښه شیبه غلې وه.

د ملوک په غبر لکه چې له خوبه را پاڅیدلې وي، له واره یې وپوښتل:

– تاپه دې باره کې سوچ کړی؟

– وایې نشته داسې لوری چې وروتنې کمزوری په موږ ټولې لارې

بندې دي.

– ښه نو بیا بله شپه.

– سمه ده بله شپه به زه د باغ شاته دگڼو ونو خواته درته انتظار یم.

دوی په دې باره کې چې څنگه او له کومو لارو پاکستان ته اوږي

خبرې وکړې.

د خدای پاماني په وخت دواړه خوشحاله معلومیدل داسې لکه چې

خپل ارمان ته رسیدلي وي.

شپاړسم څپرکی

په هغه ماښام څماره په عجیب حالت کې وه. هغه د چا خبره نیمه وینه نیمه ویده وه. غیر عادي کارونو یې مور هم شکي کړې وه د غوا رالوشل یې هیر کړي و.

په وړو ماشومانو یې تر بل هروخت زیاته مینه کوله کوچنی ورور یې څو ځله ښکل کړ او ورسره وېې ژړل هڅه یې کوله په کوټه کې یوازې وي کله به چې یوازې شوه له ځانه سره به یې پټ پټ ژړل خو بیرته به یې ژر اوبنکې پاکې کړې. او په یوه غیر ضروري کار به لگیا شوه کونښ به یې کاوو له مور سره سترګې په سترګو نه شي ډوډۍ یې د معمول خلاف وختي تیاره کړه.

سر پرې ګرځیده. لکه چې ډیره بې خوبه شوې وي پخپل ځای داسې اوږده وغځیده لکه چې غواړي ترسهاره ویده شي له سترګو یې اوبنکې جاري وې. د ټیکري په پیڅه یې اوبنکې پاکې کړې.

له دې ویرې چې خوب پرې غالب نه شي. پخپل ځای کې کیناسته چې پوه شوه نور ویده دي. له ځایه رااولاړه شوه. د ګوتو په سرو د کوټې بر کونج ته ولاړه د صندوق شاته غوټه یې راواخیسته په دروازه کې یې کیننوده ښه شیبه هلته ودریده

خپلې جامې یې ټینګې نیولې وې. د شپې په تیاره کې د مور خواته

راغله. د هغې تر سر ودریده. بیا یې د کوچنی ورور مخ ښکل کړ داسې
لکه چې په ښکاره چیرته په سفر ځي.

د کوتې دروازه یې بې غږه غوږه خلاصه کړه. د گوتو په سرو د لویې
دروازې په لوري روانه شوه.

سپي په چوتره کې کونج ته پروت و. سړي راجگ کړ له ځانه سره
وغوریده. بیرته یې سر پخپلو پښو کېښود.

آسمان شین و او چوپتیا خوره وه. دا چوپتیا به کله کله ۱ کلي د سپو
غیا ماته کړه.

خمارې د کلا له دروازې یو ځل بیا د کور په لوري وکتل لکه چې
وروستی خدای پاماني ورسره کوي.

زړه یې راډک شو. خو ویې نه ژړل. د دروازې ځنځیر یې په سختۍ
سره خلاص کړ.

د باندې هیڅوک نه تر سترگو کیدل. دروازه یې په ځان پسې پورې
کړه شاوخوا یې وڅارله. ښه یې وبلله چې همغلته ودریږي. خو شیبې هلته
ودریده ملوک یې ونه لید.

څه وکړي مخ ته ولاړه شي؟ که مخ ته ځي چیرته ولاړه شي او که بیرته
کورته ځي. څوک به پرې خبر شي.

د گوتو په سرو د غواوو د اخورونو په لوري روانه شوه د مخامخ ونو
خواته یې وکتل وډاره شوه. د یوه اخور تر څنگ غلې کیناستله.

ښه شیبه ځای پر ځای ناسته وه. د کلي د یوه نیم سپي غیا به یې په
زړه کې نوې هیلې راپیدا کړې.

هغه به راروان وي. او سپي به هغه ته غاږي.

د سپو د غیا لوري ته به یې وکتل خو هیڅوک یې نه لیدل د خپلې

کلا سپي یې هم وغږل.

مینه او جگره ۱۱۸

خوشحاله له ځایه را ولاړه شوه، ورو ورو د بڼې په لوري روانه شوه، د سپي غږا ډیره ژر غلې شوه دا پوهیده چې د سپي په زیاته غږا به څوک راوین شي، او په شپه کې به د دوی له وتلو خبر شي خو بیا هم پرې خوشحاله وه چې سپي وغایي او پخپله غږا د ملوک د راتلو زیری ورکړي خو سپي بیا ونه غپل.

خماره د باغ د دیوال له کونج سره ودریده، د باغ شاته د گڼو ونو خراته هیڅوک نه معلومیدل.

د شاه ځوابې د چا د پښو خړپهار واوریده، شاته یې وکتل څوک نه وو، خود پښو خړپهار اوریدل کیده، شاوخوا یې وکتل هیڅوک نه معلومیدل.

په زړه یې گڼې گڼه شوه، یخنی نه وه خودا ټوله لړزیدله، داسې لکه چې چا په ژمي کې سړې اوبه پرې توبې کړې وي. زبون یې ووهل شو، نه یې چیغه کولای شوه، او نه هم کومې خواته تلای شوه.

ځانته یې غوصه راغله. یوې خواته د تلو وس یې هم په ځان کې نه لیده، ژړا ورغله یوځل یې بیا د گڼو ونو په لوري وکتل.

ونې ترپخوا لوړې لوړې ورته وبریښیدې.

کلمه یې وویل «لا اله الا الله محمد رسول الله» یا خدایه، یا خدایه.

پرده.

اوله دې سره یې د دروازې په لوري منډه واخیسته د دروازې څنځیر یې بند نه کړ په یوه منډه یې ځان کوټې ته ورساوو. او پخپل ځای کې تسيا و سیا پریوتله.

ملوک په لاره یوځل بیا پخپل تصمیم کې سوچ وکړ. او راتلونکی
پلان یې ترشونډولاندې تکرار کړ. د خمارې لیدلو او د بلې شپې د
تینستې په وعدې سره یې د خپل جوړ کړي پلان ترسره کیدل لیدل.
له ځانه سره یې وویل:

— چې خماره بوخم او واده ورسره وکم. دا هم له هاشم څخه یو لوی
غچ اخستل دي. نورې خبرې به خدای اسانه کړي.

ملوک لا د ترڅې په دښته نه و ورگډ شوی چې د ما ما زوی یې ولید
چې دده په لوري په بیړه را روان دی، وپوهیده چې کومه بده پېښه شوې
ده، خپل گامونه یې نور هم ګړندي کړل د ماما زوی یې له لرې چيغې وهلې.
— مه راخته ودرېره چې څوک دې ونه ویني.

ملوک ځای پرځای ودریده چې سلام رانږدې شو پوښتنه یې وکړه:
— څه خبره ده؟

سلام په سترې سا وویل:

— د هاشم کسان راغلی دي په تاپسې ګرځي.

ملوک په وار خطايې وپوښتل:

— تا ولیدل؟

— یه ما نه دي لیدلي لالا ویل چې دوه کسه راغلي ول. له حسن نه یې

د تا پوښتنه کړې وه

— دا څه وايي؟

— هو لالا ویل چې دلته مه راخته، د تا له راتګه خبر شوي دي ځان یوې

خواته وباسه.

ملوک او سلام دواړه د کاریزونو د سپرغو په خوا روان شول خو

شیبې یې هلته دمه جوړه کړه.

ملوک سلام ته مخ راواړاوو:

مینه او جگړه ۱۲۰

چې داسې ده، نو ته ځان کورته رسوه. ماما ته ووايه چې زما
اندېښنه مه کوه زه شپه د شیرینې ابې کره رسوم
کلاشینکوف يې له ځمکې راپورته کړ په زنگنويې کيښود.
ماما ته ووايه چې دا هم راسره وړم نور توکل په خدای، کلي ته
راتلای نه شم.

ملوک نیت وکړ چې شپه د خپلې ترور کره چې له دې ځايه نږدې
۲۰ - ۲۱ کیلومتره لرې وه تیره کړي او سبا شپه خپل پروگرام عملي کړي.
خو ښه يې وبلله چې د ترور کره د غره له لارې ځان ورسوي.
د کاریز ترڅنگ د غره په لوري روان شو، مازدیگر مهال غره ته
ورسیده.

درې تنه وسلوال کسان يې ترسترگو شول. د یوې ډبرې شاته
کیناست، وسله وال کسان یوې کندې ته ښکته شول، ملوک بیرته له ځايه
راولار شو، څو گامه لانه و تللي چې یوبل وسله وال يې ولید. وسله وال د
ډبرې شاته هغې نرۍ لارې ته ځیر و، چې د غره په منځ کې تیره شوې وه.
او د ملوک دوی گروپ به له هماغې لارې په خرو او کچرو وسلې راوړلې.
ملوک هم د یوې ډبرې شاته کیناست. ناپېژندل شوي وسله وال د
ډبرې ترڅنگ مورچل نیولی و. ملوک جرأت ونه کړ چې نږدې ورشي هسې
نه چې د هاشم له کسانو څخه وي.

لاره يې چپه کړه، او د غره په ډډه کې مخ ته ولاړ.
نرۍ لارې ته نه ورسیدلې چې له لويديځ لوري پرې ډزې وشوې یوه
گولۍ يې خواته په ډبره ولگیده.

ملوک ژر د یوې وړې ډبرې خواته کیناست، نورې ډزې هم پرې
وشوې. ملوک چيغې کړې
_ های څوک یاست ډزې مه کوئ.

دی پوهیده چې دلته د حکومت کسان نه راځي
 سره له دې چې دا د بل قوماندان ساحه وه. خو له ده سره دا ویره وه
 هسې نه د هاشم کسان په ده پسې راغلي وي ده خپله خبره تکرار کړه خو
 چا ځواب ور نه کړ او ډزو هماغسې دوام درلود
 ملوک نږدې شاوخوا وڅارله. کينې خواته یې په لس متري کې یوه
 لویه ډبره وه. خو ورتلای نه شوای ځکه له هر خوا گولی-بادیدلې
 ملوک د همدغې وړې ډبرې تر څنگ ناسته خوره وبلله.
 خو شیبې وروسته د ډزو شدت کم شو. اوس نو خال خال ډزې کیدې
 ملوک نه پوهیده ډزې وکړي که نه، که وبې کړي په چا ډزې وکړي
 ده نه پوهیده له چا سره مخامخ دی. تراوسه ټول هغه وسله وال
 کسان چې ده لیدلي و. په شخصي جامو کې و. نو ښه یې وبلله چې ډزې
 ونه کړي. هسې نه چې ټوپک پخپلو وچلوي
 ملوک د لویې ډبرې په لوري منډه واخیستله څو گامه نه و تللې چې
 له ښکته بیا ډزې پرې وشوې ځای په ځای کیناست. د پتیدو هیڅ ځای
 ورته نږدې نه و. بیرته یې د ډبرې په لوري منډه واخیستله. د ډبرې تر شاه
 پټ شو. په ډبره یې دا لیکل شوې لنډۍ ولوستله.
 وطن نیولی رانه. نشې
 روسیه ولی وړانوي ودان کورونه
 تردې لاندې په هماغه لیک لیکل شوي و
 اخیر به ته هم ورته وایې
 لوللوشه افغانان راغلي دینه
 د ډبرې درې خواوې بندې وې یوې خواته یوه بله ډبره وه. بله خوا یې
 د غره هغې ډډې ته وه. چې د دښمن د راتلو ویره نه وه
 ملوک دا ځای ښه وگاڼه او مخ ته نه ولاړ. خو ډزې هماغسې روانې

مینه او جگړه ۱۲۲

وې. دا ډزې یوازې په ده نه کیدلې. ده لیدل چې د غره په مخامخ ډډه کې هم گولی لگېږي.

ملوک نه پوهیده څه وکړي. د وسله والو کسانو پیژندنه گرانه وه، یوازې یې شاوخوا خاږله.

د غره په کوزه ډډه کې د بردیم زړهپوش او سرتیرو په لیدو وپوهیده چې راغلي وسله وال د حکومت کسان دي.

بې له دې چې پوه شي دښمنان چیرې ورته پټ دي، په ډزو یې پیل وکړ.

له ډزو سره جوخت له هرې خوا پرې د مرمیو باران جوړ شو، لکه چې په وروستیو ډزو سره یې نورو ته د پتیدو ځای معلوم شوی و.

ملوک د کلاشینکوف شاوړ بدل کړ، اوس یې نو یوازې په ختیځ لوري چې زیاتو بوټو او څلرگو دښمن د لیدو مخه نیولې وه ډزې کولې. خو ډزې یې هم په حساب کولې، کله کله به یې نورو خواو ته چې د ډزو ځای به ورته معلوم شو ډزې کولې.

ویي لیدل چې له مخامخ لوري دوه کسه کونښن کوي چې دده د مورچل په لوري راوځيږي، ملوک ډزې بندې کړې، دوه کسان چې کله به پټ شول او کله به ښکاره اوس نو دده مورچل ته رانږدې شوي و.

کله چې د کوچنۍ ډبرې له شا راپورته شول او دده په لوري یې منډه راواخیستله، کلاشینکوف یې پرې ضربه کړ، دواړه ځای په ځای ولویدل. ملوک ته اوس دوه شاوړه مرمۍ پاتې وې، له دریم شاوړ نه یې یوه گولی وایستله، په جیب کې یې واچوله.

له څلورو خواو کلابند شوی و. د وتلو لاره یې هم نه وه.

ملوک اوس یوازې یوې خواته ډزې نه کولې، په وار سره یې هرې خواته شمیرلې شمیرلې ډزې کولې.

له لاندې لوري يې يو تن وليد. چې دده د مورچل په خوا د راختلو هڅه کوي، چې ښه خبر شو، تر شا يې دوه کسه نور هم ول، او د هغوی له شا دهشکې دده مورچل تر اور لاندې نيولی و.

ملوک دا کسان وليدل، خو ډزې يې پرې ونه کړې، دهشکې د سر پورته کولو مجال نه ورکاوو، په همغه لوري يې څو اټکلي ډزې وکړې، ددوهم شاوور مرمۍ هم مخ په خلاصیدو وې، خپل ځای يې بدل کړ، د همغې لويې ډبرې څنگ ته پریوت، سره له دې چې د بوټو او څارگو له خوا يې د ویشتل کیدو امکان لرې نه و، خو اوس يې کولای شول، چې خپله مخه وڅاري.

هغه درې تنه چې دده د مورچل په لور راختل اوس نه معلومیدل، ښايي کوم يو يې وژل شوی وي او يا هم بیرته شاته تللي وي. دهشکې دده مورچل هماغسې تر اور لاندې نيولی و.

يو تن يې بيا وليد چې د مورچل په لوري د راختلو هڅه کوي، نشان يې برابر کړ، په يوه ډز سره يې په ځمکه وويشت له دې سره يوځل بيا د مرميو باران پرې جوړ شو، ملوک لږ را په خټ شو، له جیب څخه يې هغه يوه مرمۍ چې ساتلې يې وه را وايستله او په يو تش شاوور کې يې کينودله، شاوور يې مخې ته کينود، وروستی شاوور يې راواخيست او بيا يې په ډزو پيل وکړ.

له هرې خوا مرمۍ پرې اوریدلې، بیرته را په شا شو، او له خپل پخواني ځای څخه يې ډزې شروع کړې.

اوس يوازې يوې خواته متوجه و، خو يو يو ډز يې هرې خواته کاوو، د شاهه خوا قهرجن غریبې تن ووت يو کړل.

لاس پورته کړه.

ملوک چې شاته وکتل، يو بریتور افسر يې شاته ولاړ و، افسر يې له

خنده په ده حمله وکړه، کلاشینکوف یې له لاسه وغورځاوه، افسر په دې
بسنه ونه کړه. په خپته کې یې په لغته وواهه، ملوک په ډبره برسیره
ولویده، سربې په ډبره ولگید.
افسر او یوه بل عسکر بیرته له ځایه راځگ کړ، لاسونه یې پرې
وتړل.

اووه لسم خپرکی

ملوک د شکور د ظلمونو ډیرې کیسې اوريدلې وې ځکه خو یې د اسیر کیدو په لومړیو شیبو کې یوازې د هغه نوم په ذهن یرغل کړی و. ملیشو او افسرانو هغه تر ۶۶ گاز موټر پورې په وهلو، وهلو راووست. د ملوک لاسونه شاته تړلي ول، او د سر لوڅي موټر په لرگینه چوکۍ د خوتنو ترمنځ ناست و، د موټر په جمپ سره به نورو ځانونه د موټر په رینگران باندې تم کړل خو ملوک به د موټر منځ ته را غورځار شو، نورو به په منت بیرته لرگینې چوکۍ ته پورته کړې.

خودده ویره یواځې له شکور څخه وه، په لاره کې یوازې د هغه په فکر کې و، په ذهن کې یې د هغه څیره مجسمه کوله. سرې سترگې، سور مخ، په خوله کې پراته اوږده اوږده بریتونه، اوله شکور سره د مخامخ کیدو فکر خود ډار سخته لړزونکې څپه پرې راوسته.

په موټر کې د ناستو کسانو خبرو ته یې غوږ نیولی و. هغوی د نننۍ جگړې په باب خبرې کولې. هریوه د خپلې زپورتیا کیسې کولې.

ملوک له ځانه سره وویل:

— خدای مو خوار که، با فلسطین مو فتح کړی دی. ټول له یوه کس سره جنگیدئ، هغه مو هم په چل کې ونیو.

ملوک غوښتل ددوی له خبرو پوه شي. چې له ده سره به څه چلند

کوي. خو هغوی خپلې شخصي کیسې کولې. هریوه خان د نننۍ جگرې اتل باله.

دوی داسې پخپلو منځو کې په خبرو گرم ول. چې ملوک یې یومخ هیر کړی و. ملوک شاوخوا وڅارله. موټر په بې لارو لارو په تیزی سره روان و.

خان یې سره سم کړ، چې له موټره ځان وغورځوي دی ویریده هسې نه چې مړ به یې نه کړې او ژوندی به یې عبدالشکورته ورسوي.

موټر له کلیو لرې په یوه لویه دښته کې لاره لټه وه. ملوک ښه وبلله چې چیرته د کوم کلي خوا ته ځان له موټره غورځار کړي له ځانه سره یې ټولې لارې وسنډولې. له موټره لویدل دوه گټې لري، یابه دوی ورباندې ډزې وکړي او وبه وژل شي. یا به په کلي کې ترې ورک شي، کلي ته بیا د حکومت کسان په اسانه سره نشي ننوتلای خو موټر لا هماغسې په لویه دښته کې روان و. او دا ویره موجوده وه چې ژوندی یې ولایت ته ورسوي. موټر د دیبانو د کاریز خوا ته ورسیده. ملوک همدا مناسب ځای وگاڼه. او نیت یې وکړ چې له موټر څخه د لویدلو سره سم ځان د کاریز سپرغې ته غورځار کړي.

له ځایه راوړلار شو. مخ یې بلې خواته واړاوو. خو د شاله خوا چا په قنډاغ وواهه.

... کینه د سپي زو، تا ...

یوبل وویل

... مه یې کوه بې چاره سیل کوي

... د سیل وخت یې لا پاتې دی.

اوله دې سره یې بل قنډاغ هم وواهه د موټر په شاتنۍ برخه کې

ناست د ژیرې لونگۍ وال په سرتیري سترگې ور برکې کړې.

- بس ڇي نور يي ونه وهي
 - د تا څه خيال دي په اوږو يي سپور ڪم ها
 - رشيد گلہ دا د تا ڪار نه دي
 رشيد په زوټه وخنډل
 - واه واه دا ٽوپڪ مې لکه ڇي د ميلو لپاره په غاڙه کي اچولي دي
 ڇي هغه څه ونه ويل په نصيحت سره يي ورته وويل
 - گلا خانہ وروره ڇي ٽوپڪ دي په اوږو وي يا به بل وڙني يا به بل تا
 وڙني، ددي لپاره ڇي تا سوک (څوک) مږ نه کږي نو اول وار ته ڪوه
 - دا د نارينه ڪار نه دي
 رشيد په پسخند وويل
 - نو تا شري (بنځي) ليدلي دي ڇي ٽوپڪ يي په اوږه کږي وي
 گلا خان د ڪرکي په ډول مخ بلې خواته واراو
 - بنځي رحم لري خوته يي نه لري، د چا په گوگل کي ڇي د غوښي
 زړه وي هغه ٽوپڪ نه اخلي او اول وار هم نه کوي
 - نو بيا دي ولې په اوږه کږي دي؟
 - داهم مجبوريت دي
 رشيد ملوک په مخ وواهه
 - سم کينه د خره زويه
 يوه بل بریتور ځوان ڇي د موٽر په مخکينۍ برخه کي ولاړ و مخ را
 واراو
 - گلا خانہ څي کوي، ڇي تا اوس له ځانه وکيل مدافع جوړ ڪه
 گلا خان خپله ږنگه شوې پگړۍ سمه کړه ويې ويل
 - تربور ورور وي د هيچا سپکه نه پي لوريږي، نه دي دي اور بدلي
 ڇي تربور مږ ڪه لمر ته يي مه پريږده

مینه او جگړه ۱۲۸

ملوك په لومړي ځل گلاخان ته وكتل، پخپل ذهن يې فشار راوړ،
ويي پيژاند.

دا خو د عبدالمنان اكاږی دی. وايي پلاريې په كوم مارش (لاريون)
كې د تره كي عكس نيولی و، او په هغه جرم يې څو شپې وروسته وواژه.
گلاخان او بل مشر ورور كلاخان يې د عثمان خيلو په كلي كې د ماما
كورته و تنستيدل او له هغه ځايه حكومت ته ولاړل.

كه د گلاخان نوم چا نه وای اخیستی او هغه نه وای ويلي چې ترې
ورو وي او د هيچا په سپكه نه لوريږي بنايي ملوك هيڅ نه وای پيژندلی.
ملوك د هغه په لیدو ډیر خوشحاله شو، زړه يې و، ورو لاړ شي او په
غیر كې يې ونيسي، ورسره وژاړي.

ددوی دواړو پلرونه یو وخت ښه انډیوالان ول، په ژمي به دواړه
یوځای پنجاب ته د مزدوري لپاره تلل او پسرلی به دواړه یوځای راتلل.
ملوك او گلاخان ته به يې نوې جامې راوړې.

ددوی كلي سره جلا ول، خو پټي يې پوله په پوله ول، دواړو به
درمندونه یوځای اچول، د شپې به په درمندونو كې ویده كیدل او گډې
سندرې به يې ويلي.

— اه څه وختونه و، خو ارمان چې قدر يې سړي ته نه معلومېږي.
تیر خواږه وختونه يې د فلم د صحنو په څیر د سترگو په وړاندې
تیر شول.

ملوك دومره په تیرو وختونو كې لاهو شو، چې خپل ځان ترې هیر
شو. یو ډول پټ هوس يې په زړه كې په ټوپونو و.
د خوږو وختونو په باب فكر هم، د ښكلي څیرې او ښكلو منظرو د
لیدو په څیر سړی خوږو وختونو ته بیایي. او له زړه يې ټولې اندېښنې او
کينې لرې کوي

ملوك هم په یو عجیب حالت کې و. د جومات د ملا صاحب خبرې
وریادې شوې، فکريې وکړې بنایې هغه حالت او کیفیت چې شهید یې د
مرگ په وخت کې د رڼا د یوې خړیکې په څیر ویني اوس رارسیدلی وي
د موټر له سیت څخه د ټایپ سندري بیرته اوسني وخت ته راستون کړ.
ای سرباز په یاره خبره په مورچل باندې

بیابه دې ویده کړمه سیوري د اوربل لاندې
تر څنگ ناست کس یې په ترکه وویل
ای سرباز په یاره پټ شه تر بیلر لاندې

بیابه دې چوختو کمه ټایر د موټر لاندې
خوتنو په یتکي وځنډل، خو بیرته ژر غلي شول یوبل ته یې وکتل یوه
ژبه راویستله لکه لویه غلطې چې ترې شوې وي
یوه بل پرې غږ کړ:

— تاجیه اوس لکه چې شاعر هم شوې
— شاعر ماير خو نه يم، هسې مې خولې ته راغله. شعرونه خو هغه
څوك وايي چې ټوپك پيژني هم نه.

ټوپك ته یې په کرکه وکتل د دواړو ځنگنو ترمنځ یې پټ کړ.
گلاخان غلې ناست و، نه یې د تاج محمد سندري ته وځنډل او نه یې
هم د بل په څیر نارضایتی وښودله، هغه د چا خبره ځان یې ناگومانه
واچاوه.

ملوك دواړه سترگې په گلاخان کې خښې کړې وې، خو هغه یو ځل هم
ورته ونه کتل.

د هغه وروستی خبرې یې زړه گرو کړې و. خو واره یې په زړه کې
وروگر ځیدل. چې غږ یې وکړي، ورته ووايي زه ملوك یم ستا ملگری یم، که زما
لاس تړلې ته خو ازاد یې، راشه راشه په غیر کې مې ونیسه راشه راسره وژاړه.

مینه او جگره ۱۳۰

چا موږ سره بیل کړي یو، راشه چې د خپلو پلرونو ارواوي خوشحاله کړو. د خپلو پلرونو په څیر ملگرتیا وکړو. گډه مسافري وکړو. ښه کورنگ آسان واخلو او د پلرو په څیر سانگې ووهو. ډولونو ته وناڅو. په درمندونو او پالیزونو کې سندرې ووايو، شین خالی وستایو. نیم کښ پلونه یاد کړو. گودرونه وستایو خیر دي که توره شپه ده، توره خونه، شین خالی. نه ده مالومه.

توره شپه به خدای سبا کړي

شین خالی به خدای پیدا کړي

راشه راشه غیږ را کړه، راشه چې بیرته د مینې او محبت ژوند شروع کړو. د ټوپک له میله مه راته گوره، سم راته وگوره، پخپلو سترگوراته وگوره. ملوک یوځل بیا هڅه وکړه چې خپل لاسونه خلاص کړي لاسونو یې درد وکړي.

لکه نوی یې چې ځان ته پام شوی و، ځان ته یې وکتل او بیا یې گلاخان ته وکتل، عجیبه ده د شیرخان د زوی لاسونه تړلي دي، او د منان د زوی په لاس کې ټوپک دی. د ژولیا خبرې وریادې شوې. عجیبه ده، عجیبه ده په دې وطن کې د څومره انسانانو لاسونه تړلي دي او څومره انسانان ټوپک په لاس مخامخ ورته ولاړ دي.

عجیبه ده، عجیبه ده.

ملوک یوځل بیا ځان او بیا گلاخان ته وکتل پخپلو تیرو فکرونو ښیماني ورغله.

یه یه هیڅکله نه، زما لاس تړلي او د هغه په لاس کې ټوپک دی. که زه هغه ته د دوستي لاس غځوم دا به بې غیرتي وي. دا ژوند په دې نه ارزي چې چاته سپی سر ټیټ کړي. اوس زما او د هغه یاران نه کیږي

چې له تاسره په قدر ابر نه وي د هغه سړي په څنگ کې هم مه درېږد.
 د پلار دا نصیحت چې په وار وار یې ورته کړې و، وریاد شو.
 اوس گلاخان تر ما زورور دی. خیر که زه او دی او زموږ دواړو
 پلرونه سره ملگري ول، یه یه.

دا ژوند په دې نه ارزي، چې د هغه لپاره چاته سر تیت شي. دوه
 ورځې ژوند دی چې په سپیتانه یې تیروم په میړانه به یې تیر کم.
 په همدې سوچونو کې موټر د نیمه فوځي قطعې په نظام قراول
 ورننوت.

په موټر کې سپرو کسانو له خپلو جامو دوږې او گرځونه وڅښل.
 مخې او شاته نور موټر او زرهيوشونه هم ودریدل.
 د موټر تر څنگ دوو افسرانو د ملوک په سر لانجه جوړه کړه.
 یوه ویل څارندوی ته یې ولم.

خو هغه بل نه منله، ویل یې رفیق شکور امر کړی دی چې ټول
 مجرمین باید اول ده ته وروستل شي هر یوه پخپله گټه استدلال کاوو.
 ملوک چې د شکور نوم واوریده په زړه یې بیا لږه گډه شوه. هیڅ
 امید نه و ورته پاتې. گلاخان هم له موټره ښکته شو. هیڅ یې ونه ویل
 ملوک په زړه کې خدای. خدای یاد اوو. چې له شکور څخه بچ شي او
 بل ځای ته یې ولیږي.

د دواړو افسرانو لانجه روانه وه، خو یو بل افسر وویل:
 پر نسیب باید مراعات شي. امنیت ته یې یوزئ بیابنه یې گورو.
 د ملوک زړه وښویده. له ځانه سره یې وویل:
 اه اخیر له هغه دوزخي سره مخامخ شوم.

اتلسم خپرکی

د ملوک د وړاندوینې په خلاف شکور له ونې لوړ چاغ سپړی و، ږیره او بریتونه یې داسې پاک خړیلی و، لکه چې وینستان یې له بیخه ایستلي وي، ځای یې د غوږو او غاړې وینستانو نیولی و. د غاړې وینستان به یې زیاتره د سپین کمیښ ترغاړو راوتلي ول، ټیټه پلنه پوزه یې په غټ سپین مخ کې ورکه وه، خو دواړه غټې شونډې یې داسې سرې وې لکه چې د شونډو رنګ یې پرې موبنلی وي.

ملوک د همدې شیبې لپاره چې له شکور سره مخامخ نه شي څو ځله له موټر څخه د غورځیدو هڅه کړې وه له ځانه سره یې وویل:

— خدایه چې نه دې وژلم لکه چې دا ځناور دې را لیده.

سرتیري یوازې دومره وویل:

— صایب دا هغه اشرار دی، چې په کمین کې مونږ نیولی دی.

شکور تر شونډو لاندې وویل:

— توره موکېږده، یوازې یونفر؟ معلومه ده چې زموږ ټول راپورونه

په واقعیت بنا ندي.

سرتیری او بل افسر چې دمخه په دفتر کې و، ووتل ملوک د دروازې خواته لاس تړلی ولاړ و، شکور د لوی میز شاته د کاغذونو په لوستلو بوخت و.

له ځایه را ولاړ شو، په میز یې یو ځل بیا نظر تیر کړ په یوه کاغذ ورتیټ شو بیا یې ملوک ته مخ ورواړ او و:

ښه ته د هماغه خوني اشرار هاشم د باندې غړی یې؟
ملوک له ځانه سره وویل:

– وگوره عجیبه ده غلییل کوزې ته وایي چې ته دوه سوري لرې، ځان ته یې پام نه دی خپل ځان ورته پاکه فیروزه ښکاري
شکور په دفتر کې یوې بلې خراته وگرځیده، ملوک ته مخامخ ودریده ویې پوښتل:

– ښه تاسې خو نفره وئ؟

– یو خدای و، یوزه وم

شکور په سره سینه وویل:

– ځان مه تیروه، ووايه چې نور گروپ موڅه شو، وسلې او کچرې مو

څه کړي؟

– زه یوازې وم

– ته لکه چې ما نه پیژنې ها، دلته به اول ما ته اعتراف کوي.

ملوک خپله مخکېنۍ خبره تکرار کړه.

شکور په بې غږ وویل:

– زما له انسانیته سو استفاده مه کوه، په شرافت دومره دې ووهم.

چې د مرگ په ارمان شې پوه شوې که نه.

ملوک له ځانه سره وویل: عجیبه ده دې ته انسانیت وایي، د شکور

راوتلو سترگو ته یې وکتل په عاجزۍ یې وویل:

– زه دښتیا وایم تکی تنها یوازې، په ...

خود شکور بې واره سوک یې په خوله کې خبره ور وچه کړه.

– زه ... زه ...

شکور نورو خبرو ته پرې نښود. له خبرې نه یې وپوهید چې په اسانه اقرار نه کوي. شکور د کشف او تحقیق په برخه کې درې کاله په شوروي اتحاد کې زده کړې کړې وې. او په دې برخه کې د تجربې خاوند بلل کیده. تراوسه پورې یې له رنګارنګ تاکتیکونو څخه په ګټې اخیستنې سره ډیر په خبرو راوستي ول. له هر زنداني سره به یې لومړی نرم چلند کاوو. که به یې اعتراف ونه کړ نو ډول ډول جزاګانې به یې ورکولې. دده تحقیق دریم پړاو هم درلود. په دریم پړاو کې به یې د خپلې او یا ترلاس لاندې کارکوونکو د ظلمونو له امله له بندي څخه بښنه غوښته. د هغه په غم او درد به یې ځان شریکاوو. آن ځینې وخت به یې ورسره ژړل هم، او بیا به یې په چل کې پرې اقرار وکړ. که به په کوم بندي دده دغو ټولو تاکتیکونو اثر ونه کړ او چوپ به پاتې شو. بیا به یې په شپه کې په دښته کې کندی ته بوت او د تل لپاره به یې چوپ کاوو. شکور به ځینو کله کله شکرودنف هم باله. معلومه نه وه چې دانوم ده په ځان ایښی و. که به خلکو له مسخرو باله.

د پخوا په خلاف نن له ملوک سره د شکور نرم چلند لڼد و. ډیر ژر دده په خبره په دا بله خوا راواوښت.

ملوک یې تر ستوني نیولی و.

... وایې که نه. ته لکه چې ما نه پیژنې. چې د طوطي غوندې دې په خبرو رانه ول. خپل نوم بدلوم.

د ملوک ستونی یې پرېښود. همداسې مخامخ ورته ودریده. ملوک اوږده سا واچوله شکور په نس کې په سوک وواهه.

... که څه ونه وایې دا مرداره خوله به دې د تل لپاره له خاورو درېکه کړم اوله دې سره یې د لغتواو سوکانو شروع پرې وکړه.

ملوک د دفتر د چای خوړلو په کوچني میز ورولویده.

د میز پر سر نښینه یې سگرت دانی- ټوټې ټوټې شوه.
 شکور غوړیده نور یې څوک په خبرو نه پوهیدل.
 د تېلفون زنگ وویل شو. شکور د میز خواته ورغی، په تېلفون یې
 لاس کینسود، غوړی یې راپورته کړ، له ساه ډک و خبرې یې نه شوای
 کولای ورو یې وویل:

- بلې!

شکور د تېلفون غوړی په غوړ کې تر میز راتاو شو، پخپله چوکۍ
 کیناست، له هغې خوا چا خبرې کولې خوده یواځې په «ام» «ام» ځواب
 ورکاوو.

او د «سمه ده بیابه خبرې پې وکو» په ویلو یې د تېلفون گوښي
 (غوړی) کینسود.

ملوک ته یې چې د اوږده کوچ خواته ناست و بد بد وکتل تر میز
 لاندې زنگ یې وواهه یو دنگ سرتیری راننوت، شکور وویل:
 - دا د لارینس زوی بوزه او غلام سنایي ماته راولیږه.

نولسم څپرکی

د ملوک د پیدا کولو لپاره د قوماندان هاشم د کسانو هڅو کومه نتیجه ورنه کړه په لومړي سر کې فکر کیده چې هغه له سیمې ټنټیدلی دی، قوماندان هاشم اغا محمد د کلا په برج کې بندي کړ او س نو د ملوک د بندي توب او سیمې ته د هغه له راتگه ټول خبر شوي ول.

خو شپې وروسته قدوس د حکومت له خوا د ملوک د نیول کیدو خبر راوړ خو هاشم قدوس پټ پوه کړی و، نورو ته ووايي چې ملوک پخپله خوښه حکومت ته تسلیم شوی دی، دا خبره ډیره ژر په ټوله سیمه کې خپره شوه. سره له دې چې ملوک په مړو کې حساب شوی و، خو تربرونو یې لا تر اوسه د نجل، مال او جایداد د خپلولو هڅه نه وه کړې.

خو حکومت ته د ملوک د تسلیمیدو د خبرې په خپریدو سره د ملوک باغ قوماندان د ځان کړ او نور جایداد یې تربرونو په خپلو کې سره وويشه د کوز کاریز ملک یې د مخه گرو کړی و.

د سموت په خبره د ملوک پیغله نه بلکې ځمکه کونډه شوی وه.

څماره له هغې شپې راهیسې سخته ناروغه شوه مور به یې وویل چې د شپې په ډیران ډاره شوې ده. اوله هغې شپې راهیسې پیریان یې کینستي دي. د څمارې رنګ ورځ په ورځ ژړیده. په ډیرو زیارتونو یې وگرځوله. د مونه او تاويزونه یې ورته راوړل.

خواونی یې پرله پسې روحاني بابا ته یو وره، د دمانو د زیارت په
 سپرغه کې خویې یوه شپه هم پې تیره کړه، خو حال یې تر پخوا بد تر شو
 بنایې قوماندان هاشم د هغې له دې ناروغې څخه خبر شوی وي.
 ځکه خویې له هغې سره د واده کولو خبره هیږه کړې وه.

شلم خپرکی

دوو سرتيرو ملوك د شكور دفتر ته راووست. خو داخل يې لاسونه نه وو تړل شوي. سرتيري له احترام كولو وروسته ووتل.

ملوك هماغسې ژپړ زيبښلى په دروازه كې ولاړو. په زړه يې لږزه گډه وه. تر سترگو لاندې يې د شكور حركتونه څارل چې په تيلفون كې يې خبرې كولې د تيلفوني خبرو په وخت يې داسې لاسونه خوځول لكه يوې لويې غونډې ته چې وينا كوي.

چې خبرې يې خلاصې كړې له ځايه راوړل شو له ملوك سره يې په لاس روغېړ وكړ. ملوك زړه نازړه لاس وركړ.

شكور چوكۍ ته اشاره وكړه ويې ويل:

ـ كينه.

ملوك لا ولاړ و. شكور يې په مټ لاس كينود:

ـ كينه ولې ولاړ يې. زه پوهيږم. چې له تاسره ډير بد چلند شوى دى.

ته مه خپه كيږه دلته هم د هاشم غونډې خون اشام افراد پيدا كيږي. د كړكۍ خواته ودرېده پسې زياته يې كړه.

ـ دهغو په ځاى زه بخښنه درنه غواړم. دوى د انقلاب مطالبات

په نظر كې نه نيسي موږ ستا په باره كې ټول معلومات او اطلاعات ترلاسه كړل

موسکی شو ویی ویل:

– لیونیه تاخو داهم نه ویل چې د قوماندان هاشم چاره ستا ستوني ته هم رسيدلې ده.

ملوك له ځانه سره فکروکې:

وگوره لیوه بیا د پسه پوست واغوست، عجیب خلک دي په هره جامه کې ځان جوړولی شي.

ترشزنه ولاندې یې د هغه ځواب ورکې:

– کیږي نو، دنیا ده، له کومه ظلمه به سړی وژاړي.

– نور نو له ظلم او ستم نه خلاص شوې، خوته به یو کار کوي.

د ملوک مخې ته ودریده ویی ویل:

– ودې نه ویل کوم کار؟ هغه د هاشم وژل دي.

ملوک په حیراني ورته وکتل.

– هو هم ځان د هغه له شره خلاص کړه او هم نور خلک ترې بیغمه کړه.

یعنې هم ثواب هم خرما.

په خدا یې پسې زیاته کړه:

– غذا دې ته وایي، تاهسې غلطه کړیده، څنگه خوښه دې ده؟

ملوک ورو وویل:

– که ما وژلی شواي، دې حال ته به ولې رارسیدم.

– لیونیه هغه وخت یوازې وې، اوس یوازې نه یې، موږ ټول

امکانات درته برابر وو، او بیا چې په حکومت کې هم مقام او هرڅومره

پیسې چې غواړې تر تا قربان. په غرور یې پسې زیاته کړه: لیونیه انقلاب

له تا سره دی.

– زه دا کار نشم کولای.

شکور ټینگار کاوو:

مینه او جگره ۱۴۰

— موږ ټول فکر کړی دی، یوازې ته یې چې هاشم وژلی شي او بس پټ دې هلته لیږو، په اسانۍ یې وژلی شي، زموږ شبکې درسره کومک کوي.

— زه یې نه وژنم.

شکور په تعجب وویل:

— ولې؟

— بس.

دشکور په پنډه کې کرنې پیدا شوې وې ویل:

— وایي خړبې چیرې کشاوو او دی چیرې ته، موږ سمه لاره درنښو

او ته لانځرې کوي.

— دا سمه لاره نه ده، دا د میرانې لاره نه ده، چې د قیامت یوه ورځ هم

پاتې وي زه غچ ترې اخلم خو داسې نه.

شکور په نصیحت وویل:

— گوره که زموږ خبره ونه منې حال به دې ډیر خراب شي.

ملوک په زړه کې وویل:

— اوس خومې حال داسې ښه دی، چې خراب به شي، تردې به لاڅه

راباندې کوئ مې به مې کړئ کاشکې مې مې کړئ.

په خوله یې څه ونه ویل، هماغسې غلې په چوکۍ ناست و.

شکور د نصیحت په ډول خو نورې خبرې هم ورته وکړې خو ملوک

ونه منله. شکور تر میز لاندې زنگ ټینگ کړ یو سرتیری راغی او دده په

اشاره یې ملوک له دفتره ویوست.

د زندان په دروازه کې یې گلاخان ولید په زړه کې یې وویل:

— اوس راپیدا ش.

خو گلاخان ځان ناگاره وچاوو، ملوک یې زندان ته بوت

خوشیږې وروسته گلا خان دروازي ته راوغوښت. تریوښتنې دمخه یې
ورته وویل:

د تره زو مه خپه کیږه، که خدای کول یوڅه خوبه وکړو، له شکوره مه
ډاریرېه پخپله تبدیل دی نن یا سبا به ځي.

یو ویشتم خپرکی

د جمعی په ورځ ماسپینین مهال یې ملوک له زندانه راویوست، او د جیب موټر په سورلي یې د فوځي قطعي ترڅنګ میدان ته چې دوی هوایي ډګر باله یووړ، ملوک د سرتیرو له خبرو پوه شو، چې په الوتکو کې یې کابل ته بیایي، د سرتیرو په منځ کې ګلاخان هم و، خو تر اوسه یې له ملوک سره خبرې نه وې کړې، افسر په میدان کې ګلاخان ته یو پاکټ ورکړ ورته ویې ویل:

— دا ډیره مهمه وظیفه ده، بې غوري نه ده پکې پکار، چې له الوتکې کوز شوې دا مکتوب به هلته ورکړې پوه شوې؟
— سمه ده.

— افسر په ټینگار وویل:

— ډیره متوجه اوسې، ته موځکه ورسره ولیږلې چې دا له تاسره هم کومک دی وروږ به دې هم ووينې او چکر به دې هم شي.
— بس تاسې ډاډه اوسئ.

نږدې یو ساعت وروسته دوه هلیکوپتر له لرې را ښکاره شول هلیکوپترو په دښته کې دووې جوړې کړې.
د کیناستو سره جوخت د ښاري بسونو په څیر بیروبار پرې جوړ شو.
مسافرو سرتیرو او افسرانو او مامورینو هریوه تریل ځان مخ ته کاوو.

نورو سرتیرو مسافر له هلیکوپترو شړل، خو چا د هغوی منتونو او وهلو ټکولو ته پام نه ساته، چا به ویل: مور مې مړه ده، تیلگرام راغلی دی، چا ویل رخصتي مې دلته پوره شوه، هریوه پیلوټانو ته زاری کولې چې هلیکوپتر ته یې پورته کړي. دواړه هلیکوپتر له مسافرو ډک شول، گلاخان او ملوک ونه شوای کړای چې ورپورته شي، گلاخان هلته ولاړ افسر ته وویل، افسر له دوو سرتیرو سره د پیلوټ په ملگرتیا هلیکوپتر ته وریوړ. په شول درې کسه یې راکوز کړل د هغوی د زاریو او کنځاوو پروایې ونه کړه گلاخان او ملوک یې هلیکوپتر ته پورته کړل.

هلیکوپتر مازدیگر ناوخته د کابل په هوايي ډگر کې راکوز شول گلاخان د مکتوب پاکټ له جیب څخه راویوست، په لاس کې یې واپړاوه او واپړاوه او بیرته یې په بل جیب کې واچاوه، ملوک ته یې مخ ورواړاوه. - دتره زور راځه.

ملوک غلی پسې روان شو.

گلاخان یې په مټ لاس کینود ورته ویې ویل:

- خپه نشې لاسونه دې تړلي دي، خیردی ته راځه.

دواړه په ټکسي موټر کې کیناستل، درېور ته یې وویل:

- شارنو، کوچه گل فروشي.

موټر د هغه سرای مخې ته ودریده چې د گلاخان د ورور کوټه پکې وه.

گلاخان خپل بکس غاړې ته واچاوه ملوک ته یې وویل:

- راځه خدای دې وکړ چې کلاخان په ځای وي، او چیرې تللی نه وي.

کلاخان او بل ملگري یې په کوټه کې ددیگ په پخولو لگیاول.

گلاخان یې په غیږ کې ونيو:

- شکر چې راغلي بیگا مې په خوب کې لیدې، ډیر په تشویش

کې وم.

مینه او جگره _____ ۱۴۴

کلاخان تر ملوک هم غیر راوگرځوله، خو ملوک غیر ورنه کړه.
 گلاخان حیران، حیران ورته وکتل، پوه شو، چې لاسونه یې ترلې دي.
 په اشاره یې گلاخان وپوښت:
 - دا بندي دی.
 کلاخان وخنډل:
 - نو زما په کوټه دې د بندي خانې گومان کړی دی؟
 - نا دا د شیرخان اکا زوی دی.
 کلاخان په ناباوري وویل:
 - رښتیا وايي؟
 ملوک ته یې ښکته پورته وکتل، گلاخان ته یې مخ ورواړاوه:
 - نو بیا دې لاسونه ولې پرې ترلې دي؟
 گلاخان د ملوک لاسونه خلاص کړل.
 کلاخان بیا غیر ورکړه.
 گلاخان ټوله کیسه ورته وکړه.
 - ښه ښه عجیبه ده والله.
 ملوک ته د ژولیا خبرې وریادې شوې عجیبه دا نه ده عجیبه داده چې
 یو انسان ولې د بل انسان اسیر وي.
 له ځانه سره یې وویل: عجیبه دا نه ده، عجیبه داده چې د شیرخان
 زوی د منان د زوی اسیر دی، لاسونه یې ترلې دي.

دوه ويستم څپرکی

د زون مرکز ته د عبدالشکور د تللو د لارې امنیت لادمخه نیول شوی و، وسله وال کسان لادشپې د لارې په سر د لنډمهاله پوستو د جوړولو لپاره تللي ول، په لاره کې د دوو غونډیو سرونو ته ټانگونه هم څیژول شوي و. دا ټول امنیتي تدبیرونه د قدوس د پروني رپوټ له مخې نیول شوي و. قدوس چې پرون په پټه د قوماندان محمد هاشم مرکز ته استول شوی و، خبر راوړی و، چې هاشم د شکور له حرکت څخه خبر شوی دی نیت لري چې د فوځي کتار لاره ونیسي.

سره له دې چې د زون مرکز ته د شکور د تلو پلان په پټه نیول شوی و، خو دا معلومه نه شوه چې هاشم څه ډول او چا خبر کړی دی.

قدوس د هغوی د کمین ځای هم بنسودلی و، هغه داهم ویلي و چې قوماندان هاشم پرون ټولو ته ویل چې که شکور له سیمې ژوندی ووت نو دی به دښځې ټیټکړی په سرکوي.

د قوماندان هاشم ددغه کلک هوډ او سوگند په مقابل کې شکور کلک امنیتي تدبیرونه نیولي ول.

ده دخپل حرکت لوری له کلیو چپ کړ او یوې فوځي قطعي ته یې د هغوی د کمین پر سیمه د یرغل امر هم ورکړی و.

سهار ترلمانځه دمخه کتار وتړل شو، شکور له خپلو ساتونکو سره

په بی بی ۶۰ ډوله زړهپوش کې چې د کتار په پای کې روان و، سپور شو
په دې کتار کې مخې ته دوه محاربوي ماشینونه ورپسې له سرتیرو ډک
یو ۶۶ ډوله گاز موټر له هغه وروسته دوه جیب موټرونه او ورپسې هم
څلور زړهپوشونه شامل ول، چې سهار وختي یې په بیره حرکت وکړ په
خامه سرک د دوړو او لوګیو یوه لویه لیکه جوړه شوه، کتار له نیم ساعت
مزل وروسته سرک پرېښود او په دښتو سر شو، له همدې سره په کتار کې
ګډوډي هم جوړه شوه، کله به یو مخ ته شو کله بل، اوس نو په یوه لیکه نه
و روان.

په لاره کې د جیب موټر ټایر پنچر شو، ټول کتار ته د دریدو امر
ورکړ شو.

له دې سره له مخې ته پروت کلي څخه د ډزو آوازونه واوریدل شول.
څرګنده شوه، چې دمخه استول شوې قطعې په کلي یرغل کړې و،
شکور ددې خبر په اوریدو سره خواشینې شو، څو تنه وسله وال یې د جیب
موټر لپاره پرېښودل او پاتې کتار ته یې دمخ ته تلو امر ورکړ.
کتار چې کله له غونډۍ واوښت د جګړې په منځ کې راګیر شو له
شاوخوا غونډیو او کاریزونو ورباندې یرغل پیل شو.

ټانکونو او زړهپوشونو د پناه ځای نه درلود، په وچ ډګر ودريدل.
هرې خواته یې ډزې کولې، یوه زړهپوش اور واخیست شکور پرله پسې
په مخابره کې خبرې کولې، له جیب سره د پاتې کسانو مخابروي اړیکې
وشلیدلې د دویمې غونډۍ څخه چې له دې سیمې لرې پرته وه هم
خواشینوونکي خبرونه رارسیدل، څو تنه یې تسلیم شوي ول، په ټانک کې
پاتې دریو کسو مقاومت کاوو، هغوی په مخابره کې پرله پسې چیغې
وهلې.

— انقلاب توفان، انقلاب توفان.

خو شکور کلي ته د تللي قطعي له قوماندان سره په خبرو بوخت و:
 _ بلې بلې، توفان، انگار، اورم، ادامه، ادامه، توفان، انگار،
 انگار ادامه.

د مخابرې له بغس سره یوځای له هغې خوا ډډه غږ واوریدل شو.
 _ انگار توفان، انگار توفان توجه، انگار ټول کلی نیولی دی،
 دښمن د شمال په استقامت په تیښته دی.

د بلې مخابرې چیغې دوام درلود:
 _ انقلاب توفان، انقلاب توفان.
 خو شکور ځواب ور نه کړ د انگار په ځواب کې یې وویل:
 _ ډیر ښه، توفان انگار، دښمن تعقیب کړئ، کوبښښ وکړئ د اول
 شخص مړی یا ژوندی په لاس راوړئ.
 _ اطاعت کيږي.

شکور بلې مخابرې ته چې پرله پسې چیغې یې وهلې ځواب ورکړ:
 _ توفان انقلاب، توفان انقلاب، اورم توفان یم اورم، له هغې خوا د
 مخابرې له بغس سره یوځای ستړی آواز واوریدل شو:
 _ انقلاب توفان، انقلاب توفان، دښمن موږ ته نژدې شوی دی
 کمک، کمک.

_ توفان انقلاب مقاومت وکړئ کمک در رسیږي
 له هغې خوا آواز واوریدل شو:
 عاجل کمک، انقلاب له

آواز یې د مخابرې له بغس سره ګډ شو.
 شکور غږ پرې وکړ:

_ توفان انقلاب، توفان انقلاب

خوله هغې خوا آواز وانه وریدل شو.

قوماندان په مخابره کې د کتار د مخې په ټانګ غږ وکړ:

– انقلاب زمري انقلاب زمري.

– بلي اورم زمري انقلاب.

– زمري استقامت ختيځ.

– له دې سره کتار حرکت وکړ.

د ۶۶ ډوله گاز موټر ټايرونه په گوليو ولگيدل موټر يې ځای په ځای

پريښود، دوی د مرميو په باران کې په مخ ولاړل، شکور په مخابره کې

پرله پسې چيغې وهلې.

– توفان انقلاب، توفان انقلاب.

اوس نو د جګړې له ځايه ښه لرې شوي ول، شکور شيبه په شيبه په

مخابره کې چيغې وهلې.

– توفان انقلاب، توفان انقلاب.

د زرهپوش له کړکينچې څخه يو بل افسر پرې غږ وکړ:

– انقلاب اور اخيستی دی.

شکور لومړی ځل له زرهپوش نه سر را اوچت کړ ويې ليدل چې د

غونډۍ پر سر له ټانګ نه لمبې جگيرې. په افسوس يې سرونسور اوو بيرته

په زرهپوش ننوت.

د زرهپوش په سرناست افسر خبر ورکړ چې د سرک ترڅنګ مړی

پروت دی.

زرهپوش ودریده درې تنه ورکوز شول. مړی يې زرهپوش ته پورته

کړ. شکور وپوښتل:

– جسد د چادی؟

– تورن بصير.

– اوه ددې بې چاره خو واده تيار و. پرون يې له ما رخصت واخيست

ښايي د غونډۍ شاوخوا به نور مړي هم پراته ول، خو کتار په پټو سترگو ترې تیر شو، دلته په دوی هم ډزونه ونه شول.

د نږدې کلي له کورونو څخه چې د مخه پکې د دواړو خواو جگړه وه لوگي پورته کیدل، شکور له وروستي حال نه ځان خبر کړ.

— توفان انگار، توفان انگار، موقعیت دې چیرته دی اطمینان!

د مخابرې بغس پورته شو:

— بلې انگار توفان، انقلاب خپلي کلي په شمال ۴ کیلومتری کې

امنیت تامین دی.

— انگار انگار د محاربې وروستي نتایج څه دي! اطمینان.

— کلي په کامله توګه له ضد انقلاب نه تصفیې شو. د اشرارو تلفات

۱۳ تنه ووژل شول او ۲ تنه اسیر دي. زموږ د قطعې اته تنه شهیدان دي او

۱۱ تنه ټپیان دي، د دریو تنو حالت خراب دی او یو تن د کوما په حالت

کې دی، په کلي اوربل دی.

نیم ساعت وروسته ددوی کتار له لیږل شوې قطعې سره یوځای شو،

بې له ځنډه یې حرکت وکړ.

دروېشتم خپرکی

ملوک د کلاخان په خبرو او وعدو باور نه شوای کولای خوبیا یې هم
د شپې ددوی له کوټې د تینبتي هڅه ونه کړه.

یوځل بیا د کلاخان په بیګانیو خبرو راوگرځیده چې خپل ورور ته
یې وویل:

— تاسې له دنیا ناخبره یاست، هسې خوشي تشي خلك ځوروي،
وضع معلومه نه ده، ډیرو قطعاتو ته د تسلیم امر ورکړ شوی دی.

دی سبا د خپلې خور کره ورسوه.

ملوک د کلاخان خبرې د شکور له وروستیو خبرو سره پرتله کړې له
خانه سره یې وویل:

— کلاخان د شکور غوندې نه دی. دی داسې نه کوي، رینبتیا یې زړه
را باندې خوږیږي، کلاخان بیګا داهم ویلی و، چې د ملوک د خور خاوند
گل مرجان په جگړه کې وژل شوی دی.

په کوټه کې یوڅه رڼا شوه، ملوک له ځایه راپورته شو، اودس یې
وکړ. د سرای لویه دروازه تړلې وه. بیرته کوټې ته راغی کلاخان او
گلاخان هم راپاڅیدلي ول.

له چای څښلو وروسته کلاخان او ملوک په خوشحال مېنه کې د
ملوک د خور د کور په نیت روان شول.

ملوک ۱۶ کاله وروسته د خپلې خور لیدو ته ورته. هغه وخت دی لا ډیر کوچنی و، د خپلې خور خیره ترې هیږه شوې وه. لیدو ته یې هم ډیر خوشحاله نه و. د گناه احساس ورسره ملگری و، ځان ورته د خپلې خور د خاوند قاتل ښکاریده. تیره شپه یې چې د گل مرجان د مرگ خبر اوریدلی و، په خپل ذهن کې د مړو او اسیرانو په منځ کې د هغه په لټه و، اوس چې د هغه د کور په لوري روان و، په فوځي دریځي کې جگ ښکلی ځوان یې ور په یاد شو، چې دوی گروپ په وهلو ټکولو تر مرکز رسولي و، سره له دې چې له هغه وروسته یې نه ولیدلی. خو یوه شپه چې بنديان له زندانه وتښتیدل، دوی ورباندې ډزونه وکړل، د کلا شاوخوا وینې ډیرې تویې شوې وې خو مړي هلته نه وپاتې، بیا وروسته چا خبر راوړ چې تښتیدلي کسان ټول جبار قوماندان په غره کې ووژل، دوو تنو یې په لاره ډیره وینه ضایع کړې وه او مړه شوي ول، ملوک نه پوهیده چې گل مرجان څه شو، خو ځان یې د هغه قاتل باله.

له ځانه سره یې وویل:

ـ خلك خپلو خویندو ته پروني ورپه سرکوي، ما یې له سرنه پرونی واخیست، ماخپله خور کونډه کړه، ماخپل واره خوریونه یتیمان کړل ما....

گلاخان یې په اوږه لاس کیښود:

ـ څنگه یې وطنه، په کوم چرت کې تللی یې خور به دې څومره درته خوشحاله شي.

ملوک یوازې په «ام» سره ځواب ورکړ.

په زړه کې یې وویل:

ـ هو چا چې د چا د سر پرونی اخیستی وي خود به یې لیدو ته خوشحاله وي.

مینه او جگره ۱۵۲

پرون یې لاس تړلي و، او په هلیکوپتر کې د زندان په لوري روان و،
خونن په ټکسي موټر کې د خپلې خور د کور په لوري روان و، په یوه ورځ
کې دا ډیر لوی بدلون و، چې د ملوک په ژوند کې راغلی و، پرون دا هم
معلومه نه وه، چې زندان ته به یې وړي او که پليگون ته، نن معلومه وه چې
د خور کور ته ځي.

خو ملوک په خپل ژوند کې په دومره لږ وخت کې په دغه لوی بدلون
خوښ نه معلومیده.

خور ته به څه وایي، چې خاوند یې ددوی په سیمه کې څنگه او د چا
له خوا ووژل شو.

ملوک ځان ته ډاډ ورکړ: نه نه بنایي هغه په کوم بل ځای کې وژل
شوی وي، ماهیڅ لیدلی نه دی، که مې لیدلی وای حتمًا مې پیژاند،
حتمًا، څنگه څنگه به مې نه پیژاند، کونښن یې وکړ د ماشومتوب په شپو
ورځو کې د هغه د لیدو یوه خاطره را په زړه کړي، په خپل ذهن یې فشار
راووست.

هو هو هغه نری جگ سپری و، زموږ کور ته به په موټر سایکل راته،
ډول ډول میوې به یې راوړې، کوم چې ما لیدلی دا هغه نه دی، هغه بل
څوک و، دا بل څوک خپلو دغو سوچونو هم قناعت ورنکړ. له ځانه سره یې
ووویل.

گل مرجان چې هرځای وژل شوی وي. زه پکې شریک یم، ماخپله
خور کونډه کړې ده، ماخپل خوریونه یتیمان کړي دي، او څه به ورته وایم
خور به مې....

ټکسي د یوې شین رنګې دروازې مخ ته ودریدله.
گلاخان د ټکسي چلوونکي ته پیسې ورکولې ملوک ته یې وویل:
دا ستا د خور کور دی.

یوه ماشوم ته چې د کور مخې ته یې په خاورو کې لوبې کولې گوته
ونیوله دا د ملگري گل مرجان وروستی زوی دی.
ملوک په ماشوم ورتیت شو بنسکل یې کړ، خو مخ یې بلې خواته
واړاوه.
ددروازې له لومړي زنگ سره یو ماشوم راووت کلاخان زیری پرې
وکړ:

ما دې راغلی دی ورشه په مور دې زیری وکړه
او پخپله د کور مخې ته له یوې ونې سره ودریده.
د ملوک او خور روغې یې ښه ډیر وخت ونیو، دوی دواړو سره ژپل
په کوټه کې د ملوک نظر تر هرڅه پرمخ په کونج کې د کوچني میز
پرسر د بریتور ځوان په عکس ولگیده.
دا هغه کس و، چې ددوی گروپ د جمعه گل د کلا ترڅنگ نیولی و.
دا هغه دی چې د اوبو څښلو ته چا پرې نه ښود.
دا هغه دی چې اکبر غوښتل ځای په ځای یې ووژني، اوه، چې له ما
څخه یې ډوډی وغوښتله، ما ورنه کړه او منت مې هم پرې وکړ.
کاشکې هغه وخت مې پوښتلی وای، ښایې پیژندلی مې وای،
مرسته مې ورسره کړې وای، را خلاص کړې مې وای، اوس به مې خور
تور ټیګری نه و پرسر، اوس به مې خور یونه داسې سپیره مخونه نه و راته
ناست، اوه خدایه، اوه خدایه.

خليرويشتم خپرکی

د خوراو خوريونو د خير وپه ليدو سره ملوك هم خپله پريکړه بدله کړه، دی پوهيده چې خور يې ورته خومره ضرورت لري، په کابل کې پاتې شو، ده که څه هم پخپله سيمه کې د گل مرجان د ليدلو او ددوی د گروپ له خوا د هغه د نيولو کيسه له خپلې خور څخه پټه کړې وه، خو له ځانه سره په ياديدو به يې تل ځوريده، ځان يې د هغوی پور وړی باله.

د گل مرجان مشر زوی هيواد يې چې بنسټونځي ته تر تلو وروسته به يې په بازار کې کار کاوو، نور کار ته پرې نښود، خوڅه يې وږمه چې اوس پيغلوتې شوې وه له بنسټونځي څخه راوگرځوله.

ملوك به سهار وختی د کوټه سنگي په چوک کې له نورو کارگرانو سره يوځای کيناست که به چا د کار لپاره بوتلل نو د ورځې گټل شوې پيسې به يې ماښام خپلې خور ته راوړلې او که به کار ورته پيدا نه شو نو له منډې څخه به يې سودا راوړه او تر ماښامه به يې په بازار کې خرڅه کړه.

په ښار کې حالت په څو ورځو کې بدل شو.

څو ورځې کيدې چې ملوك ښار ته نه ولاړ. هيواد، ميوند او بهير هم له بنسټونځي څخه پاتې ول.

راډیوگانو یوازې د کابل خبرې کولې.
 هیڅوک نه پوهیدل چې څه پېښیږي. ښاریانو د ویرې او هیلې ترمنځ
 ژوند تیراوه.
 ملوک خوشحاله ښکاریده هرځل به یې چې خپل جای نماز ټولاوو
 وروستی دعا به یې ټولو واوریده.
 - یا خدایه مجاهدین کامیاب کړې
 خدای کړ نورو غړو په دې دعا کې ځانونه ورسره شریک نه بلل.
 په هغه سهار ښاریان د ملا اذان پرځای ډزو له خوبه راوینس کړل.
 خودا ډزې ژر ودریدې، داسې معلومیدله چې د بري په ویاړ د
 خوشحالي ډزې وې.
 ملوک خوشحاله و، نورو ته یې ډاډینه ورکوله.
 - مه ډارېږئ، که خدای کول وروسته له دې به یو ډز هم وانه ورئ.
 ملوک په ښار کې نابلده و، داسې څوک نه و، چې دی د بري زیږی پرې
 وکړي او مبارکي ورکړي.
 خوزه یې طاقت ونه کړ هیواد ته یې مخ ورواړاوه.
 - خوربې راځه چې ووزو، نن کابل وگورو چې څومره ښکلی شوی
 دی. نن کابل ته پرېښتې راغلې پرېښتې.
 موټران لږول، دوی پلي د ښار په لوري وخوځیدل. په ښار کې ډلې
 ډلې څښې وروسله وال کسان گرځیدل.
 چې هره ډله به تیریدله ملوک به هیواد ته مخ ورواړاوه
 - وگوره څومره ښه ښکارېږي څومره ښه خلک دي مانه درته ویل؟
 ملوک به دا خبرې په داسې انداز کې کولې لکه ټول چې ده
 راوستي وي
 هیواد په ساده گی وویل

– بیره ماما زه خو یې له ټوپکو ډیر ډارېږم، هسې نه چې

خو ملوک به یې خبره پریکړه.

– لیونی کیرې مه نن خو اوله ورځ ده. که خدای کول سبا ته به یو

ټوپک هم ونه وینې.

ده لا دا خبرې نه وې تمامې کړې چې هیواد په وار خطايي وویل:

– وی، وی هلته وگوره مړې یې که، وی مړې یې که.

څو تنو وسله والو ډیره کور مخې ته یو سړی د ټوپک تر قنداغونو

لاندې کړی و، دوی دواړه ورته ودریدل، ټوپکوال سړی ترستوني

نیولی و.

– وایم کیلي راوړه، که نه وژنم دې.

– درته ومې ویل، درته، درته ومې ویل

سلگیو واخیست، په سلگیو کې یې خبرې هم کولې، خو

لکه چې ژړا اخیستی وي خبرې یې بندې بندې کیدې څوک نه

ورباندې پوهیدل.

د شالخوا یوه پلنگي پوښ ټوپکوال په لغته وواهه:

– راوړه د گراج کیلي راوړه ملحد، موږ پیاده گرځو تا ته موټر

ولاړ دی.

سړی د یوې وهل شوې ونې په بیخۍ پرمخې ولویده، له خولې یې

وینې جاري شوې، یوه بل چې توره کونډۍ ډیره یې لرله او تراوسه غلی

ولاړو، ورغی سړی یې ترلاس ونيو ورته وې ویل:

– نذیره کیلي ورکړه، دا داسې خلک نه دي چې همداسې دې پریږدي.

سړي چې د لاس په شایې د خپلو شونډو وینې پاکولې په هماغه

انداز وویل:

– ورته ومې ویل چې په کور کې څوک نشته، خودوی یې نه مني.

يوه وسله وال دابل ته مخ ورواړ اوو:

د گراج قلف يې مات کړه، دا د سپي زوی لارې ته نه راځي. يو بل چې کلاشینکوف يې له اوږې راښکته کاوو د گراج په لوري روان شو ويې ويل:

- روکی ښه وايي اوس به بل گروپ راشي، تياره ډوډۍ به مو له خولې وباسي. اوله دې سره يې د کلاشینکوف ميل د گراج په ځنځير کې بند کړ. قلف، يې مات کړ.

ملوک چې تر اوسه دا صحنه په پټه خوله څارله ورغی توپکوال يې ترلاس ونيو:

- خيريت خو به وي څه چور خو نه دی.

- ته څوک يې چې داسې هوکي هوکي کيږي؟

- زه هم ستا غوندي يو مجاهد يم، خو غل نه يم.

دده په ليدو نذير هم جرأت پيدا کړ رامخته شو.

- دا غله دي، که غله نه وي نو پردي موټر ...

اغاشيرين په وليو کې د کلاشینکوف په قونداغ وواهه.

- کينه کمونيسته، چې وژنو دې نه، ته لا شکر وباسه.

ملوک چې د اغاشيرين کلاشینکوف ونيو په قهر يې وويل:

- بس چې نور يې ونه وهي.

اغاشيرين څه ونه ويل، دا نورو ته يې وويل:

- موټر راوباسئ.

بيا يې ملوک ته ښکته پورته وکتل ويې ويل:

- دکوم ځای يې؟ چې پوه شو ددوی د سيمې نه دی نو د هغه په وهلو

يې پيل وکړ. څو تنو کړولا موټر په تيله تيله له گراج څخه راويوست.

نذير هک حيران ولاړ و.

خو ملوك له وسله وال سره لاس او گريوان و.
توپکوالو موټر تر سړک پورې ټپله کړ. یو توپکوال یو قات شوی
کاغذ پرانیست د موټر د مخې په بښنه یې سریش کړ.
هیواد تر تصویر لاندې کرښې ولوستلې.
د آزادي د لارې اتل او د اسلامي
موټر په بیرته تر کږ لیچ تیر شو.

پنځه ويشتم څپرکی

قوماندان محمد هاشم کابل د راتلو په دويمه ورځ د شکور د موندلو په لټه کې شو، په لومړيو ورځو کې يې څوک پوښتنې ته هم نه راتلل، کله چې رئيس مقرر شو او په راډيو او تلويزيون کې يې خپل نوم واوریده نو هيله يې پيدا شوه چې اوس به په کابل کې اوسيدونکي مامورين چې له ده سره يې پخوا پېژندل دده پوښتنې او مبارکي ته راشي، خو بيا هم څوک رانغلل لس پنځلس ورځې وروسته دوه کسه مامورين چې دده دسيمې ول، مبارکي ته راغلل.

په خبرو کې محمد هاشم ورڅخه د شکور پټه وغوښته يوه ورته وويل:
_ هو همدلته دې يوه ورځ مې د جادې په جومات کې د محمد الدين په فاتحه کې وليد.

_ ښه ښه نو څنگه به يې پيدا کم؟

_ اسانه ده.

هاشم په غررو سره وويل:

_ يو وار به يې ووينو چې اوس په څه غورو کې دی؟ بيا يې دا بل ته

مخ راواړاوو.

_ اوس آپخوانۍ بابولالې وايي که يې سد سرتو ورغلی دی؟

_ نه نه اوس غريب ډيرغلی دی.

– څنگه یو وار نه ورځو؟

– والله ورغلي خوبه وو خو...

محمد هاشم په خبرو کې ورولوده:

– ولې داسې تړولی (تلولی) شوې څه خورم خويې نه، هسې یو وار

بې وینم.

موسکې شو پسې زیاته یې کړه:

– هغه خر زما پخوانی یار دی.

داد محمد فکر وکړ: له خبرو یې مالومېږي چې والله که یې وینه

ځمکې ته پریرېږي، که دا ورسره مخامخ کړم د شکور د عمر بدي راله

غاړې شوه.

دواړه میز پر سر یې چې دوې او گرزونه پرې پراته ول، گلې وې

کرنې وایستلې سړي راپورته کړ:

– خدای دې خیر کړي وبه یې وینې.

– ته عجب سړی یې زړه مې غواړي چې یو وار یې وینم او ضرور

کار هم ورسره لرم.

– اوس به خدای خبر هغه...

خو محمد هاشم خبرې ته پرې ننښود له ځایه راځگ شو.

– بس همدا یې وخت دی، یا الله ځی چې ځو.

په موټر کې دواړه غلي ول، موټر په بیړه روان و، دا څو ورځې ښار

ارام و، داد محمد به چې له موټر څخه شاوخوا وړانو ودانیو ته وکتل سوړ

اسویلی به یې له خولې ووت، بیا به یې هاشم ته چې د موټر د مخې په

سیت کې ناست و، وکتل سر به یې وښور او و. کله کله به یې ډرپور ته

لار ښودله.

موټر ډیر ژر مکړویانو ته ورسیده او د یوه پنځه پوریز بلاک مخې ته

ودريده، وسله وال کسان ژر ژر له موټر څخه را کوز شول او شاوخوا د تيارسۍ په حالت کې ودریدل.

دادمحمد پورته د بلاک کړکیو ته وکتل په څلورم پوړ کې د شکور کور و، په برنده کې یو کوچنی هلك چې دوی یې ولیدل په وارخطايي د کور په خوا منډه واخیسته.

دادمحمد ترمخ هاشم او یوبل وسله وال پسې پورته وختل، دروازه ماته رم خلاصه کړه.

– سلام

– والیکم السلام بچیه پلار دې کوردی.

– پلار مې، پلار مې، نه نه، پلار مې نشته.

دادمحمد یې په سر لاس راتیر کړ:

– زویه مه ډار پړه ورشه ورته ووايه مدیر دادمحمد راغلی دی.

هلك دروازه نیمکښه پرېښودله ولاړ.

ښه ځنډ وروسته یوسپین کالی سړی چې خړ پکول یې په سرو،

لوڅې پښې راووت، په خیره کې یې تشویش او وارخطايي له ورايه برېښیده.

تر نورو دادمحمد ورته نږدې و، خو اول یې په محمد هاشم غیږ

وگرځوله بیایې له دادمحمد سره روغې وکړې، دابل وسله وال وردمخه شو

لاس یې ورته ونيو خو دده ورته پام نه شو، ژر ژر یې خبرې کولې.

– راځی راځی هرکله راشی، راځی کورته.

محمد هاشم په موسکا ورته وویل:

– لکه چې ودي نه پیژندلو؟

– څه ووايم – بیایې په وسله وال غیږ راوگرځوله.

– وطنه ستړی مشې، تاته خو هیڅ متوجه نه وم، ډیر معذرت غواړم.

د ننوتو په وخت کې داد محمد ورته وویل:

— دا امر صاحب محمد هاشم دی.

— ښه ښه، ډیر ښه، دا خو ډیر د افتخار ځای دی.

په کوټه کې غالی وپړې وې. او شاوخوا له دیوالونو څخه لږ لږې کوچونه ایښودل شوي ول، د کوټې په یوه کونج کې له فارمیکا څخه په جوړه شوې الماری کې ویدیو او تلویزیون ایښی ول، په بله ځانه کې یې دوه کسټه اوږد ټایپ ایښودل شوی و. د دروازې شاوخوا یوه ښکلې الماری جوړه شوې وه په څو ځانو کې یې کتابونه ځای په ځای شوي ول. په پورتنیو ځانو کې څو عکسونه ایښودل شوي ول.

هاشم د کیناستلو په وخت کې شکور ته وویل:

— ناځوانه یو وار مې پوښتنې ته هم رانغلې.

— یوه قوماندان صاحب په شرافت که خبر وم، چې تاسې تشریف

راوړی دی.

— خوشې بانې مه کوه ښه خبر وې.

— په وجدان که مې اروا هم شکه وه. که نه زه په دې جهت کې ډیر

فعال یم.

— راځه راځه کینه، ډیر وجدان وجدان مه کوه.

شکور له ځانه سره وویل:

— داغم گوره څه بد مې وکړل چې ور ووتم تر سبا به مې د ځان چاره

کړې وه.

شپږويشتم خپرکی

غونډه د رياست په ترټولو لوی دفتر کې جوړه شوی وه.
رئيس، سموت او څلور وسله وال د رياست د پخواني مرستيال او د
وزارت له معين سره يوځای راغلل.

نږدې و، چې د خدماتو مدير چك چك وكړي لاسونه يې هم سره جوړ
كړل خو ژر متوجه شو، ژبه يې راويسته سړي يې ټيټ واچا وو، د څنگ
ملگري يې مرسته وكړه د تكبير نارې يې پورته كړې ټولو وروسته
وپاندې «الله اكبر» وويل چا يوځل چا درې واړه او ځينو هم څلور پنځه
ځله تکرار كړه.

رئيس او ورسره كسان د دفتر په پورتنۍ برخه کې په معلومو څوكيو
کيناستل يوه وسله وال کس چې د عصمت الله ترڅنگ ناست و. هغه ته په
غوږ کې څه وويل دواړو وځنډل او د نورو ناستو کسانو خواته يې وکتل.
هرڅوک پوهيدل چې سره وايي:

... دوی ته گوره. اوس مسلمانان شول.

ټول پخپلو ځايونو کيناستل ځينې په يوه څوکی. دوه دوه تنه او
ځينې د کوچونو په څنگليو کيناستل خو څو کسه د دروازي خواته ولاړ
پاتې شول.

د قرآن شريف څو مبارك آيتونه ولوستل شول

قوماندان عبدالغفار چې د تنظیمونو ترمنځ د چوکيو په ویش کې اوس د وزارت معین ټاکل شوی و څو لنډې خبرې وکړې او نوی رئیس یې مامورینو ته وروپیژانده: محمد هاشم زموږ مجاهد ورور چې د جهاد په دوران کې یو ښه قوماندان و، زپورتیا یې ټولته معلومه ده، قوماندان صاب اصلاً نظامي سړی دی خو د تنظیم پریکړه داوه چې دې دلته کاروکی.

د هاشم په مټ بې لاس کینود موسکي شو:

ـ زه ده ته ددې نوې وظیفې مبارکي وایم او بری یې غواړم.

معین غفار خپلې خبرې پای ته ورسولې، بې له دې چې کیني هاشم ته یې څه وویل چې نورو نه اوریدل. هاشم او ترڅنگ نور کسان یې له ځایونو راپورته شول، معین خادر په اوږو سم کړ او ووت: نوی رئیس او ورسره کسان له دروازې بیرته راوگرځیدل د ریاست پخواني مرستیال د ریاست کارکوونکی یو یو وروپیژندل هر یو د خپل نوم سره له ځایه پورته کیدل.

رئیس خپلې څنگلې په میز تکیه کړې غاړې یې تازه کړې هڅه یې کوله چې په بم آواز وغږیږي.

رئیس په پاکستان کې د تنظیم په دفتر کې له اداري کاره رانیولې بیا د خپلو جگړو په باب ټولې کیسې یو په بل پسې وکړې، او بیا یې ددغې نوې ټاکنې په باب وویل:

ـ دغه کارونه چې نن ماته سپارل شوي دي زما چندان نه خوښیږي خو انډیوالانو راته لازم وبلل. اوس چې دا وظیفه راسپارل شوې نوله تاسې ټولو مې هیله داده چې پخپلو

یوې سختې چاودنې یې آواز ورك كړ، ټول وارخطا شول د دروازې خواته د یوې میرمنې له خولې چیغه ووتله.

خو رئیس وپوهول چې هیڅ خبره هم نشته، یو وسله وال د کړکۍ خواته ولاړ، له کړکۍ نه یې یوې بلې خواته وکتل.

رئیس بیا خبرې پیل کړې:

ـ دلته زما پاک مسلمانان پکار دي، چا چې له کمونیس رژیم سره کار کړی دی خدای پاک دې ترې ورتېر شي زه پوهیږم چې ټول یې ملحدین نه دي، خو....

یوې بلې چاودنې ودانۍ ولړزوله، تر مخکینۍ چاودنې دا سخته چاودنه وه داسې څرگندیده چې رئیس یې هم ویرولی وي ژر یې سرتیت کړ او پخپله پوزه یې لاس ونيو نور ټول له ځایونو پاڅیدل، یو دوه تنه خو له چوکیو لاندې په ځمکه ولویدل.

یوه وسله وال چې د کړکۍ ترڅنگ ولاړ و وویل:

ـ راکټ دی له کوزې خوا راوويستل شو.

د ښار په لویديځه خوا کې د معین عبدالغفار د کسانو پوستې او پاتېکونه ول.

رئیس چې په خبره کې یې ویره او وسواس ښکاریده د څنگ ملگري ته څه وویل، هغه په بیرته له دفتره ووت.

رئیس بیا خبرې پیل کړې:

ـ خوشیان چې زه ډیر پې خپه کیږم، یو یې د حجاب خبره ده، چې نوري یې په دې شکل ونه وینم.

له دې سره یې میرمنو ته چې ټولې په یوه کتار کې دروازې ته نږدې ناستې وې وکتل.

دومره په ځیر ځیر یې ورته کتل لکه چې دمخه یې نه وې لیدلې او اوس یې ورته پام شوی وي.

سیما چې د یاسمین ترڅنگ ناسته وه د صادري واري د کتاب په

دفتنه وليکل «تاته گوري»

ياسمين نړۍ موسکا وکړه او سترگې يې بنسټه واچولې سيما بسايي
له ياسمين سره ټوکې کړې وي، خواشتم چې دمخه يې خپل مخاطبين
يوازې، ناست نارينه بلل او د بنځو خواته يې نه کتل، اوس دومره د بنځو
کتار ته متوجه و، چې په دفتر کې نور ناست کسان يې هير کړي ول.

لکه چې په ده هم د ياسمين شوخو سترگو اثر کړی وي په خبرو خبرو
کې يې هڅه کوله چې هغې ته نيغ وگوري.
دا کاته خو ځله رد او بدل هم شول.

خو له دوهمې چاودنې وروسته ټول د خبرو د ژر ختميدو په هيله ول،
ټولو د بل توغندي غږ ته غوږونه څک نيولي ول.

هرڅوک پوهيدل چې يوه هم د رئيس خبرو ته غوږ نه دی نيولی،
جسماً دلته او روحاً بل ځای دي، ددوی له خبرو هم داسې بريښيده چې د
نورو خبرو اوريدو حوصله نه لري او د يوه پناه ځای په غم کې دي.

خواشتم لکه چې دوی ته ښودله چې نه ويريزي خبرې يې يو په بل
پسې اوږدولې.

د هاشم له خبرو وروسته فقير محمد هم لنډې خبرې وکړې.
د هغه لا خبرې نه وې خلاصې چې ټول له ځايونو پاڅيدل ځکه له لږ
لرې د توغنديو آواز اوريدل کيده يو وسله وال له کړکۍ وکتل په بې
تفاوتي سره يې وويل.

د تيلو سراي اور اخيستی دی.

له دروازي د باندې ديبا، د ياسمين جالۍ پورونی کش کړ په غوصه
يې وويل.

يوخودې خداي ستا دا جالۍ ورکه کړي اوس هم د تاشکن
«تاشکند» په چرت کې يې.

– ولې ولې؟

– رئیس ته دې نه کاته، خومره بد بد بې درته کتل؟

یاسمین په معنی لرونکې موسکا وویل.

– زه د هرچا کتل تللای (تراوز) شم.

– لیونی هغه نور کتل و، اوس کتل، ویل، اوریدل او هرڅه بدل شوي دي

یاسمین یوازې وویل:

– غم بې مه کوه.

یاسمین د دیرشو کالو په شاوخوا کې وه، دا که څه هم پیغله نه وه خو

ناسته ولاړه، تگ، ټوکو، شوڅې او کړو وړو یې هغه د نویو پیغلو په کتار کې دروله.

ددې دفتر به تل د ادارې له بنځو ډک و، د نورو دفترونو نجونو

هم خپلې پیالې ددې دفتر ته وړې وې او د چای څښلو لپاره د یاسمین دفتر ته تلې، هر وخت به یې هلته تود بانډار جوړ کړی و، ټوکې او مسخرې به وې.

دوی به د یاسمین له خواړه مجلس نه خوند اخیست.

که څه هم د پیغلټوب تر عمر وړ اوښتې وه، خو هیڅ وخت یې په ځان

نه راوړه چې عمر دې یې تر نورو زیات وي.

د سوانحو په دفتر کې ده یې د زیږیدو کال ۱۳۴۱ ښودل شوی و، خو

دې نه مانه، ویل به یې چې هغه وخت یې د گوند د غړیتوب د لاسته راوړلو لپاره په لوی لاس خپل عمر زیات ښودلی و.

دادارې پخواني کارکونکي پوهیدل چې یاسمین د خپل عمر په باب د

نورو زیاترو بنځو په څیر درواغ وایي او عمر یې ښایي تردې هم زیات وي

خو هغه چا چې له دې سره یې نوې پیژندگلوي کیدله ددې د عمر په

باره کې دا ډول تصویر نه کاوو.

مینه او جگره ۱۶۸

ځکه دا نه یوازې زړه شوې نه وه بلکې د پخواپه خیر ښکلي او جذابه وه.

په سینگار به یې ډیر وخت لگاوه. سره له دې چې تل به یې پوږ وهلې و، خو ډیرو دا فکر نه کاوه چې دا ښکلا دې د پوږو برکت وي. د هغې په سره سپین مخ د پوږو موجودیت هیڅا نشوای تشخیص کولای. څرخو غټو سترگو، نریو ورځو، کوچنۍ ټنډې اوږدو سوربخو زلفو او لنډې زڼې یې د پوزې د سر د پیروالي بدرنگي په ښکلا بدله کړې وه. سموت به ددې په باب ویل:

– که دا پوزه دبل چا وای، والله که مې ورکتلي هم وای، خدا پوهو. دا په ظاهر تل خوشحاله، شوخه او خندان وه، په شونډو به یې تل نازکه موسکا خوره وه، چې هم پکې صمیمت پروت و او هم یو ډول جنسي جاذبه، چې هر نوي لیدونکي به ځان ورته نږدې احساساوه، داسې لکه چې له ډیر پخوا ورسره پیژني خو که سړی به یې څیرې ته ډیر څیر شو، خو شیبې به ورسره پټه خوله مخامخ کیناست، دا ورته معلومیدای شوای، چې له دغې خوشحاله او شوخې څیرې څخه نامحسوس وپرونه هم اوري، داسې چې زړه به دې پرې وسوځیده، او د زړه له اخلاصه به دې غوښتل چې په غم یې ورشریک شي زړه یې را وسپړي له غمونو او دردونو یې ځان خبر کړي او د زړه له اخلاصه ورسره مرسته وکړي.

په داسې حالت کې به د هغې ښکلو مړو سترگو، راوتلیو سرو انگو او د څیرې هرې برخې درته ژړل.

تابه ویل چې اوس به راته وایي:

– ولې داسې راته گوري، ته هم غواړې له دغو انگو خوند اخلې. ته هم غواړې په دغو سترگو کې لاهو شي او پکې د مینې جهانونه ووينې؟ خبر نه یې چې دا د ویرونو کورونه دي؟

تابه ویل چې ټول لیدلي او نالیدلي غمونه به په همدغو سترگو کې وي، د ټولو غمونو او بدمرغيو هنداره به همدغه انتګي وي.

خو د هغې یوې نړۍ موسکا به دې دا ټول خیالونه او تصورات خام وڅیړول

هاشم هم له هغو کسانو څخه و چې ددې د څیرې دا خوا یې نه لیدله یوازې یې د هغې خدا او د سترگو ښکلا لیدله.

یاسمین د ښاري کورنۍ څخه وه، پلار یې له پخوانه د کابل په ښار کې اوسیده، د ملي بس په تصدی کې ډریورو. عظیم له خپلې کورنۍ سره چې له یوې میرمنې دوو زامنو او یوې لور څخه جوړه شوې وه، د اسمایي غره په ډډه کې په یوه کرایي کور کې اوسیده.

تنخوا یې بده نه وه، کولای یې شول چې ددوی ورځنۍ اړتیاوې پوره کړي، خو عظیم یوه میاشت هم پوره تر کوره پورې نه رارسوله، هغه به زیات وخت له خپلو انډیوالانو سره چې زیاتره یې ډریوران او کلینران ول تیراوه، خپلې دندې ته هم چندان پابنده نه و، زیاتره وخت به له خپلو انډیوالانو سره په میلو او ساعت تیریو بوخت و، گټل شوی پیسې به یې په همدغو بانډارونو او له کابل څخه دباندې په چکرونو لگولې، همدا وجه وه، چې عظیم د غره په یوه خټین واړه کور کې چې دوه کوټې یې لرلې او کرایه یې تر نورو ارزانه وه د خپل عمر زیاته برخه تیره کړې وه.

د یاسمین مور به په کور کې جاکټونه او بدل، خیاطي یې کوله او د کور زیات خرڅ به همدې برابر اوه.

خو د یاسمین بدمرغۍ هغه وخت پیل شوه، چې پلار یې بل واده وکړ، واده چیرې و، بس یو ماښام عظیم له یوې بلې ښځې سره کور ته راغې.

د یاسمین مور ته یې وویل چې وروسته له دې ته ددغې مزدوره یې او دا ستا باداره ده، هرڅه چې دی ویل مني به یې.

مینه او جگره ۱۷۰ _____

ددوی د کورنۍ تریخ ژوند د نوې میرمنې په راتلو سره لاپسې
تریخ شو.

هره ورځ به یې په کور کې نوې غم جوړ و، ورځ به د دواړو ښځو په
جگره تیره شوه، ماښام به چې عظیم کور ته راغی بې له دې چې گرم او
ناگرم معلوم کړي، د خپلې پخوانۍ میرمنې په وهلو به یې پیل وکړ. عظیم
نه یوازې خپله پخوانۍ میرمن بده ایسوله بلکې خپلې لور او دوو زامنو
ته یې هم د اولاد په سترگه نه کتل.

خپله یوازینۍ لور یاسمین یې چې لا دښوونځۍ په څلورم ټولگي
کې وه خپل یوه ملگري غلام رسول ډریور ته په نام کړه، ځینو به ویل چې
عظیم خپله لور په قمار کې بایللې ده.

د یاسمین له کوژدې دوه اونۍ وروسته عظیم مزار شریف ته ولاړ، دا
د هغه وروستې سفر و چې بیا را ونه گرځیده او ترننه یې پته نشته، نوې
میرمن یې یوه اونۍ وروسته د خپل پلار کور ته ولاړه، د عظیم له ورکیدو
دوه میاشتې وروسته د یاسمین کورنۍ بې له دې چې څوک پرې خبر شي
له پخواني کور څخه راکډه شول.

د داسې بیرنۍ کډې کولو یو علت یې هم غلام رسول ډریور و، چې
هره ورځ به راته او بې له دې چې د عظیم راتلو ته صبر وکړي د واده
غوښتنه یې کوله.

د یاسمین مور که هرڅومره ورته وویل چې لور یې وړه ده د واده نه ده
خو غلام رسول نه منله، په هغه ورځ یې ورته وویل: که د جمعي تر ورځې
پورې زما واده تیار نه شي، نو زه مې خپله ښځه په زور کور ته بیايم.

ځکه خو د یاسمین مور بېړه وکړه، پرته له دې چې په لاهوري دروازه
کې د خپل تره زوی کره احوال ورکړي راغلل، امام الدین ورسره مرسته
وکړه په کور کې یې یوه کوټه ورکړه مشر زوی یې په چند اول کې له

مینه او جگره

مستري سره شاگرد کړ. کشر زوی آصف او یاسمین یې بیرته په نږدې
ښوونځیو کې شامل کړل.

وروسته وروسته لطیف د یوبل سره په شریکه په چند اول کې د
موټرو د ترمیمولو ورکشاپ جوړ کړ.

خو د آصف په درسونو کې چندان خونده نه وه، بس یوازې به کامیابیده.

مور به یې ویل کاشکی د آصف په ځای مې یاسمین زوی وای
یاسمین به په خپل ټولگي کې اول نمره او دویم نمره وه

د نوي دولت پرله پسې فرمانونو د دوی د ژوند په سمون چندان
اغیزه نه لرله، یوازې اووم نمبر فرمان ته دوی خوشحاله و، ځکه چې له
هغه وروسته یې بیا غلام رسول ونه لید.

آصف په سازمان کې شامل شو، هلته یې هم چندان پرمختګ ونه
کړ، څه وخت وروسته له سازمان څخه هم وه ایستل شو، که څه هم له
دولسم څخه فارغ شوی و خو کار یې نه و پیدا کړی، یوځل د اوبو او
برښنا په وزارت کې ماموریت ورته پیدا شو په دوهمه میاشت یې نیمروز
ته تبدیل کړ نیمروز ته نه ولاړ بیرته بیکاره شو

زیات وخت به یې د کوڅې له هلکانو سره په سینماګانو او پارکونو
کې تیراوه، ورو ورو په چرسو روږدی شو ورځ به یې ټوله په تیمور شاهي
پارک کې تیروله. له کوره هم خوابدی و، د کور ټول لګښت د لطیف په
اوږو بارو، آصف به چې هر کار ته ملا وتړله هغه کار به سرته نه رسیده،
نور یې له ژونده زړه تور شوی و.

خود د ژمي په یوه سړه ورځ د هغه د بخت دروازه هم پرانیستل شوه.
د ژمي دغه ورځ که ټول وطن ته د بدمرغۍ ورځ وه او څنګه یې چې د
نورو آرام ژوند په دوزخ بدل کړ د آصف سرگردانه ژوند یې هم بدل کړ.
د ښاریه واتونو کې بهرنیان ګرځیدل، په هغه یخنۍ کې چې نورو به

ځانونه په څادرونو کې پوښلي ول، روسان به د ښار په واټونو کې په دوښو دریشو کې گرځیدل.

دوی خلکو ته بد بد کتل او خلکو دوی ته، چې چا به څیرځیر ورته وکتل، نو د کلاشینکوف میل به یې د هغوی په خوا ونيو خلک د هغوی په خبرو نه پوهیدل، یوازې یوه کلیمه به یې ترې اوریدله «دشمن، دشمن، دشمن».

د دښمنیو په دغه یخ کنگل کې د آصف د بدمرغیو کنگلونه ویلې شول، ده هم تر ښي کنگل سپینه پټه وټړله، او له نورو سره یوځای د پښتونستان واک د سرک په غاړه ودریده او په لاره ځینې تیریدونکي لارویان به یې تلاشي کول، نه خو ده ورسره ولاړ کسان پیژندل او نه هم نورو دی پیژانده، یو تن چې تر څنگل یې پټه ټړلې وه او بې قنډاغه روسي کلاشینکوف یې په غاړه کې اچولی و ده ته رانږدې شو.

ملگریه ته وسله نه لري؟

آصف نه پوهیده څه ورته ووايي بې له دې چې خبره وسنجوي وویل:
 - وسله هو وسله یو کلاشینکوف مې درلود بل ملگری ته مې ورکړ.
 - چې داسې ده نورادیو ته ولاړ شه له ملگری اتش کفه څخه کلاشینکوف ترلاسه کړه.

د رادیو تلویزیون په انگرې کې نور هم راټول شوي ول
 داسې معلومیده لکه چې د اخر له لمانځه وروسته خلک یو بل ته اختر مبارکي وایي، یو بل یې په غیږو کې نیول، آصف نه پوهیده چاته ورغاړه وزي، هک پک ولاړ و، د نورو له خبرو پوه شو چې راغلي کسان یا زندانیان ول، یا د حکومت له ویرې پټ ول

ده هم خپل نوم د زندانیانو په لست کې ولیکه یو روسي نوی کلاشینکوف یې واخیست او د شیرعلی خان واک د امنیت مسؤولیت ورته وسپارل شو.

آصف خو ورځې وروسته په همدې سیمه کې د امنیت د رئیس په توګه وګومارل شو. خپله خور یاسمین یې هم د سابقه لرونکو مخفي ګوندي غړو په لست کې ونيوله، خو مشر ورور مستري لطيف یې دغه باد راوړې ګوندي غړیتوب ونه مانه، چې بیا وروسته د کب د دریمې نیتې د روسانو په ضد پاڅون کې ووژل شو.

یاسمین د زده کړو لپاره تاشکند ته واستول شوه د تاشکند په هوايي ډګر کې له یو بل افغان ځوان خلیل سره مخامخ شوه.

په لومړۍ لیدنه کې یې یو پریل زړونه بایلودل. د هوايي ډګر په کانتین کې یې چای وڅښه په لږ وخت کې دومره سره نږدې شول، چې یو له بله جلا کیدلو ورته د مرګ معنی لرله.

خو چاره نه وه یاسمین باید په تاشکند کې د شپږو میاشتو لپاره پاتې شوی وای او خلیل د یو کال لپاره په کیف کې د فوځي زده کړو لپاره استول شوی و.

خلیل په مسکو کې د خپل یو دوست پته او د تېلفون نمبر ورکړل چې بیا وروسته یې له هماغې لارې د یوبل بل پتې پیدا کړې او بیا د دواړو لویه بوختیا یوبل ته د لیکونو او عکسونو استول و. یاسمین له زده کړو وروسته کابل ته راغله او د خلیل د راتلو شیبې یې شمارلې.

په دې نورې شپږ میاشتې شپږ کلونه شول.

یاسمین یوازې د کابل هوايي ډګر ته، د خلیل هرکلي ته ورغله.

خلیل نور خپلوان نه لرل چې هرکلي ته یې ورشي.

داسې څرګندیده چې خلیل له شوروي څخه خپل ټول کور راوړی وي ډول ډول المارۍ د خوب تخت کوچونه چاینکې او فرشونه د خلیل د کور سامان و، چې د یاسمین په مرسته یې په زړو مکرویانو کې پخپل کور کې ځای پرځای کړل.

مینه او جگره ۱۷۴

خلیل په مرکزي قول اردو کې له یوې میاشتې کار وروسته رخصتي واخیستله او له یاسمین سره یې چې اوس د ناحیې د بنځو د سازمان رئیسه وه واده وکړ.

ددوی دواړو د نیکمرغي او خوشحالي شپې ورځې رارسیدلې وې، دومره سره گران ول، چې د ورځې رسمي وخت به یې هم یو له بله لرې نه شواى تیرولاى.

د ورځې په اوږدو کې یود بل دفترونو ته هم ورتلل او هڅه به یې کوله چې وختی کورته راشي.

خو لکه څنگه چې یې پیژندگلوي او واده زرشوی وه هماغسې ژر سره جلا شول. څلور میاشتې وروسته خلیل خوست ته واستول شو او شل ورځې وروسته یې د مرگ خبر راوړسیده.

د خلیل مرگ د یاسمین زړه مات کړ، د زړه له کوره یې د ځواني ولولو کډه وکړه.

نور خپلې دندې ته نه ولاړه، او د ناروغۍ په بستر پریوتله. جنرال آصف واده کړی و، او خپله مور یې له کوره شړلې وه، مور یې له خپلې یوازینۍ لور یاسمین سره اوسیدله، د لور له زیږیدو وروسته یاسمین دولتي دندې ته ستنه شوه او د پوهنې په وزارت کې وټاکل شوه.

ظاهراً داسې څرگندیده چې یاسمین خپل پخوانی د خوښۍ ژوند بیا پیل کړ دې ښکلې جامې به یې اغوستې او سینگار خويې نورو نجونو او میرمنو ته د الهام منبع وه.

خوپه زړه کې یې د خلیل مینه ساتلې وه، د هغه په شوروي کې اخیستل شوي عکس یې د هغې د نورو مینانو د پرله پسې غوښتنو سره سره د میز له سره راکوز نه کړ او د نارینه ساعت به یې چې د خلیل د لاس نښه وه تل په لاس و.

اوه ويستم خپرکی

د جمعي په ورځ د بلاک مخې ته لاره سرو او سپينو ډاټسنو بنده کړې وه. د ډاټسنو په باديو کې گيدی گيدی د اوږې د سر راکټونه ولاړول.

خو کسه ټوپکوال چې پلنگي دريشي يې اغوستې وې د موټرونو شاوخوا گرځيدل، د بلاک مخې ته ماشومانو د نور کله په خير لوبې نه کولې. د موټرونو په راتلو سره څوک خپلو کورونو ته ولاړل او نورو هم د بازار لاره ونيوله، د بلاک په برنډو کې هم څوک نه تر سترگو کيدل، خلکو د تلاشي له ويرې پخپلو کورونو کې موجود کتابونه او نور سندونه د باندې غورځولي ول، او ځينو خولا د خپلو ماشومانو او ميرمنو په مرسته د بلاک تکاوي کې ځای پرځای کړي ول.

د بلاک خواته تيريدونکو کسانو به د موټرو په ليدو بلې خواته لاره چپه کړه، يوله بله يې د وسله والو کسانو په اړه پوښتنې کولې، خو هيچا سم ځواب نه درلود.

وروسته څرگنده شوه چې راغلي ټوپکوال د شکور ميلمانه دي، شکور له برنډې څخه پخپل زوی چې له ټوپکوالو سره يې خبرې کولې غږ کړ:

— اباسينه ميلمانه راوړله، تاسې په موټرو پام کوئ چې څوک ورنږدې

نه شي.

د شکور د خیرې په خیر داخل دده کوټه هم بدله شوې وه. کوچونه او میزونه بلې کوټې ته وړل شوي ول، او په کوټه کې سرې توشکې چې سپین کرنې کرنې پوښونه پرې غوړیدلي ول، هوارې وې. دتلویزیون په الماری هم سپینه پرده غوړیدلې وه، دقبیلې خواته په دور یو جای نماز چې د مکې معظمې انځو پرې کښل شوی و راڅریدلی و، د الماری پر سر پخوانی عکسونه لرې کړای شوي ول، او پرځای یې په دیواله یو لوی تصویر راڅریدلی و، په تصویر کې یوه میرمن په رهیل کې د پرانستي قرآن کریم په قرأت بوخته وه، بل څنگ ته یې سپین ږیری سړی په یوه دلدل آس چې وزرونه یې پرانستي ول، سپور و په سړي لیکلي و: «یاغوث الاعظم دستگیر مدد».

ورسره د شکور خیره هم بدله وه. د ق هاشم سره دلومړۍ لیدنې په خیرې پکول په سر و خو داسې معلومیدل چې له هماغې ورځې راهیسې یې بیا ږیره نه وه خړیلې، تورې او سپینې ږیرې یې خیره هم بدله کړې وه. داسې چې ډیرو دوستانو یې په لومړي نظر نه پېژاند و یلای شو چې ږیره یې نیمه توره او نیمه سپینه وه.

په پکتیا کې د تور او سپین گوند په باب یو روایت داهم راغلی دی، وایي چې د پکتیا خلکو د استقلال په جگړو کې انگریزان ډیر وارخطا کړي ول. نو ددوی په منځ کې د نفاق اچولو لپاره انگریزانو د سیمې خلکو ته کیشکره ښکاره کړه او ورته یې وویل چې که هرڅوک هوښیار او پوه و، نو وبه وایي چې په دې مرغه کې تورې ښکې زیاتې دي که سپینې؟ ځینو وویل تور رنګ پکې زیات دی، خو نورو بیا وویل چې نه د کیشکري په ښکو کې سپین رنګ زیات دی.

وايي چې له هغه وروسته د کیشکري د تور رنګ پلویان تور گوندیان شول او دا نور یې سپین گوندیان

د شکور د ږیرې په باره کې هم د میلستون په کونج کې د ناستو
میلنو پټه مشاجره روانه وه.

یو ټوپکوال چې ټوپک یې تر کینې زنگون لاندې ایښی و، دا بل ته
ورپه غوږ شو:

- شکور له ږیرې سره ډیر ښه ښکاریږي.

هغه ورته وویل:

- تور خر نه سپنیري.

شکور چې له هاشم سره په خبرو بوخت و، ددوی خبرو ته یې پام شو.

ورته یې وکتل.

سموت چې د ناستو کسانو خبرې یې اوریدلې وې شکور ته وویل:

- والله دا ږیره خو ډیره ښه درسره ښکاری خو مطلب یو تاوان دي

پکې کړی دی.

یو بل ټوپکوال له کونج نه راغږ کړ:

- څه تاوان یې کړی دی؟

سموت په معنی لرونکې لهجه وویل:

- مطلب دده اصلي خیره یې ښودلې ده.

د شکور رنګ ژپړ شو په وار خطايي یې پوښتنه وکړه:

- څه څه څنګه اصلي خیره؟

سموت موسک شو ویې ویل:

- تراوسه ځوان مالومیدې مطلب پوه شوې که پوه نه شوې اوس

مالومه سوه چې سپین ږیری یې.

د څنګ سړي ته یې مخ ورواړاوو:

- که څنګه اودولا داسې نه ده.

- نه نه اوس یې هم په ږیره کې تور وینستان زیات دي

سموت یوخل بیا شکورته څیر شو ویې ویل
 - نه نه سپین ږیری شوی دی مطلب سپین وینستان زیات دي
 یو بل د عبدالله خبره تائید کړه
 - یه یه نام دخدای ځوان دی ټول وینستان یې تور دي
 یو بل د دروازې له خوا غږ کړ
 - شرط تړي؟
 - نه سپین زیات دي
 - تور زیات دي
 - یه یه ...

خو ددوی دا مشاجره د چلمچې او بدنۍ شرنگا وشکوله لوی سور
 رنگی دسترخوان هوار شو، ډول ډول خواړه یې کینډول شول، چې زیاتره
 یې میلمنو نه پیژندل نه پوهیدل چې اول په کومو خوړو پیل وکړي، یو بل
 ته یې کتل شکور لاپه دهلیز کې و او د میوو لوبڼې یې راوړل، میلمنو په
 لویولو یو گردو مجمو کې د وریجو په خوړلو پیل وکړ، خو عبدالشکور
 ورسره مرسته وکړه په کوچنیو لوبڼو کې یې وریجې وویشلې او د هریوه
 مخ ته یې کینډوې.

لکه چې دمخه ټاکل شوې وي د ډوډۍ له خوړلو وروسته ټول
 پاڅیدل.

شکور او قوماندان هاشم په یوه موټر کې کیناستل، موټر د قرغې د
 بند په لوري حرکت وکړ خو د قوماندان نور ملگري په نورو دوو موټرونو
 کې ولاړل او له دوی سره یې ملگرتیا ونه کړه.
 د ماسپینین لمونځ یې د لارې په یوه جومات کې اداء کړ دوی د

قرغې د بند سیل په موټر کې وکړ، موټر یې له نورو لري د بند د اوبو ترڅنګ ودر اوو، په موټر کې ورسره ملګري سپوږمۍ رستوران ته ولاړل او هاشم او شکور دواړه د موټر ترڅنګ په شنه چمن کې وگرځیدل.

لومړی یې رسمي او تشریفايي خبرې کولې، زیاتره خبرې یې د بند د ښکلا په شاوخوا راڅرخیدې، پخپلو خبرو کې یې د افغانستان د نورو ښکلو سیمو چې دوی د جگړې په وخت کې لیدلې وې یادونه هم وکړه.

هر یوه خپلې خپلې خاطرې بیان کړې.

هاشم پخپله سیمه کې د هغو باغونو او منظره لرونکو کلیو یادونه هم وکړه، چې د شکور په امر بمباري شوې وې او اوس یې ښکلا بایللې ده، شکور هم بې ځوابه نه و، ده هم د هغو ځایونو نومونه واخیستل چې د هاشم په امر په راکټونو وران شوي و، ده په کابل کې د تیرې میاشتې جگړه یاده کړه چې د کابل د بابر بنې پکې ویجاړ شو.

خو ددوی دواړو خبرو نه د گیلو بڼه لرله او نه یې دا هڅه کوله چې یوبل ملامت کړي، بس هسې خبرې ترخبرو پورې یادیدې.

شکور په خدا ورته وویل:

... یره قومندان صاحب په زړه کلا کې خو دې ډیر خلک بلې دنیا ته

ولیرل.

هاشم په موسکا وویل:

... څې کوي دتاسې خو په گټه وه.

... څنګه؟

هاشم په هماغه انداز وویل:

... د ماله هرې وژنې سره دتاسې د تبلیغاتو د تبرخوکه تیریدله.

شکور د تائید په علامه سر وښور اوو:

... هو والله دغسې خو ده، خو په شینکي کلي زه هم عمیقاً متاثره شوم.

چې هاشم څه ونه ویل ده پوښتنه وکړه:

— رښتیا هغه دې ولې ټول داسې په یوه ځای تر تیغ تیر کړل؟ هغه مسئله مانه تل مورد د سوال وه.

— ورک یې که. هغو ډیر په غوصه کړم. په هغه وخت کې مې دا د مشرې ښځې کوچنې ورور ډیر راباندې گران و هغه یې د ځمکې په کومه معامله کې په ټولو سره وهلی و، زه هم په هغه ورځ ډیر سترې وم غوصه راغله ټول مې ووژل

هاشم دا خبرې په داسې انداز کې کولې لکه چې د خپل ژوند یوه په زړه پورې خاطره بیانوي
شکور وخنډل

— ژوندی خو دې یې، ښه سیاست خو دې وچلاوو، قاطعانه برخورد چې هر څوک ولري په صورت قطع د تائید وړ وي.
— پوښتنې مه کوه، د تاهم د مړو حساب یوه خدای ته مالوم دی خو دا دعا کوه چې نامعلوم قبرونه رابرسیره نه شي.

شکور د بند د اوبو په منځ کې د موټر په ټیوپ یوه سپاره کس ته په ځیر ځیر وکتل. داسې یې ښودله چې د هاشم خبرې نه اوري.
خو هاشم پرېښودونکی نه و

— ولې داسې خپه شوې، دا خو مې د آئینې یو کونج درنه وښود، که ټول منځ پکې وویښې څه به کوي.
شکور چې هماغسې اوبو ته کتل:

— دا زما او ستا جگره نه وه، دواړه اقتصادي او اجتماعي فورماسیونونه یو ډبل د نابودي په جهت کې فعال و، دا چې کوم یو د متلاشي کیدو جهت لري. راهبردونه یې معلوم نه دي.
هاشم څه ونه ویل

شکور په نصیحت وویل:

– ورك يې كړه قوماندان صاحب آئينې مه را اخله، ښه به داوي چې
آئينې په گډه سره ماتې كړو

قوماندان دروغې په علامه لاس وړ اوږد كړ

– واچوه، دا خبره مې دې خوښه شوه آينې به داسې زرې زرې كوو.

چې هيڅوك ځان پكې ونه گوري

شكور وويل:

– پدې جهت كې موږ بايد يو كامل تفاهم ته ورسېږو.

دواړو لاسونه سره وركړل شكور په خدا وويل:

– د پوښتنې سرې دې خداى په دې ملك كې نه پيدا كوي جواب

مواب له كومه شي، د ډيرو حقوق تلف شوي دي.

هاشم په ټوكه وويل:

– رښتيا په مټينگو كې دې سخت تبليغات راپسې كول چې هاشم

مزدور دى، هاشم غوبه دى.... خپلو رهبرانو ته مو پام نه و، چې د بل په

ټوك رالوى شوي ول.

دواړو وخنډل، هاشم پسې زياته كړه:

.. مزدور مو سپكاوو بيا مو د كارگر او مزدور نارې هم وهلې بلا

خلك وئ.

شكور په خدا وويل:

– هغه لكه ستاسې نارې د نورو لپاره وې نه د ځان لپاره اوس به د

آئينو غم كوو چې كومه روغه پاتې نه شي.

دواړه په خدا موټر ته وختل شاوخوا ناست خلك ددوى د موټر په د

وړوكې پټ شول.

اته ویشتم خپرکی

د رئیس پرمیز پراته لست کې د یاسمین نوم هم په پنځمه گڼه کې لیکل شوی و. هاشم یوځل بیا لست ترنظر تیر کړ، د میز له قلمداني څخه یې یو قلم راواخیست ځینې نومونه یې پرې نشاني کړل.

لست یې په شنه کاغذي دوسیه کې ځای په ځای کړ او د میز په خانه کې یې ترنورو دوسیو لاندې کیښود، د میز پر سر زنگ باندې یې گوته ټینګه کړه یو سپین ږیری سړی چې د رئیس د دفترپیاډه و، رانوت او د امر په انتظار د دروازې خواته ودريده.

رئیس تر میز لاندې د باطلو کاغذونو په ټوکرۍ کې لاړې توکړې، مخکینۍ دوسیه یې بیا راواخیسته په لست یې سترګې وغړولې، ښه شیبه یې د نومونو په لوستلو تیره کړه سړی یې راپورته کړ سپین ږیری ته یې وویل:

دادحقه د اجرائي ماموره یاسمین راوغواړه.

رئیس په خوله کې ژبه تاوراتاو کړه، د کاغذونو ټوکرۍ یې را پورته کړ، خوځله یې لاړې پکې توکړې، له ځایه رااولاړشو، خپل پلنګي جمپر یې د دفتر په کونج کې په ولاړ کوټ بند راوځړاوه.

بیرته په خپل ځای کیناست د میز پر سر پرتو کاغذونو په لوستلو

بوخت شو.

مینه او جگره

د دروازي په خلاصیدو سره یې د تېلفون غوږی راواخیست او یوه نمره یې دایله کړه:

دوه ځله یې بلې بلې وویل خو له هغې خوا چا ځواب ورنه کړ بیا یې نمره دایل کړه، بلې بلې.

په غوسه یې د تېلفون غوږی په تېلفون وويشت. دادحق ته یې چې په دروازه کې د یاسمین شاته غلې ولاړو په قهر وویل:

– دا تېلفون بیا څه بلا وهلی؟

دادحق په عاجزی وویل:

– والله که خبر یم صیب.

– راشه وې گوره والله که خبر یم، اوله دې سره یې یاسمین ته د کیناستو اشاره وکړه.

دادحق تېلفون د میز بل سرته کش کړ، پوه شو چې د تېلفون مزی غلاشوی دی رئیس ته یې مخ را واپارو:

– رئیس صیب د تېلفون لین نشته.

– څنگه نشته څه شو؟

– والله که خبر یم، د شپې دلته ستاسې کسان پیره کوي.

– هوم نوته وایې چې هغو به وړی وي؟

– زه به یې پوښتنه وکم، د مدیر صاحب علی خان تېلفون هم ورک دې.

رئیس نور د هغه خبرو ته غوږ ونه نیو یاسمین ته یې مخ را واپاروو:

– بڼه د تا نوم یاسمین ده؟

– هو یاسمین.

– بڼه بڼه ډیر بڼایسته نوم دی.

یاسمین څه ونه ویل، ځان یې د چوکۍ د څنگ په راوتلی اسفنج

بوخت کړ، رئیس پورته ورته وکتل، د میز پر سر کاغذونه یې سره واپړول
راواړول

... ښه ښه، نور؟

رئیس نه پوهیده څه ووايي، که وارله واره د لستونو خبره رایاده
کړي ترې خپه به شي، ښه یې ولله چې د لست خبره د فشار د وروستی
وسیلې په توګه له ځانه سره پټه وساتي.

پوښتنه یې وکړه

... څنګه له کاره دې راضي یې؟

یاسمین لنډ ځواب ورکړ.

... هو.

رئیس د خبرو په حال کې قلم هم په کاغذ خوځاوه، داسې معلومیده
لکه چې دا خبرې لیکي، خو هغه هسې کړې وږې کړنې په سپین کاغذ
ایستلې، د یاسمین لنډو ځوابونو په تنګ کړې و ناستنچول شوي یې
ووویل.

... زه حیران یم چې ستا غونډې ښکلې نجلۍ څنګه دلته کار کاوه.

... څه ووايم، نصیب قسمت دی، څوک دلته، څوک هلته.

د یاسمین خبرې نرمې وې خو څیره یې جدي وه د خبرو په وخت کې
یې رئیس ته ښم نه کتل، کله به یې ځمکې او کله هم له مخامخ کړکۍ نه
دباندي کتل.

خو رئیس دواړه سترګې په دې کې خښې کړې وې، د هغې هر حرکت
یې څاره، لکه یو مستنطق چې د تورن په ځوابونو کې ریښتیا درواغ
معلوموي.

له یاسمین څخه دده دا حرکتونه پټ نه ول، هغې هم دده د هر حرکت
په مقابل کې په بې اعتنایي سره غبرګون ښود.

رئیس بنکته پورته ورته وکتل، له ځایه را ولاړ شو، د کړکۍ خواته ولاړ، بیرته راوگرځید لکه چې لومړی ځل یې د یاسمین سپینې غاړې ته پام شوی وي د خپل میز په سر له کاغذ داني څخه یې یو کاغذ راواخیست خو سترگې یې د یاسمین په غاړه کې خنښې کړې وې. قوماندان هاشم تر اوسه د کومې پردۍ ښځې غاړه داسې نه وه لیدلې. په دفتر کې یوې بلې خواته ته راته، چې د یاسمین مخې ته را ورسیده داخل یې یوه سترگه چنه کړه، داسې یې په څنگ ورته وکتل لکه تږی چرگ چې په صراحی کې اوبه گوري.

د یاسمین په غاړه کې له سرو زرو جوړې شوې نقشي د هغې د دواړو تیونو بیخونه پټ کړي ول، د افغانستان له نقشي څخه جوړ شوی د سرو زرو امیل به د یاسمین له نرمو حرکتونو سره یوې بلې خواته ولاړ، خو د هاشم د سترگو یو لوی خنډ و.

هاشم بیا د کړکۍ خواته ولاړ له کړکۍ نه یې د باندې وکتل وې وېل.
 _ که ته له ما سره په یوه لاره ولاړه شي، په سرو زرو کې به دې پټه کړم.

یاسمین په بیره ځواب ورکړ:

_ که په ډبرو کې گلان راټوکیدای شي نو دوه لارې هم یوکیدای شي.
 ددې د خبرو په وخت کې هاشم د باندې کتل او د خبرو په وخت کې یې د هغې شرمناکې او په عین حال کې قهرجنې څیرې ته پام نه و. ښایي له همدې امله یې د خبرو په معنی نه وي پوهیدلی. بیرته د خپلې چوکۍ خواته راغی، خپل څادر یې چې له څوکۍ څخه راڅړیدلی و، بیرته سره ټول کړ او په هماغه چوکۍ کیناست د خپلو خبرو په ادامه یې وویل.
 _ له ما سره هرڅه شته، مال، پیسې او هرڅه چې وغواړې. زه چې له کومه ځایه تیرېږم ځمکه خپل تنفس بندوي

یاسمین نور څه ونه ویل، د کوچ نه د راوتلی اسفنج وړې وړې توتې
 یې په گوتو کې سرویلې، لکه چې داهم هغه ځمکه وي چې د قوماندان په
 تیریدو سره خپل تنفس بندوي، چوپ وه هیڅ یې ونه ویل.
 پړونې یې په سرسم کړ او د ولاړیدو تاییا یې ونيوله، خو د رئیس
 پرله پسې خبرو چې د ځان او خپلو شتو په ستاینه خرخیدلې، د وتلو
 مجال نه ورکاوو.

کله چې د هغه خبرې خلاصې شوې وې ویل:
 _ په دفتر کې کارونه زیات دي، اجازه ده چې ولاړه شم.
 اوله دې سره له ځایه را ولاړه شوه.
 هاشم د هغې له غوصه ناکې خیرې پوه شو چې خبرو یې ورباندې
 چندان اغیزه نه ده کړې خپل وروستی گوزار یې را پومبې کړ وې ویل:
 _ یه، ته مه ځه، دلته ماته یولست راغلی دی.
 _ دڅه شي لیست؟
 هاشم لست ورته وښود وې ویل:
 _ دا دهغو کسانو لست دی چې کمونستان ول، او یا روس ته تللي
 ول.

چې وي لیدل د یاسمین په خیره کې بدلون راغی پسې زیاته یې کړه:
 _ اوس تا نوم په دواړو لستو کې شته، اوس ته ووايه، زه څه وکړم؟
 یاسمین ځای په ځای ولاړه وه، لکه چې ددې وروستي گوزار د دفاع
 وس یې نه درلود، ورو یې وویل:
 _ یوه چاره یې وکه.
 _ دانوڅه چاره لري، اوس کار ترکار تیر دی، لستونه نیول شوي دي،
 دا کسان باید له وظیفو گوښه او بندیان شي.
 د یاسمین په سترگو کې اوبنکې ډنډ شوې، مخ یې بلې خواته

مینه او جگړه

واړ اوو چې رئیس یې ونه ویني، د چای خوړلو د میز پر سر په پرته ورځپاڼه ورتیټه شوه، هسې یې مخې ته ونيوله، بیرته یې پخپل ځای کینوده. رئیس ته یې وویل:

- رئیس صاب ټول کارونه له مجبوریته کیږي.

هاشم وخنډل.

- روس ته تگ هم له مجبوریته کیږي؟

- څه ووايم، خیر دی، ته یې یوه چاره وکه.

رئیس پوه شو چې وروستی گوزار یې پخپله ښکلا مغروره یاسمین

د غرور له نیلي راکوزه کړه.

- چاره خویې ډیره سخته ده، خووبه گورو چې څه کیږي؟

نه ویشتم خپرکی

سهار د هاشم ملگرو دهغه په دفتر کې تود مجلس جوړ کړی و. هاشم لادفتر ته نه و راغلی، سموت ویل چې هغه د سهار له لمانځه وروسته ترلسو بجو پورې بیا ویده کیږي او شکر خوب کوي. خوشې کیدې چې توماندان هاشم له دوی څخه خپل د اوسیدر ځای بیل کړی و، اوس ددوی لیدنه یواځې په همدې دفتر کې کیدله. ښایي همدا علت به و، چې انډیوالان یې په ده بدگمانه شوي ول. پخوا به دوی د ورځې په یو موټر کې گرځیدل، خو اوس هغه ته تنظیم بل موټر ورکړی و، او دوی ته پخوانی موټر پاتې و، د مرکزي کمیټې په ودانۍ کې ددوی د ګډې خونې له دروازې څخه هغه لوحه چې پرې لیکلې و، «د قوماندان محمد هاشم د انډیوالانو اطاق» هم ایسته شوې وه. قوماندان هاشم اوس په وزیر اکبر خان مینه کې په یوه کور کې اوسیده، ویل کیدل چې کور ته یې وخت ناوخته ناپېژندل شوي کسان او آن ښځې هم راځي. ددوی دنن ورځې د مجلس موضوع هم همدا وه. سیدا مین چې د کرکۍ خواته په کوچ کې په یوه ډډه پروت و، راجګ شو پښې یې پخبلو خپلیو برسیره چې د کوچ خواته یې ایښې وې کینودې ویې ویل.

یوه زه چې ورته گورم هاشم ډیر بدل شوی دی چې دا ولې؟

خان مومین په تائید وویل:

– د هاشم اخیره خاتمه د بدو شوه.

یو بل وویل:

– چوکی سړی خبراوي

سموت چې له بوټونو سره په کوچ کې اوږد غځیدلی و او خپل پکول

یې په لاس کې گډ اوو راپورته شو وې ویل:

– مطلب دا ټول دې ښځو له کار ویوست.

خان مومین وویل:

– ته وادا به دښځو تاثیر وي؟

– هو نو، نه یې وینې، چې مطلب ښوی ښوی ورسره کیږي پوه شوې

که پوه نشوې، ږیرې ته دې پام نه ده، مطلب بس مازې یوه چارې پاتې ده

چې یې را تیره یې کړي.

در محمد وویل:

– دا ټول دغې یو کچنۍ له لارې ویوست.

سموت وویل:

– وړک یې که مطلب ټولې دغسې دي، رحمان بابا څه ښه فرمایلي دي

چې «لانت کې په زنان که مور وي د سلطان» او بیا یې په شد او مد د

سلطان محمود غزنوي د مور کیسه داسې تیره کړه لکه چې دده مخ ته

پرون تیره شوې وي.

چې دده خبرې خلاصې شوې، اکبر وویل:

– که زما منی زه خو وایم چې سارایي محکمه به جوړه کړو.

– څنگه محکمه دا تیرې محکمې دې لکه چې بس نه شوې؟

اکبر وویل:

– یه یه هغه خو د نارینه وو وې، اوس به د ښځو لپاره وي.

انور تائید کرہ:

خو سموت د نصحيت په ډول وويل

۱۔ نو ته ڇه وايي چي ڇه وکرو؟

نا اوس په هغه ډیره گرانه ده. خان به ورك كړي هغه نه وركوي.

سموت په غوصه وويل:

- چپی راسی زه دا ټول ل ل ل ...

دروازه خلاصه شوه، قوماندان محمد هاشم له خپلو بریځاډانو سره
په دفتر راننوت.

سموت خيله خبره واروله.

— هو واللہ زما ہم دیر بد ایسی۔

هاشم چي په خپل ځای کي ناست دا نورو ته يې مخ راواړاوه:

— بیا مو پہ چا کی میدہ کری دہ؟

له سموت نه لاره ورکه وه نه پوهیده څه ووايي ځان يي تير کړې

- هسې يوه خبره وه ورك يې كړه.
 - څوك مو ميدان ته راچولى و، زه خوبه مو نه يادولم
 - بيه يه تابه ولې يادوو، دا شكور ملحد مو سره ياداوو
 - ولې هغه څه كړي دي؟
 - سيد امين په تمسخر وويل:
 - هغه هيڅ هم نه دي كړي، نه يې څوك وژلي دي نه يې په كليو
 بمباري كړي دي نه يې چاته
 - هاشم يې خبره پريكړه
 - پرېږده دا خونې خبرې
 - سموت هم جرات پيدا كړ ويې ويل:
 - مطلب ټول انډيوالان وايي چې تاسې كه څوك وژلاى اول مو بايد
 دا سركوزى خوندي كړى واى مطلب تاسې نور غريبان ووژل دى مو
 ملگرى شو.
 - هاشم په نصيحت وويل:
 - گوره سموت گله ته خو شكر هونسيار سپرى يې، هغه لاس چې نشي
 پريكولې ښكل يې كړه
 - له ځايه راجگ شو په قدم وهلو يې پيل وكړ پسې زياته يې كړه
 - په دې خبرو سر مه خوږوئ
 - كه پدې خبرو پسې گرځيدئ ږيري به مو ژر سپينې شي
 - ياسمين چې دفتر ته راننوتله لكه چې انتظار يې نه درلود چې له
 هاشم سره دې دومره كسان ناست وي وارخطاشوه، بيرته شاته وگرځيده
 - په داسې حال كې چې په يولاس يې دروازه تړله په ټكني غږ يې وويل:
 - سلام
 - خو چا يې د سلام ځواب ونه وايه، ناستوكسانو يو بل ته وكتل

هاشم خان د میز په سر په کاغذونو بوخت کړ یا سمین یوې بلې خواته وکتل، د رئیس د میز په لوري روانه شوه ویې ویل:

– رئیس صاحب زه مو پکاروم؟

اوس نو وار د هاشم و چې وار خطاشي.

– ته ته هو رښتیا خطونه هغه مکتوبونه هغه به

یا سمین ورسره مرسته وکړه:

– هغه پروني مکتوبونه دې لاسلیک کړل؟

– هو هو ما هم هغه مکتوبونه یادول، داسې ده چې هغه والله که

پوهیږم چې هغه څنگه وو، وروسته، لږ وروسته راشه

ناستوکسانو د سترگو له کنجوا سمین ته کتل

اکبر د خان مومین لاس چې د کوچ په څنگلي یې دده خواته ایښی و

وسکونډ ورو یې وویل:

– دکافر لور اور لگوي.

خان مومین تر څنگ ورته وکتل خو اکبر یا سمیني ته کتل ده ته یې

ورپام هم نه و.

یا سمین ددروازې په خوا روانه شوه، له هاشم، پرته ټولې سترگې

پسې وې.

د یا سمین له وتلو وروسته دوی هم یو یو پاڅیدل.

دیرشم خپرکی

یاسمین په ځان کې یو پټ احساس لیده، چې په مقابل کې یې مقاومت ورته ناشونی ښکاریده، له څه وخته راهیسې یې هم په چلند او هم په خیره کې بدلون راغلی و، دواړه لاسونه یې د سرو زرو له ښکېلو ډک ول، غاړه یې هم د افغانستان د نقشي پر ځای په نسبتاً غټه اسم الله او نري امیل ښکېلې کړې وه. اوس یې د پخوا په څیر ټوکې نه کولې که به چا د مینې کومه خبره یاده کړه دې به ژر خبره واپوله.

اوس یې په دفتر کې د خپلو خورلنو د ټوکو په ځواب کې دا نه ویل چې دا او هاشم د یوه لوی سیند دوه غاړې دي چې هیڅکله به سره نږدې نشي.

دا په خپلو هغو خبرو پښیمانه وه چې خپلو همکارانو ته یې ویلي و چې دا له هغو ښځو څخه نه ده چې له هر څیرن سره په خلاصه تېنډه او موسکا خبرې وکړي.

دا په هغو نومونو هم پښیمانه وه چې په لومړیو ورځو کې یې په هاشم ایښي ول.

له هغې ورځې چې ددوی په اداره کې د نارینه وو او ښځو دفترونه سره بیل شوي ول، او نورې ښځې ددې او هاشم، له پټو اړیکو څخه خبرې شوې وې، ټولو میرمنو به دا ځوروله ځینو به پرزې پرې ویلې چا به ټوکې

پرې کولې او ځينو ځوان خبرې هم نه ورسره کولې. داهم د نورو ميرمنو له دې ډول چلند څخه په تنگ شوې وه خو چاره نه وه، ځکه د ادارې د ميرمنو لپاره همدا يوه لويه کوټه چې پخوا د محاسبې مديريت و، په نظر کې نيول شوې وه.

رئيس هاشم ورسره وعده کړې وه دې او ددې څو نورو خاصو ملگرو ته به ځانگړې دفتر ورکوي. خو تر اوسه يې لا دوی ته دفتر نه و پيدا کړې. يو ځل يې په څلورم منزل کې د بل رياست يو دفتر ددوی لپاره خلاص کړ، هلته راکټ ولگيده او د دفتر يو ديوال يو مخ له منځه ولاړ. نن هم چې دا د هاشم له دفتره راغله، نورې همکارانې پرې ورتولې شوې، دپخوا په شان ټوکې او مسخرې وې ديبا د چای پيال د ياسمين مخې ته کينسوده په معنا داره غږ يې وپوښتل

... څنگه ياسمين د سيند اوبه خو به نه وي وچې شوې؟

ياسمين لکه چې ددې په کنايه پوه شوی نه وي وويل

... ولې څه؟

... هسې ما ويل وچکالي ده. چې د سيند دواړه غاړې سره يو شوې

نه وي

ټولو وخنډل. ياسمين ځان نه بايلود ويې ويل

... څه گڼې وډې سره وايې؟

... چې اوبه نه وي نو سيند وچيري او دواړه غاړې يې سره نږدې

کيري

د انور وټه يې مخ ورواړ او:

... که څنگه همدا سې نه ده؟

ټولو وخنډل:

... حتماً، حتماً. څنگه به نه سره نږدې کيري.

د خندا آواز لوړ شو.
 شکييا ظاهرأ خبره واپوله.
 - ياسمين دا اسم الله دې په خو واخيستله، ډيره ښکلې ده
 ياسمين ترولې شوه.
 - دا هو دا ډيره ښايسته ده
 شگوفې په خندا وويل
 - څه يې پوښتې، څه دې خونده اخيستي؟
 نيلا په مسخرو وويل
 - رښتيا وايي، دا خواره څه پې خبره ده، دا شنه غمي يې په ياري
 گټلي دينه.
 ټولو وخنډل. د ياسمين د مخ سرخي زياته شوې وه ټولو خنډل، نږدې
 خاصو ملگرو يې هم له هغو سره خنډل.
 ياسمين په غوسه شوه.
 - تاسې ښځې خو که هرڅومره تعليم هم وکړئ بياهم حسادت نه
 پرېږدئ.
 مرضي ورغبرگه کړه
 - نو ته څوک يې، ته لکه چې ښځه نه يې؟
 - يم خو ستاسې غوندې نه.
 له دې سره يې خپل کوچنې بکس غاړې ته واچاوه، را ولاړه شوه
 - چيرې ځي؟
 - خپه نه شي، موږ خو هسې ټوکې کولې
 ياسمين په دروازه کې وويل
 - شفاخاني ته ځم بيرته ژر راځم.
 يوولسو بجو ته لا پنځه ويشت دقيقې پاتې وې. ياسمين په ښار کې

مینه او جگړه ۱۹۲

سوکه سوکه روانه وه، خو دکانونو ته ودریده خوڅه شی یې وانه خیستل، لس کمې یوولس بجې وې چې د فروشگاه مخې ته ورسیده، د کبابي مخې ته د قومندان هاشم لنډکروزر ولاړ و په لیدو یې حوشحاله شوه مخامخ موټر ته ورغله، خو د موټر دروازې تړلې وې بنسټې یې تورې وې دننه هم څوک نه پکې معلومیدل نیت یې وکړ چې د وعدې په ځای کې ودریږي خو په دې وخت کې هاشم چې لویه پلاستيکي کڅوړه یې په لاس کې وه راغی د یاسمین په لیدو په بریتونو کې موسکی شو، دروازه یې خلاصه کړه.

— راځه ژر خبره.

موټر د وزیر اکبرخان مینې په لوري په بیره حرکت وکړ. هاشم موټر دگارج په ځای په انگرې کې ودر اوو.
شاوخوا یې وکتل یاسمین ته یې وویل.
— راځه د پاچاهي ځای ووبینه.

دواړه په دویم پوړ کې د خوب کوټې ته ولاړل په څو شیبو کې د میز پر سر درې ډوله کباب، میوې او بوتلونه کینودل شول. کوټه ګډه وډه وه، د دروازې خواته چلمچي له اوبو ډکه ایښې وه، او په سړیې د منو پوستکي پراته ول، د خوب د تخت روجایي هم ټوله شوې وه، د تخت سرته له میزنه سگرت داني رالویدلې وه او د سگرتو ایرې په غالی تویې شوې وې، د پخوانۍ دیوالي بخاری دروازه خلاصه پاتې وه، او د ممپلیو او بادامو پوټکي پکې پراته ول.

هاشم ژر ژر په کوټه کې اضافی شیان ټول کړل. یاسمین د تخت خواته په یوه چوکۍ غلې ناسته وه، له ده سره یې په کار کې مرسته نه کوله، بنایي په دفتر کې د خورلنو له خبرو ځوریدلې وه.

د هاشم ټوکو یې هم په شونډو موسکا را نه وستله خو دا خواشینی

یې د ډوډۍ په مینځ کې ورو ورو ورکه شوه اوس یې نو خوله له خندا نه سره ورتله. دواړو خندل په کوټه کې گرمي زیاته شوه. دخپل کمیښ دوه تنه یې خلاصې کړې. هاشم پردې واچولې خو دوه کړکۍ یې خلاصې پرېښودلې.

د ماښام تیاره خوره وه چې هاشم رڼا ولگوله. یاسمین ټینگار کاوو. چې کور ته یې ورسوي. خو هاشم ټکنی و. له حالاتو پوره خبر نه و. له غرمې راهیسې یې له خپلو وسله والو کسانو او پوستو سره مخابراتي اړیکې پرې کړې وې.

خپل نږدې وسله وال یې هم چې دده د ساتنې ترڅنگ به یې له حالاتو هم خبر او ورخصت کړي ول.

یاسمین ته یې وویل چې شپه تیره کړي. خو هغې تلوار درلود او د پاتې کیدو نه وه دا لومړی ځل و. چې هاشم په هغې په غوسه شو.
 - رښتیا چې تاسې ناقص العقل یاست. دا وخت دتلو نه دی
 - نه نه زه ځم. ټوله ورځ درسره وم

- هسې نه چې په کومه بلا مې واړوې
 چاره نه وه یاسمین یې د شا په سیت کې کینوله او په مړو څراغونو یې د زړو مکرویانو په لوري حرکت وکړ

د عامې روغتیا په څلور لارې کې دوه تنه وسله وال د سرک په منځ ولاړ ول. او دواړو موټر ته مخامخ ټوپک نیولی و. هاشم موټر ودر او و. دروازه یې خلاصه کړه.

- څه خبره ده. چې د سرک په منځ کې ولاړ یاست؟
 - راکوز شه. ته څوک یې. چې داسې پرېرې غږېږې؟

هاشم پوه شو، چې څلور لارې بل گروپ نیولې ده.
 څنگ ته یې په تیاره کې لاس وټپاوو، تفنگچه یې په لاس ورنغله.
 وسله وال تر مټ ونيو، لاندې یې راگوزار کړ.
 - رابښکته د خان زو، زه درته وایم رابښکته ته لا کلانکاري کوي.
 وسله وال د شا دروازه خلاصه کړه یاسمین غلې ناسته وه.
 وسله وال یې مخې ته لاسي خراغ ونيو.
 - هوم راكوزه شه
 یاسمین خان سره ټول کړ، د موټر په سیټ پورې یې ځان ونښلاوو.
 وسله وال په غوصه وویل:
 - راكوزه شه ځان مه راباندې ...
 بیایې وپوښتل:
 - داسې دې څه کیږي؟
 - دا مې خاوند دی؟
 - افرین.
 اوله دې سره یې د یاسمین لاس ونيو د ځان په خوا یې راکش کړه.
 بل وسله وال ته یې مخ وروړ او
 - ضیا دا زما کوتې ته بوزه
 - نه نه زه خپل میړه ته ورځم.
 وسله وال په بې اعتنایي سره وویل:
 - خیر دې نن شپه دې میړه بدل کړه
 وسله والو یو په یوه خوا او بله په بله خوا بوتلل.

یو دیرشم خپرکی

ملوک ترپخوا غلی و، په ښار کې د هر نوي خبر په اوریدو به یې
یوازې سر وښور او و به یې ویل

خدا ی دې د نیکو هدایت ورته وکړي.

دی پخپلو پخوانیو خبرو پښیمانه معلومیده

داڅو ورځې چې جگړې نه وې نو ملوک او کلاخان به دواړه په
بایسکلونو سهار له ښاره وتل او له چهار آسیاب او دوغ آباد څخه به یې
اوږه او غوړي راوړل.

دا یوه اوونۍ د اوږو او غوړو راوړل ددوی ورځنۍ دنده گرځیدلې

وه

په څو تیرو ورځو کې دوی د خپلو کورنیو اړتیاوې پوره کړې وې او د
جگړو له ویرې یې تر خپلې اړتیا زیات اوږه ذخیره کړې ول. کلاخان هم له
جگړو دمخه خپله کورنۍ کابل ته رالېږدولې وه خو په لومړیو جگړو کې
یې کشر ورور گلاخان ورک شو.

خو نن هریوه پنځه پنځه مڼه اوږه او یو یو پیپ غوړي دخپلو
بایسکلونو په کنجوغو تړلي ول

د کلاخان بایسکل پنجر و، ځکه دواړه پلي له بایسکلونو سره

روان ول

مینه او جگره _____ ۲۰۰

خه پیسې چې وریاتې وې د لارې پاتکونو ترې وړې وې. له کلاخان
خخه وروستی زرگون هم چې د بایسکل د پنچرۍ د نیولو لپاره یې د
کمیس د خنګ په جیب کې خوندي کړې و. په سړک ولاړ یوه وسله وال
اخیستی و. اوس نو له هغو پوستو او پاتکونو راتیر شوی ول. چې د
خوراکي موادو او تیلو له راوړونکو خخه د باج اخیستلو لپاره ګام په ګام
جوړ شوي ول.

دوی هغودوو وسله والو چې د سړک په منځ په چوکیو ناست ول
ودرول. یوتن چې ژاولې یې ژولې او په خوله کې به هر وار رااړولو به یې
ټک ترې ویوست ددوی مخې ته راغی:

– دا قاچاق چیرې وړې؟

– قاچاق نه دی اوږه او غوړي دي خپلو کورونو ته یې وړو.

وسله وال هغه بل ته مخ ورواړ او په خندا یې وویل:

– زلګی وینې یې؟

زرګي چې خوله یې د جوارو له پولیو ډکه وه په ډکه خوله وویل:

– ته یې قاچاق ماچاق څه کوي خپل حق ترې واخله پریرېده چې خپله

لار وهي.

هغه بیرته دوی ته مخ ورواړ او و:

– وامووریدل؟ پیسې راوباسئ.

ملوک وویل:

– پیسې خو هغو نورو لیوانو یو وړې. والله که ټنګه هم را پاتې وي.

خو وسله وال پرېښودونکی نه و. له ډیرکش وګیر وروسته یې دواړه

تلاشي کړل چې ویې لیدل پیسې نه لري. خپل ملګري ته یې مخ وواړ او و:

– دا خو یو هم پیسې نه لري.

د کلاشینکوف میل یې ددوی په خوا ونيو.

– څنگه اول کوم یو وولم؟

دواړه ژیر زیښلی ول، هیڅ یې هم نه ویل.
زړگی چې اوس د پوستې ترمخ دیو له لوی عکس لاندې ولاړ و، پرې
غږ وکړ:

– مه یې وژنه، بیا به دا مړزگی له دې ځایه څوک وړي، له بویه به یې
لیونی شو.

– دغسې خوی یې نه پرېږدم.

زړگی ورته وویل:

– نو څه ترې غواړې، پیسې نه لري نور خو په دې کنډوالو کې نه
بایسکل په کار راځي نه اوږه.

توپکوال ملوک په خټ کې په قنډاغ وواهه ویې ویل:

– تاخو والله که همداسې پرېږدم، ډیر هوکي مالومېږي. څه چې بیا
په دې لار را نشي.

دواړه په بیره روان شول، ترڅنگ به یې کله کله شاته وکتل چې لږ
لري شول ملوک وویل:

– عجب خلک دي، انسان داسې ورته ښکارېږي لکه توبه نعوذ بالله
دوی چې پیدا کړي وي.

کلاخان په خدا ورته وویل:

– یاره کاشکې ټول مجاهدين ستا په شان وای.

– خدای دې څوار نکړه، ټول اصیل مجاهدين زما په شان څه چې تر
ما ډیر ښه دي.

– که خپه کيږي نه دا خو درسره نه منم. عجیبه داده چې ته څنگه
پکې وې.

ملوک وخنډل

- ته یې چې نه منې مه یې منه، خودا ټولې دنیا منلې ده چې
مجاهدینودا وطن له لوی ښامار څخه خلاص کړي.

- دادې منم خو زه چې اوس دغوته گورم، په نوم یې شرمیرم. وگوره
څه یې ونه کړل، غلا، چور، ظلم، تیری، داټول مو ولیدل.

- لیونیږه داهسې د مجاهدینو په نامه تجارت کوي، د مجاهد بلا
پرې وگرځه، مجاهدین هغه ول، چې له روسانو سره وجنگیدل، شهیدان
شول، څوک چې ژوندي پاتې سول ټوپک یې ایسته وغورځاوه د وطن د
آبادي لپاره یې مټې راوغاړلې او په ..

کلاخان په یوه ږنگ دوکان څړیدلي عکس ته اشاره وکړه.
- او دا؟

- دا هم د وطن دښمنان دي هم د مجاهد، مجاهد د چا میرمن په زور
نه بیایي، مجاهد په چا ظلم نه کوي.
- خودوی وایي چې روسان موږ وایستل، وطن موږ آزاد کړي.
ملوک په غوصه وویل:

- ددوی خولې څوک تړلای شي، د کوم رهبر زوی، ورور، خور یې،
اونسی، د ترور زوی، د ماما زوی، د کاکا زوی او نور خپلوان جنگ ته
تللي دي؟ دوی خود نورو غریبو په وینو تجارت کاوو، د نورو په وینو
یې بنگلې جوړې کړې، د خوارانو په وینو یې ډالر پیدا کړل.
کلاخان په بې اعتنایي وویل:

- اوس خودا دی دوی پاچاهي کوي، وایي چې د تورې په زور مو
گهلې ده.

- دا د خپل ورور په وینو رنگ توره به که خدای کول ډیره ژر ماته
شي د ناروا خراغ تر گهیځه نه لگېږي.
کلاخان په خندا وویل:

- په تاسې هم د مومین خان د ښامار کیسه شوی ده.
 - هو خو هغه چا چې ښامار وژلی په کلي کې ناست دي. موزیان د
 ښامار تسمې په لاسو کې گرځوي او چوکۍ پرې رانیسي.
 چې کلاخان څه ونه ویل، ملوک په خندا ورته وویل:
 - دتا دې پوښتنې ماته د هغې ښکلې ډاکټرې خبرې را یادې کړې.
 - دکومې ډاکټرې؟

- په پاکستان کې چې زه په هسپتال کې بستري وم یوه ډیره میربانه
 او ښکلې ډاکټره وه، د ما یې ډیر خدمت وکړ، داسې ښه نوم یې و، ژولیا،
 یوه ورځ مې ورته وویل: ارمان چې مسلماننه وای او له خدایه منکره نه
 وای، دې وویل: چې زه په خدای ایمان لرم.

ما ویل عجیب - دې له واره وویل عجیبه دا نه ده، عجیبه داده چې
 موږ انسانانو ته چې خدای عقل را کړی ولې یوله بله کرکه لرو او یو دبل
 وینې تویوو.

کلاخان وویل:

- دا دې ترڅه وویل:

- دا مې ستا ترخبرې پورې وویل، عجیبه داده چې زه ولې مجاهد
 وم، عجیبه داده چې د تا غوندې نیک خلک ولې له موږ سره جنگیدل.
 کلاخان سوږ اسویلی له خولې وایست.

- هی هی موږ هم دغسې درواخله لکه تاسې. زموږ ځوانان هم د نورو
 د هوسونو قرباني شول.

زموږ ځوانان نیک او پاک خلک ول، او په صداقت سره د وطن لپاره
 جنگیدل، خو خبرنه ول، چې څوک به یې د کعبې په ځای ترکستان ته
 بیايي.

- عجیب.

— عجیبه دانه ده، عجیبه داده چې اوس هم ځینې د رهبرانو تر شا
 تړلې سترگې روان دي، رهبران او غټان هر ځای رهبران دي که دلته دي که
 هلته، پخپله مخکې ځي او قافله کندی ته ورخطا کوي لکه چې وینې یې،
 یو شعر مې را په یاد شو:

خرخوي یې رهبران په سوداګرو
 خدای دې مل شي د وطن او د ملګرو
 نه پوهیږې چې په کوم پلو دې بیایي

چې روان یې په گډا او په سندرو
 دوی په همدې خبرو کې ول، چې له هرې خوا د درندو وسلو ډزې
 پیل شوې تا به ویل چې د ټولې نړۍ وسلو کابل په نشانه کړی دی، پرله
 پسې ډزې کیدې دا معلومه نه وه، چې چا په چا یرغل کړی دی او څوک
 څوک ولي، درندو وسلو یو ډاروونکی غره‌ار جوړ کړی و.

دوه دیرشم خپرکی

د وتلو لاره نه وه، څوك چې پوهیدل له لومړنیو جگړو وروسته یې
ځانونه وایستل.

ډیرو خواپه سرونه وایستل او نور ټول شته یې په ځای پریښودل.
شمروزه په ملوك په غوسه وه، ده د گذرد وکیل خبره نه وه منلې چې
ورته ویلي یې و:

— دا ځلك زه پیژنم، په دې اور بند یې مه غولیر. دا هر یو بل جنگ ته
ځان جوړوي.

شمروزي په هغه ورځ د خپل ورور ملوك خبره هم اوریدلې وه، چې د
وکیل په ځواب کې یې ویلې و:

— دا د تاسې خبرې دي، که خدای کول وروسته له دې به ټك هم وانه
وري. هرڅه چې و، تیر شول.

خو دده خبره داخل هم دروغ ختلې وه.

جگړه پیل شوې وه، دا وار د هغو تنظیمونو ترمنځ جگړه وه چې په
تیرو جگړو کې سره ملګري ول.

په تیره جگړه کې دښمنو ډلو اوس یو بل ته لاس ورکړی و او د خپلو
پخوانیو انډیوالانو په ضد یې سنگرونه نیولي ول.

ملوك او هیواد د کوچنۍ تګاوي پخوانۍ دروازه بنده کړه او

مینه او جگره ۲۰۲

د درېچې پرځای یې چې د دهلیز دروازې ته نږدې وه کوچنۍ دروازه جوړه کړه.

دوی ټول اته کسه ول، په کوچنۍ تکاوي کې نه یوازې کیناستلای شوای بلکې د شپې یې خوب هم پکې کولای شوای.

خو پرون سهار وختي چې جگره لږ آرامه وه د کلاخان کورنۍ هم ددوی کور ته ځانونه راوړسول، کلاخان وویل: اولادونو یې تیرې لس دولس ورځې په رانه میدان تیرې کړي، خو د خدای فضل و، چې راکت یې په کورنه ولگیدلی، پرون شپه د بیم ۱۳ یوې ضربې ددوی کور هم بې برخې نه و. پرې ایښی گولی د دوی په سالون لگیدلې وه، خو هغه گړۍ دوی ټول د سیوري په خونه کې ناست ول، یوازې د کلاخان لاس لږ ټپي شوی و، هغه هم خښته پرې ورلویدلې وه.

ددوی په راتگ ټول خوشحاله ول، خو تکاوي یې په دوی تنگه کړه، وروسته له هغه به ملوک، هیواد او کلاخان په پخلنځي کې چې د سیوري خواته جوړه شوې وه او د توغندي له مخې چپه وه کیناستل.

نښې او ماشومان په تکاوي (زیرزمینۍ) کې اوسیدل پخلی هم نارینه وو کاوو، نښو خو دا څو ورځې لمر په سترگونه ولیدلی خو ماشومان به ددوی له منتونو سره سره کله کله راووتل، په انگړ کې به یې لوبې شروع کړې خو هیواد به په زور بیرته تکاوي ته ښکته کړل.

ددوی لیدنه به یوازې د ډوډۍ وروړلو په وخت کې کیدله، کلاخان به چې ډوډۍ وروړه نو دوی ته به یې ډاډ ورکاوو.

ـ انشاء الله جنگ درېږي ملگري ملتونه اوربند اعلانوي.

د گل مرجان کوچني زوي (بهیر) پوښتنه وکړه:

ـ کاکا ملگري ملتونه ډیر زوره وړ دي؟

ـ هو بچو، که وغواړي جنگ په یوه ورځ کې دروي.

– د هغو زور په دغو رسیږي؟

– هو.

د بهیر پوښتنې نه تمامیدي:

– ملگري ملتونه څو کسه دي؟

– هغه کسان نه دي د دنیا له هیوادو جوړ یو سازمان دی.

بهیر په ناباوری وویل:

– بو، نو دیوه زور په اوو تنظیمو رسیږي؟

کلاخان به همداسې ووت، بهیر به نورو ته په نا هیلي وویل:

– بیا به هم مکتب ته ولاړ شو؟

ملگري ملتونه د کلاخان او ملوک لپاره پیغور ګرځیدلي ول، چې کله

به تګاوي ته ورغلل ښځو او ماشومانو به بیا پوښتنې پیل کړې:

– دا د تاسې ملګرو ملتو څو هېڅ ونه کړل.

کله کله به دباندې ورپسې راووتل و به یې پوښتل:

– دا ملگري ملتونه پسې څه شول؟

اوس به نو ښځو هم د رهبرانو ترڅنګ ملګرو ملتونو ته ښیږي

کولې.

– خدای دې دا ملگري ملتونه ځوانیمرګ کړي، دوی هم څه نه ورته

وايي، دا څه حال دی؟

خو د ماشومانو او ښځو ښیږي او سوې نارې به د ډزو په آواز کې

ورکې شوې.

هغه ورځ جگره ترپخوا سخته شوې وه، بس لکه سخته زلزله چې

وي، غره او، دانه معلومیده چې ګولۍ له کومې خوا ویشتل کیږي.

له دوږو او لوګیو معلومیدل چې شاوخوا توغندي لګیږي، هسې

د تالندې په څیر غره او، چې دا سړي نه شوای تشخیص کولای چې

مینه او جگره ۲۰۸

له کومې خوا راځي. د توغندي یوه گولۍ د کور په دیواله ولگیده،
شاوخوا تورو لوگیو ونيوله. چې دورې کیناستلې ملوک او هیواد راووتل
نومړۍ څه یې چې ولیدل تلوسه وه چې د تڼاوي په دروازه کې په وینوکې
پرته وه.

ملوک د واره په غبر کې را واخیستله.

خوږې، خوږې!

د توغندي بله گولۍ د انگر په منځ کې ولگیدله، هیواد له تلوسې
سره یوځای ځان تکاوي ته واچاوو مخ او جامې یې په وینو سرې وې.
شمروزي د سروینستان شکول، بنځو او ماشومانو ژړل.
تلوسه یې روحه د هیواد په غبر کې پرته وه.

کلاخان د تلوسې پښه او نس په ټیګري وتړل، خو وینې لاروونې

وې.

هیوادهماغسې تلوسه ښکلوله.

کلاخان یې ترپښه بله څیره هم وروترله په تڼده یې لاس کینښود دا

نورو ته یې مخ ورواړاوو:

ساه پکې چلیږي، که خدای کول جوړیږي.

شمروزي تلوسه په غبر کې واخیسته.

تلوسې سترګې پرانیستلې:

لالا!

ټول خوشحاله شول، ژړا ودریده.

هیواد په غبر کې واخیستله تلوسې سترګې پټې کړې، ملوک یې په

خوله کې اوبه ورڅخولې، تلوسې بیا سترګې پرانیستلې هیواد ته یې

وکتل:

لالا بیا نه نه نه دردر درځمه، ما ما ما مه مه وهه.

بیا نه درځمه. ب... ب... بیا... ب... نه...

هیواد په دك ستوني وویل:

- خوره کې چې پورته راشې ظالمان دې داسې په راکټ وولي
او له دې سره په ژړا شو، په تکاوي کې د ناستوکسانو د ژړا آواز هم
ورسره لوړ شو.

اوس نوملوك او كلاخان هم خپلو سترگو ته د سمالونه نیولي ول.
لكه چې ټول پوه شوي وي چې د تلوسې وروستی سلگي دي
تكاوي چیغو او ژړاوو په سرواخیسته.
ټول د تلوسې د بې ساه جسد په شاوخوا راټول ول
مړی یې په ټیڅکري کې ونغښت.

په هغه شپه هیچا ډوډۍ ونه خوړله، ماشومان هم لا وختي ویده
شول، اوس نو د الوتکو او توپونو له غره‌ار سره ټول عادي شوي ول.
دوه شپې همدا سې تیرې شوې د دریمې شپې په سپیده چاود یې د
انگر په کونج کې ځمکه وخرله او مړی یې خاورو ته وسپاره.

درې دیرشم خپرکی

ویل کیدل چې جنگي ډلې له کابل څخه د بهرنيانو د وتلو لپاره په یوه ورځ اوربند سره سلا شوې دي، دا ورځ د کابل په خلکو د اختر ورځ وه.

د ښار په سرکونو په کډو بار کراچۍ روانې وې، له کابل په وتلو لارو کې په کډو بار موټرونه کتار ول، تا به ویل چې ټول ښار کډه بارکړې ده، لارې هم له ښځو او ماشومانو ډکې وې، ټول ښار په منډو و، د ټوپکوالو موټرونه هم په کالیو بار ول، معلومه نه وه، چې له کومه راځي او چیرې ځي، د ښار په واټونو کې ولاړ وسله وال کسان هم بې برخې نه ول، دوی به چې په کډو کې کوم شې خوښ و، د بیل او د پیرو دلو د سندونو د نه درلودلو په بهانه به یې له موټر او یا کراچۍ نه راکوز کړل، ځکه خو په هره پوسته کې ډول ډول یخچالونه، تلویزیونونه، رادیو کستونه او الماری لیدل کیدلې، چې له خلکو څخه ضبط شوي ول. په خوشحال مینه کې هم څوک نه و پاتې لا په سپیدو کډې بار شوې وې. ملوک او کلاخان هم دوه کراچۍ کرایه کړې.

خپل ضروري کالي یې پکې بارکړل، ښه شیبه په حویلی کې د تلوسي قبر ته ودریدل، کلاخان له دروازې څخه څوځله راغږ کړ: - ژر راځئ ژر راځئ په دې خلکو باور مه کوئ، هسې نه چې بیا سره ښکر په ښکر شي.

خو ملوک او نور ټول د انگر په کونج کې د خاورو د کوچنۍ غونډۍ شاوخوا چوپ ولاړ ول، لکه چې زړه یې نه و ماشومه تلوسه یوازې بیرېږدي، د وږمې په مخ اوبسکې روانې وې خو د ژړا غږ یې نه اوریدل کیده، شمروزه د قبر تر څنگ ناسته وه، بس هسې یې قبر ته کتل، لکه چې اوبسکې یې وچې شوې وي یا نه غواړي خپله ماشومه لور پخپل زړه کې د خواشني له هغه ستر توفان نه خبره کړي، چې ددې د زړه ستنې یې له بیخه ایستلې وې، کلا خان هم لکه چې پخپله مخکینی خبره پښیمانه وي، د دروازې خواته غلی ودریده.

د کور مخې ته دواړه کراچی بار ولاړې وې.
سپین ږيري جوالي چې دا حالت ولید، انگر ته راتنوت د ملوک تر څنگ ودریده له یوه اسویلي وروسته یې وویل:
_ تاسې له دنیا نه ناخبره یاست، ته یو وار ووزه وگوره چې په ښار کې څه حال دی، بسته بسته کورنۍ تباه شوې تاسې لا شکر نه کوئ.
سپین ږيري هیواد ته مخ ورواړ او پسې زیاته یې کړه:
_ دا پرون پرون، یوه نفر زما کراچی کرایه کړه مور یې رنځوره وه چې په کراچی کې یې امن ځای ته ورسوي، خو تر موږ دمخه راکټ کورته ورورسیده، ټوله کورنۍ تباه شوه، نور د وړلو لپاره څه نه و پاتې.

سپین ږيري پرله پسې خبرې کولې:
_ په اور بند مه غلطیږئ، اوربند خو انسانان کوي، هسې نه چې اوس یې بیا شروع کړي او خدای مه کړه ټول دلته تباه شو.
د سپین ږيري نصیحت په دوی اغیزه وکړه، یو یو د دروازې په لوري روان شول، له حرکت سره سم د دوی ژړا هم پیل شوه، تر خیرخاني پورې یې ژړل.

د سيدالنصاري د ليسې ټول ټولگي په مهاجرو ډك ول.
د جدي د مياشتې وروستۍ شپې ورځې وې، ژمي و، خو واوره نه وه، لكه چې د سربو باران په واوره زورور شوی وي، واوره ونه اوریده هغه ورځ هم لمړينه وه، لمرو، خو لمر داسې معلومیده لكه ترسهاره بل شوی خراغ چې تیل يې په خلاصیدو وي نه يې تودوخه لرله، نه هم رڼايی، بس د كفن په شان سپينه رڼا وه.

په هر ټولگي کې پنځو پنځو او په ځينو کې شپږو او اوو کورنيو اړولي ول، دوی د بنوونځي په دهليز کې يوه کونج ته پرده جوړه کړه او د پردې شاته دواړو کورنيو خپل راوړل شوي کالي هوار کړل.
په لږ وخت کې د بنوونځي دهليز هم ډك شو او نور دباندې په انگرې کې پاتې شول.

يو غمجن د بل غمجن په ليدو خوشحاله کيږي، دلته داسې خلك سره راغونډ شوي ول، چې له هريو به دې پوښتنه کوله، غم لږلې خبرې به دې اوریدې.

- دوه زامن مې ورك دي.

- ورور مې شهيد شو.

- په كور مې راکټ ولگيد بس زه او دا يوه لور مې ژوندي پاتې شوو.

- خاوند مې د جنگ په اوله ورځ له كوره وتلی بيانه دی راغلی.

- لور مې ورکه ده.

همدا يوه ورځ وه چې بايد ټول ضروري کارونه پکې شوي وای، ملوک او هيواد د کور د پاتې کاليو د راوړلو لپاره بيا خوشحال مينې ته روان شول، ملوک په ټولو منلې وه، چې امن سمیې ته د کور د ليرېدلو په سبابه د خمارې د ليدو لپاره کلي ته ځي.

له باغ بالا تیر شول.

د اسمایي او دارالامان غرونو یو په بل د توپونو ډزې کولې خو دا ډزې داسې نه وې لکه چې جگړه وي، خلکو هسې ساعت تیری باله، اخیر توپکوال چې دا دوه میاشتي یې له ماشې گوته هم نه وه ایسته کړې، نن له سهاره تر لورمازدیگره ارام ناست وای؟

ښاریان پوهیدل چې په جنگي ډلو به نن یې جگړې ورځ خومره سخته تیره شوی وي، نو یونیم ډز ښاریانو د جنگي ډلو طبعي حق باله. خو د دوو غرونو دا جگړه ایزه لوبه سوکه سوکه په لویه جگړه بدله شوه، له غرونو لاندې پوستو او پاتکونو هم ډزې پیل کړې، موپرونه، زرهپوشونه او ټانکونه سرکونوته راووتل او په رانه میدان بیا جگړه پیل شوه.

ملوک او هیواد هم په لومړي سر کې خال خال ډزې ټوکې بللې.

— ډزونه اوس ددوی عادت گرځیدلي دي، هسې ډزونه کوي.

له بلې خوا یې لانیمايي شیان په کور کې پاتې ول.

ملوک زړه نازړه و، خو هیواد نه غوښتل چې تش لاس بیرته راوگرځي، په تیره چې د مور دا خبره به وریاده شوه چې د راتگ په وخت کې یې په ژړا کې ورته ویلي و:

— زویه له هغې خوا د خوږې د قبر خاوره (خورده) هم درسره راوړه که مې لږ زړه تر صبر شو.

اوس نو د تلوسې له قبره د خاورې راوړل د هیواد فرض گرځیدلي ول، چې هرومرو یې باید راوړی وای.

خوشحال مینه د جگړې ډگر گرځیدلی وه، خوشحال مینې، پولي تخنیک او انترکانټیننټل هوټل ویشتل، پولي تخنیک او غره هم خوشحال مینه تر اورلاندې نیولې وه.

مینه او جگره ۲۱۴

د پولی تخنیک خواته د سرک له سره ټانکونو هم خوشحال مینه په نښه کړې وه.

له هرې خوا سرې مرمۍ بادیدلې، د پولی تخنیک په دروازه کې ولاړ د ټانک دهشکې د سیلو خواته په سرک تیریدونکي کسان چې یوې بلې خواته یې منډې وهلې په نښه کړې.

ملوک او هیواد لیدل چې په یوه شیبه کې ټول په ځمکه ولویدل، دوی هم د یوه دیوال شاته ودریدل، یو سړی چې ماشوم یې په غیږ کې و، د سرک له منځه را ولاړ شو او د دیوال په لوري یې منډه واخیسته خو دهشکې د وړاندې تگ مجال ورنکړه ضربه گولی یې مخې او شاته ولگیدې، سړی په ځمکه پریووت.

هیواد چیغه کړه:

— اخ ولگیده.

خو ژر معلومه شوه چې ژوندی دی ځکه چې کله دهشکې دده شاته کورونه په نښه کړل، ده سر راپورته کړ، اوس نو دوی ته نږدې ول، خو دوی نشوای کولای ورسره مرسته وکړي.

— دې خوا راشه، په یوه منډه ځان را رسولای شې.

خو د مرمیو په باران کې ددوی دا چیغې نه اوریدل کیدې، سړي شاوخوا وڅارله، ماشوم یې په غیږ کې سم کړ، ددوی په لوري یې منډه راواخیسته، لا څو گامه نه وو تللی چې ماشوم ترې ولویده، دهشکې د مرمیو ضربې یې یومټ وړې و، ورسره سم له ټانگ نه هم لمبې پورته شوې معلومه نه شوه چې له کومې خوا ولگیده.

تر څنګ ولاړ زړهپوش هم شاته وتښتیده.

ماشوم په خاپوړو ځان ورساوو.

مرمۍ هماغسې بادیدلې هیواد ددوی په خوا ورمنډه کړه، ماشوم د

پلار په سینه سر اینی و، او په چیغو چیغو یې ژړل، هیواد سړي ته ونه کتل په بیر په ماشوم راواخیست. دیواله ته لانه و را رسیدلی چې په دوړو او لوگیو کې پټ شو، چې لږ رهاشوه، هیواد او ماشوم دواړه د سرک ترڅنگ په ویاله کې پراته ول.

ملوک لاس ورکړ، خو هیواد نشوای کولای په پښو و درېږي د توغندي پارچو یې دواړه پښې ټپي کړې وې.

ملوک لومړی ماشوم د دیواله خواته ورساوو، بیا یې هیواد په شا کړ او د دیوال ترڅنگ یې کیناوو، د ماشوم یو لاس نه و.

ملوک لومړی خپل څنگل چې وینې ترې بهیدې پخپل دسمال وتاړه بیا یې د هیواد او ماشوم د ټپونو په تړلو پیل وکړ.

جگره په مخ روانه وه، ددوی سیمه یوې بلې ډلې و نیوله د جگرې لومړۍ کرښه لا دمخه ماته شوې وه.

یو فوځي موټر په بیر په ددوی خواته را روان و، د موټر مخې ته په شنه رخت لیکل شوي و «فتح الفتوح مبارک باد» چې دوی ته را ورسید، دوه کسه تري را کوز شول، ملوک یې مخې ته ورمنډه کړه:

— دا زخمیان مړه کیږي، د خدای لپاره دا شفاخانې ته ورسوئ.

وسله وال چې پلنګي دریشي یې اغوستې وه، اوږدو څټو یې نیمایي مخ پوښلی و، بنسټه پورته ورته وکتل دا بل ته یې مخ ورواړاوو:

— پخپله دی دی.

دواړو سره وخنډل، ملوک ددوی په خبرو پوه نه شو.

څنور ځوان مخابره چالان کړه:

— الو خراسان درفش، خراسان، درفش اطمینان.

د مخابرې له بغس سره یوځای غږ پورته شو:

— الو الو خون — خراسان، اورم.

ـ درفش چیرته دی؟

له هغې خوا ځواب ورکړل شو:

ـ درفش د دېسمن اسیردی وایه، څه وایې خراسان!

ـ الو الو مرکزته ووايه ۱۳ کسه اسیران نه نه ۱۴ کسه اسیران مو

دادی درولیرل اطمینان!

له دې سره یې د ملوک لاسونه شاته وتړل، لوڅ موټر ته یې په ټیله ټیله پورته کړ، دواړه ټپیان یې یوبل موټر ته چې نوی را ورسیده واچول د موټر مخه په سرک پرتو مړو بنده کړی وه، له موټر څخه درې کسه کوز شول، دوه مړي یې چې د سرک په منع پراته ول، د سرک غاړې ته کش کړل، یوبل چې ښایې ځان یې په مړینې اچولی و، سر راجگ کړ، وسله والو چې ولید ټپي دی، دوهم موټر ته یې واچاوه.

نور مړي یې چې د سرک یوې بلې غاړې ته پراته ول، هماغسې پریښودل ښایې ویل به یې چې مړی دې خپل غم پخپله وخوري.

څلورديرشم څپرکی

دا يو عجيب ځای و، زندان نه و، خو کوټې يې داسې جوړې شوې وې لکه چې ديوې نړيوالې جگړې د اسيرانو لپاره زندان جوړ شوی وي، هيچا دا فکر نه شوای کولای چې په کابل کې دې د پلچرخي او دهمزنگ نه پرته داسې بل زندان هم وي. نږدې په ټولو کوټو کې د خبستو پر ځای ډبرې کار شوې وې، کوټې د سرتيرو د کاغوشونو په څير لويې لويې وې، دسړي له قد نه لوړې کوچنۍ کوچنۍ کرکۍ پکې پری شوې وې، چې کلکې فلزي پنجرې نوې پکې لگيدلې وې.

د انگړديوالونه هم په ډبرو جوړ شوي ول، ويل کيدل چې ددې ځای واکمن نور واړه زندانونه هم لري، خودا زندان د هغو بنځو او نارينه و زندان دی چې په جزاوو محکوم شوي وي، دمخه به دلته يوازې هغه زندانيان راوستل کيدل چې د جزا د تطبيق وړ به و، او زياتره جزاگانې به د واکمن په مخ کې همدلته تطبيق کيدلې. خو په وروستيو جگړو کې دغه نظم گډه وشو و، اوس نو دلته هر ډول زندانيان راوستل شوي ول، ټول سره گډ شوي ول، يوازې د بنځو او نارينه وو کوټې بيلې وې. ملوک يې هم په تړلو سترگو دلته راوستی و، د سيلو خواته يې چې دده سترگې پرې تړلې وې بيا يې نه وې خلاصې کړې، دی نه پوهيده چې چيرې دی. شپه يې د نورو زندانيانو په شان په وينه تيره کړې وه، بيا شپه تر

نورو شپو ارامه وه، پرله پسې جگړې نه وې یوازې الوتکو کله کله بمباري کوله او د شپې په پیل کې هم د غره هاخوا د خوشحالي هوایی ډزې وشوې نور داسې جگړه نه وه، چې د نورو شپو په څیر دې یې خلک خوب ته نه وای پرې ایښي، خو ددوی د بې خوبې سبب د زندان په دې لویه کوټه کې د ځای نشتوالی و، چې د پښې غځولو ځای پکې نه و، که به څوک ویده هم شو بېرته به ژر راوینس شو.

دا یوازینی ځای و، چې خلک یې د جگړې په بندیدو خواشیني ول. یوتن چې سپینه جالۍ لرونکې خولۍ یې په سر وه په خواشینۍ سره وویل:

– زو مړ کې چې دا بیا څه بلا ووهل. دا جنگ یې ولې ودر اوو؟
 – زه هم همدې ته چورت وړی یم چې دا ولې جگړه نه کوي.
 د کوټې په کونج کې یو بل سپین ږيري چې دوی ورته ډاکټر صاحب وایه ددوی د ډاډ لپاره وویل:
 – چرت مه پې خرابوئ، ددې خلکو بې له جنگه گوزاره نه کیږي،
 ځانونه به بل جنگ ته تیاروي.
 یوه بل یې خبره تائید کړه:
 – ډاکټر صاحب ښه وایي اوس به ووينئ چې بیا اورو نه بل کړي.
 د څنگ سړي ته یې مخ ورواړ او و:
 – دغه سې نه ده حاجی صاحب؟
 – زه وایم چې دې ملگرو ملتونو کوم اوربند موریږ نه وي اعلان کړی.

ډاکټر په بې اعتنايي سره وویل:
 – هی هی سر دې سوی بوی یې نه دې درغلی. د ملگرو ملتو کیسه مفتحه ده. دا په ملگرو ملتو څه پوهیږي.

مینه او جگړه

ملوک چې تراوسه یې حیران حیران د یوه بل خولې ته کتل په خبرو
کې ځان ورگډ کړي.

— چې جنگ نشته شکر وباسئ، تاسې ولې پې خپه یاست؟ دا خو بښه...

یوه بل یې خبره پرېکړه.

— ځوانه ته له دنیا ناخبره یې.

ملوک په غوسه شول له دنیا تاسې ناخبره یاست، چې په تیاره کوټه
کې پراته یاست، ټول کابل په اور کې سوځي، ټول خلک تباه شول، څوک د
ساه ایستلو توان نه لري.

سترگې یې له اوبښکو را ډکې شوې.

— خدايزده چې د ما د خور به اوس څه حال وي، مشر زوی یې

وويشتل شو، خدای خبر اوس به مې وي که ژوندی، دوی په مکتب کې
پراته دي.

یوبل بندي وویل

— زموږ د هریوه ډک ډک کورونه پاتې دي، د چا په کور راکټ

لگیدلی و، د چا نیمايي کورنۍ له منځه تللې د چا ټوله، او ډیر خو هیڅ
ترې خبر نه دي.

د څنگ سړي ته یې مخ ورواړاوه:

— که څنگه انجنیر صاحب همداسې نه ده؟

انجنیر وویل

— موږ له خپلو کورونو او اولادونو لاسونه مینځلي دي، په دې

جنگو کې والله که یو هم روغ پاتې وي، د ځان غم نیولي یو د ځان؟

ملوک ورته وویل:

— نو تر دې به نور څه درباندي راځي، بنديان یاست، یونفر به راشي

ټول به په گولی وولي.

یوبل چې د نورو په خلاف به یې د هرې خبرې سره خندل د ملوک په اوږه لاس کینښود.

وروره اوس داسې وخت راغلی که کومه گولی راشي له تا چپه شي ستا په ورور ولگېږي داسې فکر وکړه چې په دیواله ولگیده.

له دې سره یې په لوړ آواز وخنډل.

انجنیر ملوک ته را نږدې شو ورته ویې ویل:

تا وویل چې په گولی به مو وولي، موږ وایو کاشکې دومره څوک

پیدا شي چې موږ وولي، که موږ څوک په گولی وولي جنت به وگټي.

ملوک وویل

نو څه به وکړي؟

لومړنی کس وویل:

زه چې درته وایم ته نا خبره یې نه یې منې، دلته چې جنگ نه وي

هغه څه به ووينې چې نه دې لیدلي نه اوریدلي دي

یوبل وویل

د جنگ گټه داده چې یو خو دا سړي خواره پکې اخته وي موږ ته

بې را پام نه وي، بل خدای مهربانه دی گوندې یا کوم بم او راکټ په موږ

ولگېږي یا دا ځای بل گروپ ونیسي.

ډاکټر وویل

او زموږ د کورنیو دې خدای مل شي، یابه له دې اوږه وتلي وي یا

به په دې اورکې سوځیدلي وي.

ډاکټر یو سپین ږيري ته گوته ونيوله ویې ویل:

ددغه حاجې صاحب ټوله دارايي ولاړه، زامنو یې څه چې لرل په ده

پسې یې ولگولې، اوس فرید دیوانه ترې پنځه زره لکه غوښتي خو دده د

زامنو پته ونه لگیده، دی یې اوس د مړو د نڅا په لست کې نیولی دی.

— د مړي نڅا څه شی وي؟

— پخپله به یې ووينې، زه یې نه شم بیانولای — ورته به خبر به شي.
ډاکټر له ځایه را ولاړ شو، د درېچو په لوري ولاړ ملوک ته یې مخ
راواړاوه.

— راځه چې ددوی د دنیا یوه څنډه درته وښایم.
دواړه د گوتو په سرونو په کړکیو کې ودریدل، ډاکټر په خبرو راغی.
— دغه د حویلی په منځ کې د قبر په څیر سوځیدلي رېږونه وینې،
دلته یې د موټر د ټایرونو په منځ کې یوسړی ودر اوو، اور یې ورواچاوه.
ملوک یوازې سر ښور اوو.

— هغه بوجی چې د هغې کوتې په لارگی کې ولاړه ده، له تیو ډکه ده.
— توبه مې دي وي خدایه په دې څه کوي؟
— نه پوهیږم خلک وایي چې ددې ځای واکمن له تیو سره هم مینه لري
هم یو ډول عقده، بس د اسیرو ښځو تیونه پرېکوي. نور نه پوهیږم چې څه
پې کوي.

یو بل بندي چې د کړکی بیخ ته ناست و وویل:
— موږ پخپله ولیدلې چې له ښځو یې تیونه غوڅ کړل او بیا یې مړې
کړې.

په ملوک لږزه گډه وه، لاسونه او پښې یې رپیدلې.
ډاکټر بیا وویل:
— که ژوندی وې د هغو لږگیو په احاطه کې به د مړي نڅا پخپله ووينې.
ورک یې که خدای دې نه راویني.
ډاکټر په بل لاس د کړکی پنجره ونيوله پسې زیاته یې کړه
— په هغه مخامخ دیوال یې پروڼ یو نفر راځړولی و. په سر او لاسونو
یې میخونه ووهل.

ملوک پوښتنه وکړه:

... هغه په کونج کې دا توره خونه د څه شي ده؟

... هو هغه کومه جهنمي زیر زمینی ده، څوک چې په دغه توره دروازه ننوتی، بیا نه دې راوتلی، وایی چې بله دروازه یې د هغه وړاندې غره په بیخ کې راوتلې ده، خلک وایی چې هلته وینې ډنډ پکې ولاړې دي. ملوک ځای په ځای کیناست خپل سربې په لاسونو کې ونیو.

هغه ورځ په ارامه تیره شوه. جبهه یې جگره نه وه، یوازې له لږ لږې د درندو وسلو ډزې اوریدل کیدې. په زندان کې هم چوپتیا خوره وه یوازې غرمه مهال څوکسه اسیران راوستل شول او مخامخ یې زیر زمینی ته کوزکړل، ورپسې یې هم د ښځو له کوټو څخه څو میرمنې له زندان څخه وایستلې.

ماز دیگر ناوخته یې د یوې بلې کوټې زندانیان هم ددوی کوټې ته راوستل، ویل کیدل چې ۳۵ ښځې یې نوې راوستې دي او په نورو کوټو کې نه ځایېږي ځکه یې د هغې بلې کوټې زندانیان دغې کوټې ته راوستل. ملوک په لومړي نظر د اسیرانو په ډله کې قوماندان هاشم وپیژاند. د روغې په وخت کې ملوک له غوصې مخ بلې خواته وړاوه. هاشم پرې شکمن شو، چې پخپل ځای کیناست ملوک یې وپیژاند. ... داته یې؟

... خدای چې څوک نه وي وژلې، بې وسه بندگان یې نشي وژلای. هاشم په غوصه وویل

... دتا لکه د پشي اووه ساوې دي، شپږ دې ختلې دي، اوومه دې دې ځای ته پاتې ده

نورو بندیانو چې تراوسه یې په حیرانۍ سره ددوی خبرو ته غوږ نیولې و، هاشم د کوټې یوه سر او ملوک بل سر ته بوتلل.

په تگ تگ کې ملوک په لوړ آواز وویل:
 - خدای دې ماوتا دواړه له دې ځایه ژوندي وباسي، بیا به سره گورو.
 هاشم له غوصې وخنډل.
 - وه وه مچ به څه وکړي. پیا له به دې درمرداره کړي، ته څه وايي؟
 بیایې لږ په لوړ غږ پسې زیاته کړه:
 - زه به وزم، خود تا به دا ځای وي.
 نورو بندیانو په دواړو منت وکړه:
 - وشمیرئ د مرگ په وخت کې هم کینې له زړونو نه باسئ.
 په کوټه کې نیمایي بندیان د یوه او نور د بل شاوخوا را ټول شول، او
 ددوی دواړو خبرې یې واوریدلې.

ملوک نه پوهیده دا ځای چې سهار یې ترلې سترگې راوستی و، کوم
 ځای دی. خو کله یې چې د ډاکټر سترگې خلاصې کړې، له ماتې کړکۍ
 یې د باندې وکتل چیغه یې کړه:
 - اوه دا خو زموږ مکتب دی.
 بیایې دا نورو ته خپلې تیرې خاطري یو په بل پسې وویلې. خو
 چایې خبرو ته غوږ نه و نیولی. ډاکټر د کړکۍ خواته ودریده
 - دولس کاله مې دلته درس ویلی دی، لکه خپل کور داسې مې دی.
 وی دا خو ټول سوځیدلی دی.
 ډاکټر داسې خبرې کولې لکه چې دلته پخپله د سیل لپاره راغلی
 وي. خو وسله وال نورو خبرو ته پرې نښود. په ولیو کې یې د
 کلاشینکوف په قنډاغ وواهه وېې ویل.
 - چوپ شه. با د پلار کوردې دی، اوس به تاهم یو ځای ورسره
 و سوځوو.

مینه او جگړه ۲۲۴

د ډاکټر او څو نورو لاسونه يې شاته وټرل بل ټوپکوال ته يې وويل
 .. دوی سره کانټينر ته بوځه.
 ملوک چې لاسونه يې نه و ورتړلي، د دروازي خواته ولاړ و له
 ټوپکوال څخه اوبه وغوښتې، ټوپکوال په تمسخر وخنډل
 .. تلوار مه کوه، اوس ټولو ته اوبه ورکوم.
 ملوک په زاريو وويل
 .. ډير تړی يم، آن د شپې لاتنډې اخيستی وم
 ټوپکوال وويل
 .. وار خطا کيږه مه، داسې اوبه به درکړم چې ټول عمر دې نه وي
 خښلې
 بل ټوپکوال ته يې مخ واړاوو وې خنډل
 .. اوبه لري؟
 .. هو لرم يې، خو گيلاس نشته
 ټوپکوال د دروازي مخې ته په کونج کې د اوسپنو کباړ ته اشاره
 وکړه ويې ويل
 .. دلته به کوم ډولی څه شی وي، څه په طلايي گيلاس کې خو به اوبه
 نه ورکوی، بل ټوپکوال د اوسپنو له انبار څخه اوسپنيز قوطی
 راواخيست، د ډيوال شاته ولاړ، څو شيبې وروسته يې د اوبو قوطی د
 ملوک مخ ته ونيو
 .. ها واخله، اوبه تازه نه دي، نورو ته يې راساً له نل څخه ورکوو.
 ټوپکوال مخصوصه خندا وکړه.
 ملوک يوځل ټوپک وال او بيا قوطي ته وکتل، چې خولې ته يې نږدې
 کړ، زړه يې راهسک شو، قوطي يې بيرته ټوپکوال ته ونيو، ټوپکوال په
 غوصه شو.

ـ زه لکه چې ستا مزدوریم، اوس به یې حتماً څښي.

دا نورو ته یې سترگه ووهله پسې زیاته یې کړه:

ـ دا خو څه خوشې اوبه نه دي.

او په ملوک یې کلاشینکوف پورته کړ، ملوک سترگې پټې کړې، د

ژړو اوبو قوطی یې خولې ته یوړ په شونډو یې بدې ولگیدې، یو غړپ

یې وکړ، خو ترستوني یې تیر نه کړ، ټوپکوال وغوربیده.

ـ وڅښه د سپي زو.

ملوک مخکنی غړپ هم توکړ، ژړغونې یې وویل.

ـ دا اوبه نه دي، دا خوم م میت....

ټوپکوال د نورو خبرو مجال ورنه کړ، قوطی یې ترې واخیست

بل ته یې ورکړ. ملوک یې په پوزه په سوک وواهه له پوزې یې وینو

داره وکړه، ټوپکوال په خپته کې په لغته وواهه، کلاشینکوف یې

پرې پورته کړ خو ویې نه وواهه، بیرته یې له ځایه را ولاړ کړ، قوطی یې

ورته ونيو په بل لاس یې د ملوک د سر وینستان ټینگ ونيول. قوطي یې په

خوله کې ورتش کړ، ملوک ځای په ځای کیناست له خولې یې ژړې اوبه

روانې وې.

دوو ټوپکوالو د پاتې کسانو لاسونه هم وتړل دباندې په لوی میدان

کې چې یو وخت کې د ښوونځي سپورتي میدان و، ډیر کسان راغونډ

شوي ول. د میدان په منځ کې یو جسد چې سربې نه و، پروت وو. د ملوک

ترڅنگ سپین ږيري سړي مړي ته گوته ونيوله.

ـ د مړي نځایې دا وي.

د میدان په بر سر کې یو له ونې ټیټ، چاغ سړي چې څو کړه

ډیره یې گرگوتي شوې وه ولاړو. همدۀ خلکو ته جزاگانې ټاکلې.

ډاکټر اولس دوولس کسان یې د کانتینر په لوري بوتلل، تر کانتینر

لاندې لادمخه د تیلو سر خلاصې بیلرونه ایښودل شوي ول، په دوی پسې یې دکاتینر دروازه وتړله او ترې لاندې یې اور بل کړ، له لرې د ډزو آواز راته، ښایي له دې خاطره دوی هم زندانیانو ته په جزا ورکولو کې بېره کوله، زندانیان یې په څو ډلو وویشل، ښځو ژړل، خونور غلی ولاړول.

یوه ډله یې چې ټول په یوه پړي تړل شوي ول، له ښوونځي دباندې بوتلل د قوماندان په اشاره په میدان کې د مړي تنه له هغه ځایه یووړل شوه، په ځای یې یو په عمر پوخ سړی چې ږیره یې نوې رسیدلې وه، او ټوپکوال په ملنډو ډگروال صاحب باله او یوه ځوانه میرمن راوستل شول، مخامخ یې دوه چاغ کسان چرې په لاس ولاړول، هلته په بل کونج کې څو...

ملوك حيران و، اول كوم يو ورسوي. ورسره ميرمني پت پت ژړل. په
 مخ يې اوبسكو لارې جوړې كړې وې نور يې د تللوسيك نه درلود. د باغ
 وحش (ژړېن) له ديوال سره تسيا وسيا كيناسته.
 ملوك ورسره بل ملگري ته وكتل. دهغه ټپي لاس تړلی و. خو وينې
 ترې روانې وې. د ملا د ټپونو وينه يې وچه شوې وه. كميس يې له
 زخمونو سره سريښ شوی و.

دهمزنګ د غرمې په جگړه کې بلې ډلې نیولی و. همدغې ډلې په هغه بنسوونځي هم یرغل کړی و. هلته گډوډي جوړه شوه. د زندان مسوولینو د زندانیانو د یوځای وژلو امر ورکړی و. له هرې خوا ډزې وې. ملوک او څلورو نورو کسانو د شیرشاه مینې د ورانو کورونو له لارې ځانونه تردې ځایه را رسولی ول.

دوه کسان چې یو یې په پښه زخمی و، همدلته ترې جلا شول او د چهلستون په لور ولاړل.

دلته په سرک موټر نه معلومیدل. یو ځل یو ډاکټرسن موټر راغی په بیرپه تیر شو. دوی بیا روان شول، پنځه گوډه گوډه تله، په پښو یې وینې راماتې وې. ملوک خپل رومال ورکړ. چې زخم پرې وتړي، خو میرمنې وویل چې زخمی نه ده، درې واړه په مټ کې یو دبل په مرسته تر اړتل پله ورسیدل. د صکوکو د مطبعې د دیوال څنګ ته کیناستل، دیوال په مرمیو لگیدلی و. میرمن په شنه رنګ لیکلی شعار په زحمت ولوست. «ای خواهر! به تو از فاطمه این گونه خطاب است اولین زینت زن حفظ حجاب است.» میرمنې پرونې په ځان سم کړ د کمیس څیرې شوې برخې یې پټې کړې. پایڅې یې نورې هم ښکته کش کړې. خو وینې یې پټې نه کړای شوې. اوس نو ملوک هم نشوای تللای. پنځه شپې یې خوب نه و کړې په لاره یې څو ځایه ژیرې اوبه قی کړې. له سهاره لاسي حاله و. خو تراوسه یې د ځان د خلاصون لپاره ځان کلک کړی و.

الوتکو د تلویزیون په غره بمونه واچول. ورسره په ښار کې له هرې خوا ډزې شروع شوې. دوی په یوه رنګه کوټه ننوتل. ښه ځنډ له دیوالو سره کیناستل د الوتکو غره هار او د توپونو ډزو غوږونه کښول. میرمنې ژړل او په زگیروي کې یې خپله لور چې په زړو مکرویانو کې په کور کې ترې پاتې وه یادوله.

ملوك زلمی و پوښت د هغه له خبرو پوه شو چې د طب پوهنځي
محصل و. کور يې په خواجه بغرا کې و. او د پوهنځي له درس وروسته
يې په سره مینه کې په يوه درملتون کې کار کاوو.
ځوان د اهرم ويل چې پلار يې په جنگ کې وړک شوی او د کور مشري
ده ته ورله غاړې ده.

ملوك پرله پسې پوښتنې کولې
پلار دې په کوم جنگ کې وړک شو؟
نه پوهيږم د پکتيا خواته څوک وايي کټواز څوک وايي زرمټ که
څه نوم لري چې ولاړ بيا يې مړی ژوندی موږ ونه ليد
ملوك په خواشینی وويل
اوف، څه کار يې کاو، څه نومیده؟
پلار مې صاحب منصب و. بريالی نومیده
بريالی؟
هو ولي؟
ملوك په جرت کې شو. څه يې ونه ويل
اتل بيا وپوښت

څنگه دې داسې پوښتنه وکړه. تاته يې څه پته شته؟
ملوك له ځايه را ولاړ شو. د دروازي خواته ولاړ. شاوخوا يې وڅارله
په کوڅه کې هيڅوک نه تر سترگو کيدل. ډزې غلې شوې وې. له لرې د
توپونو ډزې اوريدل کيدې. الوتکې نه وې. خو د غرو له سروڼه د هوايي
دفاع وسلو ځال ځال ډزې کولې
ملوك له دروازي را وگرځيده. د خبرې اړولو لپاره يې دا موقع ښه
وگڼله ويې ويل
جنگ نشته څو؟

مینه او جگړه

ياسمين له ځايه را ولاړه شوه، خو اتل پريښودونكی نه و. تقريباً په زاريو يې وويل:

ـ تاته حتماً زما دپلار مړی او ژوندی معلوم دی، ولې نه راته وايي؟

د ملوك مخې ته ودرېده پسې زياته يې كړه:

ـ هډونه مې خبر دي، چې ژوندی نه دی خو تراوسه مې والله كه يا

خيرات پسې كړی وي يا سقات.

ملوك ورو وويل:

ـ راځه چې څو اوس د ما او دتا مړی او ژوندی هم نه دي معلوم.

ـ نا، ما چې د پلار نوم واخيست، ته داسې بل رقم شوي.

ياسمين دباندي وتلې وه، ملوك هم پسې ووت، په دروازه كې يې

يوازې دومره وويل:

ـ راځه ماته نه دی معلوم، بريالی زما يو بل خپلوان و ما ويل هغه

يادوي.

دوی بيا د يوه ديوال ترڅنگ غلي غلي روان شول، له يوې كوڅې په

كډه بار موټر راووت، دوی د سړك په منځ ورته ودرېدل، موټر خيرخانې

ته كډه رسوله، ملوك او بل سړی په ده افغانانو كې ترې كوز شول، د كور

په خاوند او موټر يې ومنله چې ياسمين مكرويانو ته ورسوي.

ملوك او زخمي اتل ساه په ساه جمهوريت روغتون ته ورسيدل د

روغتون د كړكيو بښښې ماتې وې، يوه نيمه كړكۍ په پلاستيك پوښل

شوې وه، شاوخوا هيڅوك نه ول، خو په روغتون كې څو كسه ډاكتران

ول، زخميان په خونو او دهليزونو كې پراته ول، زخميان ډير ول، ملوك او

اتل په دهليز كې كيناستل، ملوك په زور د ډاكترانو كوټې ته ننوت.

ډاكتر ملوك ته وويل:

ـ ته بايد على آباد ته تللی وای، ستا تكليف عقلي او عصبي دی.

ملوک په لورې آواز وویل.

— عقل په تاسې کې نشته، مسلمانې په تاسې کې نشته، سپړې مري تاسې خاندئ.

ډاکټر څه ونه ویل د اټل د زخمونو په مینځلو بوخت شو.

ملوک ځان او ډاکټرانو ته کنځاوې کولې، ډاکټر سر وښور او و، د ابل ډاکټر ته یې وویل:

— تکلیف یې زیات دی.

ملوک هماغسې له ځانه سره غړو مېیده د دهلیز په کونج کې په اوږده چوکۍ کېناست، کنځاوې یې د زخمیانو په زگیروي کې ورکې شوې. د ناروغانو له منځه پرې غږ وشو:

— ما ما

ملوک په هغه لوري وکتل د زخمیانو په منځ کې یې هیواد وپیژاند.

— اوه خدایه هیواد یې.

په هیواد ورټیت شو خو وار یې په مخ ښکُل کې.

— شکر چې ته ژوندی یې.

دهیواد له سترگو او ښکې روانې وې، په ژړا کې یې وویل:

— کاشکې ژوندی نه وای.

— ولې ولې؟

هیواد څه ونه ویل، اوښکې یې نه تم کیدې.

د ملوک پام شو چې دنگ او ښکلی هیواد تر تورې فوځي کمپلې

لاندې څومره لنډ ښکاري، کمپله یې ترې ایسته کړه، د هیواد دواړه پښې

نه وې، نور ځان یې په پلستر پوښل شوی و، د هیواد د نا اُمیدي د ژړا

آواز لوړ شو، ملوک پټه خوله ورته ولاړ و، هیواد اوښکې تویولې، ملوک

بې حرکتته ولاړ و.

وروستې څپرکی

تیر منی د لاندو په وخت کې د کابل په لاره کلي ته ولاړم.
زما د لارې ملگري اجمل ډیره هیله لرله چې کابل یو ځل وويني ځکه
خو د کابل په لاره راغلو، ما د کابل جگړې څه لیدلې وې او د نورو مې یې
کیسې اوریدلې وې. نه مې غوښتل چې کابل ووينم، خو اجمل رنډو، ویل
به یې: «څو چې خپل د مینې کور، کابل ونه وینم زړه مې قرار نه کوي.»
ده په کابل کې ژوند کړی و. هلته یې زده کړې کړې وې او په کابل کې یې
مینه کړې وه.

کله یې له کابل څخه ورسېد، بس زه یې هم ورسره راروان کړم. په
ټوله لاره یې د کابل خوږې او ترخې کیسې نه تمامیدې.
په کابل کې له پخوانو انډیوالانو او خپلوانو څخه څوک نه و پاتې که
پاتې ول. موږ ته یې پتې نه وې معلومې.

په پښتونستان هوټل کې مو یوه کوټه ونيوله.
زما کمزوري زړه د ویجاړ کابل د لیدلو توان نه درلود، ځکه خو مې
د کابل په ښار کې له اجمل سره ملگرتیا ونه کړه.
اجمل مازدیگر سترې ستومانه کوټې ته راغی، له سرو او پکې
لویدلو سترگو یې پوه شوم چې څه پرې تیر شوي دي.
سهار یې چې د میوند واټ ویجاړې مانۍ لیدلې وې، هماغلته یې
ضعف کړی و. چا له کوم درملتون څخه درمل ورته راوړي ول.

له هغه ځایه په شیر شاه مینه کې د خپلې مینې کور ته تللی و پاتې
ورځ یې د هغې د وران کورد خاورو په کوټ په ژړا تیره کړې وه.

ما ورته وویل

څنگه انشاء الله اوس خو به دې زړه صبر شوی وي. زیاتي خو به
کلي ته څو؟

ده له اسويلي سره راته وویل:

- زړه خو مې دی. چې دا اوس حرکت وکړو، خو.....

ما ورته وویل

- خودې هم راته ووايه.

- له تا یوه هیله لرم، ته به یې را سره مني.

- مهرباني ووايه.

ده په زاریو وویل:

- بس چې سبا شیر شاه مینې ته راسره ولاړ شې، زما د لیلما کور وويني.

- هلته به څه وکړو، تاخو نن ولید لا زړه دې صبر نه دی. ماخودا

حالت لیده ځکه نه درسره گرځیدم.

.. راسره لاړ شه که دې راسره ژړل نه، زما د هلیو هدیره خو به

وويني. زه به یې هم وروستی سلام وکړم.

سبا سهار وختي شیر شاه مینې ته ولاړو.

د اجمل اوښکې نه تم کیدې، د خاورو په ډیري ناست و. اوښکې یې

تویولې.

ما نه شوای کولای تسلي ورکړم، له خپلو اوښکو سره مې پرې ښود،

زه د خاورو له ډیري راکوز شوم، د یوې وچې ویالې په غاړه کیناستم

اجمل په ژړا ژړا کې له خاورو خپل جیبونه ډکول، خواته یې ورغلم

همداسې پټه خوله مې ترلاس ونيو، او راروان مې کړ.

په سلگو سلگو کې یې راته وویل
 یارغم به په تنها صورت زغمه دابې درد عالم به نه راخبرومه
 په غوصې سره یې پسې زیاته کړه
 _ ته ملامت نه یې، تا مینه نه ده کړې
 دده آواز پسې لوړیده، ښه و، چې هلته څوک نه و، که نه حتماً به یې
 فکر کړی و، چې زموږ دواړو جنگ دی
 ماڅه نه ویل، پام مې شو چې له پوزې یې وینې روانې دي، خپل
 دسمال مې ورکړ، چې پوزې ته یې ونیسي، چې وینه یې بنده شي
 خوده بیرته دسمال راکړ
 _ پریږده چې وینې ولاړې شي
 زما ټینگار دده انکار، نه یې غوښتل چې له پوزې څخه راروانې
 وینې یې ودريږي
 په جدیت یې راته وویل
 _ کوښښ مه کوه، چې وینه مې ودريږي دا هغه وینې دي، چې ماته
 مې خپله مینه او زما بې وفايي رایادوي، همدغو وینو ماته د مینې لار
 راښودلې وه
 ترلاس یې ونیوم، د خاورې د ډیري ترڅنګ یې کینولم
 په ټیټ آواز یې وویل
 _ په هغه ورځ مې هم همداسې یو له یوه له پوزې وینو داره وکړه
 په هغه بله کوڅه کې زما د خور کور و. هلته ورتلم دلته چې را
 ورسیدم له پوزې مې وینې جاري شوې ښایې دا ځای به و، چې زه او ته
 ناست یو، دلته یوه د اوبو بمبه وه، راغلم په بمبه مې مخ ومینځه، خو
 وینې د اوس په څیر نه دریدې
 اجمل پرله پسې خبرې کولې

دا کور نه و، یوه ښکلې مایې وه، په ونوکې پټه وه، دلته شاوخوا په
 گلونو پوښل شوې وه، دا بمبه یې د همدې گلونو د اوبولو لپاره ایښې وه،
 په هغه ورځ مې گلان پخپلو وینو اوبه کړل، ښه ځنډ د بمبې له څنگه
 کیناستم، همدلته مې لیلما هم ولیدله، له وینو سره مې زړه هم دلته
 پریښود، زه د خور کورته ولاړم، خور زه مې را سره نه و، له هماغې ورځې
 زموږ د مینې خوږې شیبې پیل شوې.

دسمال مې ورکړ چې پوزې ته یې ونیسي، داخل یې ومنله.
 زما سترگو ته څیر شو:

— تا مینه کړې ده؟

لیونیږه انسان بې مینې ژوند کولای شي؟

— هو، هو، ما داسې انسانان ډیر لیدلي دي.

د خاورو ډیري ته یې گوته ونيوله:

— دا یې یوه نمونه ده، نه پوهیږم که انسان ورته ووايم، گناهگار به

شم خو همداسې زما او ستا په څیر بنیادمان و، زما خوږ کابل او زما مینه
 بې داسې په وینو او خاورو ولږله.

په سترگو کې یې اوبښکې ډنډ شوې، ژر ژر یې پاکې کړې، پسې
 زیاته یې کړه:

— په دې کوڅه کې یې پوسته جوړه کړې وه، زه راغلم لیلما مې
 ولیدله چې راووتم دوه کسه وسله وال مې مخې ته شنه شول.

راته ویې ویل: که بیا مو دلته ولیدې خون به دې پخپله غاړه وي.

زه تش لاس وم، دوی دواړو ټوپک درلودل، د هغو زخمونو ښې مې
 لاتراوسه په وجود کې پاتې دي.

شفاخانې خونه وې، چې پکې بسترشوی وای، په کابل یې اور بل
 کړې و.

چوپ شو، لکه څه چې ورپه زړه کوي، خپله ټنډه یې ټینګه په ګوتو کې ونيوله، نورې خبرې یې په ډک ستوني وکړې.

– زه زه بې خدای پاماني ولاړم، هغه مې ونه لیدله، زه ګناهګار یم، بې خدای پاماني ولاړم، بې خدای پاماني

له لږ زیدلو لاسونو یې له جیب نه ټپوه راوايستله په ټپوه کې عکس یې زما مخې ته ونيو:

– له دغې پرېستې بې خدای پاماني تللی وم

د دې لپاره چې رانه خپه نشي عکس مې ترې واخيست

دده ترڅنګ له ونې لوړه نجلۍ چې په تورو غټو سترګو یې پیکۍ را پروت و، ولاړه وه.

لکه چې پرې ویرېږي ژر یې زما له لاسه واخيست، داسې ورته ځیر شو لکه چې لومړی ځل یې ویني.

بیایې په لږ زیدلي آواز وویل:

– له هغې ورځې راهیسې همدا عکس دی چې د زړه په سر مې ساتلی

دی، یوه شیبه مې هم له زړه نه دی لری کړی.

لکه څه یې چې په یاد شوي وي، عکس یې بیا زما مخ ته ونيو ویې

ویل:

– یو وار خو یې نږدې په دې عکس وژلی وم

ما د پوښتنې په علامه ورته وکتل، ده وویل:

– په هغه ورځ هم په لاره کې سخته تلاشي وه، زما له جیب نه یې دا

عکس وکښ، چې ورته ویې کتل، په غوصه یې پوښتنه وکړه:

– دا عکس د چا دی؟

نږدې مې ورته ويلي و، دا زما مینه ده، نه پوهیږم ولې مې ترخولې

ووتل دامې خورده.

د ټوپکوال سترگې ردې ردې راوختلې ویې ویل

— د سړي خور داسې وي؟

لیلما ته د خور په ویلو مې د گناه احساس ونه کړ، هغه زما مینه وه،
زما معشوقه بلل کیده، اوس مې د ټوپکوال له ډاره خور نه وه ورته ویلې،
بس همداسې مې په خوله راغلل

ماله هغې سره داسې مینه لرله چې تراوسه مې نه ورته معشوقه
ویلې وه نه مې هم خور، بس تردې نومونو یوه لوړه مینه یوه پاکه او
مقدسه مینه، چې نوم اوس هم نه ورته لرم، خپله پخوانۍ خبره یې بیا
تکرار کړه

— تا مینه کړې ده؟

— هو، زما په زړه هم د مینې تندر لویدلی دی، ښکلا زما زړه هم
لړزولی دی، خو ستا په څیر یې د کور په خاورو او ښکې نه تویوم، ماهم
دلته مینه کړې ده، خو په هغه خوا هم ورتاونه شوم
— عجیبه ده دا نو بیا مینه نه ده

— که ته یې مینه بولې که نه، خو ماهم له یوچا سره مینه لرله، زما
مینه هم د جگړو بلا وخوره، اوس مې پښې دا توان نه لري چې هغې کوڅې
ته ورشم، نه پوهیږم د هرچا احساس بیل وي، زه له همدې امله نه غواړم
هغه وخت، هغه جگړې او هغه ترخې شیبې رايادې کړم، ځکه خو مې ته
وینې چې د کابل په وړانیو پټې سترگې تیریم
ورته ومې خندل ترلاس مې ونيو

— راځه زموږ په مینو خاورې اوښتې دي، په یادولو یې د زړه
زخمونه لا ژورېږي

له ځانه سره یې څه وویل د خاورو ډیري ته یې وروستۍ دعا وکړه،
اوله ما سره را روان شو

په کلیو کې خلکو بیا ژوند له سره پیل کړی و، له پاکستانه یوه نیمه
کچه راغلې وه، دلاندو شپې ورځې وې، زه او اجمل به نن دلته سبا هلته
میلمانه وو.

زه دلته هم د جگرې په وړانیو پټې سترگې تیریدم.
په میلستیاوو کې، د جگړو، کامیابو، ناکامیو او اتلولیو کیسې
په لومړیو ورځو کې زیاتې کیدلې، خو وروسته خلک زما په طبعه پوه
شول چې دغه کیسې مې نه خونبیري. نو د جگرې په باره کې خبرې به یې
ژر بس کړې.

زموږ د ځوانی شپې ورځې خو نه شوای راگرځیدای، خو ما هسې
ځان داسې ښوده چې بس هغه وخت دی هغه کلی دی هغه مینه ناک خلک
دي، او هغه خونبۍ دي.

هغه د چا خبره ځان مو په زوره خوشاله ښوده.
خود ژوند له واقعیتونو سرې نه شي تنبستیدلای. دهغه لیونی لیدلو
بیا ترڅو وختونو ته ورستون کړم.

په بازار کې ماشومانو پسې اخیستی و، ماشومانو په ډبرو ویشته
چې د بازار یوې څنډې ته له ماشومانو لرې ولاړ، رانارې یې کړې.
بیا نه درځمه، بیا نه درځمه.

موږ د هوټل په برنډه کې چای سوراوو، اجمل په ماشومانو منت وکړ
خو شیبې وروسته لیونی بیا دې خوا راغی، سندرې یې زمزمه کوله
سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه
بیا نه درځمه وه ږنگ شې کابل به بیا نه درځمه
بیا نه درځمه. هو بیانه درځمه، څه لیونی خونه یم چې درشم بیا نه
درځمه. کابل به بیا نه درځمه. خماری بیا نه درځمه. بیا نه درځمه

مینه او جگره ۲۴۰

لیونی د هوټل مخی ته راغی، د هوټل دریم پور ته یې په څیر څیر وکتل له اسوېلي سره یې وویل:

ـ څوک به د کابل وړانې کوڅې له یاده وباسي.

موږ ته یې مخ راواړاوه:

ـ داسې څوک به وي چې د کابل وړانې کوڅې له یاده وباسي که کوم

لیونی وي له یاده به یې وباسي.

په هوټل کې ناستو هونسیارانو پرې وخنډل.

لیونی هماغسې گډ وو.

ـ کابل یې ړنگ کړ، داسې یې ړنگ کړ لکه د دښمن کور، ښه یې

ړنگ کړ، هی، هی، لمبې څه لمبې وې، کابل یې وړان کړ هغه یې مړه کړه

سپینې څیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیانه درځمه وه ړنگ شې کابل به بیانه درځمه

بیانه درځمه، درته مې وویل چې نه درځمه.

له خدا شین شو.

ـ کنډ والوته څوک ورځي؟ هه هه هه څه لیونی خو نه یم، کابل یې

وړان کړ، زما کابل یې په لږ وخت کې داسې وړان کړ، لکه چې بیخي نه و.

آواز یې لوړ کړ:

ـ کابل چا وړان، چا وړان کړ؟ چا، چا، ولې، ولې؟ گناه یې څه وه؟

هی، هی، ولې؟ ولې؟

په ژړا شو:

ـ کابل چا وړان کړ؟ ولې؟ کابل ما وړان کړ؟ تا وړان کړ؟ نو چا وړان

کړ؟ بل څوک نه دي راغلي یازه وم یا ته وې.

په ژړا کې یې وخنډل:

ما او تا وړان کړ، خو په ځان یې نه راوړو.

اوس نو چا نه پورې خندل، ټولو ځمکې ته کتل، کله کله به یې یو بل ته وکتل، لکه چې د کابل د ورانۍ مسؤلیت د هغه بل په غاړه وراچوي د لیونی له خبرو زه هم نه شوای تبتیدلای

هغو اولو خبرو یې راوینس کړی وم

— داسې څوک به وي چې د کابل ورانې کوڅې له یاده وباسي؟

بیرته به یې ځواب ورکړ:

— که کوم لیونی وي له یاده به یې وباسي

ځان ته مې پام شو آیا زه لیونی یم؟ زه د کابل په ورانو کوڅو پټې سترگې راتیرشوم، زه لیونی یم، حتماً لیونی یم که لیونی نه یم. نو خو د کابل مې ولې له یاده وتلی دی؟ خپله مینه مې ولې له یاده وتلې ده؟ لیونی هماغسې لگیاوو:

سپینې خمیې په پاکستان

بیا نه درځمه، بیا نه درځمه

خپل غږ یې ښه پسې لوړ کړ:

— ای خلکو! زه گناهگار یم، کابل ما وران کړ، دا نور خویې نه مني، ما وران کړی، ما بنایسته کابل ړنگ کړ، هغه هم ما مړه کړه، زه گناهگار یم زه زه

د پوښتنې څوک شته؟ راشئ ما ونیسئ، کومه محکمه شته؟

د هغه قاتل هم زه یم، د زوی پښې یې هم ما ماتې کړي. ما مې خور سرتوره کړه، د خور د سرتیکرې مې ایسته وغورځاوه، هه هه هه یو تن چې کلاشینکوف یې په زنگونو ایښی و، او له خپلو ملگرو سره یې هندواڼه خوړله لیونی ته ورغږ کړ:

— ملوکه راشه هندواڼه وخوره، زیاتې خودې ډیر لچکر(لکچر) ورکړ، راځه هندواڼه وخوره ډیره خوړه ده.

بې واره مې له خولې ووتل
 - اوه دا هماغه ملوک نه دی؟
 لیونی بدبد ورته وکتل:
 - نه درځمه، نه درځمه، ته یې وخوره، چې نوی آباد شوی یې
 هغه وخنډل:
 - ولې نه راځې؟
 - نه درځمه، کابل تا وران کړی دی، ما ولیدې چې تا وران کړي
 تر هندوانې راچاپیرو نورو هم وخنډل هغه. بیا ورته وویل:
 - لیونیه، رښتیا چې لیونی یې
 لیونی په غوصه وویل:
 - ولې خپه شوې زه خو څه درواغ نه وایم
 ما لیدلي دي، دا غوندې پکول یې په سرو، ټوپک هم ورسره و،
 کابل یې په راکټو وویشت، کټ مټ دغسې خلک ولکه دا ته
 سړی داخل په غوصه شو:
 - څه له دې ځایه رنګ دې ورک کړه لیونیه.
 - ځمه ځمه، زه لیونی یم، له تاسې هونیارو سره زه هم نه کینم خو ته
 یو وار حتماً په آئینه کې وگوره
 لیونی روان شو خپله سندرې یې بیا له سره را واخیستله
 سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه
 بیا نه درځمه وه رنګ شې کابل بیا نه درځمه
 اجمل مخ راواړاو:
 - زو مړ کې عجیب لیونی و، دا یې څه ډول خبرې کولې. په ما خویې
 بیخي خولې راماتې کړې.
 ما ورته وویل:

لیونیان هم عجیبه دنیا لري، هغه څه به وایي چې موږ یې ټول ویل
غواړو، خو نه یې وایو.

اجمل له اسویلي سره وویل:

په حقیقت کې موږ ټول لیونیان یو
څنګه؟

زه وایم که موږ عقل او احساس لرلای، اوس باید د غرو لیونیان
شوي وای. زموږ لیونتوب په نه لیونتوب کې دی
مایې د سر په اشاره خبره تائید کړه

خو یو بل سړی چې زموږ ترڅنګ ناست و، مانه پیژانده او دا نورو
ملک صاحب باله له ده سره موافق نه وو، شمیرلي شمیرلي یې وویل
نه، که ددې سړي په ځای هر څوک وای، د غرو لیونی به و
ما پوښتنه وکړه:

ملک صاب دا هغه ملوک نه دی، چې کلي ته یې د مرګ آوازه
راغلی وه؟

هو، آوازه نه. چې فاتحه یې هم واخیستله او خیرات یې هم
پسې وکړه

اجمل وویل:

وایي چې قوماندان هاشم یې نجل ته سترګې پټې کړې وې هغه
ویشتلې و. خو دی خدای ژوندی پاتې کړ
ملک وویل:

هو هو بالکل همداسې ده. بیا یې ډیر کوښښ وکړ چې ددغه غریب
کوژدنه د ځان کړي، هغه خواره کړ. هم له ځیګر خونۍ مړه شوه. او ملوک
یې له غمه لیونی شو.

د جگړې په دا دومره کیسو کې چې د کلي په میلمستیاوو او

مینه او جگړه ۲۴۴

پیتاوو کې به کیدې چا د ملوک د لیونتوب کیسه نه وه کړې او یا ما نه وه اوریدلې.

تیر وځونه مې د تنو تصویرونو په څیر د سترگو په وړاندې تیروبیږ کیدل، څه مې چې لیدلې یا اوریدلې ول، ځورولم یې. په بازار کې د لیوني ملوک خبرو، هغه ټول درواغجن سکون او ارامې رانه اخیستې وه نور مې نو ځان نشوای غولولای.

ما ځو نه غوښتل چې په اوسني وخت کې واوسم، کلي ته هم ددې لپاره راغلی وم، چې له جگړو دمخه په مینه ناک کلي کې څو شپې له خپل ذهن څخه د جگړو د کرکجنو شیبو گرزونه او دوړې وځنډم، د کابل له وړانیو هم په پټو سترگو راتیر شوی وم، په کلیو کې مې هم هغو کلاوو او باغونو ته چندان پام نه کاوو، چې ښکلا یې د جگړو بلا خوړلې وه، له هدیرو په څنګ تیریدم، ټولو مړو ته مې په اوله ورځ په جومات کې دعا کړې وه، بیا د فاتحې لپاره د چاکره نه وم تللی، نه مې غوښتل بیا یې ورپه یاد کړم، ما هسې غوښتل ځان خوشحاله وساتم او د ټولې ماضي او آن حال د هیرو لو ناکامه هڅه مې کوله.

اوس داسې وم، لکه چې له یوه اوږده خوبه راوینن شوی یم، ډیرې تیرې پېښې را ته خوب معلومیدې خوبونه او واقعیتونه مې نه شوای سره بیلولای، په دې دومره موده کې مې ډیرې داسې پېښې لیدلې یا اوریدلې وې، چې په خوب کې هم ممکنې نه وې، په ډیرو مې باور نه درلود، بس هسې خوبونه مې بلل چې رڼو او روانو اوبو ته مې ویلي او اوبو وړي و.

ملوک لیونی شو، ځماره مړه شوه، قوماندان هاشم څه شو؟ سموت چیرې دی؟ د شکور به څه حال وي؟

لکه چې د هریوه عکس په دیوال مخامخ راته څړیږي، ټول مې یو دم

ذهن ته راغلل، یاسمین به اوس چیرته وي؟ په دې دومره موده کې چا د گل مرجان د اولادونو په باب یوه خبره هم نه وه کړې

له هغه وخته چې له وطنه مې کډه بار کړې وه، له ځانه سره مې ویلي و چې نور به دا ترخې شیبې هیروم، په پاکستان کې مې هم په داسې ښار کې اړولي و، چې ډیر لږ د وطن له حاله خبریدم، دوستانو به زموږ ښار د چپ لاس جیب باله، چې د هیچا پرې لاره نه وه.

ځکه خو مې دا کیسه د وطن د نورو کیسو په څیر هیږه کړې وه، خو اوس چې د ملوک خبرو له درانه خوبه راوینس کړې وم، داسې وم 'که چې ډیر ضروري کارونه رانه پاتې وي او خوب مې وخت ضایع کړی وي

سبا سهارزه او درمحمد دواړه د سموت د کلا په لوري روان شوو، سموت اوس له نورو کلیو جلا د غونډۍ په سر کلا جوړه کړې وه، د کلا له برخنگ سره یې د منو او زردالو لوی باغ هم جوړ کړی و. خو ونې یې لا په میوونه وې راغلې.

د سموت د کلا خواته څوک نه ول، د کلا مخې ته لږ لږې یوه میرمن د غوشایو د ذخیږې ترڅنگ په کار لگیا وه، له غوشایو څخه یې د مزري ټوکرۍ ډکه کړه او د کلا د دروازې په خوا روانه شوه چې موږ یې ولیدو، له دیواله سره ودریده، مخ یې دیواله ته وگرځاوو.

درمحمد پوښتنه وکړه

.. وریندارې عصمت الله په کور کې دی؟

په ماته گوډه پښتو یې ځواب راکړ:

.. هغه خو له میلمانه سره په باغ باندې تللې دی.

او له دې سره د دیوال ترڅنگ د کلا د دروازې په لوري روانه شوه

درمحمد وویل

.. دا د سموت دویمه ښځه ده کابلۍ ده.

ماوویل

تعلیم به بی هم کری وی؟

هو، په حکومت کې بی کار کاوو، دا ډیره لویه کمونیسته وه

ډیره نښایسته وه قوماندان هاشم پی مین و، یاسمین نومېږي

او اوس خوارکی خوشایې ټولوي

درمحمد وویل

یره رینستیا موږ گناه هغه بولو چې لاس مو نه پې رسیږي

څنگه؟

سموت خو واره ددغې په سر له قوماندان هاشم سره جنگ وکړ،

ورته ویل به یې چې له دغې کچنۍ لرې گرځه، دا دې گناه ته باسي، خوده

پخپله واده ورسره وکړه، ده هغه

دده خبرې لا خلاصې نه وې، چې د باغ له دروازې څخه یوه ډله خلک

راووتل، ما د هغوی په منځ کې سموت وپیژاند، دده څیره چندان بدله

شوی نه وه، هماغه خوشحاله او خندان څیره په خوله کې راپراته اوږده

بریتونه چې خوارلس پنځلس کاله دمخه مې لیدلې و.

درمحمد ویل چې یوځل یې ډیره هم پرې ایښې وه، خوله نوې واده

وروسته یې وخریله.

درمحمد زه وروپیژندلم، سموت له نورو میلمنو سره همدلته خدای

پاماني وکړه او له موږ سره یوځای میلستون ته ولاړ، سموت ددغه

داستان له وروستیو پېښو څخه خبر و، خو معلومیدل چې ډیرې خبرې موږ

ته نه کوي، له خبرو یې دومره پوه شوم، چې قوماندان هاشم له زندانه

وروسته بیرته له خپل تنظیم سره یوځای شوی و، آن تر وزارت هم رسیدلی

و. بیا له نورو تنظیمونو سره له جگرې وروسته تښتیدلی و.

هله د بې په چاودنه کې وژل شوی و.

عبدالشکو په دې جگړو کې د هاشم سلاکار و. ټاکلې دنده او تنخوا یې نه لرله. خو هاشم یې ټول لگښتونه ورکول. ویل کیدل چې موټر هم هاشم ورته اخیستی و.

شکور د هاشم له وژل کیدو دمخه مسکو او وروسته هالینډ ته

تللی و.

په هغو شپو ورځو کې زاره مکرویان د جگړې لومړۍ کرښه وه د دوو ډلو په جگړه کې د یاسمین یوازیڼۍ لور هم ورکه شوې وه. سموت په پوښتنه پوښتنه یاسمین چې د خپل ورور اصف په کور کې له نورو گاونډیانو سره اوسیدله پیدا کړې وه. یاسمین د جنگي ډلو له زندان څخه له ملوک او اتل سره یوځای راوتلې وه

او اصف له خپلې کورنۍ سره تاجکستان ته تللی و.

ملوک چې په روغتون کې هیواد شل او شوب ولید. له روغتونه وتلی و. خو شپې د غزني په ښار کې و. بیا چا خپلې سیمې ته راوستی و. له هغې ورځې لیونی شوی و. هیواد اوس په کابل کې د معلولینو او معیوبینو د اتحادیې رئیس دی. کلاخان په جگړو کې له کابل ووتلی و. اوس د پاکستان په کراچۍ کې د قسطنو دکان لري. قوماندان غفار معین ټاکل شوی و. اوس په ولایت کې د امنیې قوماندان دی

په څه څوارېو او زاریو مو ملوک راضي کړ. چې کابل ته یې د علاج لپاره بوزو. ما او اجمل غوښتل چې علاج یې په پاکستان کې وکړو. خو ملوک مرگ ته حاضر و. خو هلته تگ ته نه.

... نه نه هلته نه ځم. هلته سپینې څیمې ولاړې دي بیابه مې خپل کابل د ږنگیدو ښیرې تر خولې وتلې وي. نو بیا به څه کړم؟ ها تاسې ووايۍ

او ورپسې به یې دا سندره په لوړ آواز زمزمه کړه:
سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیا نه درځمه وه پنگ شې کابل به بیا نه درځمه
کابل ته د تلو په لاره هم دا سندره د ملوک له شونډو لرې نه شوه، چې کله
به یې له خدا او کله له ژړا سره ویله.
په کابل کې علی آباد روغتون هم ددې هیواد د نورو اوسیدونکو
غوندې له خپل اصلی ځایه بل ځای ته کډه بارکړې وه.
تر مابنهامه مو ایله د روغتون نوی ځای پیدا کړ، ملوک مو همدلته
بستري کړ.

په دې روغتون کې یې علاج ونه شو، بیا مو د بهرنیانو په کلینک
کې بستري کړ، الماني ډاکټرانو وعده وکړه چې ملوک به د علاج لپاره
المان ته لیږي، فورمې مو ډکې کړې، په څو ورځو کې مو المان ته د ملوک
د استولو نور سندونه هم بشپړ کړل.
خو د ملوک حالت لا هماغسې و، یوازې یې په څیره کې څه بدلون
راغلی و.

المان ته د ملوک د استولو نیټه د مارچ ۵ مه ټاکل شوې وه، زه هم څو
ورځې کلي ته ولاړم.

چې بیرته راغلم ملوک هغه ملوک نه و. د کلینک په کوټه کې د کړکۍ
ترڅنگ په چوکۍ ناست و، چې په مایې سترگې ولگیدې مخې ته یې
رامنډه کړه ښه شیبه یې په غیږ کې نیولې وم، خوله یې له خدا نه سره
ورتله ویې ویل:

- ته چیرې وې خدای خوار کړې، پوهیږې چې زه خدای په تیر اخیر
نیکمرغه کړم

... څه خبره ده؟

– څه خبره ده، ته لا خبر نه یې، ژولیا مې ولیدله.

– ژولیا؟ ژولیا څوک ده؟

– ژولیا؟

په چرت کې شو، له لږ ځنډ وروسته یې وویل:

– ژولیا، ژولیا ده.

لکه چې د ریاضی له سختې پوښتنې سره مخامخ شوی وي، پخپل

ذهن کې د پوښتنې په سم ځواب پسې ستړی و، بیا یې وویل:

– ژولیا، ژولیا، نه پوهیږم، ژولیا ښایي د ځمارې روح وي. له بیګا

راسې زه هم په دې فکر کوم چې ژولیا څوک ده؟ اوس له موږ سره

یوځای ځی.

په سبا ملوک د نورو ناروغانو په ډله کې چې مشره یې یوه نری جگه

شین سترګې میړمن وه د علاج لپاره المان ته ولاړ.

«پای»

علم گل سحر دارو ښاد محمد سليم زوی په ۱۳۴۳ کال د پکتیا ولایت د زرمټ ولسوالي د اسلام خیلو په کلي کې دنیا ته سترگې غړولې دي. خپلې زده کړې یې د زرملي د باتور ښوونځي، د غزني په شیخ عطار لیسه او کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو په پوهنځي کې کړې دي.

په ۱۳۶۰ کال کې د پکتیکا د پوهنې په ریاست کې ورپسې په غزني او په ۱۳۶۸ کال کې د پوهنې وزارت د سواد مجلې مرستیال، د عرفان مجلې مرستیال او مسوول شو. په ۱۳۷۵ کال کې د کورنیو چارو وزارت ته تبدیل شو.

په ۱۳۷۸ کال کې د بي بي سي راډیو په تعلیمي خپرونو کې د لیکوال په توګه وګومارل شو.

په ۱۳۸۱ کال کې د آزادي راډیو د ژوند په شیبو کې د خپرونې مسوول او پروډیوسر وټاکل شو.

نوموړی د ۱۳۶۲ کال راهیسې شعروايي او داستانونه لیکي.

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English